T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI BÖLÜMÜ

FĀL-NĀME

Giriş-İnceleme-Metin-Söz Dizini-Tıpkıbasım

Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Yard. Doç. Dr. Osman YILDIZ

Hazırlayan
Vedat KARTALCIK
9730205032

ISPARTA – 2000

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM
GİRİŞ

2. BÖLÜM
İNCELEME

3. BÖLÜM
METİN

4. BÖLÜM
SÖZ DİZİNİ

5. BÖLÜM
TIPKIBASIM

ÖN SÖZ

Türk dili tarihi içinde *Eski Anadolu Türkçesi* olarak adlandırdığımız dönem, Eski Türkçe'nin bazı özelliklerini taşıması ve günümüz Türkiye Türkçesi'nin temellerini oluşturması sebebiyle Orta Türkçe Lehçeleri arasında müstesna bir yere sahiptir.

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait yazma eserler üzerinde bir çok inceleme yapılarak, bu döneme ait özellikler bir bir gün ışığına çıkarılmıştır. Bir dilden başka bir dile tercüme edilen edebî eserlerin, bir yönüyle devrin dil hususiyetlerini bir yönüyle de mütercim ya da müstensihin diyalektik hususiyetlerini taşıması son derece tabiîdir. İşte biz de bu itibarla *Fāl-nāme* üzerinde çalışmaya karar verdik.

Çalışmamız; *Giriş*, *Dil özellikleri*, *Metin*, *Söz Dizini* ve *Tıpkıbasım* olmak üzere beş ana bölümden oluşmaktadır. *Giriş* bölümünde; fal, falcılık ve falnameler hakkında genel bilgiler verilerek, üzerinde çalışılan eserin müellifi, kime ithaf edildiği, ne zaman ve nerede yazıldığı, eserden nasıl faydalanılacağı gibi hususlar metinden hareketle açıklanmaya çalışıldı.

Dil özellikleri bölümü; *İmlâ*, *Ses Bilgisi* ve *Şekil Bilgisi* alt başlıklarından oluştu. İnceleme boyunca kullanılan terimlerin Almanca karşılıkları -tespit edilebildiği nispette- parantez içerisinde verildi. *İmlâ*'da, Türkçe kelimelerin kök ve gövdelerindeki ünlü ile ünsüzlerin yazılışları incelenerek, farklı kullanımlar ayrı ayrı örneklendirildi. Kelimelerin Arap harfli karşılıkları *Söz Dizini* bölümünde verildiği ve ekler Şekil Bilgisi bölümünde detaylı olarak incelendiği için eklerin imlâsına bu kısımda yer verilmedi. *Metinde* yanlış yazılan kelimeler üzerinde duruldu. *Ses Bilgisi*'nde, Türkçe kelimelerin damak ve dudak uyumları ile bu kelimelerdeki ses değişmeleri, eserden örnekler verilerek incelendi. Türkçe kelimelerde uzun ünlüye delalet eden kelimeler, uzun ünlü bulunan bazı şiveler ve bu konuda yayınlanmış bazı çalışmalarla karşılaştırmalı olarak ele alındı. *Şekil Bilgisi*'nde kelime türleri ayrı ayrı ele alınarak, isim ve fiil yapım ve çekim ekleri, fonksiyonlarına inilmek suretiyle, örneklendirilerek incelendi.

Metin bölümünde, harekeli ve nesih hattıyla yazılmış olan eser, transkribe edildi. *İnceleme*'de bazı büyük harfler çeşitli işaretlere karşılık geldiği için, eserin transkripsiyonunda, özel isimler de dahil olmak üzere, büyük harf kullanılmadı. Fāl-nāme'de yanlış yazılan yabancı kelimelerin doğrusu metinde verilerek yanlış şekli dipnotta

gösterildi. Metinde geçen ayet ve dualar orijinal imlâsıyla yazılarak, bunların geçtiği sure ad ve numaraları ile dualar dipnotta belirtildi.

Söz Dizini, eserde geçen bütün kelimelerin fişlenmesiyle oluşturuldu. Ekler tasnif edilirken, alfabetik sıra takip edildi; birleşik fiiller maddenin sonunda verildi. Kelimeler anlamlandırılırken sözlük anlamından ziyade metinde geçtiği anlamı tercih edildi, birden fazla anlamı olan kelimelerin bütün anlamları ve referansları verildi. Kelimelerin Arap harfleri ile karşılıkları parantez içinde verildi. Farklı yazılışları olan kelimelerde birbirlerine gönderme yapılmıştır. Eserde aynı satırda birden fazla kullanılan kelimelerin sayısı, dizinde varak ve satır numarası yanında parantez içinde verilmiştir. Fāl-nāme'de sayfa üzerinde yer alan satır, dizinde **"s"** kısaltması ile verildi.

Sonuç bölümünde, bu çalışmanın tamamına ilişkin karakteristik özellikler genel olarak değerlendirildi.

Bibliyografya'da, inceleme bölümünde iktibas yapıp dipnotta göstererek direkt olarak faydalanılan ve dipnotta gösterilmeden bilgi yönünden faydalanılan eserler verildi.

Tıpkıbasım bölümünde, *İnceleme*'de verilen referanslar ve *Metnin* kontrol edilebilmesi için, çalışmanın sonuna Fāl-nāme'nin orijinal tam metni verildi.

Çalışmamızın tashihinde yardım eden Ar. Gör. Mevlüt ÇELİK'e, bize bazı müşküllerimiz konusunda yardımlarını esirgemeyen Yard. Doç. Dr. Abdurrahman ÖZKAN ile Doç. Dr. Sadık ERDEM'e ve çalışmam boyunca büyük özveri ve sabır göstererek bize yol gösteren danışman hocam Yard. Doç. Dr. Osman YILDIZ'a teşekkür ederim.

22. 06. 2000 Vedat KARTALCIK

KISALTMA ve İŞARETLER

Kısaltmalar

age. : Adı geçen eser
agm. : Adı geçen makale
bk. : Bakınız
C. : Cilt
DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
doğ. : Doğum
DLT : Divan-ı Lügati't-Türk
DTCF : Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
DTCFD : Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi
EAT : Eski Anadolu Türkçesi
ET : Eski Türkçe
Fal. : Falname
H. : Hicrî
İA : Milli Eğitim Bakanlığı İslâm Ansiklopedisi
krş. : Karşılığı
M. : Milâdî
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
ölm. : Ölüm
S. : Sayı
s. : Sayfa
TDAY : Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten
TDK : Türk Dil Kurumu
TKAE : Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü
Tkm. : Türkmence
TTK : Türk Tarih Kurumu
TTk. : Türkiye Türkçesi
v. : Varak
vb. : Ve benzeri
Yay. : Yayınları

İşaretler

( )	: Parantez içindeki sesin ihtiyarî olduğunu gösterir.
<	: Değişmenin yönünü gösterir.
<<	: Değişmenin bir defadan fazla olduğunu gösterir.
+	: İsimlere bağlanmayı gösterir.
-	: Fiillere bağlanmayı gösterir.
~	: İkili kullanımı (alternansı) gösterir.
*	: İhtimali gösterir.
#-	: Kelime başını gösterir.
#-#	: Kelime içini gösterir.
-#	: Kelime sonunu gösterir.
A	: a, e
C	: c, ç
G	: g, ġ
K	: k, g
Ḳ	: ḳ, ġ
I	: ı, i
I_4	: ı, i, u, ü
T	: t, d
U	: u,ü
V	: Vokal, ünlü

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

a	آ، ـَ، ه، ه	ñ	ك، ك
ā	آ	o	او، ا، و، ـُ
b	ب	ö	او، ا، و، ـُ
c	ج	p	پ
ç	چ	r	ر
d	د	s	س
e	آ، ه، ه، ـَ	ṣ	ص
f	ف	s̱	ث
g	ك، ك	ş	ش
ġ	غ	t	ت، ة
h	ه	ṭ	ط
ḥ	ح	u	او، ا، و، ـُ
ḫ	خ	ū	او، و
ı	لى، ى، ـِ	ü	او، ا، و، ـُ
i	لى، ى، ـِ	v	و، ـُ
ī	لى، ى	y	ى
j	ژ	z	ز
k	ك	ẓ	ظ
ḳ	ق	ẕ	ذ
l	ل	ż, ḍ	ض
m	م	ʿ	ع
n	ن	ʾ	ء

GİRİŞ

FAL VE FALNAMELERE GENEL BİR BAKIŞ

"Fal" kelimesi için şu tanımlamalar yapılmaktadır: **Aydın**; "*Arapça fâl (fe'l) 'uğur ve uğurlu şeyleri gösteren simge' anlamına gelir. Batı dillerinde umumiyetle 'gelecekten haber verme (kehanet)'...*"[1] tanımlamasını yaparak kelimenin kökeni ile Arapça ve Batı dillerindeki anlamını belirtmiştir. **Türkçe Sözlük**'te; "*Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kâğıdı, kahve telvesi, el ayası gibi şeylere bakarak anlam çıkarma.*"[2] anlamıyla geçmektedir. Bu iki tarifte de falın, sadece gelecekle ilgili birtakım müşküllerin giderilmesi yönünde başvurulan bir teknik olduğu vurgulanmaktadır.

Görüldüğü gibi fal; gelecekten haber almak, geçmişte olan bir olayın akıbetini öğrenmek, baht ve talihin iyi veya kötü olduğunu anlamak manalarına gelmektedir. Fal, uygulanışında kullanılan tekniklere göre çeşitli adlar almaktadır: Kahve falı, çay falı, iskambil falı... vb. Buna bağlı olarak falnameler de nasıl fal bakılacağını öğreten, fal bakmanın usul ve adabı ile çeşitli fal türlerini konu alan Arapça, Farsça ve Türkçe manzum-mensur yazılan eserlerin genel adıdır.

Falnameler; ihtilâcnâme, kıyâfetnâme, kehânetnâme, tefeülnâme, yıldıznâme, hurşîdnâme gibi adlarla da anılmaktadır[3].

İslâm ve Türk Dünyasında Fal

İslâmiyet'ten önce cahiliye Arapları için falın husûsî bir kıymeti vardır. Örneğin; "Hübel adlı putun önünde fal okları bulunurmuş, niyet sâhipleri bu puttan kerâmet umarak oklardan birini çeker ve niyet ettiği işi yapıp yapmamak için bundan bir anlam çıkarırlarmış, iyi bir sonuç elde ederlerse bu puta bir de kurban keserlermiş"[4]. İslâm dini ile

---

[1] Mehmet Aydın, "Fal", **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, İstanbul 1995, C12, s. 134.
[2] TDK, **Türkçe Sözlük**, TDK Yay., Ankara 1998, C. 1, s. 758. Daha geniş bilgi için, Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi Yay., (11. Baskı), Ankara 1993, s. 250; Halil Ersoylu, "Fal, Falnâme ve 'Fâl-ı Reyhân-ı Cem Sultan'", **İslâm Medeniyeti Mecmuası**, C. V, S. 2, Haziran 1981, s. 69; Şemseddin Sami, **Kâmûs-ı Türkî**, Çağrı Yay., (2. Baskı), İstanbul 1987, s. 979; Muallim Nâci, **Lugât-ı Nâci**, tarihsiz, s. 487 adlı eserlere bakılabilir.
[3] Halil Ersoylu, "Fal, Falnâme ve 'Fâl-ı Reyhân-ı Cem Sultan'", **İslâm Medeniyeti Mecmuası**, C. V, S. 2, Haziran 1981, s. 78.
[4] Orhan Hançerlioğlu, **İslâm İnançları Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1984, s. 97-98.

birlikte, fal ve falcılıkla ilgili bir yasaklama getirilmiş, fal ve falcılıkla uğraşanlar da hoş karşılanmamışlardır. Örneğin; Kur'an'da falcılıkla ilgili Mâide Suresi 3. ayette; "fal oklarıyla kısmet aramak haram kılınmıştır"[5] şeklinde buyrulmaktadır. Yine aynı surenin 90. ayetinde; "içki, kumar, dikili taşlar ve fal okları şeytan işi birer pisliktir, ondan sakının ki kurtuluşa eresiniz"[6] ifadesiyle, fal ve falcılık yasaklanmıştır. Fakat bu yasaklamayla fal tamamen unutulmamış İslâmî bir şekle bürünmüştür. Araplarda İslâm'dan önce ve sonra umumî olarak falın şu çeşitleri kullanılmıştır: "Zecr, ıyâfet, tayre, kehânet, ezlâm-ı câhiliyyet, ırâfet, ihtilâc, kitfe, kıyâfet ve firâset"dir[7]. İslâmî dönemde en yaygın fal çeşitlerinden biri de Kur'an ve kitap falıdır. Kur'ân-ı Kerîm, Dîvân-ı Hâfız, Mesnevî, Ahmediyye, Muhammediyye ve Envârü'l-âşıkîn gibi kitaplarla fal açıldığı bilinmektedir[8].

Türk dünyasında falcılık çok eskilere dayanmaktadır. Bugün elimizde bulunan en eski yadigârlardan biri, Kök Türk işaretleri ile yazılan **Irk Bitig** adlı fal kitabıdır[9]. Kaşgarlı, *Divanü Lügâti't-Türk*'ünde "**ırk**" kelimesini "kâhinlik, fal, yürektekini dışarı çıkarma"[10] "**ırkla-**" fiilini de "kâhinlik etmek, ırk (fala) bakmak"[11] olarak açıklar.

Eski Türk inanç sistemlerinden Şamanizm'e mensup Türklerde *kam, şaman* çeşitli görevlerin yanı sıra kehânetle de uğraşırdı: "Göktürklerde kam, tahta çıkan hakanın boğazını bir ipek mendille sıkar ve çıkan hışırtılı sese göre onun hükümdarlık süresini bildirirdi"[12].

Eski Türklerde olduğu gibi, şerî ilimler arasında yer almış ve İslâmîleşerek ilim hâline gelmiş olan fal, Osmanlı Devleti'nde yaşayan müellif ya da mütercimlerin de dikkatini çekmiştir. Osmanlı döneminde yazılan bir çok fal-name vardır. **Hâmidî**'nin Fatih Sultan Mehmet adına telif ettiği **Câm-ı Sühangûy** adında, fal konulu Farsça bir eseri vardır[13]. Hatta fal konulu eserler yazma, şehzâdelerin bile ilgisini çekmiştir. **Sultan Cem**'in **Fal-ı Reyhân** adlı manzum bir falnamesi vardır[14]. Ertaylan, "Falnâme" adlı eserinde, çeşitli kütüphanelerde bulunan falcılıkla ilgili 24 yazma hakkında bilgi verir[15].

---

[5] Talat Koçyiğit, **Kur'ân-ı Kerîm ve Türkçe Meâli**, Kılıç Yay. Ankara tarihsiz, s. 106.
[6] Talat Koçyiğit, **age.**, 122.
[7] İ. Hikmet Ertaylan, **Falnâme**, Sucuoğlu Matbaası, İstanbul 1951, s. 2.
[8] İlyas Çelebi, "İslâmda Fal", **DİA**, İstanbul 1995, C., 12, s. 139.
[9] Hüseyin Namık Orkun, **Eski Türk Yazıtları**, TDK Yay. Ankara 1994, s. 261-285.
[10] Besim Atalay, **Divanü Lügât-it-Türk Tercümesi**, C. IV, TDK Yay., Ankara 1999, s. 218.
[11] Besim Atalay, **age.**, s. 218.
[12] Halil Ersoylu, "Fal, Falnâme ve Fâl-ı Reyhân-ı Cem Sultan", **İslâm Medeniyeti Mecmuası**, C. V, S. 2, Haziran 1981. s. 75.
[13] İsmail Hikmet Ertaylan, **Külliyât-ı Divân-ı Mevlânâ Hâmidî**, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1949.
[14] Halil Ersoylu, **agm.**, 69-81.
[15] İsmail Hikmet Ertaylan, **Falnâme**, Sucuoğlu Matbaası, İstanbul 1951, s. 38.

Osmanlı Devleti'nde fal ve falcılığa, bir ilim dalı olarak fazlaca ilgi duyulmuş olacak ki sarayda, Birûn Halkı içinde ilmiye sınıfında Müneccim Başılık'a hususî bir yer verilmiştir[16]. Türklerde, İslâm'dan önce ve İslâm'dan sonra olmak üzere falın şu çeşitleri kullanılmıştır: Kürek kemiği falı, aşık kemiği falı, kumalak falı, yıldız falı, fincan falı, yay falı, yada taşı ile kehanet, köpük falı, kaşık veya eldiven falı, ateş falı[17].

FĀL-NĀME

a. Eserin Müellifi

Fāl-nāme'nin, kim tarafından telif ya da tercüme edildiği kesin olarak belli değildir; fakat metinden anlaşıldığına göre; eser, ʿAbdullāh ibn-i ʿAbdullāh'ın babası tarafından kaleme alınmıştır: "...ʿabdullāh ibn-i ʿabdullāh atası eydür" [18].

Eser, Abbasi halifesi Hârûn Reşîd adına yazılmıştır: "bu kitāb hārūnü'r-reşīd içün düzülmişdür "[19].

Ancak, ʿAbdullāh ibn-i ʿAbdullāh'ın ve babasının kim olduğu, bunların nerede doğup yaşadıkları ve hayatları hakkında kaynaklarda açıklayıcı herhangi bir bilgiye rastlanılmamıştır. Fakat, Ali Kırboğa, "Abdullah bin Abdullah'ın büyük bir tarihçi olduğunu ve H. 200 yılında öldüğünü" [20] söylemektedir. Bu kişinin üzerinde çalıştığımız Fāl-nāme adlı eserin müellifinin oğlu olduğu düşünülebilir. Çünkü; Fāl-nāme, Abbasî Halifesi Hârûn Reşîd'e sunulduğuna göre H. 170-193 tarihleri arasında yazılmış olmalıdır. Buna göre H. 200 yılında ölen Abdullah ibn-i Abdullah'ın Hârûn Reşîd'in halifeliği döneminde hayatta olduğu anlaşılmaktadır. Bu zaman içerisinde eserin müellifinin de yaşıyor olması kuvvetle muhtemeldir.

Eser, ilk olarak Arapça yazılmış daha sonra da Farsça'ya tercüme edilmiştir. Fāl-nāme'nin Arapça'dan Farsça'ya "Abdullah ibn-i Esʿad ibn-i Muʿteşime'l-muʿcizī" tarafından tercüme edildiğini ve tercümenin "ʿAbdullāh ibn-i Ṣāliḥ ibn-i Sinān" için

---

[16] İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin Saray Teşkilâtı**, TTK Yay., Ankara 1945, s. 369.
[17] Ayşe Duvarcı, **Türkiyede Falcılık Geleneği İle Bu Konuda İki Eser "Falname-i Risale-i li Cafer-i Sadık" ve "Tefe'ülname"**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış doktora tezi), Ankara 1987. s. 37-52.
[18] **Fāl-nāme**, v. 1b/4.
[19] **age.**, v. 3a/4-5.
[20] M. Ali Kırboğa, **Kâmûs-ül-Kütüb ve Mevzûâtil'müellefât**, Yeni Kitap Basımevi, Konya 1974. s. 349.

yapıldığını yine eserden öğreniyoruz: "bu kitāb ʿarab dilinden parsī diline tercüme olundı ʿabdullah ibn-i esʿad ibn-i muʿtasıma'l-muʿcizī meclis-i şerīf ecell-i evḥad-ü eʿazz-ü efḍal seyyid kirām ʿabdullāh ibn-i ṣāliḥ ibn-i sinān içün اطال الله بقاه tañrı teʿālā ʿizzetin dāyim dutsun"[21]. Adı geçen bu kişiler hakkında da ulaşabildiğimiz kaynaklarda herhangi bir bilgi elde edilemedi. Ayrıca Fāl-nāme'de, eseri Türkçe'ye tercüme edenin kim olduğuna dair bir ipucu da yoktur.

b. Eserin Yazılış Tarihi

Fāl-nāme'nin, Arapça olarak yazılış tarihi bilinmemektedir. Fakat eser, Abbasî Halifesi Hârûn Reşîd'e (H. doğ.145-ölm.193; M. doğ. 763-ölm. 809)[22] sunulduğuna göre, Hârûn Reşîd halife olduktan sonra yani; H. 170-193; M. 786-809 yılları arasında yazılmış olmalıdır.

Fāl-nāme'de, eserin Farsça'ya tercüme ediliş tarihi hakkında herhangi bir kayıt mevcut değildir.

Eserin sonuna **temmet** kelimesi ile tarih düşürülmüştür[23]. Ebced hesabına göre **t 400, m 40, t 400** değerindedir[24], öyleyse H. 840 tarihi M. 1436-1437 yılına tekabül etmektedir[25]. Burada akla şu soru gelebilir. Acaba bu tarih, eserin Türkçe'ye tercüme edildiği tarih midir, yoksa eserin istinsah edildiği tarih midir? Bu soruya kesin bir cevap vermek mümkün değildir. Fakat şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki, bu tarih bize eserin II. Murat (H. 824-855; M. 1421-1451) döneminde tercüme veya istinsah edildiğini göstermektedir[26].

---

[21] **Fāl-nâme**, v. 3b/5-10.
[22] Nahide Bozkurt, "Hârûnürreşîd", **TDVİA**, İstanbul 1997, C. XVI, s. 258.
[23] **Fāl-nâme**, v. 71a/6.
[24] İsmail Yakıt, **Türk İslâm Kültüründe Ebced Hesabı ve Tarih Düşürme**, Ötüken Yay., İstanbul 1992, s. 36.
[25] Yücel Dağlı, Cumhure Üçer, **Tarih Çevirme Klavuzu**, TTK Yay. Ankara 1997, C. III, s. 505.
[26] Halil İnalcık, "II. Murad", **Millî Eğitim Bakanlığı İslâm Ansiklopedisi**, İstanbul 1979, C. VIII, s. 598.

c. Fāl-nāmenin Muhtevası

Türk ve yabancı kütüphanelerde **Türkçe, Arapça** ve **Farsça** yazılmış pek çok **Falname** bulunmaktadır. Üzerinde çalıştığımız eser, tespit edilebildiği kadarıyla tek nüshadır[27]. Eser, Konya Büyükşehir Belediyesi Koyunoğlu Şehir Müzesi Kütüphanesi 10896 numarada kayıtlıdır.

Fāl-nāme, harekeli nesih hattıyla yazılmıştır. Metin 71 varak ve 13 satır olarak tertip edilmiştir. Ancak, eserin ill varağı (1b v.) 11, 30. Varağı (30a v.) ise 12 satırdır. 66a varağında da sayfa üzerinde olan yıldız satırı yoktur. Ayrıca metnin sonuna, bir reml cetveli eklenmiştir.

Müellif, Fāl-nāme'yi yazma sebebini; Hârûn Reşîd'in iltifatına mazhar olmak şeklinde açıklar: "diledüm ki ḫalife-i hārūnü'r-reşīd zamānında anuñ meclisinde bir naṣīb issi olam eṭrāfuñ ḳāḍīları ve ʿālimleri ve bağdād ululları ḥāżır idi hārūnü'r-reşīd vezīrlerine eytdi ki baña bir kitāb gerek kim her ne tedbīrüm ve gizlü işüm ki vardur hīç kimseye dimeyem illā ol kitābda maʿlūm ola"[28].

Müellif, eserden anlaşıldığına göre, astroloji ilmine, usturlab aleti ile yıldızların yerlerini belirleyebilecek derecede vakıftır. Müellifin, eserini Rumeli ve Hindistan'da bu konuyla ilgili yazılan kitapları okuduktan ve yöntemlerini iyice öğrendikten sonra yazdığını metinden anlıyoruz: "ben daḫı rūmīler ve hindīler kitābını oḳıyup bunlaruñ ṭarīḳın niçe ʿālimlerden ḥāṣıl itdüm idi ve her ʿilm ki ādemīler ḳatında merġūb ve maṭlūbdur ʿilm-i tıb gibi bilmekde ve bildürmekde ve terkibde ve ḳuvvetde ve żaʿīf mizācda ve tecribede ki ḥācet vaḳtinde ʿilm-i nücūmı anuñıla ve eflākuñ terkībini daḫı ʿilm-i usṭurlāb ile ḥisābın bilmegi ḥāṣıl idüben taʿbīr ü tefekkür ve ḳıyās ṭarīḳın ḥāṣıl itdümidi"[29].

Müellif, eserini 12 kısım ve 144 bölüm olarak yazdığını belirtmektedir: "on iki vech üzre ḳısmet itdüm yüz ḳırḳ dört bāb üzre taṣnīf ḳıldum"[30].

---

[27] İstanbul, Ankara ve Konya'da yazma eser bulunan kütüphanelerde yapılan katalok taraması ve yurt için ve yurtdışında yayınlanmış yazma eserler kataloklarının incelenmesi sonucunda, metnimizle aynı konuda yazılmış başka bir esere rastlanılmamıştır.

[28] **Fāl-nāme**, v. 1b/5-11.

[29] **age.**, v. 2a/5-13.

[30] **age.**, v. 2b/5-6.

Eserde verilen bilgiye göre, söz konusu fala şu şekilde bakılmalıdır: Fal baktırmak isteyen kişi, bir kağıt veya kum üzerine saymaksızın üç satır nokta koymalıdır. Daha sonra bu noktaları on ikişerli gruplara ayırmalı, arta kalan nokta sayısı kadar Fāl-nāme'den sayfalar çevirmelidir. En son sayfada yine geride kalan nokta sayısı kadar satır saydıktan sonra son satır okunur. Kişinin falı, o satırdaki hükümde gizlidir: "her kişi dilerse rāzın kimseye dimeye ve bu kitāba naẓar ḳıla ḫayr u şer niyyet ki itmişdür anuñ şerḥin bu kitābda bula ve bu kitābuñ ʿameli şöyledür kim ol kişi ki bu kitābdan fāl dutmaḳ dilese bir kāğıd üzre veyāḫūd uvacuḳ ḳum üzerine ṣaymadın üç saṭır noḳṭa ḳoya andan ṣoñra on ikişer ṭarḥ ide ne ḳalursa ol ḳadar ṣaḥīfe ṣaya ki sağışda ne ḳalmışıdı ol ṣaḥīfe kim irişür ol ṣaḥīfede daḫı ol ḳadar saṭır ṣaya ḳanḳı saṭıra gelürse ḥācetin anda göre girü ḳalanın daḫı bu ḥisāb üzre ḳıyās eyleye"[31].

Müellif, fala ne zaman ve ne kadar sıklıkla bakılacağını da şu şekilde açıklar: "şöyle gerek kim fāl dutan kimesneler gün ṭoğduğından zevāle degin fāl dutalar ol vaḳtde endīşe ḳoyıraḳ olur (...) ve gerek kim günde bir ide artuḳ itmeye veyāḫūd üç fāl ide artuḳ itmeye"[32].

Eserin her varağında farklı bir soru vardır, soruların cevabı, hem sorulduğu varakta hem de müteakip varakların birbirini takip eden satırlarında verilmektedir[33].

[31] **Fāl-nāme**, v. 2b/5-13; 3a/1-4.
[32] **age.**, v. 3a/10-12; 3b/3-5.
[33] **age.**, v. 4a, 9b.

İNCELEME

İMLÂ ÖZELLİKLERİ (Rechtschreibung, Orthographie)

Metnimiz, nesih hattıyla harekeli ve okunaklı yazılmıştır.

KELİMELERİN İMLÂSI

Bu bölümde; a, e, ı, i, o, ö, u, ü ünlüleri ile şu ünsüzlerin: ç, g, k, ñ, p, s, t yazılışları sırasıyla başta, içte ve sonda olmak üzere ele alınmıştır.

A. Ünlülerin (vokallerin) Yazılışı

Metnimizde, Standart Türkçe'de kullanılan sekiz ünlü vardır. Bu ünlülerin sırasıyla imlâsı şöyledir:

a

baştа : "a" ünlüsü, kelime başında sürekli olarak üstünlü elif (أَ) ile yazılmıştır.

ad أَدْ	51a/7	ata أَتَا	13a/5
ana أَنَا	13a/5	ayruḳ أَيْرُقْ	18a/1

içte : "a" ünlüsü, kelime içinde üstünlü elif (أَ), üstün (ـَ) ve üstünlü güzel he (ـَه) ile yazılmıştır.

üstünlü elif ile: (أَ)

balıḳ بَالِقْ	49a/6	ṭavar طَوَارْ	37a/1
bay بَايْ	37b/3	yarı يَارِ	42a/12

üstün ile: (ـَ)

ḳarı قَرِ	12b/12	yaġmur يَغْمُورْ	6b/11
ṣarp صَرْبْ	49a/3	yavlaḳ يَوْلَقْ	4a/9

üstünlü elif ve üstün alternans ile: (ـَ) ~ (اَ)

ḳardaş قَرْدَاشْ	9b/11	ḳardaş قَرْدَشْ	9a/10
var وَارْ	5b/11	var وَرْ	45b/6

üstünlü güzel he ile: (هَ)

ḳaraca قَرَهجه	66b/10

<u>**sonda**</u> : "a" ünlüsü, kelime sonunda üstünlü elif (اَ) ve üstünlü güzel he (ـَهْ ، هَ) ile yazılmıştır.

üstünlü elif ile: (اَ)

baña بَڭا	11a/1	saña سَڭا	4a/10
ḳara قَرا	63b/4	yaña يَڭا	57b/1

üstünlü güzel he ile: (ـه ، ه)

ḳanda قَنْدَه	4b/8	ḳısa قِصَه	4a/1
ḳaraca قَرَهجَهْ	66b/10	yoḫsa يُخْسَه	41a/1

<u>**e**</u>

<u>**başta**</u> : "e" ünlüsü, kelime başında sürekli olarak üstünlü elif (اَ) ile yazılmıştır.

el اَلْ	4b/8	evet اَوَتْ	66a/8
er اَرْ	7b/3	eyü اَيُو	4a/6

<u>**içte**</u> : "e" ünlüsü, kelime içinde sürekli üstün (ـَ) ile yazılmıştır.

beg بَكْ	52b/10	geç كَچْ	21b/2
degil دَكِلْ	5b/4	yigrek يِكْرَكْ	3a/9

sonda : "e" ünlüsü, kelime sonunda sürekli üstünlü güzel he (ـَه ‘ ـَه) ile yazılmıştır. Fakat kelimenin -isim ya da fiil- arkasından bir çekim eki gelirse üstün (ـَ) ile yazılmaktadır.

bile بله	36b/2	nite نته	5b/1
kimse كمسه	3a/9	yine ينه	51b/5

ı

başta : "ı" ünlüsü, kelime başında sürekli kesreli elif (اِ) ile yazılmıştır.

ırak̦ اراق	15b/6	ıssı اسّى	18a/13
ırmaḲ+ ارمق	34b/12		

içte : "ı" ünlüsü, kelime içinde kesreli elif ye (اِي) ve kesre (ـِ) ile yazılmıştır.

kesreli elif ye ile: (اِي)

k̦oyırak̦ قويرق	3a/12	yak̦ın يقين	57a/4
yaġır يغير	51b/11		

kesre ile: (ـِ)

balık̦ بالق	49a/6	yıl يل	4a/6
k̦ız قز	12a/4	yılduz يلدز	2b/2

kesreli ye ve kesre alternans ile: (ـِ) ~ (ـِي)

sak̦ın- سقين	5b/6	sak̦ın- ساقن	12b/8

sonda : "ı" ünlüsü, kelime sonunda kesreli ye (ـِي ‘ ـِى) ve kesre (ـِ) ile yazılmıştır.

kesreli ye ile: (ي ، ي)

dahı	دخي	2a/5	ķatı	قتي	8b/8
ķanķı	قنقي	3a/2	ṭorı	طوري	66a/9

kesre ile: (ـِ)

ķarı	قر	12b/12	yavı	ياو	19b/2
yarı	يار	42a/12	ıssı	اس	18a/13

i

başta : "i" ünlüsü, kelime başında kesreli elif ye (اي) ve kesreli elif (ا) ile yazılmıştır.

kesreli elif ye ile: (اي)

il	ايل	2a/1	ir	اير	28a/10
iñen	ايكن	11a/13	iT-	ايت	3b/4

kesreli elif ile: (ا)

iki	اكي	2b/5	iş	اش	4a/9
issi	اسي	18a/13	işbu	اشبو	4a/1

kesreli elif ye ve kesreli elif alternans ile: (ا) ~ (اي)

içün	ايچون	3a/4	içün	اچون	3b/9
iriş-	ايرش	20b/1	iriş-	ارش	3a/1

içte : "i" ünlüsü, kelime içinde kesreli ye (ي) ve kesre (ـِ) ile yazılmıştır.

kesreli ye ile: (ي)

dir-	دير	7b/10	ekin	اكين	7b/13

viribi- ویریب | 2a/1

kesre ile: (ـِ)

bil بِلْ	11a/9	yigrek یِكْرَكْ	3a/9
gine كِنَه	4a/12	yine یِنَه	51b/5

kesreli ye ve kesre alternans ile: (ـِ) ~ (یِ)

diril- دیرِلْ	37b/2	diril- دِرِلْ	22a/1
eñir اَكیرْ	63a/3	eñir اَكِرْ	65a/7

sonda : "i" ünlüsü, kelime sonunda kesreli ye (یِ'يِ) ve kesre (ـِ) ile yazılmıştır.

kesreli ye ile: (یِ ' يِ)

kişi كِشِي	2b/6	şimdi شِمْدِي	19a/9

kesre ile: (ـِ)

deri دَرِ	51b/11	egri اَكْرِ	42b/1

kesreli ye ve kesre alternans ile: (ـِ) ~ (يِ ' یِ)

diri دِرِي	19a/8	diri دِرِ	19b/9
dükeli دُوكَلِي	70b/10	dükeli دُوكَلِ	61b/9
gibi كِبِي	2a/8	gibi كِبِ	19a/2

o

başta : "o" ünlüsü, kelime başında ötreli elif vav (اُو) ile yazılmıştır.

oğlan اُوغْلَانْ	4b/3	orta اُورْتَه	7a/6
on اُونْ	2b/5	ot اُوتْ	31b/4

içte : "o" ünlüsü, kelime içinde ötreli vav (وُ) ve ötre (ـُ) ile yazılmıştır.

ötreli vav ile: (وُ)

boz بُوزْ	65b/8	ṭoġru طُوغْرُو	19b/3
ḳorḳu قُورْقُو	6a/7	ṭorı طُورِي	66a/9

ötre ile: (ـُ)

boylu بُيْلُو	37b/3	yoḫsa يُخْسَه	41a/1
ṭoġu طُغُو	62b/6	yoḫsul يُخْسُولْ	35a/10

sonda : "o" ünlüsü, kelime sonunda, yalnızca bir kelimede ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır.

ḳo- قُو 26a/9

ö

başta : "ö" ünlüsü, kelime başında ötreli elif vav (اُو) ve ötreli elif (اُ) ile yazılmıştır.

ötreli elif vav ile: (اُو)

öli اُولِ	21b/13	öyle اُويْلَه	39b/6
öñ اُوكْ	32a/3		

ötreli elif ile: (اُ)

ögren- اُكْرَنْ	18a/4	önegü اُنَكُو	48b/13

ötreli elif vav ve ötreli elif alternans ile: (اُ) ~ (اُو)

ögüT+ اُوكُوتْ	6b/10	ögüT+ اُكُودْ	5b/8
ölü اُولُو	43b/8	ölü اُلُو	27b/6

<u>içte</u> : "ö" ünlüsü, kelime içinde ötreli vav (وُ) ve ötre (ـُ) ile yazılmıştır.

ötreli vav ile: (وُ)

dön- دُونْ	41b/5	söz سُوزْ	47b/7
gör- كُورْ	12b/4	şöyle شُويْلَه	4a/4

ötre ile: (ـُ)

dört دُرْتْ	2b/6

<u>sonda</u> : Türkçe kelimelerde ilk heceden sonra "ö" ünlüsü bulunmaz.

<u>u</u>

<u>başta</u> : "u" ünlüsü, kelime başında ötreli elif vav (اُو) ve ötreli elif (اُ) ile yazılmıştır.

ötreli elif vav ile: (اُو)

uğrı اُوغْرِي	60a/5	uzaT- اُوزَدْ	60a/5
uş اُوصْ	24b/6	uzlıķ اُوزْلِقْ	64a/7

ötreli elif ile: (اُ)

ucuzlıķ اُجُوزْلِقْ	6a/8

ötreli elif vav ve ötreli elif alternans ile: (اُ) ~ (اُو)

ucuz اُوجُوزْ	8b/13	ucuz اُجُوزْ	7b/11
uşlu اُوصْلُو	45b/7	uşlu اُصْلُو	35b/11

<u>içte</u> : "u" ünlüsü, kelime içinde ötreli vav (وُ) ve ötre (ـُ) ile yazılmıştır.

ötreli vav ile: (ُو)

dutulu دُوتُلُو	70a/5	şuçsuz صُوچْسُوزْ	52b/4
ḳul قُولْ	43a/3	ṭur- طُورْ	60a/8

ötre ile: (ـُ)

şulu صُلُو	50b/7	yavuz يَاوُزْ	5a/11
uġurla- اُوغُرلَا	58b/1	yılduz يِلْدُزْ	2b/2

ötreli vav ve ötre alternans ile: (ـُ) ~ (ُو)

dur- دُورْ	24b/7	dur- دُرْ	61a/12
ḳurtul- قُورْتُولْ	44b/12	ḳurtul- قُورْتُلْ	66a/1

sonda : "u" ünlüsü, kelime sonunda sürekli ötreli vav (ُو) ile yazılmıştır.

ḳayġu قَيْغُو	47b/10	şu صُو	8a/3
şayru صَيْرُو	30b/1	ṭoġru طُوغْرُو	19b/3

ü

başta : "ü" ünlüsü, kelime başında ötreli elif vav (اُو) ve ötreli elif (اُ) ile yazılmıştır.

ötreli elif vav ile: (اُو)

üç اُوچْ	2b/11	üzer اُوزَرْ	2b/10
üstün اُوسْتُونْ	7a/13	üzre اُوزْرَه	3a/3

ötreli elif vav ve ötreli elif alternans ile: (اُ) ~ (اُو)

üstünliK+ اُوسْتُنْلِكْ	4b/8	üstünliK+ اُسْتُنْلِكْ	28b/4

içte : “ü” ünlüsü, kelime içinde ötreli vav (وُ) ve ötre (ُ) ile yazılmıştır.

ötreli vav ile: (وُ)

bilüsüz بلوسوز	17b/3	yügrük يوگروك	62b/1
gün گون	3a/10	yüzlü يوزلو	32a/4

ötre ile: (ُ)

eydür- ايدر	27b/2	kötürüm كوتروم	21b/8
günde گنده	3b/4	türk ترك	33b/7

ötreli vav ve ötre alternans ile: (ُ) ~ (و)

düş دوش	47a/1	düş دش	47a/2
yüklü يوكلو	25b/5	yüklü يكلو	58a/10

sonda : “ü” ünlüsü, kelime sonunda sürekli ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır.

dürlü درلو	41a/4	girü كرو	8b/13
eyü ايو	4a/6	görklü كوركلو	32a/4

B. Ünsüzlerin (konsonların) Yazılışı

Ünsüzlerin (ç, g, k, ñ, p, s, t) yazımı, kelime başında, içinde ve sonunda olmak üzere üç bölümde incelendi.

ç

başta : “ç” ünsüzü, kelime başında çe (چ) ile yazılmıştır.

çalıḳ چالق	42b/2	çek- چك	6a/8
çaltı چالتى	46b/10	çıḳ- چق	8b/13

içte : "ç" ünsüzü, kelime içinde çe (چ) ile yazılmaktadır. Fakat birkaç kelimede çe (چ) ve ce (ج) alternanslı olarak kullanılmıştır.

çe ile: (چ)

geçür- كچور	21b/3	niçe نيچه	19b/7
gerçek كرچك	29b/7	şuçlu صوچلو	54a/7

çe ve ce alternans ile: (ج) ~ (چ)

geçerek كچرك	13a/2	geçerek كجرك	65b/9
ḳaçḳun قاچقون	39b/8	ḳaçḳun قاجقون	43b/4

sonda : ç ünsüzü, kelime sonunda çe (چ) ve ce (ج) ile yazılmaktadır.

çe ile: (چ)

geç- كچ	22b/6

ce ile: (ج)

birḳaç برقاج	19b/12	güç كوج	4a/3
geç كج	21b/2	ḳılıç قليج	3b/13

çe ve ce alternans ile: (چ) ~ (چ)

giç كيچ	54b/5	giç كچ	28a/10
şuç صوچ	51b/1	şuç صوچ	51b/2

g

başta : "g" ünsüzü, kelime başında bütün kelimelerde kef (ك) ile yazılmaktadır.

gecirek كجرك	17b/11	gine كنه	4a/12

gök كوك	7a/12	gün كون	3a/10

<u>içte</u> : "g" ünsüzü, kelime içinde bütün kelimelerde kef (ك ' ك) ile yazılmaktadır. Fakat iki kelimede kef (ك ' ك) ve üç noktalı kef (ڭ ' ڭ) alternanslı olarak kullanılmıştır.

kef ile: (ك ' ك)

degil دكل	5b/4	yiglik يكلك	4b/8
egri اكرى	42b/1	yigrek يكرك	3a/9

kef ve üç noktalı kef alternans ile: (ڭ ' ڭ) ~ (ك ' ك)

beglik بكلك	4a/7	beglik بڭلك	10b/6
deg- دك	20a/3	deg- دڭ	22a/7

<u>sonda</u> : "g" ünsüzü, kelime sonunda kef (ك) ile yazılmaktadır.

yig يك	28a/6

<u>k</u>

"k" ünsüzü, kalın ve ince sıradan kelimelerde ayrı ayrı seslerle işaretlendiği için iki başlık altında incelenecektir.

<u>başta</u> :

Kalın Sıradan Kelimelerde

"k" ünsüzü, kelime başında umumiyetle kaf (ق) ile yazılmaktadır.

ḳal- قل	16a/5	ḳız قز	12a/4
ḳarışıḳ قارشق	19a/4	ḳul قول	43a/3

İnce Sıradan Kelimelerde

"k" ünsüzü, kelime başında umumiyetle kef (ك) ile yazılmaktadır.

kendü كندو	3a/6	kes- كس	21b/10

key كَيْ	4a/3	kötürüm كُوتُرُومْ	21b/8

içte :

Kalın Sıradan Kelimelerde

"k" ünsüzü, kelime içinde kaf (ق ، ق) ile yazılmaktadır.

ḳanḳı قَنْقِي	3a/2	saḳar سَقَرْ	67b/12
ḳorḳu قُورْقُو	6a/7	ṣovuḳlıḳ صُووُقْلِقْ	13a/13

İnce Sıradan Kelimelerde

"k" ünsüzü, kelime içinde kef (ك ، ك) ile yazılmaktadır.

gerçeklik كَرْچَكْلِكْ	36b/5	gökcek كُوكْجَكْ	31b/3
görklü كُورْكْلُو	32a/4	sevinmekliK+ سَوِنْمَكْلِكْ	4b/3

sonda :

Kalın Sıradan Kelimelerde

"k" ünsüzü, kelime sonunda kaf (ق) ile yazılmaktadır.

balıḳ بالِقْ	49a/6	ḳırḳ قِرْقْ	2b/5
ḳarışıḳ قارِشِقْ	19a/4	yavlaḳ يَوْلَقْ	4a/9

İnce Sıradan Kelimelerde

"k" ünsüzü, kelime sonunda kef (ك) ile yazılmaktadır.

gecirek كَجِرَكْ	17b/11	türk تُرْكْ	33b/7
gök كُوكْ	7a/12	yigrek يِكْرَكْ	3a/9

ñ

başta : Türkçe'de ñ sesi ile kelime başlamaz.

içte : "ñ" ünsüzü, kelime içinde kef (ك) ve üç noktalı kef (ڭ) ile yazılmaktadır.

kef ile: (ك)

beñze- بَكْزَ	32b/4	eñir اَكِرْ	63a/3
deñiz دَكِزْ	52a/12	geñezliK+ كَكَزْلِكْ	21a/2

kef ile üç noktalı kef alternans ile: (ڭ) ~ (ك)

göñl+ كُوكْلْ	4a/7	göñl+ كُوڭْلْ	6b/5
saña سَكَا	4a/10	saña سَڭَا	4b/7
ṣoñra صُكْرَه	19a/3	ṣoñra صُڭْرَه	19b/1

sonda :

Metnimizde örneği bulunmamaktadır.

p

başta : "p" ünsüzü, kelime başında pe ile (پ) ile yazılmaktadır.

pars[34] پَارْسْ 2a/2

içte : "p" ünsüzü, kelime içinde be (ب) ve pe (پ)ile yazılmaktadır.

be ile: (ب)

gidüpdür كِدُوبْدُرْ 66a/13

pe ile: (پ)

yaparsın يَپَارْسِنْ 24b/4

[34] Osman Yıldız, "Bars > Pars Kelimesi Üzerine", **Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi,** S. 3, İzmir 1999, s. 143-160.

sonda : "p" ünsüzü, kelime sonunda be (ب) ile yazılmaktadır. Fakat, kelime sonunda be (ب) ile yazılan zarf-fiil eki almış kelimeler, pe (پ) olarak okundu.

ṣarp صَرْبْ	49a/3	bitürüp بِتُورُوبْ	65a/10

s

"s" ünsüzü de, kalın ve ince sıradan olmak üzere iki bölümde incelenecektir.

başta :

Kalın Sıradan Kelimeler

Kalın sıradan kelimelerde hem sad (ص) hem de sin (س) ile yazılmaktadır.

sad ile: (ص)

ṣarp صَرْبْ	49a/3	ṣayru صَيْرُو	30b/1
ṣay- صَيْ	2b/13	ṣu صُو	8a/3

sin ile: (س)

sağış سَاغِشْ	2b/13	saḳar سَقَرْ	67b/12
sağlıḲ+ سَاغْلِقْ	30a/2	saḳlan- سَقْلَنْ	68a/9

sad ve sin alternans ile: (س) ~ (ص)

saḳın- صَقِينْ	6a/12	saḳın- سَقِينْ	6a/12
ṣaḳla- صَقْلَا	32b/11	ṣaḳla- سَقْلَا	58a/11
savaş صَوَاشْ	11b/8	savaş سَوَاشْ	24a/9

İnce Sıradan Kelimelerde

Bütün kelimelerde sin (س) ile yazılmaktadır.

segirT- سَكِرْدْ	62b/1	siñ- سِڭْ	7b/2

siz سِزْ	30b/9	söz سُوزْ	47b/7

içte :

Kalın Sıradan Kelimelerde

Bazen sad (ص) bazen de sin (س) ile yazılmaktadır.

sad ile: (ص)

ḳışa قِصَه	4a/1

sin ile: (س)

ıssı اِسِى	18a/13	yoḫsul يُخْسُولْ	35a/10
yoḫsa يُخْسَه	41a/1		

İnce Sıradan Kelimelerde

Bütün kelimelerde sin (س) ile yazılmaktadır.

eksil- اَكْسِلْ	52b/2	kimse كِمْسَه	3a/9
göster- كُوسْتَرْ	36b/5	nesne نَسْنَه	4b/11

sonda : İnce sıradan kelimelerde sin (س) ile yazılmaktadır. Kalın sıradan kelimelere örnek yoktur.

kes- كَسْ	21b/10

t

başta : Kalın sıradan kelimelerde, bazen tı (ط) bazen de te (ت) ince sıradan bir kelimede de (ت) ile yazılmaktadır.

Kalın Sıradan Kelimelerde

tı ile: (ط)

ṭavar طَوَارْ	37a/1	ṭoğur- طُغُورْ	24a/1

ṭoġu طغو	62b/6	ṭorı طوري	66a/9

te ile: (ت)

tañrı تكري	10b/11

İnce Sıradan Kelimelerde

İki kelimede te (ت) ile yazılmaktadır.

türk ترك	33b/7

içte : İnce ve kalın sıradan kelimelerde te (ت ، ـتـ) ile yazılmaktadır.

Kalın Sıradan Kelimelerde

çaltı چالتي	46b/10	ṣatıl- صاتل	49b/2
ḳatı قتي	8b/8	ṣatılıḲ+ صاتلق	51b/6

İnce Sıradan Kelimelerde

biti بتي	63a/4	nite نته	5b/1
bitür- بتور	54b/11	yigitlik يكتلك	12a/5

sonda : İnce ve kalın sıradan kelimelerde te (ت) ile yazılmaktadır.

Kalın Sıradan Kelimelerde

ḳat قات	2a/7

İnce Sıradan Kelimelerde

dört درت	2b/6

C. Ayrı Yazılan Ekler

Bazı ekler, birleşik yazılabileceği halde, Fāl-nāme'de ayrı yazılmıştır. Bu yazılışların birleşik şekilleri de vardır.

+dAn : Çıkma hâli eki.

	kişi+denki	كشيدنكي	4a/5

+sin : İkinci teklik şahıs eki.

	itmeyesin	اتميه سن	21a/8

+suz : İsimden isim yapma eki.

	aṣṣı+suz	اصيسوز	17a/3
	ʿayb+suzdur	عيبسوزدر	20b/6

D. Birleşik Yazılan Kelime ve Ekler

Bazı kelimeler, kendinden önceki kelimeden ayrı yazılabileceği hâlde Fāl-nāme'de birleşik yazılmıştır. Metnimizde, bu birleşik yazımların ayrı yazıldığı örneklerde mevcuttur.

daḫı	ben daḫı	بندخي	2a/5
	sen daḫı	سندخي	25b/10
+(y)(I)lA	anuñıla	انوكله	2a/10
	belāyıla	بلايله	11b/9
	eylügile	ايلوكله	12a/10
kim	gerek kim	كركككم	3a/10
	ne kim	نكم	20b/5
ḳadar	ol ḳadar	اولقدر	3a/1
	ne ḳadar	نقدر	6a/5
mI	dostlarum mı	دوستلرومي	9a/1
	ziyān mı	زيانمي	14a/1
	ben mi	بنمي	31b/1
+(I)dI	itdümidi	اتدومدي	2a/13
	ḳalmışıdı	قلمشدي	2b/13

E. Yanlış Yazılan Kelimeler

Fāl-nāme'deki bazı yabancı kökenli kelimeler, çoğu zaman orijinal imlâsına uygun olarak, bazen de imlâsı değiştirilerek yazılmıştır.

a. Yanlış Yazılanlar

ʿārsuz أرسوز 23b/10 < عارسوز

ʿavān اوان 36a/10 < اعوان

becidd بجد 44a/8 < بجدّ

birr بر 9a/2 < برّ

çirkīn چركن 38b/5 < چركين

dāḫil داخيل 71a/3 ~ دخل 71a/5 < داخل

ḫūlu خلو 23b/10 < خولو

ibtidāʿ ابتدا 3b/13 < ابتداع

ḳāḍī قاض 1b/7 < قاضى

rūzī روز 9b/12 < روزى

şekk شك 23a/12 < شكّ

şerr شر 2b/8 < شرّ

b. Yanlışı ve Doğrusu Bir Arada Yazılmış Kelimeler

hīç هج 39b/9 ~ hīç هيج 48a/5 < هيچ

ṣevāb صواب 3b/13 ~ ṣevāb ثواب 70b/13 < ثواب

vāṣıl واصيل 71a/1 ~ vāṣıl واصل 71a/2 < واصل

c. Doğru Olarak İki Türlü Yazılmış Kelimeler

cādū	جادو	60b/5	cāẕū	جاذو	61a/6
şād	شاد	57b/13	şāẕ	شاذ	33b/9
tīz	تيز	10b/2	tiz	تز	21b/1
ümīd	اميد	4a/13	ümīẕ	اميذ	58a/10

F. ŞEDDENİN KULLANILIŞI

a. Yabancı Kelimelerde

Yabancı kelimelerde şeddenin (ّ) kullanılması düzenli değildir.

Şeddesiz Yazılanlar

bir	بر	9a/2	şek	شك	23a/5
ḥaḳ	حق	42a/4	şer	شر	2b/8

Şeddeli Yazılanlar

ecell	اجل	3b/7	niyyet	نيت	30b/10
evvel	اول	33b/6	seḥḥār	سحار	59a/2
ḫāṣṣa	خاصه	3b/11	seyyid	سيد	3b/8

Ekleşme Hâlinde

fenne	فنه	3b/11	şerri	شري	12b/8
ḥaḳḳuñda	حقن	50a/13			

b. Türkçe Kelimelerde

Ünsüz ikizleşmesi neticesinde oluşan kelimelerde, çift ünsüzün üzerine şeddenin (ّ) konulduğu örneklerle birlikte, iki ünsüzün yazılıp bir de fazladan şeddenin gösterildiği örnekler de vardır[35].

aṣṣı	اصي	5a/10	gönüllüdür	كوكللودر	13a/10
issi	اسي	48b/2	ḳullardan	قوللردن	42b/6
dillü	دللودر	38b/5	yıllar	يللر	19b/7

---

[35] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 114.

SES BİLGİSİ (Phonetik, Lautlehre)

EAT, ET ile TTk. arasında geçişi sağlayan bir köprü gibidir. Bu sebeple, EAT metinlerinde, ET ile paralellik gösteren özelliklerin yanı sıra, ET'den tamamen farklılaşıp günümüz Türkçesi'ne temel teşkil edecek özellikleri de görmek pek tabiîdir.

I. ÜNLÜLER (Vokale)

Fāl-nāme'deki ünlüler, eserin imlâ (Rechtschreibung) özellikleri de göz önüne alınarak şu şekilde tespit edilmiştir: a, e, ı, i, o, ö, u, ü. Metinde, tarihî ve çağdaş şivelerimiz ile Anadolu ve Rumeli Ağızları'nda varlığı tespit edilen Türk dilinin aslî ünlüsü, kapalı e "ė" sesi mevcut değildir. Yine Türk dilinde varlığı kesin olarak ispat edilmiş olan uzun ünlünün[36] mevcudiyeti, aslî uzun ünlünün bulunduğu bilinen lehçelerle karşılaştırılarak metnimizde aslî uzun ünlünün durumu ele alınacaktır. Bu konu ileride (s. 21) daha geniş bir şekilde ele alınacaktır.

e/i~i/e Meselesi

Türk dilinde, eskiden beri görülen kök ünlüsündeki bir "e~i" meselesi vardır. Metnimizde, hem "i" hem de "e" ile yazılmış kelimeler vardır. Eserdeki bu kullanımın sayı nisbetleri şöyledir. Bugün "e" ile telaffuz edilen fakat Fāl-nāme'de "i" olarak geçen kelimelerin sayısı 15'tir. Bunların bazıları şunlardır:

bil بِلْ	11a/9	il اِيلْ	2a/1
ilci اِلْجِي	2a/1	ir اِيرْ	28a/10
yir يِرْ	4a/10		

Bugün "i" ile söylenen, fakat Fāl-nāme'de "e" olarak geçen kelimelerin sayısı 2'dir.

eyü اَيُو	4a/6	neye نَيَه	20b/1

Bazı kelimelerin ilk hecelerinde de "e" ve "i" sesi alternanslı kullanılmıştır:

[36] Osman Nedim Tuna, "Köktürk Yazılı Metinlerinde ve Uygurcada Uzun Vokaller", **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1960**, Ankara 1960, s. 213-282; Talât Tekin, **Ana Türkçede Aslî Uzun Ünlüler**, Hacettepe Üniversitesi Yay. Ankara 1975; Zeynep Korkmaz, "Eski Anadolu Türkçesinde Aslî Ünlü (Vocal) Uzunlukları", **Türk Dili Üzerine Araştırmalar**, TDK Yay., Ankara 1995, C. I, s. 443-458

gicirek كجرك	9a/7	gecirek كجرك	17b/11
giç كج	28a/10	geç كج	21b/2

Metnimizde, kök ünlüsündeki e~i'nin yazımında "i" sesinden yana bir üstünlük görülmektedir.

A. Uzun Ünlüler (Langvokal)

Eski Türkçe'de varlığı ispatlanan uzun ünlülerin[37], metnimizde özellikle kelime başında belirgin olduğunu söylemek zordur. Çünkü; Zeynep Korkmaz, uzun ünlülerle ilgili çalışmasında; kelime başındaki uzunlukların, hareke ve elif (ا) vav (و) ve ye (ى) harflerinin birlikte kullanılmasıyla tespit edilebileceğini söylemektedir[38]. Korkmaza göre, kelime başında uzun "a" ünlüsünü, üstünlü medli elif (آ), üstünlü çekmeli elif (ا) ve üstünlü elif (ا) şeklinde farklı yazılışlarıyla tespit edilebilir. Fāl-nāme'de, "a" ünlüsü kelime başında sürekli üstünlü elif (ا) ile yazıldığı için, "a" ünlüsünün uzunluğunu belirlemek mümkün değildir. Aynı durum kelime sonundaki "a" ünlüsü için de geçerlidir. Kelime sonundaki "a" ünlüsü (yönelme hâli eki) dışında, üstünlü güzel he (ه) ile yazılmıştır. Bu çalışmada yalnızca "a" ünlüsünün kelime içindeki durumu ET, DLT, EAT, ve Tkm.'deki şekilleri ile karşılaştırmaları olarak ele alınacaktır.

<u>içte</u> : Devamlı üstünlü elif (ا) ile yazılanlar:

Fal.	ET	DLT	EAT	Tkm.
balıḳ بالق 49a/6	bālıḳ			bālık
baş باش 18a/4	bāş		bāş	

[37] Osman Nedim Tuna, "Köktürk Yazılı Metinlerinde ve Uygurcada Uzun Vokaller", **TDAY 1960**, Ankara 1960, s. 213-282; Talât Tekin, **Ana Türkçede Aslî Uzun Ünlüler**, Hacettepe Üniversitesi Yay. Ankara 1975.
[38] Zeynep Korkmaz, "Eski Anadolu Türkçesinde Aslî Ünlü (Vocal) Uzunlukları", **Türk Dili Üzerine Araştırmalar**, TDK Yay., Ankara 1995, C. I, s. 443-458

Fal.		ET	DLT	EAT	Tkm.
bay باي	37b/3	bāy	bāy	bāy	bāy
ṭarlıḲ+ طارلق	4a/12	tār		ṭārlıḳ	dār
yan يان	62a/5	yān			yān
yaş ياش	14a/9	yāş	yāş		yāş

Devamlı üstün (َ) ile yazılanlar:

bar بر	47a/10	bār			bār
çaġ چغ	32a/12	çāġ			çāg
ḳal- قل	16a/5	ḳāl-	ḳāl-	ḳāl-	ġāl-
ḳarı قر	12b/12	ḳārı-			

Üstünlü elif ve üstün alternans (َ) ~ (أ) ile yazılanlar:

ṣanu	صانو	57a/7		sā-	ṣānu	sāy-
	صنو	24b/13				
var	وار	5b/11	bār	bār	bār	bār
	ور	45b/6				
var-	وار	13b/10		bār-		
	ور	50a/1				

Üstünlü güzel he ile : (َه)

ḳaraca قرەجه	66b/10

"a" ünlüsü, kelime içinde 45 kelimede üstünlü elif (أ), 34 kelimede üstün (َ), altı kelimede üstünlü elif ve üstün alternanslı (َ)~(أ) ve bir kelimede de üstünlü güzel he (َه) ile yazılmaktadır. Yapılan karşılaştırma sonucunda kelime içinde uzunluğu gösteren "a"

ünlüsü, Fāl-nāme'de üstünlü elif (آ) ve üstün (َ) ile yazıldığı için, eserde uzun ünlünün varlığından kesin olarak söz edilemez.

B. ÜNLÜ UYUMU (Vokalharmonie)

Fāl-nāme, ünlü uyumu açısından EAT özelliklerini taşımakla birlikte eserde EAT'den farklı yönler de bulunmaktadır.

a. Damak (Kalınlık-İncelik) Uyumu (Palatalharmonie)

"Yalın veya eklerle uzatılmış Türkçe kelimelerde, ilk hecede bulunan ünlünün taşıdığı kalınlık-incelik niteliğinin ondan sonraki hecelerde de devam etmesi kuralıdır"[39]. ET'den beri gelişmiş bir uyumdur. "Ancak, bazı eklerin yapı özelliklerinden ya da daha sonraki ses değişmelerinden ileri gelen durumlar dolayısıyla yer yer dil benzeşmesine aykırı düşen bazı şekiller de ortaya çıkmıştır"[40]. Fāl-nāme'de kalınlık-incelik uyumu ileri derecede sağlanmıştır. Hatta, günümüz TTk.'de uyuma girmeyen **+ki** aidiyet eki bile eserde uyuma girmiştir.

arañuzdagı 30a/8

Damak uyumu, metnimizde ince sıradan yabancı kelimelere gelen **+lıḳ** isimden isim yapma eki ve Türkçe şimdiki zaman **-yorur** eki ile bozulmaktadır.

ʿavretlıḳ	11b/11	çāresizlıḳ	55b/8
ḫarīşlıḳ	26b/5	ögrenüyorur	60a/4

b. Dudak (Düzlük-Yuvarlaklık) Uyumu (Labialharmonie)

Dudak uyumu, Türkçe bir kelimenin ilk hecesi düz ünlülü ise, sonraki hecelerin düz; ilk hecesi yuvarlak ünlülü ise, sonrakilerin dar yuvarlak veya düz geniş ünlünün

[39] Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yay., Ankara 1992, s. 30.
[40] Zeynep Korkmaz, **Sadrü'd-din Şeyhoğlu, Marzuban-nāme Tercümesi**, İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım, Ankara Üniversitesi, DTCF Yay., Ankara 1973, s. 106-107.

gelmesi kuralıdır. "ET'de dudak uyumu tam değildi. EAT'de ise, umumî olarak ünlülerdeki yuvarlaklaşma eğilim ve bazı eklerin, devamlı yuvarlak veya düz ünlü ile kalıplaşması neticesinde tamamen bozulmuştur"[41].

1. Yuvarlaklık ve Yuvarlaklaşma (Rundung)

ET'de tam olmayan düzlük-yuvarlaklık uyumu, EAT'ye gelene kadar gelişimini tamamlayıp umumî bir şekilde kaideleşememiştir. Düzlük-yuvarlaklık bakımından Orta Türkçe lehçelerinden ayrılan EAT'deki bu yuvarlaklaşmanın çeşitli sebepleri vardır:

a. Kelime sonundaki -G sesinin düşmesi sonucu yuvarlaklaşma (-IG # >> -UØ#)

aru << arıġ	30b/7	ayru << adınġ	28a/5
bilü << bilig	28b/13		

b. Dudak ünsüzlerinin ünlüleri yuvarlaklaştırması (A-I > A-U)
(düz ünlü+dudak ünsüzü + düz dar ünlü > düz ünlü+dudak ünsüzü + dar yuvarlak ünlü)

Dudak ünsüzleri, kendilerinden sonra gelen ünlüleri dudaklılaştırarak yuvarlaklaştırırlar.

ḳavülleş- < ḳavilleş-	61b/4	yağmur < yağmır	6b/11
yavuz << yabız	8a/8		

c. ET'deki yuvarlak ünlülerin korunması

Fāl-nâme'de geçen bazı kelimeler, ET'deki yuvarlak şekillerini korumuşlardır.

kendü	6a/4	önegü	48b/13
yaru	54b/11		

[41] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 135.

Bu örneklerin yanı sıra ET'de yuvarlak ünlülü olup da metnimizde uyuma girmiş bir kelime vardır.

degil < degül 5b/4

2. Düzlük ve Düzleşme (Entrundung)

ET'de yuvarlak ünlüden sonra dar-düz ünlü gelmek suretiyle dudak uyumu bozuk olan bazı kelimelerin metnimizde korunduğu görülmektedir.

oḳı-	37a/4	uġrı	60a/5

Fāl-nāme'de, hem düz hem de yuvarlak ünlü ile yazılan kelimeler de vardır. Bu kelimelerden **düriş-** (3), **dürüş-** (2); **ḳurtıl-** (20), **ḳurtul-** (10) yerde geçmektedir. Bu kelimelerin kullanım oranları, bize Fāl-nāme'deki dudak uyumunun ne derecede sağlanmaya başlandığı hakkında bilgi verebilir.

düriş-	36a/7	dürüş-	6a/5
ḳurtıl-	24a/7	ḳurtul-	44b/12

Fāl-nāme'deki dudak uyumunun bozulmasındaki esas sebep, eklerin geldikleri kök ya da gövdeye uyum göstermemeleridir.

a. Sürekli Yuvarlak Ünlülü Ekler

+ümüz : Birinci çokluk şahıs iyelik eki.
-(y)Up durur : Öğrenilen geçmiş zaman eki
-dUm : Görülen geçmiş zaman birinci teklik şahıs eki.
-dUñ : Görülen geçmiş zaman ikinci teklik şahıs eki.
-(ü)yorur : Şimdiki zaman üçüncü teklik şahıs eki.
+lU+ : İsimden isim yapma eki.
-dür- : Fiilden fiil yapma eki.
-Ur- : Fiilden fiil yapma eki.

-dUḲ : Sıfat-fiil eki.

-duḳca : Zarf-fiil eki.

-UbAn : Zarf-fiil eki.

-(y)U : Zarf-fiil eki.

-(y)Up : Zarf-fiil eki.

-ḲUn : Fiilden isim yapma eki.

b. Sürekli Düz Ünlülü Ekler

+(s)I(n)+ : Üçüncü teklik şahıs iyelik eki.

+(y)I : Belirtme hâli eki.

-mIş : Öğrenilen geçmiş zaman üçüncü teklik şahıs eki.

-mIşlAr : Öğrenilen geçmiş zaman üçüncü çokluk şahıs eki.

-dI : Görülen geçmiş zaman üçüncü teklik şahıs eki.

-dIlAr : Görülen geçmiş zaman üçüncü çokluk şahıs eki.

-(V)rIn : Şimdiki zaman birinci teklik şahıs eki.

-(V)rsIn : Şimdiki zaman ikinci teklik şahıs eki.

-(y)IsAr : Gelecek zaman eki.

-mIş : Sıfat-fiil eki.

-(y)IcI+ : Fiilden isim yapma eki.

II. ÜNSÜZLER (Konsonanten, Mitlaut)

A. ÜNSÜZ UYUMU (Konsonantenharmonie)

EAT döneminde de ET'de olduğu gibi ünsüz uyumu tam değildir. Fāl-nāme'de de ötümlü bir ünsüzle başlayan ve bu şekilde kalıplaşmış ekler; kelimenin kök veya tabanı ötümsüz bir ünsüzle de bitse, kelimeye ötümlü olarak eklenir. Timurtaş'a göre: "Bu durum belki de eklerin klişeleşmiş bir hâlde yazılmasından ileri gelmektedir"[42].

+cek : gökcek 39b/7 (eşitlik hâli)

[42] Faruk Kadri Timurtaş, **Eski Türkiye Türkçesi**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1994, s. 59.

-d+	: itdüm	2b/5 (görülen geçmiş zaman)
+da	: işde	65a/2 (bulunma hâli)
+dan	: açlıḳdan	13a/13 (çıkma hâli)
+dur	: ḳalacaḳdur	17b/8 (bildirme eki)
-düK+	: itdügümüz	60b/1 (sıfat-fiil eki)

B. ÖTÜMLÜLEŞME (Sonorisierung)

"Oğuzca'yı diğer Orta Türkçe şivelerinden ayıran en önemli özellik ötümlüleşme hadisesidir. Bu ötümlüleşme, kelime başında ve içinde, ünsüzlere göre, derece derece bir ilerleme gösterir. Sebebi zaten ötümlü olan ünlülerin kendi niteliklerini yanlarındaki ünsüzlere yansıtmalarıdı."[43]. Ötümlüleşme hadisesi başta, içte, ve sonda olmak üzere üç başlık altında incelenecektir. EAT'de günümüz Türkçesi'ne temel olan -t>-d; k->g- değişmelerinin durumunu gösteren örnekler, diğer EAT metinlerinde olduğu gibi Fāl-nāme'de de oldukça fazladır.

başta :

#t > #d Değişimi

daḫı دخي < taḳı	2a/5	deg- دك < teg-	20a/3
dil دل < til	35b/3	dört درت < tört	2b/6
dur- دور < tur-	24b/7	düzül- دوزل < tüzil-	3a/5

Fāl-nāme'de ET'deki aslını muhafaza etmiş **t#**'li örnekler de vardır:

ṭavar طوار	37a91	ṭoġrı طوغري	12b/1
ṭoġur- طغور	23b/3		

---

[43] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 140-141.

#k > #g Değişimi

Arap alfabesiyle yazılmış Türkçe metinlerde bazı harfler, Türkçe iki harfe karşılık gelir. Türkçe "k" ve "g" seslerini "ك" kef harfi karşılar. Bu sebeple kef harfiyle yazılan kelimelerin "k" ile mi, yoksa "g" ile mi okunması gerektiği noktasında bir birlik yoktur. Bu okuyuş, araştırıcının tercihine bırakılmıştır. Bazı eserlerde; "Kadı Burhaneddin Divanı, Cerrahiye-i İlhaniyye, Garip-Name"[44] ve Miftahü'l-ferec"de kefin üzerine üç nokta konularak "ڭ" g sesi ayırt edilmiştir.

Fāl-nāme'de kelime başındaki "g" sesinin yazımında üç noktalı kef (ڭ) kullanılmamıştır. Buna karşılık "g" sesi bazı kelimelerde, kelime içinde bazen kef (ك) bazen de üç noktalı kef (ڭ) ile yazılmıştır. Meselâ, **beglik** kelimesi, kef ile (ك) بكلك 4a/7; üç noktalı kef ile (ڭ) بڭلك 10b/6 iki şekilde yazılmıştır. Bundan dolayı, eserde geçen kelime başı ve içindeki kefler umumî temayüle uyularak, "g" ya da "k" olarak okundu.

key	كي	4a/3	kendü	كندو	2a/13

#ç > #c Değişimi

Türk dilinde kelime başındaki **#ç** sesi Fāl-nāme'de de korunmuştur.

çek-	چك	6a/8	çıḳ-	چق	8b/13

<u>**içte**</u> **:**

#t# > #d# Değişimi

Kelime icinde bulunan **#t#** sesi ünlü ile başlayan bir ek aldığı zaman ötümlüleşerek **#d#**'ye döner.

eydür- << ay-ıt-ur	ايدر	27b/2	gider- << kit-er-	كدر	19b/5

[44] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 149.

idin- << it ايدن	20b/9	yaradıl- << yarat-ıl- يردلة	40b/13

#K/Ḳ# > #G# Değişimi

Ötümsüz "K" ünsüzü ile biten kelimeler, ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında bu ünsüz ötümlüleşir.

dilegince دلكنجه	4b/2	dirligin درلكن	21b/3
dostlığı دوستلغي	35a/6	eylüge ايلوكه	45a/4/6
ḫastalığı خستلغي	9b/8	baylığıla بايلغله	38a/3

#ç# > #c# Değişimi

gecirek كجرك	17b/11	gökcek كوكجك	38a/4
nice نجه	5a/1		

"ç" sesi, Fāl-nāme'de bir kelimede alternanslı olarak kullanılmıştır.

ilci الجي	50a/1	ilçi الچي	50a/2

#p# > #b# Değişimi

Örneğine rastlanılmamıştır.

__sonda__ **:**

Kelime sonunda ötümlü **t#** sesi olması gerekirken ötümsüz **d#** sesi ile iki örnek vardır.

t# > d# Değişimi

ad اد	51a/7	and اند	55a/3

k# > g# Değişimi

Metnimizde örneği yoktur.

ç# > c# Değişimi

Örneğine rastlanılmamıştır.

C. ÖTÜMSÜZLEŞME (Verlust der Stimmhaftigkeit)

Türk dilinin umumî yapısına aykırı olarak bazı kelimelerdeki ötümlü ünsüzler ötümsüzleşmiştir.

#b > #p Değişimi

pars پارس 2a/2 < bars[45]

ġ# > ḳ# Değişimi

ıraḳ اراق 15b/6 < ıraġ

D. SIZICILAŞMA (Spirantisierung)

Patlayıcı ünsüzlerin çeşitli sebeplerle sızıcılaşmasıdır[46]. EAT'de günümüz Türkçesi'ne temel olan b->v-, G>v değişmelerini gösteren örnekler, diğer EAT metinlerinde olduğu gibi Fāl-nāme'de de oldukça fazladır.

---

[45] Osman Yıldız, "Bars > Pars Kelimesi Üzerine", **Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi,** S. 3, İzmir 1999, s. 143-160.

[46] Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yay., Ankara 1992, s. 135.

ḳ > ḫ Değişimi

"ḫ" ünsüzü Türkçe'nin aslî ünsüzü olmayıp, Türkçe kelimelerde ḳ>ḫ değişimi sonucunda ve yabancı kelimelerde görülür. Fāl-nāme'de kelime içinde birkaç örnekte bulunmaktadır.

dahı دخی 2a/5 < ṭaḳı

oḫşa- اوخشه 56a/13 < oḳşa-

yoḫsa یخسه 41a/1 < yoḳsa

yoḫsul یخسول 35a/10 < yoḳsul

#b > #v Değişimi

ev او 4b/12 < eb

var وار 5b/11 < bar

vir- ویر 27a/11 < bir-

b/ > v/ Değişimi

sev- سو 3b/2 < seb-

yavlaḳ یولق 4a/9 < yablaḳ

yavuz یاوز 5a/11 < yabız

g > v Değişimi

Fāl-nāme'de bir kelimede geçmektedir.

ṣovuḳlıḳ صوقلق 13a/13 < ṣoġıḳlıḳ

d > y Değişimi

Orta Türkçe'yi ET'den ayıran en önemli özelliktir. Metnimizde de örnekleri mevcuttur.

ayaḳlu ایقلو 19b/10 << adaḳlı

ayru ایرو 28a/5 << adıru

eyü اَیُو 4a/6 < edgü

ḳayġu قَیْغُو 47b/10 < ḳadġu

key كَیْ 4a/3 < ked

d > s Değişimi

is اِسْ 5a/13 < id

E. ERİME

G# > Ø#

Tek heceli kelimelerde kelime sonundaki "g" ve "ġ" ünsüzleri korunmuştur.

beg بَكْ	52b/10	yig یِكْ	28a/6

Batı Türkçesi'nde, çok heceli kelimelerin ve eklerin sonundaki "g" ve "ġ" sesleri düşmektedir. Bu sesler, düşerken kendinden önceki dar-düz ünlüyü yuvarlaklaştırabileceği gibi, bazen de hiçbir iz bırakmadan eriyip kaybolabilir.

aru << arıġ	30b/7	adlu << atlıġ	23a/10
aṣṣı << aṣıġ	4b/9	ayru << adırıġ	28a/5
bilü << bilig	28b/13		

F. YUTULMA

Hece başındaki "g"ler sızıcılaştıktan sonra, hiçbir iz bırakmadan kaybolur.

eyü < edgü	4a/6	emek < emgek	13b/13
ḳışa < ḳışġa	4a/1	yalan < yalġan	5a/11

G. DUDAKLILAŞMA (Labialisierung)

a. Ünlülerde Dudaklılaşma

Dar-düz ünlüler, kelime içindeki dudak ünsüzlerinin ve yuvarlak ünlülerin tesiriyle dudaklılaşır.

#o# < #a# ṣovuḳlıḳ << ṣaġuḳ صُوُقْلِقْ 13a/13

#u# < #ı# yavuz << yabız يَاوُزْ 5a/11

#ü# < #i# ḳavülleş- < ḳavil[47] قَوُللَشْ 61b/4

Erime sonucunda oluşan dudaklılaşma hakkında bk. erime (s. 32)

b. Ünsüzlerde Dudaklılaşma

Bu fonetik hadise, metinde sadece bir kelimede "yuvarlak" ünlünün yanındaki ünsüzde görülür.

ṣovuḳlıḳ صُوُقْلِقْ 13a/13 < ṣoġıḳlıḳ

DİĞER FONETİK DEĞİŞMELER

A. DÜŞME (Ausfall)

a. Ünlü Düşmesi (Vokal-Ausstoßung, Elision)

Kelimelerin başta, içte ve sonda bulunan ünlülerinin bazı fonetik etkiler sonucu düşmesidir.

[47] Kelimenin aslı Arapça olup ḳavl şeklindedir. Önce hece dengelemesi sonucu ses türemesi, daha sonra da "v" dudak ünsüzünün etkisiyle i>ü değişimi olmuştur.

başta :

İki kelime birleşirken, ikinci kelimenin başındaki ünlü düşer.

şimdi	شمدي < uş imdi	19a/9	şol	شول < uş ol	52b/8

içte :

Umumî Türk dilinde vurgusuzluktan dolayı orta hecede bulunan dar ünlülerin düşmesi hadisesi metnimizde de görülmektedir.

aln+	الن	67b/12	beñze-	بكزر	32b/4
buyruK+	بويرق	6a/9	göñl+	كوكلا	4a/7
oġl+	اوغلا	12a/2			

"i-" fiilinin türemelerinde:

+di < idi

idemezlerdi ايدمزلردي 2b/3

+se < ise

gidersen	كدرسك	19b/13	iderse	ايدرسه	50a/11

"ile" edatının ekleşmesinde:

anuñla	انوكله	7b/12	aşşıla	اصيله	65b/13

sonda :

Örneğine rastlanılmamıştır.

b. Ünsüz Düşmesi (Konsonantentilgung)

başta :

#b >> #Ø

Zeynep korkmaz, Sultan Veled'de rastlanan **newol-** kelimesine dayanarak **#b** sesinin önce sızıcılaşarak **#v**'ye döndüğünü, daha sonra da eriyip kaybolduğunu

söylemektedir[48].

ol- اُوْلْ 24b/6 vol-< bol-

<u>içte</u> :

#l# > #Ø#

getür- گَتُورْ 38b/1 < keltür-

#r# > #Ø#

bile بِلَه 36b/2 < birle[49]

i- < er- 50a/11 “i- fiilinin türemeleri için bk. söz dizini.”

<u>sonda</u> :

b# > Ø#

ṣu صُو 8a/3 << ṣub

g# > Ø#

Örnekleri için bk. Erime (s. 32)

B. TÜREME (Entstehung)

Kelimenin aslında olmayan fakat çeşitli sebeplerle kelimenen başında, içinde ve sonunda görülen ünlü veya ünsüzün ortaya çıkmasıdır.

---

48 Zeynep Korkmaz, **Sadrü'd-din Şeyhoğlu, Marzuban-nâme Tercümesi**, İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım, Ankara Üniversitesi, DTCF Yay., Ankara-1973, s. 134.

49 Metinde iki şekil de bir arada kullanılmıştır.

a. Ünlü Türemesi (Vokalentstehung)

Kelime içinde yan yana iki ünsüz bulunduran yabancı kelimelerde, bu ünsüzlerin arasına düz-dar bir ünlü girer.

aṣıldandur أَصِلْ 22b/9 < aṣl — fikirlü فِكِرْلُو 42b/11 < fikr

ḫışım خِصِمْ 34a/8 < ḫışm — ḳavülleş- قَوُلْلَشْ 61b/4 < ḳavl

ʿömürlü عُمُرْلُو 4b/3 < ʿömr

b. Ünsüz Türemesi (Konsonantentstehung)

Kelime sonunda ve başında ünsüz türemesi görülmemektedir.

C. İKİZLEŞME (Gemination)

İkizleşme, fonetik sebeplerle kaybolan bir sesin yerini dengeleyici diğer bir sesin almasıdır. Birbirinin aynı iki şekil için geçerlidir."[50] Fāl-nāme'de hece dengelemesi ve benzetme yoluyla ikizleşme görülür.

a. Hecenin Dengelenmesi Sonucu İkizleşme

Eriyen "g#" sesinin uzattığı ünlü, uzunluğunu kaybederken hece dengelenmesi için ünsüz ikizleşir.

aṣṣı أَصِّي 4b/9[51] < *aṣū < *aṣığ — ıṣṣı اِصِّي 18a/13 < *ıṣū < *ıṣığ < ıṣıġ

b. Benzetme Sonucu İkizleşme

"issi" kelimesinin gelişimi hece dengelemesi yoluyla açıklanabileceği gibi, hem de -y ve s- seslerinin benzetme yoluyla ikizleşmesi sebebine de bağlanabilir.

---

[50] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 180.

[51] Metinde aṣṣu şekli de geçmektedir.

Dengeleme: issi ایسّی 18a/13[52] < isì < iysi < iyisi < idisi (?)

Benzetme: issi ایسّی 18a/13 < iysī < iyisi < idisi (?)[53]

D. TEKLEŞME (Entdoppellung)

Yabancı kelimelerdeki şeddeli ünsüzlerden bir tanesi kelime sonunda düşer.Yalnız şeddeli Arapça alıntı kelimelerde, kelimenin iç ses ünsüzlerindeki aslî ikizliğin tekleşme yoluyla kaybolmasıdır[54].

ḥaḳ حَقْ 41a/2 < ḥaḳḳ حَقّْ

E. HECE TEKLEŞMESİ (Haplologie)

Hece tekleşmesi, sesçe birbirine benzeyen hecelerden birinde, (umumiyetle ikincisinde) bir ünlü ve bir ünsüzün söylenişten kalkmasıdır[55].

+dur 23a/10 < durur < turur

F. HECE DÜŞMESİ (Haplologie)

Hece düşmesi, tek hecede bir ünlü ve bir ünsüzün düşmesi hadisesidir[56].

çıḳ- چِقْ 8b/13 << taşıḳ-

el اَلْ 4b/8 << elig

ḳardaş قَرْداشْ 9a/10 << ḳarındaş[57]

nesne نَسْنَه 4b/11 << ne+ise+ne

[52] Metinde is şekli de geçmektedir.
[53] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 180.
[54] Zeynep Korkmaz, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yay., Ankara-1992, s. 163.
[55] Osman Yıldız, **age.**, s. 181.
[56] Osman Yıldız, **age.**, s. 181.
[57] Metinde ḳarındaş şekli de geçmektedir.

G. GEÇİŞME (Osmose)

Her ikisi de daima birlikte kullanılan ve umumî olarak biri ünlü ile bitip diğeri ünlü ile başlayan kelimelerin birleşmesidir[58].

şöyle شُويْلَه 4a/4 << şu ile

H. BİRLEŞME

İkisi daima bir arada kullanılan iki kelimenin, geçirdiği değişiklikten sonra yeni bir şekil alması ve tek kelime olmasıdır[59].

degil دَكِلْ 5b/4 << tag ol

nite نِتَه 5b/1 < ne teg

şimdi شِمْدِي 19a/9 < uş imdi

şol شُولْ 52b/8 < uş ol

I. ÜNSÜZ KAYNAŞMASI (Zusammenziehung)

Ünsüz Kaynaşması, çıkış yerleri itibariyle birbirine yakın iki sesin tek ses olarak birleşmesidir[60].

ñ < ng Kaynaşması

aña 2b/2 < anga

baña 1b/9 < benge

saña 4a/10 < senge

yaña 61a/9 < yanga

ç << taş Kaynaşması

çıḳ- 29b/2 << taşıḳ-

---

[58] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 182.
[59] Osman Yıldız, **age.**, s. 183.
[60] Osman Yıldız, **age.**, s. 184.

J. GÖÇÜŞME (Umstellung, Metathese)

Karşılıklı olarak iki sesin yer değiştirmesidir. Sesler niteliklerinden hiçbir şey kaybetmezler[61].

kimesne كِمَسْنَه 59b/3 X kimse كِمْسَه 60b/12

[61] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s.s. 185.

ŞEKİL BİLGİSİ (MORFOLOJİ)

I. İSİM (Noman)

A. Çokluk Eki (Pluralsuffix, Pluralendung) +lAr

Türk Dili'nde isimlerin çokluğu **+lAr** eki ile yapılmaktadır. Bu ek, iyelik ve hâl eklerinden önce kullanılır.

İsim + Çokluk dizilişinde olanlar

ādemler aña çāre idemezlerdi 2b/2

düşüñde şu ve balıḳ ve *yazılar* ve *aġaçlar* gördüñ 49a/6

İsim + Çokluk + İyelik dizilişinde olanlar

düşmenlerin ḫor ḳılsun 3b/7

ḳavmlerüñ ḥāli *ḳardaşlaruñ* ḥālinden ümiẕlü görinür 9a/10

benüm *dostlarum* mı çoḳdur 9a/1

düşmenlerüm ki vardur 9b/1

İsim + Çokluk + Hâl dizilişinde olanlar

ululara ulaşmaḳ saña eylik ve fāyide ola şöyle bil 63b/6

ululardan ve *baylardan* māl bulısarsın 40b/2

İsim + Çokluk Yardımcı Fiil dizilişinde olanlar

ʿālimlere *ilciler viribidiler* 2a/1

B. İyelik Ekleri (Possesivsuffix)

Fāl-nāme'de 1. teklik şahıs ekinin ünlüsü klasik EAT gramerine uygun olarak dar yuvarlaktır. Fakat bu şeklin tersi, düz dar ünlünün kullanılarak dudak uyumuna girdiği örnekler de az sayıda da olsa görülmektedir.

	Teklik	Çokluk
1. şahıs	+(U)m ~ +(I)m	+ümüz
2. şahıs	+(U)ñ	_
3. şahıs	+(s)I(n)+	_

1. Şahıslar

Teklik

ḳarındaşum	30a/1
işüm	1b/10
rāzım	53b/1

Çokluk

Metnimizde 1. çokluk şahıs iyelik eki yalnızca bir kelimede geçmektedir.

itdügümüz	60b/1

2. Şahıslar

Teklik

ʿaybuñ	49b/12
dilegüñ	59b/11

Çokluk

Metnimizde 2. çokluk şahıs iyelik ekine örnek bulunmamaktadır.

3. Şahıslar

Türkçe'de 3. şahıs iyelik eki, kendisinden sonra bir hâl eki aldığı zaman 1. ve 2. şahıslardan farklı bir durum gösterir. 3. şahıs iyelik ekinden sonra ünlü veya ünsüzle başlayan bir hâl eki gelirse ek +(s)I(n) şeklinde olur. Yani, ek ile hâl eki arasına bir "n" sesi girer. Oysa Türkçe'de bağlayıcı ünsüz dediğimiz ses "y" sesidir. Burada hâl eklerinden sonra devreye giren "n" sesi, eke dahil edilmelidir. Ek, kendisinden sonra bir hâl eki alırsa "n" sesi ortaya çıkmaktadır[62].

---

[62] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 190; Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK Yay., Ankara 1997, s. 12.

Teklik

malı	20a/7
atası	1b/5
arasında	13b/2
muradına	60b/10

Çokluk

Metnimizde 3. çokluk şahıs iyelik ekine örnek bulunmamaktadır.

C. Hâl Ekleri (Kasus Endung)

Cümle içinde isimleri başka kelimelerle olan ilişkilerine göre çeşitli hâllere sokan eklerdir. Hâl ekleri; yalın, belirtme, yönelme, bulunma, çıkma, vasıta, ilgi ve eşitlik hâlleri başlıkları altında incelenecektir.

a. Yalın Hâl (Nominativ)

İsmin hâl eklerinden birini almamış şeklidir.

düşüñde *ṣu* ve *balıḳ* ve *yazılar* ve *aġaçlar* gördüñ	49a/6
düşüñde *ırmaḳ* ve *deñiz* ve *şarāb* gördüñ bil	52a/12

b. Belirtme Hâli (Akkusativ)

+(y)I<<+(I)G

"EAT'yi diğer Orta Türkçe şivelerinden farklı kılan karekteristik özelliklerden biri de belirtme hâli ekidir. EAT'de bu ek için **+(y)I** morfemi kullanılırken, diğer Orta Türkçe şivelerinde *+nI* morfemi kullanılmaktadır."[63] Belirtme hâli eki ET'de **+(I)G** şeklinde idi[64].

+(y)I

işbu *ʿavreti* er ala ammā pāy-dār olmaya şöyle bilesin	7a/2
işbu kişi ḳatı üstāddur ve *cāẕūlıġı* daḫı bilürdür şöyle bil	62b/11

[63] Osman Yıldız, **Cemāl-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 195-196.
[64] A.Von Gabain, **Eski Türkçenin Grameri**, (Çev. Mehmet Akalın), TDK, Ankara 1988, s. 64.

işbu *dārūyı* içmeklik ġāyet muvāfıḳdur şöyle bil 27a/7

+Ø

Belirtme hâli eki, bir iyelik ekinden sonra bazen morfem olarak yazılmamaktadır. Bu hâlde biz orada bir belirtmenin söz konusu olduğunu cümlenin anlamından çıkartabiliyoruz. Böyle durumları sıfır akkusativ olarak isimlendirebiliriz[65].

işbu ʿavret senüñ *buyruġuñ+Ø* dutar göñlüñ ḫoş ḳıl 40b/5

işbu ʿavrete elüñ ire ve *dilegüñ+Ø* daḫı vire şöyle bil 59b/11

işbu kişi *dirligin+Ø* ḳatılıḳ birle geçüre şöyle bilesin 21b/3

c. Yönelme hâli (Dativ)

+(y)A<< +GA

Eski Türkçe'de **+k/ḳA** olan[66] yönelme hâli eki, Orta Türkçe'nin doğu şivelerinde **+k/ḳA** ve **+GA** olurken, güney şivelerinde ve EAT'de **k/ḳ>G** değişmesi ve **G** sesinin yutulması sonucunda **+(y)A** olmuştur[67].

bu kişi ṭarlıḳdan ve ḳatılıḳdan *giñlige* ve *ḫoşlıġa* ire 4b/13

işbu *ketḫüdāya* ulaşasın ve illā eyü daḫı olmaya şöyle bil 62b/4

aṣṣı vü ziyānuñı *kimseye* virme girü *saña* virmezler bil 25b/8

d. Bulunma Hâli (Lokativ)

+dA

ET'de **+DA** şeklinde[68] ünsüz uyumuna giren ek, EAT'de bu uyumu bozar.

işbu kişi *zindānda* çoḳ ola ve çoḳ dura şöyle bil 24b/7

işbu ġāyib selāmet ola illā *yolda* ḳorḳu vardur şöyle bil 53b/3

işbu işledügüñ *işde* ḫayli müzdüñ vardur şöyle bil 65a/2

---

[65] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 197.
[66] A.Von Gabain, **Eski Türkçenin Grameri**, (Çev. Mehmet Akalın), TDK, Ankara 1988, s. 63.
[67] Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK yayınları, Ankara 1997, s. 39.
[68] A. Von Gabain, **age.**, s. 64.

işbu kişi çoḳ māl bula ve *dilegince* dirlik eyleye 4b/2

D. Soru Eki (Fragepartıkel)

Hem isimlerde hem de fiillere getirilen soru eki metnimizde, **mI** şeklindedir. Ek, bazen kendisinden önceki kelimeye birleştirilerek yazılmaktadır.

dostlarum mı	9a/1	gökcek midür	37a/1
aṣṣı mı	16b/1	eyü mi	46a/1
münāfıḳ mıdur	29a/1	düşmenlerüm mi	9a/1

İSİMLERDE TAMLAMA (Genitiv Konstruktion)

İsim tamlaması belirtili ve belirtisiz olarak iki şekilde yapılır. Metnimizde her iki türün de pek çok örneği vardır.

a. Belirtili İsim Tamlaması

Belirtili isim tamlaması; mülkiyet, nispet ve aidiyet ifade etmektedir. İlk isim genetive eki, ikinci isim ise iyelik eki alır.

eṭrāfuñ ḳāḍīları	1b/7	kitābuñ ʿameli	2b/9

b. Belirtisiz İsim Tamlaması

Belirtisiz isim tamlaması aidiyet manası ifade etmez. Genetiv eki almayan ilk isim, ikincisinin çeşidini ve cinsini bildirir.

pars iline	2a/2	bağdād ululari	1b/8
ṭañ yılduzı	2b/2		

İSİM YAPMA YOLLARI

A. İsimden İsim Yapan Ekler (denominales Nomen)

İsim kök ve gövdelerine gelerek yeni isimler türeten eklerdir. Yapım eklerinin fonksiyonlarının belirtilmesi için Gürer Gülsevin, Osman Yıldız ve Arslan Tekin'in eserlerinden faydalanıldı[70].

+an : Kalıplaşmış örneklerde görülür.

oġlan 4b/3

+ca : Aslında eşitlik ekidir. Sıfatlara eklenir sıfatın vasfında yakınlık bildirir.

alaca 64b/6 ḳaraca 66b/10

+cek : Sıfat fonksiyonunda kelimeler türetir.

gökcek 39b/7

+CI : a. Bir meslekle uğraşanları bildiren isimler yapar.

ilci 50b/3 ḳulluḳcı 47b/12

ilçi 51b/5

b. Bir işi âdet haline getiren kimseyi bildirir.

yalancı 35b/3 yazıcı 24b/5

+cI₄ḳ : Küçültme ekidir. Ekin ünlüsü dar yuvarlak olduğu halde bazen düz dar olduğu ve uyuma girdiği de görülür.

azcıḳ 30b/12 uvacuḳ 2b/11

+daş : Beraberlik bildiren isimler yapar.

ḳardaş 12b/5

+de : Aslında bulunma hâli ekidir. Zaman bildiren isimlere gelerek zaman zarfı yapar.

---

[70] Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK Yay., Ankara 1997.; Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥu'l-ferec (Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizimi)**, IV C., İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, (Basılmamış doktora tezi), Malatya 1992.; Arslan Tekin, **Şirvanlı Mahmûd Tarih-i İbn-i Kesîr Tercümesi (4. Cilt, 1. Kısım) Dil Özellikleri-Metin-Sözlük**, TDK Yay., Ankara 1998.

günde 3b/4

+ez : Eklendiği kelimeye zarf fonksiyonu yükler.

geñez+liK+ 21a/2

+I_4n : İsimlerden zarf ve sıfat yapar.

al+ın	67b/12	üstün	7a/13
uzun	4b/3		

+(I)z : İkilik gösterir.

beñ+(i)z+e- 32b/4

+k : Eklendiği kelimeye zarf fonksiyonu yükler.

yügrük < yügür- 63a/3

+lI_4Ḳ : Çok işlek bir ektir. Klasik EAT gramerinde ekin ünlüsü düz dardır. Bu kuralın hilafına Metnimizde ekin ünlüsü bazen dar yuvarlak da kullanılarak dudak uyumuna girmiştir. Fakat bu kullanım oldukça azdır.

a. İsim ve sıfatlardan soyut isimler yapar.

açlıḳ	13a/13	ḫoşlıḲ+	23a/4
çāresizlıḳ	55b/8	ḳulluḲ+	45b/12
eylüK+	23b/11	muştuluḳ	58b/13
gerçeklik	36b/5	yoḫsulluḲ+	41a/9

b. İsimlerden sıfatlar yapar.

giñliK+	4b/13	ṭarlıḲ+	4a/12
ṣatılıḲ+	51b/6	üstünliK+	4b/8

c. Zaman bildiren sıfatlar yapar.

günlik 19b/12

d. Belirli bir dönemi gösteren isimler yapar.

erlik	58a/8	ḳocalıḳ	59a/4
ḳarılıḲ+	29a/10	yigitlik	12a/5

e. Meslek ve meslek hâline getirilmiş uğraşıları gösteren isimler yapar.

ʿavretlıḳ	11b/11	pādişāhlıḲ+	13a/11
ilçüliK+	52a/6	sulṭānlıḳ	16b/6

+lU : İşlek bir ektir. İsimlerden sıfat yapar, ünlüsü sürekli olarak yuvarlaktır. Bir şeyin bir nesnede bulunduğunu belirtir.

adlu	14a/5	gizlü	19a/2
fikirlü	42b/11	ziyānlu	19b/13

+ra : Zaman zarfı türetir.

ṣoñra	19a/3

+rAḳ : Zarflar yapar.

ḳoyıraḳ	3a/12	yigrek	30a/9

+sI_4z : İşlek bir ektir. Genellikle dar yuvarlak olan ekin ünlüsünün metnimizde dudak uyumuna girerek düz dar şekilleri de görülmektedir. Bu şekilde kullanım oldukça azdır. Bir şeyin bir nesnede bulunmadığını gösteren, yokluk isimleri yapar.

aṣṣısız	8b/3	nesnesüz	20a/2
ʿarsuz	23b/10	şeksüz	8a/2
çāresizlıḳ	55b/8	ziyānsuz	17a/3

+sul : Tek örnekte görülür. Sıfat yapmıştır.

yoḫsul	35a/10

+şAr : Sıfat türetmiştir.

İkişer	2b/12

B. Fiilden İsim Yapan Ekler (deverbales Nomen)

-A	:	ḳışa	10a/11
-Aḳ	:	ḳorḳaḳ	67b/2
-An	:	düzenlik	54b/13
-I_4	:	ḳorḳu	5a/5
		öli	27a/5
		ṭoġu	63a/7
		yazı	49a/6
-IcI	:	dutıcı	6a/9
		yazıcı	24b/5

		söyleyici	35a/2
-(I)$_4$ḳ	:	artuḳ	28b/9
		ayruḳ < ayıruḳ	21b/9
		buyruḳ < buyuruḲ+	45b/7
		ḳarışıḳ	23b/12
-I$_4$n	:	ekin	7b/13
		ṣatun	64a/4
-K	:	dileK+	6b/5
-ḲUn	:	azġun	38b/9
		ḳaçḳun	37b/4
-m	:	ölüm	9a/5
-maz	:	yaramaz	37b/9
-mur	:	yaġmur	5b/9
-r	:	yarar	5b/12
-z	:	söz	47b/7

II. SIFAT (Adjektiv)

Türkçe'de sıfatlar isimleri vasıflandırır ve belirtirler. İsim, ancak bir ismi vasfettiği veya belirttiği zaman sıfat olur. Metnimizde geçen sıfat türleri şunlardır:

A. Niteleme Sıfatları (attributives Adjektiv, qualifikatives Beiwort)

Sıfat tamlamaları kurarak isimleri nitelerler.

ḳır at	67a/11	uzun boyludur	37b/3
gizlü işüm	1b/10	eyü aṣldan	33b/13
āzāde ʿavret	31a/2	ulu kişidür	48b/2

1. Karşılaştırma, Berkitme ve Küçültme Sıfatları

Metnimizde yalnızca karşılaştırma ve küçültme sıfatlarına örnek vardır.

a. Karşılaştırma Sıfatları (Komparativ, Vergleichsstufe)

Metnimizde karşılaştırma sıfatı **+rAḲ** eki ile yapılmaktadır. Bu ekle yapılan niteleme sıfatları üstünlük derecesi de ifade eder.

yigrek 30a/9

b. Küçültme Sıfatları (Diminutivadjektiv)

Küçültme sıfatları **+cI₄ḳ** küçültme eki ile yapılmaktadır.

azcuḳ nesne	37a/11	uvacuḳ ḳum	2b/11

B. Belirtme Sıfatları (Bestimmungswort, Bestimmungsbeiwort)

Belirtme sıfatları nesnelerin vasfını göstermez, sadece nesneyi belirtirler. Metnimizde geçen belirtme sıfatları şunlardır:

1. İşaret Sıfatları (Demonstrativum, Zeigebeiwort)

Aslında tek başlarına işaret zamiri olan bu, işbu, o, ol, şol kelimeleri bir ismin önüne gelerek onu işaret yoluyla belirttiklerinde işaret sıfatı olmaktadırlar.

bu	2b/3	işbu ketḫüdā	56a/13
şol ṣatacağuñ	52b/8	ol kitābda	1b/11

a. Sayı Sıfatları (Zahladjektiv)

Nesneleri sayıları yönüyle belirtirler. Metnimizde asıl sayı sıfatları, üleştirme sayı sıfatları ve kesir sayı sıfatları vardır.

1. Asıl sayı sıfatları

bir	1b/9	on iki	2b/5

üç	3b/4	yüz ḳırḳ dört	2b/5-6

2. Üleştirme Sayı Sıfatları

on ikişer	2b/12

3. Kesir sayı Sıfatları

Bilindiği üzere Türkçe'de kesir sayıları üçte bir, onda bir şeklinde yapılır. Fakat bazı kesirleri göstermek için hususi kelimeler de kullanılmaktadır[71].

yaru	54b/11 (bir şeyin yarısı)

C. Belirsizlik Sıfatları (unbestimmtes Adjektiv, unbestimmtes Beiwort)

Nesneleri belirsiz olarak niteler. Metnimizde geçen belirsizlik sıfatları şunlardır:

ayruḳ	18a/1	her	2b/6
ayru bir	28a/5	her ne	1b/9
bir	2b/10	her bir	2a/13
birḳaç	44a/10	hīç	12a/3
çoḳ	4b/2	ḳanḳı	61b/1

D. Soru Sıfatları (Fragewort)

Nesneleri soru hâlinde belirten sıfatlardır. Metnimizde yalnızca bir tane soru sıfatı bulunmaktadır.

ne	7b/1

[71] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 298.

Sıfatlarda Anlamına Göre Derecelendirme

a. Adi Derece

az	5a/8	çoḳ	6a/10
uzun	9b/13	ḳışa	10b/3
eyü	23a/10	ḫoş	44a/6

b. Üstünlük Derecesi

Bergamalı Kadri, bunun için **+rAK** ekinin kullanıldığını kaydetmektedir. Metnimizde de bu kullanıma örnek bulunmaktadır[72].

gicirek	9a/7	yigrek	3a/9

c. En Üstünlük Derecesi

Sıfatlardan önce iñen ve ḳatı kelimelerinin getirilmesiyle yapılmaktadır.

İñen	28b/8	ḳatı	7b/7

III. ZAMİR (Pronomen)

Zamirler, nesneleri ifade eden isim grubundan kelimeler içinde en çok kullanım alanına sahip olan kelimelerdir. Zamirler nesneleri temsil veya işaret yoluyla temsil eder. Zamirler isimlerin aldığı ekleri alabilirler[73].

A. Kişi Zamirleri (Personalpronomen)

Şahısların yerini tutarlar birinci, ikinci ve üçüncü şahısların teklik ve çokluk olmak üzere altı tane şahıs zamiri vardır.

---

[72] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 299.
[73] Osman Yıldız, **age.**, s. 300.

Teklik		**Çokluk**
1. şahıs	ben	-
2. şahıs	sen	siz
3. şahıs	ol	anlar

Şahıs zamirleri isim çekim eklerini alırken bazı farklı durumlar göstermektedir. Ben zamirinin ilgi hâli eki birinci teklik şahıs iyelik ekinin tesiriyle değişmektedir.

benüm 9a/1 (benin değil)

Ben, sen ve ol zamirlerinin kökü, bazı hâl eklerini aldığı zaman değişmektedir.

baña 11a/1 (bene değil)

saña 4a/10 (sene değil)

aña 2b/2 (ona değil)

Vasıta hâli eki zamirlere, ilgi hâli eki ile kalıplaşmış olarak eklenir.

anuñıla 8a/13

benümile 49a/1

senüñle 23b/3

	1. şahıs		2. şahıs		3. şahıs	
	teklik	çokluk	teklik	Çokluk	teklik	Çokluk
Nom.	ben	-	sen	-	-	-
Akk.	-	-	seni	-	anı	-
Dat.	baña	-	saña	-	aña	-
Lok.	bende	-	sende	sizde	anda	-
Abl.	benden	-	senden~ sendendür	-	andan	anlardan
İnst.	benümile	-	senüñle~ senüñile	-	anuñıla~ anuñla	-
Gen.	benüm	-	senüñ	-	anuñ	-
äqu.	-	-	-	-	-	-

Tablo 1: Şahıs Zamirlerinin hâl eklerine göre çekimi.

B. İşaret Zamirleri (Zeigefürwort)

Metnimizde geçen işaret zamirleri, bu ve şu'dur.

	bu		şu
	teklik	çokluk	
nom.	-	-	-
akk.	bunı	-	-
dat.	baña	-	şuña
lok.	bunda	-	-
abl.	bundan	-	-
inst.	-	-	-
gen.		bunlaruñ	
äqu.	-	-	-

Tablo 2: İşaret zamirlerinin hâl eklerine göre çekimi

C. Dönüşlülük Zamirleri (Reflexivpronomen)

Metnimizde geçen dönüşlülük zamiri **kendü**'dür. Metnimizdeki **kendü** dönüşlülük zamirinin çekimi 3. Teklik şahıs iyelik eki ve yükleme hâli ile sınırlıdır.

kendü 2a/13

kendüsi 58b/8

kendüyi 32b/11

D. Belirsizlik Zamirleri (unbestimmtes Fürwort)

Bunlar, nesneleri belirsiz bir şekilde temsil eden zamirlerdir. Metnimizde geçen belirsiz zamirler şunlardır:

ayruḳ	28a/8	bir niçesi	43a/6
her kişi	2b/6	kime	19b/2
kimesne	59b/3	ḳamusı	12b/9

E. Soru Zamirleri (Fragepronomen)

Yerini tuttuğu varlığı soru yoluyla temsil eder. Metnimizde geçen soru zamirleri şunlardır:

ḳanḳısı	62b/1	nicedür	32a/1

IV. ZARF (Adverbium, Umstandswort)

Zarflar; yer, zaman, miktar ve hâl bildiren isimlerdir. Zarfların asıl vazifesi fiillerin, sıfatların ve başka zarfların önüne gelerek onları niteleyip, tavsif etmesidir. Kendi içinde türleri vardır[74].

A. Zaman Zarfları (Zeitadverb)

Metnimizde, Türkçe, Arapça ve Farsça pek çok zaman zarfı kullanılmıştır.

a. Zaman İsimlerinin Zarf olarak Kullanılması:

āḫir	24a/3	ṣoñra	47b/9
dāyim	27a/2	geç	21b/2
evvel	31b/1	ir	28a/10
gāh	34b/7	henüz	65b/12
öñ	34b/8	gāh gāh	18b/2
şimdi	19a/9		

b. İsme Son Çekim Edatı Getirilerek Kullanılan Zarflar:

yarısından ṣoñra	19a/3	zevāle degin	3a/11
senden öñdin	33a/5		

[74] Muharrem Ergin, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yay., İstanbul 1993, s. 244.

c. İsimlerden Hâl Ekleri İle Türetilenler:

günde bir	3b/4	vaḳtde	3a/11

d. Zarf-fiil Eklerinin Fiili Zarflaştırarak Kullanılanlar:

geçerek	13a/2

B. Yer Zarfları (Lokaladverb, Ortsadverb)

Yer bildiren kelimelerdir. Metnimizde geçen yer zarfları şunlardır:

ḳıbleden yaña	64a/9	yirde	61b/6
maġribden yaña	61b/2	yaḳındur	57a/4
ḳıblenüñ ṣaġ yanına	62a/5	şehirdedür	65b/12
ḳıblenüñ ṣol yanına	64b/10	ṭurduġı yirden	66a/13
gün ṭoġusından yaña	62b/6		

C. Nasıllık Nicelik Zarfları (Quantitätsadverb)

Nasıllık nicelik zarfları; hâl, durum, sebep, netice, beraberlik, ayrılık vs. belirten zarflardır. Bu zarflar, sadece zarf olan kelimeler olabileceği gibi, nasıllık nicelik bildiren isim, sıfat ve edat gibi kelimeler de zarf olarak kullanılabilir. Bu sebeple nasıllık nicellik zarflarının sayısı hayli fazladır. Buraya birkaç örnek almakla yetiniyoruz:

şöyle	8a/6	geñezlik	22b/5
yavlaḳ	20b/12	zaḥmet	70a/11
ḳatı	11a/10	tīzcek	40a/2
şāẕ	33b/9		

D. Miktar Zarfları (Quantitätsadverb)

Azlık-çokluk ifade eden, miktar ve derece bildiren zarflardır. Bu zarfları doğrudan zarf olan kelimeler ve sıfattan yapılanlar olmak üzere iki bölümde incelenecektir.

a. Doğrudan Zarf Olan Kelimeler:

ḳatı	6a/10	iñen	11a/13
key	14a/10	artuḳ	3b/4

b. Sıfattan Yapılanlar:

birazı	54b/8	ne ḳadar	7b/3
çoḳ	15b/4	yavuz	31a/12

E. Soru Zarfları (interrogativadverb)

Fiilin tarzını ve niteliğini, soru yoluyla belirten zarflardır.

ḳanda	22b/2	nice	15b/1
neye	58a/1	nite	5b/1

V. EDAT (Partikel)

Necmeddin Hacıeminoğlu edatı şu şekilde tanımlar: "Tek başlarına mânâları olmayıp, ancak cümledeki diğer kelime ve kelime gurupları arasında çeşitli münasebetler kurmağa yarayan 'âlet sözler'dir, 'vasıtalar'dır."[75] Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere edatlar manaları olmayan, sadece gramer vazifeleri bulunan alet kelimelerdir. Edatlar, hiçbir nesne veya hareketi karşılamazlar. Çalışmamızda Hacıeminoğlu'nun eserinde vermiş olduğu tasnif esas alınmıştır.

[75] Necmeddin Hacıeminoğlu, **Türk Dilinde Edatlar,** MEB yayınları, 4. Baskı, İst. 1992, s. I.

A. Bağlama Edatları (verbindungspartikel)

Bağlama edatları, kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri şekil veya anlam bakımından birbirine bağlayan, onlar arasında bir irtibat kuran edatlardır. Metnimizde geçen tür ve örnekleri şunlardır:

a. Sıralama Edatları

Arka arkaya gelen unsurları, kelime gruplarını ve cümleleri birbirine bağlar.

ve	1b/7	bile	69a/3
birle	6a/4	daḫı	3b/12
aṣṣı vü ziyānuñı	25b/8		

U (u,ü) : Ünlü uyumuna giren bu edat, eşdeğerdeki ve zıt anlamlı kelimeleri birbirine bağlar.

ḫayr u şer	2b/8	māl ü ni῾met	6b/6

b. Denkleştirme Edatları (Gleichs-Partikel)

Bunlar birbirine denk olan, birbirinin yerini tutabilecek iki unsuru birbirine bağlayan edatlardır.

veyā	4a/1	yā	10a/1
veyāḫūd	8a/1	yoḫsa	41a/1

c. Karşılaştırma Edatları (Vergleichs-Partikel)

Karşılaştırılan iki veya daha çok unsuru birbirine bağlayan edatlardır.

hem................ hem	64a/3	gāh................. gāh	34b/7
ne................... ne	5b/3		
eger................ eger	12a/10		

d. Cümle Başı Edatları (Satzeinleitung)

Bunlar, cümleleri anlam bakımından birbirine bağlayan edatlardır.

1. **Fakat İfadesi Taşıyanlar:**

ammā	18a/10	ancaḳ	24b/9
velākin	12b/7		

2. **Eğer İfadesi Taşıyanlar:**

eger	39b/2

3. **Netice ve İzah Bildirenler:**

belki	19a/5	kim	24a/5
nekim	20b/5		

4. **Şarta ve Dereceye Bağlama:**

illā	9b/3	tā kim	14b/11
tā ki	7a/4		

B. Son Çekim Edatları (Postposition)

Bunlar işletme eki vazifesi gören edatlardır. Bu edatlar, bir ismin bir başka kelime ile ilgisini gösterir. İsim veya fiilden türemiş müstakil kelimelerdir. Genellikle isim çekim eklerinden biriyle kalıplaşmış olarak kullanılırlar[76].

a. Teşbih Bildirenler:

gibi	2a/8

b. Sebep Bildirenler:

içün	3a/4

[76] Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥü'l-Ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 310.

c. Beraberlik Bildirenler:

bile	69a/3	ile	7b/5
birle	4b/4		

d. Yer ve Tarz Bildirenler:

üzre	2b/10

e. Yönelme Hâli İsteyenler:

vaḳte degin	56a/9

f. Çıkma Hâli İsteyenler:

vefāsından girü	62a/7	senden öñdin	33a/5
öldügüñden ṣoñra	22a/7	maġribden yaña	61b/2
andan öñ	35a/9	bundan artuḳ	31a/11

g. Genetive Eki İsteyenler:

anuñıla[77]	2a/10	ziyānuñ içün	36a/7

C. Soru Edatları (Fragepartikel)

Sorma ifade eden, soru için kullanılan edatlardır.

ʿaceb	5b/1	ḳanḳı	61b/1
mı	4a/1		

[77] "ile" bağlama edatı kendinden önceki kelimeye ekleşmiştir.

D. Berkitme Edatları (Paronomasie-Partikel)

elbette	12b/11	daḫı	22a/12
ḫōd	61a/2	hem	49b/4
hergiz	21b/5	hemān	59b/7

E. Ünleme Edatları

Metnimizde örneği bulunmamaktadır.

VI. FİİL (Verb)

Fiiller, bir oluşu, bir hareketi ve durumu zamana bağlı olarak bildiren kelimelerdir. Fiil tabanları dilde çekimli hâlde bulunurlar.

FİİL ÇEKİM EKLERİ (Flexionssuffix)

A. Fiilimsiler (Infinitivum, Participium, Gerundum)

Çekim eki olan fiilimsiler, fiillere gelerek kalıcı isimler de yaparlar[78].

a. Mastar (Infinitiv)

Mastarlar fiillerin isim şekilleridir. Bu sebeple isimlerin aldığı bütün ekleri alabilirler.

-mAḲ	: bu kitābdan *fāl dutmaḳ* dilese	2b/10
	işbu kişi yüzsüzdür bu *işe ḳomaġa* yaramaz şöyle bil	49b/11
	işbu ilçi iş bitürür ve illā ḳatılıġıla ve *eglenmek* birle şöyle bil	54a/9

[78] Muharrem Ergin, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yay., İstanbul 1993, s. 315.

işbu ġāyib girü *eve gelmege* niyyet itmez şöyle bilesin 55b/7

b. Sıfat-fiiller (Partisip)

Fiillerin zamana bağlı isim ve sıfat şekilleridir. İsim çekim eklerini alabilirler.

Geniş Zaman Sıfat-fiili

-An : işbu *ḳaçanı* dutamazlar ḳurtuldı gitdi şöyle bilesin 56a/3

işbu *uġurlanan* mālı girü bulursın göñlüñ ḫoş dut 38a/9

işbu *giden* kişi selāmet girü gelür ḫoşlıġıla 20b/3

-(V)r : işbu kişi rāz söylemez *ṣaḳlar* kişidür şöyle bilesin 56a/7

-maz : Geniş zaman olumsuzluk sıfat fiilidir.

işbu işden çoḳ māl bulasın ammā *olmaz* yire ḫarc idesin 36a/9

Görülen Geçmiş Zaman Sıfat-fiili

-dUḲ/K+ : işbu işden ve bu sulṭāndan *bulduġuñ* māl saña ḳalmaya 40a/5

bu mālı *ḳoduġum* yirde girü bulam mı bulmayam mı 22b/1

işbu kişi *didügüñ* ʿameli ögrenür ve edebi sehl dutmaya 21a/10

oġluñ oġlı göñlüñ *diledügi* gibi olmaya 48b/3

Öğrenilen Geçmiş Zaman Sıfat-fiili

-mIş : işbu *żāyiʿ olmışı* ve *uġurlanmışı* girü bulursın şöyle bil 40a/13

işbu *yavı ḳulunmışı* ve *uġurlanmışı* girü bulursın şöyle bil 39b/12

işbu kişi çoḳ iş *görmiş* bahādur kişidür şöyle bil 69b/6

c. Zarf-fiiller (Gerundium~Konverb)

-dUGI$_4$ncA : işbu ʿamel diri *olduġuñca* senüñdür ve müfīddür bil 27a/3

işbu ʿavreti er ala göñli *diledügince* şöyle bil 16a/8

-dUGI$_4$ndAn:	şöyle gerek kim fāl dutan kimesneler gün *ṭoġduġından*	3a/10
	sen *öldügüñden* ṣoñra māluñ oġlanlaruña dege	22a/7
-duḳca	: merrīḫ kendü burcında *durduḳca* bu ʿimāret ṭura bil	60a/8
	işbu kişi ṣıḥḥatde ve selāmetde ola ḥayātda *olduḳca*	23a/11
-erek	: bu ʿavreti er ala ve illā bir pāre *geçerek* ala şöyle bil	13a/2
-ince	: işbu kişi *ölince* zaḥmetsüz ve ten-dürüst öle bilmiş ol	24a/13
	benüm dirligüm neye *irişince* ḫoş ola	58a/1
-mAdIn	: uvacuḳ ḳum üzerine *ṣaymadın* üç saṭır noḳṭa ḳoya	2b/11
	işbu sefer ki dirsin *varmadın* girü gelürsin	68b/11
	işbu kişi *bilmedin* yalan yire and içer şöyle bilesin	58a/9
-uban	: ʿilm-i usṭurlāb ile ḥisābın bilmegi *ḥāṣıl idüben*	2a/11
-(y)A	: işbu ġāyib girü bunda gele şöyle *bile bilmiş ol*	22b/7
	işbu ḫaber ṣāẕılıġıla ve eylügile ve fāyide birle *ola gelür*	63b/5
-(y)U	: işbu şehri *açu vireler* ve ḥiṣārı daḫı bile şöyle bilesin	69a/3
	işbu kişi rāzı ṣaḳlamaya kime gerekse *diyü vire* bil	57b/10
	düşüñde ādemīler ve *ṣatu* meclis gördüñ şöyle bil	47b/3
-(y)Up	: çāre idemezlerdi ḥācetsüz ḳalmasunlar *diyüp* bu kitābı	2b/3
	işbu ilçi dilek *bulup* saġlıġıla girü gele şöyle bil	50a/2
	işbu ilçi varduġı yirde iş *bitürüp* gele ve illā eglene	65a/10

B. ŞEKİL VE ZAMAN EKLERİ (Zeitaffix)

Şekil ve zaman ekleri, fiil kök veya gövdesinin karşıladığı hareketi şekle ve zamana bağlayan eklerdir. Fiil çekime girdiğinde, fiil çekim eklerinin bazısında hem şekil hem de zaman, bir kısmın da ise yalnızca şekil ifadesi vardır. İşte fiillerin bu şekillerine kip adı verilir[79]. Bu kipler **haber** ve **istek** olmak üzere ikiye ayrılır.

[79] Muharrem Ergin, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yay., İstanbul 1993, s. 273.

1. HABER KİPLERİ (Indikativ)

Haber kipleri, müspet veya menfi hareketlerin yapılmış, yapılan ve yapılacak olan hareketlerin zamanını gösterir. Haber kiplerini yapan şekil ekleri aynı zamanda zaman ekleridir. Haber kiplerinin beş çekimi vardır: Öğrenilen geçmiş zaman, görülen geçmiş zaman, Şimdiki zaman, gelecek zaman ve geniş zaman.

a. Öğrenilen geçmiş zaman (unbestimmte Vergangenheit)

Geçmiş bir zamanda cereyan eden, kişinin başkasından duyduğu, sonradan gördüğü veya farkında olmadan işlediği bir fiilin ifadesinde kullanılır.

		-mIş	**-üpdür**	**Durlu hâli**
1. şahıslar	Teklik			
	Çokluk			
2. şahıslar	Teklik			
	Çokluk			
3. şahıslar	Teklik		-üpdür	
	Çokluk	-mişler		-mişler durur

-miş

3. Çokluk şahıs

ʿulemā *ittifāḳ itmişler* ki bu kitāb güzīde kitābdur 3a/12

-üpdür

3. Teklik şahıs

işbu ḳaçan ṭurduġı yirden *gidüpdür* şöyle bil 66a/13

b. Görülen geçmiş zaman (bestimmte Vergangenheit, perfekt)

Geçmişte failin bizzat şahit olduğu fiili bildirmek için kullanılan şekil ve zaman ekidir.

		-d+	Şartı	Hikâyesi
1. şahıslar	Teklik	+Um		-dümidi
	Çokluk			
2. şahıslar	Teklik	+Uñ		
	Çokluk			
3. şahıslar	Teklik	+I	-dıysa	
	Çokluk	+IlAr		

-d+

1. Teklik şahıs

müneccimler ve ḥakīmler ve muʿabbirlerden *çıḳardum* 2b/4

on iki vech üzre *ḳısmet itdüm* 2b/5

2. Teklik şahıs

işbu ʿimāret ki *başladuñ* senüñ elüñde tamām ola bil 25a/5

3. Teklik şahıs

hārūnü'r-reşīd vezīrlerine *eytdi* 1b/9

teñri teʿālā tevfīḳ *sevāb getürdi* bu vechile *ibtidāʿ olındı* 3b/13

3. Çokluk şahıs

ʿālimlerin ve ehl-i maʿrifetlerin *ḥāżır ḳıldılar* 2a/3

c. Şimdiki zaman (Präsens~Gegenwart)

Fiilin yaşanılan zamanda yapıldığını bildiren şekil ve zaman ekidir.

		-üyorur	-mekde	-(V)r
1. şahıslar	Teklik			-(V)rın
	Çokluk			
2. şahıslar	Teklik			-(V)rsın
	Çokluk			
3. şahıslar	Teklik	-üyorur	-mekde	-(V)r
	Çokluk			-(V)rlAr

-üyorur

işbu kişi cāẕūlıḳ bilmez ve illā *ögrenüyorur* şöyle bil 60a/4

-mekde

Eylemin daha önceden yapılmaya başlandığını ve halen de devam etmekte olduğunu bildirir. **-mek** fiilden isim yapan ek ve **-dA** bulunma hâli ekinin birleşmesinden oluşmuştur.

3. Teklik şahıs

ṭıb gibi *bilmekde* ve *bildürmekde* 2a/8

-(V)r

Aslında geniş zaman eki olan bu ek metnimizde şimdiki zaman eki yerine de kullanılmaktadır.

1. Teklik şahıs

işbu nesne ki *ṣatun alurın* ucuz mıdur ḳız mıdur 63a/1

işbu ʿimāret ki *başların* tamām ola mı olmaya mı nicedür 23b/1

2. Teklik şahıs

işbu nesne kim *alursın* ḳızdur şöyle bilesin 64b/5

3. Teklik şahıs

işbu ḥāmile ʿavret şöyle *beñzer* ki ḳız ṭoġura şöyle bil 26a/6

3. Çokluk şahıs

işbugünāh kim bu kişiye *dirler* birazı gerçekdür şöyle bil 54b/8

d. Gelecek zaman (Futur)

Fiilin gelecekte olacağını bildiren şekil ve zaman ekidir.

		-(y)IsAr	Durlu hâli
1. şahıslar	Teklik		
	Çokluk		
2. şahıslar	Teklik	-IsArsIn	
	Çokluk		
3. şahıslar	Teklik	-(y)IsAr	-IsArdUr -acaḳdur
	Çokluk		

-(y)IsAr

2. Teklik şahıs

ululardan ve baylardan *māl bulısarsın* şöyle bilmiş ol 40b/2

saña āzāde ʿavret ola ve illā *terk idisersin* şöyle bil 31a/2

3. Teklik şahıs

ḥaḳ teʿālā ḥükminde şöyledür kim bu ʿavret ulu *olısar* 8b/5

e. Geniş zaman (Aorist, Zeitlos)

Fiilin geçmişte yapıla geldiğini, hâlde yapıldığını ve gelecekte de yapılacağını ifade eden şümullu bir şekil ve zaman ekidir.

		-(V)r	-(y)A	Durlu hâli	Şartı
1. şahıslar	Teklik	-(V)rIn	-em		
	Çokluk				
2. şahıslar	Teklik	-(V)rsIn			-(V)rsañ
	Çokluk				
3. şahıslar	Teklik	-(V)r	-(y)A	-(V)rdUr	-(V)rse
	Çokluk	-(V)rlAr	-AlAr		

-(V)r

1. Teklik şahıs

işbu sefer ki *iderin* fāyide mi ola veyāḫūd ziyān mı ola	14a/1
işbu nesne ki *ṣatun alurın* ucuz mıdur ḳız mıdur	63a/1

2. Teklik şahıs

göñlüñdeki ümīd ki vardur *bilürsin* saña muştuluḳ olsun	4a/13
çoḳ māl bulasın ve daḫı eylik ve *ʿizzet bulursın* şöyle bilesin	5a/3

3. Teklik şahıs

işbu kişi senüñ ögüdüñi ḳabūl ḳabūl itmez *önegülik ider*	5a/7
ṣaḥīfe kim *irişür* ol ṣaḥīfede daḫı ol ḳadar	3a/1
ḳoyıraḳ *olur* ve ʿulemā ittifāḳ itmişler ki bu kitāb	3a/12

3. Çokluk şahıs

çoḳ düşmenlerüñ var ammā saña *dostlıḳ gösterürler*	11b/6
işbu ḳaçanı *dutarlar* girü *getürürler* şeksüz şöyle bil	58a/7

-(y)A

1. Teklik şahıs

işbu ḫaber kim *işidem* ḥaḳ mıdur veyāḫūd bāṭıl mıdur	44a/1
ḳarındaşum oğlını ʿaceb *görem* mi görmeyem mi nicedür	30a/1

3. Teklik şahıs

bu oğlan ki ṣorduñ ʿömri uzun ve *devletlü ola*	4a/2
işbu kişi çoḳ *māl bula* ve dilegince *dirlik eyleye*	4b/2

3. Çokluk şahıs

işbu ḳaçanı girü *dutalar getüreler* şöyle bilesin	55b/2
oğlanlaruñ çoḳ ola devletlü ve *saʿādetlü olalar*	10a/10

2. İSTEK KİPLERİ (OPTATIV)

İstek kiplerinde zaman ifadesinden ziyade tasarlama söz konusudur. Bu kipleri yapan ekler sadece şekil ifade ederler. Dilek-İstek Kipleri başlığı altında verilen 'Emir', 'İstek', 'Dilek-Şart' ve 'Gereklilik' kiplerinin ortak özelliği bir şeyin yapılmasının, ben tarafından istenmesidir[80].

		-(y)A	**-GIl**	**-sun**	**-se**
1. şahıslar	Teklik	-am			
	Çokluk				
2. şahıslar	Teklik	-AsIn			
	Çokluk				
3. şahıslar	Teklik	-a	-Gīl	-sun	-se
	Çokluk	-alar			

-(y)A

dilek-istek bildirir;

1. Teklik şahıs

anuñ meclisinde bir *naṣīb issi olam* 1b/7

2. Teklik şahıs

bu nesne ki ṣorduñ ucuz ola şöyle *bilesin* 4a/4

bu cengden ki ṣorduñ tamām *selāmetlıḳ bulasın* 4a/8

3. Teklik şahıs

rāzın kimseye dimeye ve bu kitāba *naẓar ḳıla* 2b/7

3. Çokluk şahıs

zevāle degin *fāl dutalar* 3a/11

[80] Osman Yıldız, **Cemāli-i Ḳaramānī Miftāḥu'l-ferec (Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizimi)**, IV C., İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, (Basılmamış doktora tezi), Malatya 1992, s. 237; Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK yayınları, Ankara 1997, s. 106.

Kişiler İçin Özel Eklerle Yapılanlar

-GIl

Bu ekin emir eki değil pekiştirme morfemi olduğunu Osman Fikri Sertkaya açıklamıştır[81].

2. Teklik şahıs

ol yir ki ṭamaʿ idersin yiglik bulmayasın *bilgil*	5a/9
çoḳ māl elüñe giriser göñlüñ ḫoş *dutġıl*	9a/11

Eksiz

2. Teklik şahıs

bu kişiye *ögüt vir* ki ögüdüñi işidür şöyle bilesin	4b/6
senüñ ḳavmlerüñüñ ḥāli ne eyü ve ne yavuzdur *bil*	5b/3
bu oğlan uzun ʿömrlüdür göñlüñ *fāriġ dut*	5b/5

-sun

3. Teklik şahıs

tañrı teʿālā ʿizzetin *dāyim dutsun* ve düşmenlerin *ḫor ḳılsun*	3b/9-10
göñlüñdeki ümīd ki vardur bilürsin saña *muştuluḳ olsun*	4a/13

3. Çokluk şahıs

ḥācetsüz ḳalmasunlar diyüp	2b/3

-se

3. Teklik şahıs

ol kişi ki bu kitābdan fāl dutmaḳ *dilese*	2b/9-10

---

81 Osman Yıldız, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥu'l-ferec (dil özellikleri-metin-söz dizini)** (Basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, I.C, s. 245.

C. Soru Eki (Fragepartikel)

Fiillerde soru **mI** soru edatı ile yapılır. Ünlüsü sürekli düz dardır. Metnimizde yalnızca 3. Teklik şahıslara örnek bulunmaktadır:

bula mı	4b/1	çıḳar mı	21b/1

D. Fiil Çekiminde Kullanılan Şahıs Ekleri (Personalendung)

Şahıs ekleri, fiil çekimlerinde işi yapanı temsil eden eklerdir. Metnimizde kullanılan şahıs ekleri, zamanı ve kipi bildirilmeden bir liste hâlinde aşağıya çıkarılmıştır. Görülen geçmiş zaman çekiminde **iyelik menşeli**; öğrenilen, geniş ve şimdiki zaman çekimlerinde **zamir menşeli**; istek kiplerinde ise hem **iyelik** hem de **zamir menşeli** ekler bir arada kullanılmıştır. Bu eklerin örnekleri, ilgili bölümlerde (bk. Şekil ve Zaman Ekleri s. 63, Cevherî Fiil s. 76) geçtiği için tekrar edilmedi.

	Teklik	Çokluk
1. Şahıslar	**+Am**	
	a+m	
	e+m	
	+Um	
	-d+Um	
	+(y)In	
	-(V)rIn	
2. Şahıslar	**+U/Añ**	
	-d+Uñ	
	-(V)rsa+ñ	

+sIn

-A+sIn

-IsAr+sIn

-maz+sIn

-(V)r+sIn

Kişiler için özel ekler

-Gıl

3. Şahıslar	**+I**	**+IlAr**
	-d+I	-d+IlAr
	-d+ümidi	
	Eksiz	**+lAr**
	-acaḳdur	
		-miş+ler
	-dıysa	
	-IsArdUr	
	-mekde	
		-mişler durur
	-se	
	-üpḍür	
	-üyorur	
	-(V)r	-(V)r+lAr
	-(V)rdUr	
	-(V)rse	
	-(y)A	-(y)A+lAr
	-(y)IsAr	

Kişiler için özel ekler

-sun

Fiillerde Olumsuzluk (Verbum Negativum)

Metnimizde, fiil çekimlerini olumsuz yapmak için **-mA** olumsuzluk eki (verneinungspartikel) kullanılmaktadır. Ek, fiil tabanına eklenmekte zaman ve şahıs ekleri ondan sonra gelmektedir.

işlemedi	51b/2	ḳalmamışdur	17a/7
ḳomadılar	62b/10	itmemişdür	3a/9
dutmaya	4a/5		

Geniş zaman ekininin menfisi **-mAz** eki ile yapılır, şahıs ekleri bu ekin üzerine getirilir.

dutmaz	6b/10	eglenmezsin	15b/5
bulmazsın	12a/9	ögrenmez	17b/3

FİİL YAPMA YOLLARI

A. İsimden Fiil Yapan Ekler (denominales Verbum)

İsim köklerinden ve fiilden isim yapma eklerinden sonra gelerek yeni fiiller türeten eklerdir.

+A-	:	beñze-	26a/6
		dile-	34a/4
+Ar-	:	başar-	36a/7
+I-	:	saḳ+ı-n-	6a/12
+lA-	:	başla-	25a/5
		işle-	5a/10

+lAn- : **+lA-** ekinin **-n-** çatısı ile genişletilmiş şeklidir[82].

gizlen-	67a/7
saḳlan-	68a/9

[82] Gürer Gülsevin, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK yayınları, Ankara 1997, s. 121.

uğurlan- 38a/9

+lAş- : **+lA-** ekinin **-ş-** çatısı ile genişletilmiş şeklidir. Bu ekle yapılan fiillerin **+lA-**'lı şekilleri kullanılmaz.

ḳavülleş- 61b/4

+r- : bel(g)ür- 62a/12

B. Fiilden Fiil Yapan Ekler (deverbales Verb)

1. Çatı Ekleri (Diathese)

a. Ettirgen Çatı (Kausativum)

Ettirgenlik ekleri geçişsiz bir fiile gelerek onu geçişsiz hâle getirir. Bu ekler geçişli bir fiile geldiği takdirde o fiilin ettirgen olmasını sağlar. Osman Nedim Tuna, ettirgenlik eklerini sıralı kaidelere bağlamıştır[83].

-Ar-	: işbu oğlan ṣenüñdür göñlüñden *gümānı çıḳar*	22b/11
	işbu oğlan sendendür göñlüñden *gümānı gideresin*	19b/5
-dür-	: tıb gibi bilmekde ve *bildürmekde* ve terkibde	2a/8
-(I)T-	: işbu ırmaḳdan ve kārīzden *ṣu aḳıdursın* şöyle bil	31b/6
	eytdi ki baña bir kitāb gerek kim her ne tedbīrüm	1b/9
	işbu iki atdan eñir at yügrük *segirdür* ola şöyle bil	63a/3
-Ur-	: işbu ilçi kim gitdi işüñ yarusın *bitürür* şöyle bil	54b/11
	işbu ʿavret selāmetlıḳ er oğlan *ṭoğura* şöyle bil	24b/3

b. Edilgen Çatı Passiv)

Geçişli ve geçişsiz fiillere **-(I)$_4$l-**; **-(I)$_4$n-**, ekleri ile kurulan, öznesi belli olmayan fiil çatısıdır. EAT'de dudak uyumuna girmeyen ekler, metnimizde uyuma girmektedir.

[83] Osman Nedim Tuna, "Türkçede Transitive-Cousative 'Geçişli-Ettirgen' Fiiller, Bunlarla ilgili Morfoloji ve Öğretim Meselelerinin Çözümü", **Türk Dili Edebiyatı Dergisi**, XXIV-XXV. 1980, 1986, İstanbul 1986, s. 381-428.

b. Edilgen Çatı (Passiv)

Geçişli ve geçişsiz fiillere **-(I)$_4$l-**; **-(I)$_4$n-**, ekleri ile kurulan, öznesi belli olmayan fiil çatısıdır. EAT'de dudak uyumuna girmeyen ekler, metnimizde uyuma girmektedir.

-(I)$_4$l- : işbu şehr ve bu ḥiṣār geñezlik birle *açıla* şöyle bil 69b/4

işbu kişi *begenilmiş* kişi ola şöyle bilgil 25a/6

bu kitāb hārūnü'r-reşīd içün *düzülmişdür* 3a/4-5

işbu şehr ve işbu ḥiṣār *dutuludur* şöyle bilesin 67b/9

-(I)$_4$n- : saña o didügüñ yañadan *ev bulınur* şöyle bilesin 57b/2

baña bu yañadan ev *buluna* mı veyāḫūd *bulunmaya* mı 57b/1

teñri teʿālā tevfīḳ ṡevāb getürdi bu vechile *ibtidāʿ olındı* 3b/13

işbu rāz şimdi *gizlene* āḫir āşikāre ola şöyle bil 67a/7

c. Dönüşlü Çatı (Reflexiv)

Fiildeki oluş ve kılıştan doğrudan doğruya failin etkilendiğini gösteren, yani failin bir işi kendi kendine yaptığını belirten fiil çatısıdır.

-(i)n- : işbu kişi bu edebi ve bu işi ögrene vāz gelmeye *kesb idine* 20b/9

işbu ʿavret ve oğlan saña mübārekdür ve hem *sevinesin* 44a/4

atañ ve anañ mālı elüñe gire ammā *incinesin* 20a/7

-iş- : bu kişiden ki ṣorduñ göñli *dilegine irişe* ve beglik bula 4a/7

işbu ḫaber ve biti göñül ḫoşlıġıla tizde gele *yitişe* 67b/13

d. İşteş Çatı (resiprokes Medium)

Fiil gösterdiği hareketin birden fazla kişi tarafından karşılıklı veya toplu olarak yapıldığını gösteren çatıdır.

-(I)ş- :

a. Karşılıklı yapılanlar.

işbu kişi ḳavlinde durmaz zīrā ki *ḳavülleşmemişdür* bilesin 61b/4

b. Birlikte yapılanlar.

2. DİĞER EKLER

-mA- : Olumsuzluk ekidir. Bütün fiil kök ve gövdelerine getirilebilmektedir.

dutma	22a/8	yimeyesin	41a/5
inanma	45b/5	çekme	6a/8
ķoma	23a/3	dimeyem	1b/11

CEVHERÎ FİİL (Verbum Substantivum, Verbum Prädikativum)

İsim kök ve gövdelerine gelerek onları fiil gibi kullanıma sokan ve fiillere gelerek birleşik çekimler oluşturan eklerdir.

A. İsim-Yardımcı Fiil Şeklinde Olanlar

İhbar, Görülen geçmiş zaman, Öğrenilen geçmiş zaman ve şart çekimleri vardır.

1. İhbar

"Eski Anadolu metinlerinde, er->i- değişimine uğramış olan i- yardımcı fiili kullanılmaktadır. i- fiili isim öğesi ile şahıs eki arasında eriyip kaybolduğu için, artık tam bir ek-fiil durumuna geçmiştir"[84]. Ancak geniş zaman üçüncü şahısların çekimi "Eski Türkçede olduğu gibi Eski Anadolu Türkçesinde de değişik bir özellik taşır ve tur- yardımcı fiilinin geniş zaman çekimine dayanır"[85]. Fāl-nāme'de de üçüncü şahıs bildirme eki olarak **tur-** yardımcı fiilinin geniş zaman çekimi olan **durur** ya da bunun kısalmış şekli **-dUr** eki kullanılır. Fāl-nāme'de **-dUr** şekli daha fazla kullanılmıştır. **-dUr** bildirme eki üç yerde dudak uyumuna girerek **-dir** şeklinde geçmektedir.

---

[84]Zeynep Korkmaz, **Sadrü'd-din Şeyhoğlu, Marzuban-nāme Tercümesi**, İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım, Ankara Üniversitesi, DTCF Yay., Ankara-1973, s. 178.
[85] Zeynep Korkmaz, **age**. s. 178.

3. Teklik şahıs

bu kitāb güzīde *kitābdur*	3a/12-13
bu yıl saña yavlaḳ *eyüdür* ve *mübārekdür* bilmiş olġıl	4b/7
işbu ʿavret dürüst *yüklü durur* şöyle bilesin	59b/13
ġam ġuṣṣa *ḫānesidir*	71a/4

3. Çokluk şahıs

çoḳ dostlaruñ vardur mecmūʿı ulular *eyülerdür* bil	11b/13

2. Görülen geçmiş zaman (Plusquamperfektum, Imperfekt)

Fāl-nāme'de örneği bulunmamaktadır.

3. Öğrenilen geçmiş zaman (Dubitativ, Erzählungsform)

Fāl-nāme'de örneği bulunmamaktadır.

4. Şart (Konditional)

bu yıl dört ayaḳlulara her ne *ḫāl ise* selāmetlıḳdur	15b/2
māluñı ḳanda *gerekse* ḳo ki girü saña virürler	26a/9

Cevherî Fiilin Olumsuzu

Cevherî fiilin olumsuzu **degil** kelimesi ile yapılmaktadır.

ḳız degildür	5a/6	eyü degildür	8b/9
muṭīʿ degildür	6b/10	uṣlu degil	45b/7

B. Fiil-Yardımcı Fiil Şeklinde Olanlar

Hikâye, rivâyet ve şart çekimleri vardır.

1. Hikâye (Plusquamperfektum, Imperfekt)

Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi

3. Teklik şahıs

bunlaruñ ṭarīḳın niçe ʿālimlerden *ḥāṣıl itdüm idi*	2a/5-6
taʿbīr ü tefekkür ve ḳıyās ṭarīḳın *ḥāṣıl itdümidi*	2a/12-13
sağışda ne *ḳalmışıdı*	2b/13

2. Rivâyet (Dubitativ, Erzählungsform)

Örneği bulunmamaktadır.

3. Şart (Konditional)

Geniş Zamanın Şartı (Konditional reales)

2. Teklik şahıs

el üstünligi ve daḫı yiglik senüñdür ḳanda *varursañ*	4b/8
māluñ çoḳ olmaya ne ḳadar *dürüşürseñ* şöyle bil	6a/5
işbu mālı ḳanda *ḳorsañ* girü saña gelür bilmiş ol	22b/2

3. Teklik şahıs

her kişi *dilerse* rāzın kimseye dimeye	2b/6-7
on ikişer ṭarḥ ide ne *ḳalursa* ol ḳadar ṣaḥīfe ṣaya ki	2b/12-13
ṣaya ḳanḳı saṭıra *gelürse* ḥācetin anda göre	3a/2-3

Görülen Geçmiş Zamanın Şartı

3. Teklik şahıs

işbu ḳaçan kendü gele kimse anı *dutmadıysa* bil	60b/12

4. Hâl Birleşik Zamanı

Metnimizde geniş, gelecek ve öğrenilen geçmiş zamanların basit çekimlerine **-dUr** bildirme ekinin eklenmesiyle yapılan çekime hâl birleşik zamanı denir[86].

[86] Mukim Sağır, **Türk Dilbilgisi II Yapıbilgisi**, Atatürk Üniversitesi Yay., Erzurum 1998, s. 154.

Geniş Zaman

3. Teklik şahıs

işbu iki atdan boz at *geçerdür* şöyle bilmiş olasın	62b/2
işbu kişi ḳatı üstāddur ve cāẕūlıġı daḫı *bilürdür* şöyle bil	62b/11

Gelecek Zaman

3. Teklik şahıs

işbu pādişāhlıḳ bu sulṭāna çoḳ *ḳalacaḳdur* bilesin	17b/8
işbu bāzirgānlıḳ itmek *ziyānlu olısardur* bilmiş olasın	21b/12
atañ ve anañ mālı cümle saña *degiserdür* göñlüñi ḫoş dut	22b/12

Öğrenilen Geçmiş Zaman

3. Çokluk şahıs

fāżılları tecribelerle *taṣnīf itmişler durur*	3b/3

BİRLEŞİK FİİLLER (Zusammengesetztes Verbum)

Metnimizdeki birleşik fiiller, bir isim ile bir yardımcı fiilin veya iki ayrı fiilin anlamca kaynaşmasından oluşmuştur. İki ayrı fiilden oluşan birleşik fiiller tasvirî fiiller başlığı altında, isim ve yardımcı fiilin oluşturduğu birleşik fiiller de yardımcı fiiller başlığı altında incelenecektir.

A. Tasvirî Fiiller (Deskriptiv Verb)

-(y)A, -(y)U ve **-Up** zarf-fiil eklerinden birini almış esas fiile, fiildeki oluş ve kılışı tasvir niteliği taşıyan bir yardımcı fiilin birleşmesinden oluşan tasvirî filler şunlardır:

a. Süreklilik Bildirenler (durative Aktionsart)

Zarf-fiil eki almış bir fiile **dur-, gel-** ve **giT-** yardımcı fiilleri getirilerek yapılır.

Fiil+ (y)Up dur-

idüp durur	56b/12	idinüp durur	57b/8

Fiil+(y)A gel-

ola gelür	63b/5

Fiil+(y)A giT-

ola gede	68b/7

b. Tezlik Bildirenler (Hast Verbum)

Tezlik bildiren yardımcı fiil **vir-** fiilidir.

Fiil+(y)U vir-

diyü vire	57b/10
açu vireler	69a/3

c. Yeterlilik Bildirenler (Verbum Potantialis)

Metnimizde yeterlilik fiili **bil-** ve **u-** yardımcı fiilleri ile yapılmaktadır. **u-** fiili, Uygur ve Karahanlı metinlerinde 'muktedir olmak' anlamında bir esas fiildir[87].

tut-a-ma- < tut-a u-ma-

1. bil- fiili ile:

Fiil+(y)A bil-

bile bilmiş ol	22b/7	ola bilesin	70a/6

[87] Zeynep Korkmaz, "Türkiye Türkçesinde 'iktidar' ve 'imkân' Gösteren Yardımcı Fiiller ve Gelişmeleri", **TDAY 1959**, Ankara 1959, s. 108-109.

2. u- fiili ile:

Fiil+(y)a maz < Fiil+(y)a u-ma-

dutamazlar	56a/3	çāre idemezlerdi	2b/3

u- fiili düşerek tamamen kaybolabilmektedir.

dutmazlar	60a/11

Fiil+(y)ı maz < Fiil+(y)ı u-ma-

başarımaz	36a/7

B. Yardımcı Fiiller (Hilfsverb)

Birleşik fiil yapan asıl yardımcı fiiller; **eyle-, iT-, ḳıl-** ve **ol-** fiilleridir. Bunlar, isim veya isim soylu kelimelere gelerek, onları fiilleştirirler. Metnimizde isimler, bir yardımcı fiil gibi de kullanılan esas fiille birleşerek de özel anlam kazanan birer birleşik fiil oluşturmaktadır.

al-	:	ṣatun almaḳ	63b/3	ḳıl-	:	naẓar ḳıla	2b/7
eyle-	:	aṣṣı eylemeye	36a/13	ol-	:	yüklü ola	58a/10
geçür-	:	dirlik geçüre	56a/10	vir-	:	ögüt vir	4b/6
iT-	:	birlik ide	26a/13	yi-	:	emek yime	6b/12

SONUÇ

Üzerinde çalıştığımız eser bir çok yönüyle klasik EAT dönemi özelliklerini göstermektedir. Fakat bazı hususiyetler açısından EAT'den ayrılmaktadır.

Fāl-nāme'nin imlâsı genel olarak EAT özelliklerini yansıtmaktadır. Metnimizde kapalı e (ė) sesi yoktur. Metinde kök ünlüsündeki **e~i** yazımında **i**'den yana bir üstünlük vardır. Eserde, bazı ekler Uygur imlâsına uyularak -birleşik yazımları da vardır- kendinden önceki kelimeden ayrı yazılmıştır. **+dAn** Çıkma hâli eki, kişi+denki کشي دنکه 4a/5; **+sin** İkinci teklik şahıs eki, itmeyesin اتميه سن 21a/8; **+suz** İsimden isim yapma eki aṣṣı+suz اصّي سوز 17a/3.

Eserde "a" ünlüsü, kelime içinde 45 yerde üstünlü elif (اَ), 34 yerde üstün (ـَ), altı yerde üstünlü elif ve üstün alternanslı (ـَ)~(اَ) ve bir yerde de üstünlü güzel he (ـَه) ile yazılmaktadır. Yapılan karşılaştırma sonucunda, kelime içinde yazılan uzun "a" ünlüsünün bulunduğu kelimeler, Fāl-nāme'de üstünlü elif (اَ) ve üstün (ـَ) ile iki farklı şekilde yazıldığı için, uzun ünlünün gösterildiğinden kesin olarak söz edilemez.

Bazı kelime ve ekler, Fāl-nāme'de EAT'den farklı olarak dudak uyumuna girmeye başlamıştır. Metnimizde **degil** kelimesi, diğer EAT metinlerinin aksine dudak uyumuna girmiştir.

EAT'de yuvarlak şekli olmayan isimden isim yapan **+lI_4Ḳ/K+** ekinin metnimizde uyuma girdiğini gösteren örnekleri mevcuttur. **+lI_4Ḳ/K+** eki Fāl-nāme'de 65 kelimede geçmektedir. Bu ekin geçtiği 50 kelimede dudak uyumu sağlanırken 15'inde bu uyum bozulmuştur. Eserde, **muştuluḳ** ve **yoḫsulluḳ** kelimeleri sürekli olarak uyuma girmiştir. Bunun yanında **+lI_4Ḳ/K+** isimden isim yapma ekinin, metindeki bazı kelimelerde **kulluḳ** (2) ~ **kullıḳ** (3); **eylik** (11) ~ **eylük** (10) alternanslı şekilde geçtiği görülmektedir. EAT'de uyuma girmeyen **-I_4l-** ve **-I_4n-** edilgenlik ekleri için de aynı durum söz konusudur. **-I_4l-** edilgenlik eki, metinde 10 kelimede geçmektedir. Bunlardan ikisi **düzül-** ve **yavı ḳunul-** dar-yuvarlak ünlü kullanımıyla sürekli uyuma girerken, **ḳurtıl-** (23) ~ **ḳurtul-** (15) kelimeleri ise alternanslı olarak yazılmaktadır. Dokuz kelimede geçen **-I_4n-** edilgenlik eki, **yavı ḳulun-** kelimesinde sürekli yuvarlak ünlülü,

bulın- (4) ~ **bulun-** (3) kelimelerinde alternanslı olarak geçmektedir. Bu örnekler ışığında Fāl-nāme'deki dudak uyumunun tam olmadığını fakat, EAT'de dudak uyumunu büyük ölçüde bozan bazı eklerin -ikili kullanımları da olsa- uyuma girmeye başladığını söyleyebiliriz.

Metnimizde, damak uyumu büyük ölçüde sağlanmıştır. Fakat, ince sıradan yabancı kelimelere gelen **+lI$_4$Ḳ/K+** isimden isim yapma eki, bu uyumu bozar. Bu özellik Çağatay Türkçesinin karakteristik bir vasfıdır.

Fāl-nāme'de yaklaşık 1030 kelime geçmektedir. Bu kelime servetinin %53'ini Türkçe, %37'sini Arapça, %10'unu da Farsça kökenli kelimeler oluşturmaktadır. Türkçe kökenli kelimelerin fazlalığı dolayısıyla eserin, günümüz de rahatça anlaşılabilir bir niteliğe sahip olduğunu söylemek mümkündür. Fāl-nāme'nin bu niteliği, Türk dili tarihi açısından ayrı bir önem arz eder.

Bu çalışmayı, araştırıcıların istifadelerine sunuyoruz.

BİBLİYOGRAFYA

Abdülbâkî, Muhammed Fuâd, **El-Muʿcemü'l-müfehres li-elfâzı'l-Kur'âni'l-Kerîm**, Darü'l-hadîs, Kahire 1987.

Akalın, Mehmet, **Tarihî Türk Şiveleri**, TKAE Yay., Ankara 1998.

Arat, Reşit Rahmeti, **Kutadgu Bilig**, (yayına hazırlayanlar: Kemal Eraslan-Osman Fikri Sertkaya-Nuri Yüce) C. III, İndeks, TKAE Yay., Ankara 1979.

Atalay, Besim, **Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi**, IV C., TDK Yay., Ankara 1999.

Aydın, Mehmet, "Fal", **TDVİA**, İstanbul 1995, C., 12, s. 134-138.

Banguoğlu, Tahsin, **Türkçenin Grameri**, TDK Yay., Ankara 1990.

Biray, Himmet, **Batı Grubu Türk Yazı Dillerinde İsim**, TDK Yay., Ankara 1999.

Bozkurt, Nahide, "Hârûnurreşîd", **TDVİA C. XVI**, İstanbul 1997, s. 258-261.

Çelebi, İlyas, "İslâmda Fal", **TDVİA**, İstanbul 1995, C., 12, s. 138-139.

Çeneli, İlhan, "Türkmen Türkçesi Sözlüğü", **TDAY 1982-1983**, TDK Yay., Ankara 1986 s. 29-84.

Dağlı, Yücel-Üçer, Cumhure, **Tarih Çevirme Klavuzu**, IV C., TTK Yay., Ankara 1997.

Derleme Sözlüğü, XII C., TDK Yay., Ankara 1993.

Develi, Hayati, **Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar**, TDK Yay., Ankara 1995.

Devellioğlu, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi Yay., Ankara 1993.

Dilçin, Cem, **Yeni Tarama Sözlüğü**, TDK Yay., Ankara 1993.

____________, **Süheyl ü Nev-bahār İnceleme-Metin-Sözlük**, TDK Yay., Ankara 1991

Duman, Musa, **Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyılda Ses Değişmeleri**, TDK Yay., Ankara 1995.

____________, "Klasik Osmanlı Türkçesi Döneminde i/e Meselesine Dair", **İlmî Araştırmalar Dil, Edebiyat, Tarih İncelemeleri,** S. 7, İlim Yayma Cemiyeti, İstanbul 1999, s. 65-103.

Duvarcı, Ayşe, **Türkiyede Falcılık Geleneği İle Bu Konuda İki Eser "Falname-i Risale-i li Cafer-i Sadık" ve "Tefe'ülname"**, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış doktora tezi), Ankara 1987.

Ediskun, Haydar, **Türk Dilbilgisi Sesbilgisi-Biçimbilgisi-Cümle Bilgisi**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1999.

Ergin, Muharrem, **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Yay., İstanbul 1993.

____________, **Dede Korkut Kitabı**, II C., TDK Yay., Ankara 1994.

Ersoylu, Halil, "Fal, Falnâme ve 'Fâl-ı Reyhân-ı Cem Sultan'", **İslâm Medeniyeti Mecmuası,** C. V, S. 2, Haziran 1981, İstanbul 1981, s. 69-81.

Ertaylan, İsmail Hikmet, **Falnâme**, Sucuoğlu Matbası, İstanbul 1951.

____________, **Külliyat-ı Divān-ı Mevlānā Hāmidī**, MEB Yay., İstanbul 1949.

Gabain, Annamari Von, **Eski Türkçenin Grameri**, TDK Yay., Ankara 1988.

Gülsevin, Gürer, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK Yay., Ankara 1997.

Hacıeminoğlu, Necmettin, **Türk Dilinde Edatlar**, MEB Yay., İstanbul 1992.

____________, **Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller**, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1992.

Hançerlioğlu, Orhan, **İslâm İnançları Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, İstanbul 1984.

Hengirmen, Mehmet, **Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri Sözlüğü**, Engin Yay., Ankara 1999.

İlker, Ayşe, **Batı Grubu Türk Yazı Dillerinde Fiil**, TDK Yay., Ankara 1997.

İmlâ Klavuzu, TDK Yay., Ankara 1996.

İnalcık, Halil, "II. Murad", **İA C. VIII**, İstanbul 1979, s. 598-615.

Johanson, Lars-Demir Nurettin, "E-Sesinin Türk Lâtin Abeceleriyle Gösterilmesi Hakkında", **Türk Dilleri Araştırmaları** S. 4, Simurg Yay., Ankara 1994, s. 173-178.

Karamanlıoğlu, Ali Fehmi, **Seyf-i Sarâyî Gülistan Tercümesi**, TDK Yay., Ankara 1989.

Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü, II C., Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1992.

Korkmaz, Zeynep, **Sadru'd-dīn Şeyhoğlu Marzubān-nāme Tercümesi İnceleme-Metin-Sözlük Tıpkıbasım**, DTCF Yay. Ankara 1935.

____________, **Gramer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yay., Ankara 1992.

___________, "Eski Anadolu Türkçesinde Aslî Ünlü (Vocal) Uzunlukları", **DTCFD,** C. XXVI, S. 3-4 Temmuz-Aralık 1968, Ankara 1968, s. 49-66.

___________, "Türkiye Türkçesinde 'iktidar' ve 'imkân' Gösteren Yardımcı Fiiller ve Gelişmeleri", **TDAY 1959**, TDK Yay., Ankara 1959, s. 107-124.

Muallim Nâci, **Lugat-ı Nâcî**, Tarihsiz.

Necati, Şerif, "Kürek Kemiği ile Fal Bakmak", **Halk Bilgisi Haberleri Mecmuası,** C. I, S. 3, İstanbul 1 Kanunisani 1930, s. 38-40.

Orkun, Hüseyin Namık, **Eski Türk Yazıtları**, TDK Yay., Ankara 1994.

Özkan, Abdurrahman, **Kitâb-ı Mukaddime-i Ebu'l-leysi's-semerkandî (İmlâ-Gramer-Tenkitli Metin-İndeks)**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı, (Basılmamış yüksek lisans tezi), Konya 1994.

Özkan, Mustafa, **Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi**, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995.

Sağır, Mukim, **Türk Dilbilgisi II Yapıbilgisi**, Atatürk Üniversitesi Yay., Erzurum 1998.

Steuerwald, Karl, **Almanca-Türkçe Sözlük**, ABC Yay., İstanbul 1998.

Şemseddin Sami, **Kamus-ı Türkî**, Çağrı Yay., İstanbul 1987.

Şükûn, Ziya, **Farsça-Türkçe Lûgat Gencine-i Güftar Ferhengi Ziya**, III C., MEB Yay., İstanbul 1996.

Tarama Sözlüğü, VIII C., TDK Yay., Ankara 1996.

Tekin, Arslan, **Şirvanlı Mahmûd Tarih-i İbn-i Kesîr Tercümesi (4. Cilt, 1. Kısım) Dil Özellikleri-Metin-Sözlük**, TDK Yay., Ankara 1998.

Tekin, Talât, **Ana Türkçede Aslî Uzun Ünlüler**, Hacettepe Üniversitesi Yay., Ankara 1975.

___________, "Üçüncü Kişi İyelik Eki Üzerine", **Genel Dilbilim Dergisi** S. 7-8 Ağustos 1980, Ankara Dilbilim Çevresi Derneği, s. 10-17.

___________, "Türk Dillerinde Önseste y- Türemesi", **Türk Dilleri Araştırmaları** S. 4, Simurg Yay., Ankara 1+994, s. 51-66.

___________, "-IsAr Ekinin Türeyişi", **Türk Dili** C. III, S. 32, 1 Mayıs 1954, s. 453-454.

Timurtaş, Faruk Kadri, **Eski Türkiye Türkçeşi**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1994.

___________, **Osmanlı Türkçesi Grameri**, İÜEF Yay., İstanbul 1991.

_____, "Eski Anadolu Türkçesi" **Türk Dünyası El Kitabı, Dil-Kültür San'at**, TKAE Yay., Ankara 1992, s. 120-146.

Tuna, Osman Nedim, "Köktürk Yazılı Belgelerinde ve Uygurcada Uzun Vokaller", **TDAY 1960**, TDK Yay., Ankara 1960, s. 213-282.

___________, Türkçede Transitive Cousative 'Geçişli-Ettirgen' Fiiller Bunlarla İlgili Morfoloji ve Öğretim Meselelerinin Çözümü", **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi,** C. XXIV-XXV, 1986, İstanbul 1986, s. 381-428.

___________, "Altay Dilleri Teorisi", **Türk Dünyası Araştırmaları** Ağustos 1983, s. 1-76.

___________, "Türkçe Metinlerde e/i Meselesine Dâir", **Makaleler**, (yayına hazırlayan: Osman Fikri Sertkaya) C. I, TKAE Yay., Ankara 1987, s. 334-341.

Türkçe Sözlük 1-2, TDK Yay., Ankara 1998.

Vardar, Berke, **Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü**, ABC Yay., İstanbul 1998.

Yakıt, İsmail, **Türk-İslâm Kültüründe Ebced Hesabı ve Tarih Düşürme**, Ötüken Yay., İstanbul 1992.

Yelten, Muhammet, **Şirvanlı Mehmud Târih-i İbn-i Kesîr Tercümesi (Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük)**, TDK Yay., Ankara 1998.

Yıldız, Osman, **Cemālī-i Ḳaramānī Miftāḥu'l-ferec (Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizimi**), IV C., İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, (Basılmamış doktora tezi), Malatya 1992.

___________, **Acâibü'l-Mahlûkat (Dil Özellikleri-Metin-Seçmeli Sözlük**), İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, (Basılmamış yüksek lisans tezi), Malatya 1989.

___________, "Bars > Pars Kelimesi Üzerine", **Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi,** S. 3, İzmir 1999, s. 143-160.

METİN

1b (1) بسم الله الرحمن الرحيم[88] (2) الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين[89] (3) ولا عدوان على الظالمين[90] (4) وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين[91] ve ba'dü bilgil kim ʿabdullāh (5) ibn-i ʿabdullāh atası eydür diledüm ki ḫalife (6) hārūnü'r-reşīd zamānında anuñ meclisinde bir naṣīb (7) issi olam eṭrāfuñ ḳāḍīları[92] ve ʿālimleri ve baġdād (8) ulular ḥāżır idi hārūnü'r-reşīd vezīrlerine (9) eytdi ki baña bir kitāb gerek kim her ne tedbīrüm (10) ve gizlü işüm ki vardur hīç kimseye (11) dimeyem illā ol kitābda maʿlūm ola pes şöyle

2a (1) fikr eylediler ki ʿālimlere ilciler viribidiler rūm iline (2) ve pars iline ve hindistān ve çīn iline her eṭrāfuñ (3) ʿālimlerin ve ehl-i maʿrifetlerin ḥāżır ḳıldılar andan ṣoñra (4) baġdāduñ ḳāḍīları[93] ve ʿālimleri bir yire cemʿ oldılar (5) ben daḫı rūmīler ve hindīler kitābını oḳıyup bunlaruñ (6) ṭarīḳın niçe ʿālimlerden ḥāṣıl itdüm idi ve her (7) ʿilm ki ādemīler ḳatında merġūb ve maṭlūbdur ʿilm-i (8) tıb gibi bilmekde ve bildürmekde ve terkībde[94] (9) ve ḳuvvetde ve żaʿīf mizācda ve tecribede ki ḥācet (10) vaḳtinde ʿilm-i nücūmı anuñıla ve eflākuñ terkībini (11) daḫı ʿilm-i usṭurlāb ile ḥisābın bilmegi ḥāṣıl (12) idüben taʿbīr ü tefekkür ve ḳıyās ṭarīḳın (13) ḥāṣıl itdümidi ve her bir kişi ki kendü ʿilminde

2b (1) heves itdi anuñ ittifāḳıyla ṭāliʿ dutdum pes (2) ṭañ yılduzı ṭāliʿinde cemʿ eyledüm ve ādemler aña (3) çāre idemezlerdi ḥācetsüz ḳalmasunlar diyüp bu kitābı (4) müneccimler ve ḥakīmler ve muʿabbirlerden çıḳardum (5) on iki vech üzre ḳısmet itdüm yüz ḳırḳ (6) dört bāb üzre taṣnīf ḳıldum her kişi dilerse (7) rāzın kimseye dimeye

---

[88] Besmele.
[89] Kasas Suresi 83. Ayet.
[90] Bakara Suresi 193. Ayet.
[91] Salâvat
[92] قاضلري yazılıdır.
[93] قاضلري yazılıdır.
[94] ترکیبده yazılmıştır.

ve bu kitāba naẓar ḳıla (8) ḫayr u şerr[95] niyyet ki itmişdür anuñ şerḥin bu kitābda (9) bula

matlab[96]

ve bu kitābuñ ʿameli şöyledür kim ol kişi ki (10) bu kitābdan fāl dutmaḳ dilese bir kāğıd üzre veyāḫūd (11) uvacuḳ ḳum üzerine ṣaymadın üç saṭır noḳṭa (12) ḳoya andan ṣoñra on ikişer ṭarḥ ide ne ḳalursa (13) ol ḳadar ṣaḥīfe ṣaya ki sağışda ne ḳalmışıdı ol

3a (1) ṣaḥīfe kim irişür ol ṣaḥīfede daḫı ol ḳadar (2) saṭır ṣaya ḳanḳı saṭıra gelürse ḥācetin (3) anda göre girü ḳalanın daḫı bu ḥisāb üzre (4) ḳıyās eyleye bu kitāb hārūnü'r-reşīd içün (5) düzülmişdür tā kim rāzın kimseye dimeye ol (6) kişiler kim bunı dürüst ṣaḳlaya kendü endīşesinden (7) ve ṭāliʿin dutmaḳda kimseye muḥtāc olmaya ve ʿālemüñ (8) fāl dutıcılarından müstağnī ola zīrā kim bu fende bundan (9) yigrek kitāb kimse taṣnīf itmemişdür ve daḫı (10) şöyle gerek kim fāl dutan kimesneler gün ṭoğduğından (11) zevāle degin fāl dutalar ol vaḳtde endīşe (12) ḳoyıraḳ olur ve ʿulemā ittifāḳ itmişler ki bu kitāb (13) güzīde kitābdur şöyle gerek kim tertīblerin

3b (1) iḥtiyāṭ ile ṣaḳlaya kim ḫaṭā düşmeye ve daḫı şöyle (2) gerek kim bu kitābı sevenler ḫor dutmayalar zīrā ki ʿālemüñ (3) fāżılları tecribelerle taṣnīf itmişler durur ve gerek kim (4) günde bir ide artuḳ itmeye veyāḫūd üç fāl ide (5) artuḳ itmeye ve murādı tizce ḥāṣıl ola bu kitāb (6) ʿarab dilinden parsī diline tercüme olundı ʿabdullah ibn-i (7) esʿad ibn-i muʿteṣime'l-muʿcizī meclis-i şerīf ecell-i evḥad-ü (8) eʿazz-ü efḍal seyyid kirām ʿabdullāh ibn-i ṣāliḥ ibn-i (9) sinān içün [97]أَطَالَ اللّٰهُ بَقَاهُ tañrı teʿālā ʿizzetin dāyim (10) dutsun ve düşmenlerin ḫor[98] ḳılsun bu ʿamele ġāyetde (11) ḥarīṣ ve bu fenne ṭālib ve rāğıb ḫāṣṣa yazıcılar (12) ʿamelin ve nücūm ʿamelin ki sulṭān-ı nuṭḳ daḫı sulṭān-ı

---

95 شَرّ yazılmıştır.
96 der-kenar.
97 Dua.
98 خُور yazılmıştır.

kelāmdur (13) ve ḳılıç issidür tañrı teʿālā tevfīḳ s̱evāb[99] getürdi bu vechile ibtidāʿ[100] olındı

4a ى seretān ḳamer ب

(1) işbu oğlan uzun yaşlu mı ola veyā ḳısa yaşlu mı ola (2) bu oğlan ki ṣorduñ ʿömri uzun ve devletlü ola (3) bu düşmān ki ṣorduñ key güç işlüdür ammā hīç ḳorḳma (4) bu nesne ki ṣorduñ ucuz ola şöyle bilesin (5) bu kişiden ki ṣorduñ senden bu öñdin dutmaya (6) bu yıl eyü ve bereketlü ola ve yağmur çoḳ yağa (7) bu kişiden ki ṣorduñ göñli dilegine irişe ve beglik bula (8) bu cengden ki ṣorduñ tamām selāmetlıḳ bulasın (9) bu er ki ṣorduñ bu işde yavlaḳ[101] muvāfıḳdur ve yarardur (10) bu yir ve bu maḳām ve bu kişi ki ṣorduñ saña mübārekdür (11) bu nesne ki ṣorduñ aṣlı ulu aṣıldur şöyle bilesin (12) bu kişi ki ṣorduñ ṭarlıḳdan gine ḫoşlığa irişe (13) göñlüñdeki ümīd ki vardur bilürsin saña muştuluḳ[102] olsun

4b ج esed د şems ه

(1) işbu kişi māl bula mı veyāḫūd bulmaya mı (2) işbu kişi çoḳ māl bula ve dilegince dirlik eyleye (3) bu oğlan uzun ʿömürlü ola ve daḫı sevinmekligi ola (4) saña bu düşmenden ḳorḳu yoḳdur allah fażlı birle (5) bu nesne ki ṣorduñ ḳız olur şöyle bilesin (6) bu kişiye ögüt vir ki ögüdüñi işidür şöyle bilesin (7) bu yıl saña yavlaḳ eyüdür ve mübārekdür bilmiş olğıl (8) el üstünligi ve daḫı yiglik senüñdür ḳanda varursañ (9) bu ṣavaşdan saña selāmetlıḳ ve daḫı aṣṣı vardur (10) işbu kişi bu işe yarar ve daḫı görklü kişidür (11) bu kişi daḫı bu maḳām daḫı bu nesne saña mübārekdür (12) bu ev daḫı bu yir saña mübārekdür ve daḫı saña yarar (13) bu kişi ṭarlıḳdan ve ḳatılıḳdan giñlige ve ḫoşlığa ire

---

99 صَوَابْ yazılmıştır.
100 ابتدا yazılmıştır.
101 يَوْلَقْ yazılıdır.
102 مُشْتُلُقْ yazılıdır.

5a و sünbüle ذ ʿuṭārid züḥal

(1) işbu benüm ḳavmlerümüñ ḥāli nice ola eyü mi ola (2) senüñ ḳavmlerüñ ḥāli eyüdür endīşe itme şöyle bilesin (3) çoḳ māl bulasın ve daḫı eylik ve ʿizzet bulursın şöyle bilesin (4) bu oğlan şāẕılıḳ birle ʿömri uzun ola şöyle bilesin (5) bu düşmāndan saña ḳorḳu yoḳdur ġuṣṣa yimeyesin (6) bu nesne ucuzdur ḳız degildür şöyle bilesin (7) işbu kişi senüñ ögüdüñi ḳabūl[103] itmez önegülik ider (8) bu yıl yağmur çoḳ yağmaya az yaġa bilmiş olasın (9) ol yir ki ṭamaʿ idersin yiglik bulmayasın bilgil (10) bu işi işle ki saña aṣṣı vardur ziyān degildür (11) bu kişi yalan ʿavretdür ve yavuz erdür şöyle bilesin (12) işbu kişi ve bu maḳām ve bu nesne saña mübārekdür (13) bu evüñ isleri ululardur alçaḳ ḳıyās eyleme şöyle bilesin

5b ي ط mīzān ی zühre

(1) benüm atam ve anam ḥālleri ʿaceb nite ola nicedür (2) senüñ anañ atañ ʿizzetile ve şāẕılıġıladur şöyle bil (3) senüñ ḳavmlerüñüñ ḥāli ne eyü ve ne yavuzdur bil (4) māl bulursın ammā çoḳ degil şöyle bil (5) bu oğlan uzun ʿömrlüdür göñlüñ fāriġ dut (6) bu düşmān yavuzdur ve ṣarp kişidür andan saḳın (7) bu nesne ucuzdur tīzcek yoḳ olur şöyle bil (8) bu kişi ögüdüñi ḳabūl ider aṣṣı daḫı vardur bil (9) bu yıl yağmur vaḳtile yaġa ve yıl bereketlü ola (10) umduġuñ yirden saña nuṣret ve furṣat ola (11) bu ṣavaşdan saña aṣṣı var ziyān yoḳdur bil (12) bu kişi bu işe yarar ve daḫı görüklüdür şöyle bil (13) bu kişi ve bu maḳām ve bu nesne saña mübārekdür bil

6a ه ʿaḳreb ح merrīḫ د

(1) işbu kişinüñ oğlanları ola mı olmaya mı nicedür (2) işbu kişinüñ oğlanları cümlesi devletlü ola (3) atañ ḥāli miyāndur ve anañ ḥāli eyüdür şöyle bilesin (4) kendü ḳavmlerüñ birle senüñ düşmānlıġuñ ola bil (5) māluñ çoḳ olmaya ne ḳadar dürüşürseñ şöyle bil (6) bu senüñ oğlanlaruñ ʿömrlüdür şöyle bilesin (7) bu düşmāndan saña ḳorḳu vardur eger ṣaḳınmazsañ (8) bu nesneden saña ucuzlıḳ var elüñ çekme şöyle bil (9) bu

---

[103] "ḳabūl" kelimesi iki defa yazılmıştır.

kişi ögüt dutucıdur ve dahı buyruk dutucıdur bil (10) bu yıl kış katı ola ve yağmur çok yağa şöyle bilesin (11) saña bu işden yiglik ve dahı geñezlik ola bil (12) bu nesneden şakın ki saña ziyān degmeye bil (13) bu kişi iş bilicidür ve dahı çābükdür bilesin

6b ه kavs ن müşterī ذ

(1) işbu kişi bu şayrulıkdan kurtıla mı kurtulmaya mı (2) işbu kişi şayrulıkdan kurtılur ve halāş bulur bil (3) oğlanlaruñ çok ola mecmū'ı devletlü ve sa'ādetlü ola (4) atañ hāli anañ hālinden yigrek ola bilesin (5) senüñ kavmlerüñ hāli eyü ola göñlüñ dilegince (6) māl ü ni'met elüñe çok gire şöyle bilesin (7) bu oğlanuñ yaşı uzun olur göñlüñi hoş dut (8) işbu düşmāndan saña korku var ammā ziyān degil (9) işbu nesne ki şorduñ saña ucuzdur şöyle bil (10) işbu kişi mutī' degildür ve ögüt dahı dutmaz şöyle bil (11) bu yıl yağmurlar çok olmaya az ola şöyle bilesin (12) çok emek yime andan saña yiglik yokdur şöyle bil (13) işbu şavaşdan saña korku var ammā ziyān degil

7a ط cedy ط zühal ي

(1) işbu 'avreti er ala mı almaya mı nicedür (2) işbu 'avreti er ala ammā pāyidār[104] olmaya şöyle bilesin (3) işbu kişi bu şayrulıkdan kurtıla şöyle bilesin (4) işbu kişinüñ oğlanı ola ve illā az ola tā ki bilesin (5) atañ anañ hāli ne eyüdür ve ne yavuzdur bilesin (6) kavmlerünüñ hāli orta görinür añlayasın (7) çok māl olmaya zahmet görmek saña aşşı kılmaya bil (8) bu oğlanuñ yaşı uzun olur göñlüñi hoş dut (9) düşmenüñden saña korku vardur ammā ziyān degil (10) bu nesne ki su'āl idersin kız olur şöyle bilesin (11) işbu kişi ögüdüñi kabūl ider ammā kār kılmaya (12) bu yıl gök gürlemek ve yağmur çok yağa şöyle bilesin (13) bunda elüñ üstün ola ve işlerüñ dahı oña

7b ا ر delv ب zühal ج

(1) işbu kişinüñ ölümi ne sebebden olısardur (2) bu kişinüñ ölümi balğamdan ve şu

---

104 بايدار yazılıdır.

siñmedüginden olısardur (3) ne ḳadar himmet iderseñ bu ʿavreti er almayısardur bil (4) işbu kişi bu ṣayrulıḳdan ḳurtulmayısardur bilesin (5) bu kişiye oğlan olmayısardur tañrı taḳdīri ile (6) atañ anañ ḥāli eyüdür nitekim ḫāṭıruñdan geçer (7) ḳavmlerüñ ḥāli ḳatı yavuzdur şöyle bilesin (8) senüñ māluñ ki vardur murāduñca yiyesin (9) bu oğlanuñ yaşı uzun göñlüñi ḫoş dut (10) düşmānuñ ki vardur yavuzdur göñlüñi dir saña ziyān var (11) bu nesne saña ucuzdur bundan aṣṣı vardur (12) bu kişi ögüdüñi ḳabūl ider ammā anuñla ʿamel ḳılmaz (13) bu yıl yağmur çoḳ ola ve ekin daḫı eyü ola

8a د ḥūt ج müşterī و

(1) işbu sefer ʿaceb ola mı veyāḫūd olmaya mı nicedür (2) işbu sefer her ḥālile şeksüz ve gümānsuz ola bil (3) işbu kişinüñ ölümi ṣudan görinür saḳınsun (4) işbu ʿavreti er ala ve hem mübārek ola bilesin (5) bu ḫasta ṣayrulıḳdan ḫoş olur ġuṣṣa çekmeyesin (6) bu kişiye bir oğlan olur şöyle bilmiş olasın (7) atañ ve anañ ḥāli eyüdür göñlüñ diledügi gibi (8) ḳavmlerüñ ḥāli eyüdür yavuz degildür bilmiş ol (9) bu māldan ki ṣorduñ senüñ ola hīç ġuṣṣa yime (10) senüñ oğlanlaruñ ölür göñlüñi ḫoş dut (11) düşmenden saña ḳorḳu yoḳdur emīn olasın şöyle bil (12) istedügüñ nesneyi bulursın ammā ġuṣṣa birle şöyle bil (13) bu kişiye ögüt vir dutar anuñıla ʿamel daḫı ider

8b ر ḥamel ح merrīḫ ز

(1) işbu ʿameli sulṭāndan bulam mı bulmayam mı nicedür (2) işbu ʿameli sulṭāndan görürsin murāduñca (3) işbu sefer aṣṣısız olısardur şöyle bilesin (4) işbu kişinüñ ölümi issilik ve ḳurulıḳdan olısardur (5) ḥaḳḳ[105] teʿālā ḥükminde şöyledür kim bu ʿavret ulu olısar (6) bu kişi bu ṣayrulıḳdan ḫoş olur göñlüñi ḫoş dut (7) bu kişiye devletlü ve saʿādetlü oğlan olısardur bil (8) atañ ve anañ ḥāli ḳatı eyüdür tā ki bilmiş olasın (9) ḳavmlerüñ ve ḳarındaşlaruñ ḥāli eyü degildür bil (10) māl çoḳ bulursın göñlüñi ḫoş dutasın (11) bu oğlan ʿāḳıl ve sākin olur ve çoḳ dirlik sürer (12) bu düşmenden saña

---

105 حقّ yazılıdır.

ḳorḳu ve ziyān vardur şöyle bil (13) bu nesneyi ucuz alursın girü elüñden çıḳar

9a ى şevr ا zühre ب

(1) benüm dostlarum mı çoḳdur veyā düşmenlerüm mi çoḳdur (2) senüñ dostlaruñ çoḳdur ve birr[106] göñüllüdür bilesin (3) bu sulṭāndan bu ʿameli bulursın ululıḳ birle bilesin (4) bu seferi eyle kim saña aṣṣı var ve ḫayrlar irişür (5) bu kişiye ölüm ot içmekden ve ʿavretden ola bil (6) bu ʿavreti er alur ve murādınca olur şöyle bilesin (7) bu kişi bu ḫastalıḳdan ḳurtılur ammā gicirek ḳurtılur (8) ḳızlaruñ ḥāli er oğlanlar ḥālinden yigrek ola (9) anañ ḥāli atañ ḥālinden yigrek ola bilmiş olasın (10) ḳavmlerüñ ḥāli ḳardaşlaruñ ḥālinden ümiẕlü görinür (11) çoḳ māl elüñe giriser göñlüñ ḫoş dutğıl (12) oğlanlaruñ ḥāli ḳatı eyü görinür murāduñca şöyle bil (13) bu düşmenden emīn ol göñlüñe ġuṣṣa getürme şöyle bil

9b ح cevzā د ʿuṭārid ج

(1) düşmenlerüm ki vardur żaʿīf midür yāḫūd ḳavī midür (2) düşmenlerüñ vardur illā żaʿīflerdür ġuṣṣa yime şöyle bil (3) düşmenlerüñ vardur illā çoḳ degildür şöyle bilesin (4) bu sulṭāndan bu işi görürsin ve tamām irişürsin (5) her ḥālile bu sefer olur illā ḫayrsuz olur bilmiş olasın (6) bu kişinüñ ölümi nīgūdan ola saña maʿlūm olsun (7) bu ʿavretden ki maḳṣūduñ vardur evvelā mechūl ola (8) bu kişinüñ ḫastalıġı uzun ola işi daḫı muḫāṭara ola (9) oğlan ḥāli ḳatı eyüdür hīç ġuṣṣa yimeyesin şöyle bil (10) anañ ḥāli atañ ḥālinden yigrekdür şöyle bilesin (11) ḳavmlerüñ ve ḳardaşlaruñ ḥāli yavuzdur şöyle bil (12) māl içün ṣorduñ tañrı teʿālā rūzī[107] itmedi bil (13) işbu oğlan uzun yaşlu ola saña maʿlūm olsun

---

[106] بِرّ yazılıdır.

[107] رُوزِ yazılmıştır.

10a و seretān ب ḳamer ج

(1) işbu kişi uzun yaşlu mı ola yā ḳışa yaşlu mı ola (2) işbu kişi uzun yaşludur şöyle bilesin (3) düşmenüñ üzerüñe żaʿīfdür ve ḳuvveti daḫı yoḳdur (4) senüñ dostlaruñ ululardur ġanīmet dut bil (5) pādişāhdan ululıḳ istedüñ ḥāżıruñdadur (6) bu seferden saña daḫı ġayrı kişilere menfaʿat var (7) bu kişinüñ ölümine sebeb māldur bilmiş olasın (8) bu ʿavreti er ala murāduñca ola şöyle bilesin (9) bu kişi bu ḫastalıḳdan ḳurtulmaz ve ʿilāc daḫı aṣṣı ḳılmaz (10) oğlanlaruñ çoḳ ola devletlü ve saʿādetlü olalar (11) atañ ve anañ ḥāli eyüdür nitekim murāduñdur şöyle bil (12) ḳavmlerüñ ve ḳardaşlaruñ ḥāli eyüdür murāduñca (13) ḥelāl māl çok elüñe giriser bilmiş olasın

10b ط esed ى şems ا

(1) işbu kişi tizcek māl bula mı veyāḫūd bulmaya mı (2) işbu kişi tīz māl bula ve daḫı niʿmet issi ola bil (3) işbu kişi ki ṣorduñ ḳışa yaşlu ola şöyle bil (4) düşmenlerüñ çoḳdur illā żaʿīfdür ẓafer bulmazlar şöyle bil (5) çoḳ dostlaruñ vardur cümlesi aṣıllu ulilardur bil (6) bu beglik ve pādişāhlıḳ ki göñlüñde vardur bulursın (7) bu sefer ḫayr ile ola ve çoḳ menfaʿatler ola şöyle bil (8) bu kişinüñ ölümine sebeb düşmenler olısardur bil (9) bu ʿavrete er ola ve illā rūzigār birle ola şöyle bil (10) bu kişi bu ḫastalıḳdan ḳurtıla ve selāmetlıḳ bula bil (11) oğlanlaruñ çoḳ ola ammā devletlüsin tañrı bile (12) atañ ḥāli anañ ḥālinden yigrek ola şöyle bilesin (13) ḳavmlerüñ ve ḳarındaşlaruñ ḥāli yavuzdur şöyle bil

11a د sünbüle ح ʿuṭārid د

(1) ḳız ḳarındaşumdan baña aṣṣı ola mı olmaya mı (2) ḳız ḳarındaşuñdan ve er ḳarındaşuñdan fāyide var ziyān yoḳ (3) çoḳ māl elüñe gire tīz devletlü olasın bil (4) bu kişi ne uzun yaşlu ve ne ḳışa yaşlu ola bil (5) senüñ düşmenlerüñ ḳalem islerinden olalar şöyle bil (6) düşmenlerüñ az ola çoḳ olmayalar şöyle bilesin (7) işbu kişi bu istedügi işi bulur bilmiş olasın (8) uzun sefer idesin menfaʿatile ve hem çoḳ ḫayr bulasın (9) bu kişinüñ ölümi bil ʿilletinden ola şöyle bilesin (10) bu ʿavret eri ḳatı sever ve daḫı çoḳ

ere vara şöyle bil (11) bu kişi bu ḫastalıḳdan sağlıḳ ve yiglik bula şöyle bil (12) çoḳ oğlanlaruñ olısardur bilmiş olğıl (13) atañ ve anañ ḥāli iñen ḫoşdur şöyle bil

11b د mīzān خ zühre ه

(1) atamdan ve anamdan baña ṣāẕılıḳ mı ire yā ġuṣṣa (2) atañdan ve anañdan saña fāyide vardur şöyle bil (3) ḳarındaşuñdan saña çoḳ fāyideler dege bilmiş ol (4) muştuluḳ olsun saña her neyi istersen bulursın (5) bu kişinüñ yaşı uzun olur saña maʿlūm olsun (6) çoḳ düşmenlerüñ var ammā saña dostlıḳ gösterürler (7) çoḳ dostlaruñ vardur ammā saña fāyideleri yoḳdur (8) bu kişi bu sulṭāndan ululıḳ bulur illā ṣavaş ile bulur (9) bu sefer belāyıla ve bī-nefʿ ile ola şöyle bilesin (10) bu kişinüñ ölümi ʿavretler ot virmekden ola (11) işbu ʿavret erlere çoḳ ʿavretlıḳ eyleye şöyle bil (12) bu ḫasta ḫastalıḳdan ḳurtıla ḫoş ola şöyle bil (13) oğlanlaruñ ola ḳamusı devletlü olalar şöyle bil

12a ى ʿaḳreb merrīḫ ب

(1) benüm oğlanlarumdan kimse ululığa ire mi irmeye mi (2) oğluñ devletlü olur ve ululığa irişür şöyle bil (3) atañdan ve anañdan saña hīç fāyide degmeye şöyle bil (4) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan saña fāyide vardur bil (5) yigitlikde çoḳ māl bulasın ve murāduña iresin bil (6) bu kişinüñ yaşı uzun olur saña maʿlūm olsun (7) çoḳ düşmenlerüñ vardur illā żaʿīfdür yavuzlıḳ idemezler (8) çoḳ dostlaruñ vardur illā ḥaḳiḳī degildür şöyle bil (9) bu ululıḳ ki pādişāhdan istersin bulmazsın emek yime (10) bu sefer olur eger eylügile ve eger yavuzlığıla şöyle bil (11) bu kişi tizcek ölmeyiserdür şöyle bilmiş olasın (12) bu ʿavret çoḳ ere vara illā ḳarār itmeye şöyle bilesin (13) bu ḫasta ṣağ ola ve eylik üzre ola şöyle bil

12b ح ḳavs د müşterī ه

(1) işbu ġāyib ṣağ mıdur veyāḫūd ḫasta mıdur (2) bu kişi ṣağ esendür ḫasta degildür bilmiş ol (3) senüñ oğlanlaruñ devletlüdür ve eyü işlülerdür (4) atañdan ve anañdan ṣāẕılıḳ ve menfaʿat görürsin (5) er ḳardaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan çoḳ eylik görürsin

(6) yaşuñ ortasında çoḳ māl issi olasın şöyle bil (7) bu kişinüñ dirligi eyü ola velākin yaşı ḳışa ola (8) bu düşmenden saḳınmazsañ saña şerri irişür bilmiş ol (9) dostlaruñ çoḳ ola ḳamusı yaramaz ve saḳaṭ olalar (10) iş iş ki dilersin işlersin işlersin ve dilek bulursın (11) kendü işüñ ṭoğrı ḳıl elbette bu sefer aṣṣı ḳılmaz (12) bu kişinüñ ölümi ḳarı ʿavret öcinden ola bilesin (13) bu ʿavreti er ala şāẕılığıla ve murādıla şöyle bil

13a و cedy د zühal ه

(1) işbu ʿavreti er ala mı veyāḫūd almaya mı nicedür (2) bu ʿavreti er ala ve illā bir pāre geçerek ala şöyle bil (3) bu kişi ṣağdur ve esendür ḫasta degildür bil (4) oğlanuñ ola illā işe yarar olmaya şöyle bilesin (5) anadan ve atadan saña fāyide çoḳ ola bilmiş olasın (6) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan çoḳ aṣṣı göresin (7) māl bulasın ve illā ʿömrüñ āḫirinde bulasın şöyle bilgil (8) işbu kişi uzun yaşlu ola bilmiş olasın (9) işbu düşmenden endīşe itme tizcek helāk olur (10) birr[108] göñüllü dostlaruñ vardur ve illā ġarīblerdür bilesin (11) işbu ululıḳ ve pādişāhlıḳ ki istersin bulursın şöyle bil (12) işbu sefer ki idersin geñezlik ve göñül ḫoşlığıla ola (13) bu kişinüñ ölümi ṣovuḳlıḳdan veyāḫūd açlıḳdan olısardur bil

13b ط ن delv ى ḥūt

(1) işbu kişinüñ ölümi ġarīblıḳda ola veyāḫūd evinde ola (2) işbu kişinüñ ölümi kendü evinde ḳavmleri arasında ola (3) bu ʿavretüñ eri kendü ḳavmlerinden ala bilmiş ol (4) bu kişi ṣaġ esendür ḫasta degildür şöyle bil (5) oğlanlaruñ ola ḳamusı devletlü ve ḫoş ḫilʿatlü ola (6) atañdan ve anañdan saña şāẕılıḳ ve fāyide çoḳ ola (7) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan saña ziyān dege saḳın (8) saña māl ʿömrüñ evvelinden āḫirinde artuḳ ola bilesin (9) bu kişi ḳışa yaşludur saña maʿlūm olsun (10) düşmenlerüñ żaʿīflerdür ġamm[109] yime var fāriġ ol (11) dostlaruñ azdur ve daḫı cıġandur bilmiş

---

108 بِرّ yazılıdır.
109 Metinde غَمْ yazılıdır.

olasın (12) işbu ululıḳ ve pādişāhlıḳ ki istersin bulursın (13) bu sefer olmaz yoḳ yire emek çekme fāriġ ol

14a ب ḥūt ح müşterī و

(1) işbu sefer ki iderin fāyide mi ola veyāḫūd ziyān mı ola (2) işbu sefer ki idersin mübārekdür saña fāyide var bil (3) işbu kişinüñ ölümi ġarīblıḳdadur şöyle bilesin (4) işbu kişi ṣaġ esendür saña daḫı maʿlūm ola (5) senüñ oġlanlaruñ adlu ṣanlu olalar devletile (6) atañdan ve anañdan saña çoḳ fāyide degiserdür (7) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan saña çoḳ fāyide gele (8) saña çoḳ māl ola orta yaşuñda şöyle bil (9) işbu kişinüñ yaşı ḳışadur çoḳ ṭurmaz şöyle bil (10) işbu kişinüñ düşmeni çoḳdur anlardan key saḳınsun (11) dostlaruñ cümle ululardur ve ʿālimlerdür şöyle bilesin (12) bu kişi ki ululıḳ ve pādişāhlıḳ ister bulısardur bil (13) işbu ʿavreti er alur ve hem daḫı eyü olur bilmiş olasın

14b ه ḥamel و merrīḫ ذ

(1) işbu sulṭāna bu pādişāhlıḳ çoḳ ḳala mı ḳalmaya mı nicedür (2) işbu sulṭāna pādişāhlıḳ çoḳ zamān ḳalur bil (3) işbu sefer ki olur çoḳ menfaʿatlü olmaz bilmiş ol (4) bu kişinüñ ölümi kendü evinde ola ġurbetde olmaya (5) işbu ʿavrete er ola nitekim göñlinden geçer (6) işbu kişi ṣaġ esendür ḫāṭıruñ ḫoş dutasın (7) senüñ oġlanlaruñ ḳamusı ululıḳ bulalar niʿmet ile (8) atadan ve anadan ululıḳ ve ʿizzet ve şāẕılıḳ ola bil (9) er ḳarındaşuñdan ne aṣṣı var ve ḳız ḳarındaşuñdan ne ziyān (10) muştuluḳ olsun saña kim yigitlikde çoḳ māl bulasın (11) işbu kişi uzun yaşludur tā kim saña maʿlūm ola (12) işbu düşmen yavuz kişidür andan key saḳınasın (13) çoḳ dostlaruñ vardur mecmūʿı ulular eyülerdür bil

15a ح s̱evr ط zühre ی

(1) ümīdüm ki bu kişiden vardur tamām ola mı olmaya mı (2) ümīd ki bu kişiden vardur murāduñca müyesser olur (3) bu sulṭān çoḳ yıl pādişāhlıḳ eyleye şöyle bilesin (4) işbu

sefer ṣāẕılıġıla ve menfaʿatile olısardur bilmiş ol (5) işbu kişinüñ ölümi kendü evinde ve ḳavmleri arasında ola (6) işbu ʿavret erlü ola mübāreklik birle şöyle bil (7) işbu kişi ki ġāyibdür saġ esendür bilmiş olasın (8) senüñ oġlanlaruñ devletlülerdür ʿizzet ile māl bulurlar (9) atañdan māl bulasın murāduñca şöyle bilesin (10) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan saña ṣāẕılıḳ var (11) yigitlikde ve ḳocalıḳdan daḫı māl bulasın bilmiş olasın (12) işbu kişinüñ yaşı uzun olur bilmiş olasın (13) düşmenlerüñ azdur tizcek saña dost olalar

15b ا cevzā ب ʿuṭārid ه

(1) bu yıl dört ayaḳlu cānavarlar ḥāli nice ola (2) bu yıl dört ayaḳlulara her ne ḥāl ise selāmetlıḳdur (3) işbu ümīd ki dutarsın bulmazsın emek yime hīç (4) işbu kişiye bu pādişāhlıḳ çoḳ olmaz şöyle bil (5) işbu seferde eglenmezsin ve aṣṣı daḫı bulmazsın (6) işbu kişinüñ ölümi ġarīblıḳda ola evinden ıraḳ (7) işbu ʿavreti er almaz zaḥmet çekme saḳın (8) işbu kişinüñ ḫastalıġı uzun olur bilgil (9) oġlanlaruñ cümlesi yoḫsul ve ḫor olalar bil (10) atadan ve anadan saña fāyide ve ṣāẕılıḳ vardur bilesin (11) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan saña fāyide yoḳdur (12) māl bulasın ve illā saña fāyide ve ṣāẕılıḳ itmeye şöyle bil (13) işbu kişi ḳıṣa yaşludur çoḳ diri olmaz şöyle bil

16a د seraṭān ه ḳamer و

(1) bu ġarīb ölü midür veyāḫūd diri midür nicedür (2) bu ġarīb diridür ve daḫı ṣaġ esendür bilmiş ol (3) dört ayaḳlu cānavarlar artar ve daḫı eyü olur (4) işbu ümīdüñ ki vardur mecmūʿın bulursın bilmiş ol (5) işbu pādişāhlıḳ bu sulṭāna çoḳ yıl ḳala bilesin (6) işbu sefer çoḳ fāyide ve ṣāẕılıḳlar birle ola bilesin (7) işbu kişinüñ ölümi kendü evinde ola şöyle bil (8) işbu ʿavreti er ala göñli diledügince şöyle bil (9) işbu kişi saġ esendür ve selāmetdür bilgil (10) oġlanlaruñ ulular ve daḫı niʿmet issi olalar şöyle bil (11) atañdan ve anañdan ṣāẕılıḳ ve niʿmet bulasın (12) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan aṣṣı ve ṣāẕılıḳ bulasın (13) yigitlikde çoḳ māl ve daḫı eylik bulasın şöyle bil

16b د esed ح şems ط

(1) işbu bāzirgānlıġumdan[110] aṣṣı mı ola veyā ziyān mı ola (2) işbu bāzirgānlıḳda aṣṣuñ çoḳ vardur bilesin (3) işbu ġarīb zindāndadur saña daḫı maʿlūm olsun (4) işbu yıl dört ayaḳlu cānavarlar çoḳ menfaʿatlü olmaya (5) ümīdüñ ki vardur bulursın rūzigār ile bil (6) pādişāha bu sulṭānlıḳ çoḳ olmayısardur şöyle bil (7) işbu sefer ki idersin aṣṣıdur ziyān degildür şöyle bil (8) işbu kişinüñ ölümi kendü evinde ḳavmleri ḳatında ola (9) işbu ʿavrete er olmaya eger olursa ḳorḳu ile ola (10) işbu kişi ki ḫastadur tizcek ḫoş ola şöyle bil (11) işbu oğlan ululıḳ bula ve sulṭān ola şöyle bil (12) atañdan ve anañdan şāẕılıḳlar bulasın şöyle bil (13) er ḳarındaşuñdan ve ḳız ḳarındaşuñdan ne aṣṣı var ve ne ziyān

17a ی sünbüle ʿuṭārid ب

(1) işbu kişi bu edebi ve bu işi ögrene mi ögrenmeye mi (2) işbu kişi bu edebi ögrenür ve adlu şanlu olur bil (3) işbu bāzirgānlıḳ aṣṣısuz ve ziyānsuz ola şöyle bil (4) işbu ġarīb diridür ve sağdur murāduñca şöyle bilesin (5) işbu yıl saña dört ayaḳludan çoḳ fāyide vardur bil (6) işbu kişiden ki ümīdüñ vardur mecmūʿın bulursın (7) işbu pādişāhuñ ʿömrü çoḳ ḳalmamışdur şöyle bilesin (8) işbu sefer çoḳ şāẕılıḳlar birle ola şöyle bilgil (9) işbu kişinüñ ölümi seferde yol üzerinde ola bil (10) işbu ʿavrete er ola mübāreklik ve şāẕılıḳ birle ola (11) işbu kişi ṣağ ve esendür şāẕılığıla şöyle bilesin (12) oğlanuñ olur ve illā bilüsüz olur ve hem ġāfil şöyle bil (13) atañdan ve anañdan māl ve şāẕılıḳ irişe şöyle bil

17b ح mīzān ه zühre

(1) atamdan ve anamdan māl elüme gire mi veyā girmeye mi (2) atañdan ve anadan çoḳ māl ve niʿmet bulursın şöyle bil (3) işbu kişi bilüsüzdür bu işi ve bu edebi ögrenmez

[110] بازرگانلق yazılmıştır.

bilesin (4) işbu bāzirgānlıḳ çoḳ māl ve menfaʿat birle ola bilesin (5) işbu kişi ṣaġ ve esendür saña daḫı maʿlūm olsun (6) dört ayaḳlu cānavar hāli bu yıl ḳatı eyüdür şöyle bilgil (7) ümīdüñ ki vardur göñlüñde rūzigār ile bulursın (8) işbu pādişāhlıḳ bu sulṭāna çoḳ ḳalacaḳdur bilesin (9) işbu seferde ziyān vardur menfaʿat yoḳdur şöyle bil (10) işbu kişinüñ ölümi kendü evinde ḳavmleri arasında ola (11) işbu ʿavreti er alur ve illā gecirek alur şöyle bilesin (12) işbu kişi ḫasta degildür ve illā ḥāli yavuzdur şöyle bilesin (13) oġlanuñ ḥāli eyü olmaz tā saña daḫı maʿlūm ola

18a و ʿaḳreb ر merrīḫ ح

(1) işbu oġlan benden midür veyāḫūd ayruḳ kimesneden midür (2) işbu oġlan sendendür göñlüñe gümān getürme (3) atadan ve anadan naṣīb bulasın illā tamām degil (4) işbu kişi bu edebi ve bu işi ögrene illā başa iletmez (5) işbu bāzirgānlıḳ olur ve illā fāyidesüz olur (6) işbu kişi ṣaġ ve esendür şöyle bilesin (7) işbu yıl dört ayaḳlularuñ ḥāli dilegüñce degildür (8) ümīdüñ ki göñlüñde vardur zaḥmetile bulursın (9) işbu pādişāhlıḳ bu sulṭāna pāyidārdur şöyle bilmiş ol (10) işbu sefer fāyidelidür ammā ḳorḳusı vardur şöyle bilesin (11) işbu kişinüñ ölümi tīz ola tañrı taḳdīri ile (12) işbu ʿavrete er ola ve illā ṣavaşıla ve zaḥmet birle ola (13) işbu kişinüñ ḫastalıġı ıssıdan ve ḳurılıḳdan ola

18b ط ḳavs ى müşterī ا

(1) işbu kişi ṣaġ esen ola mı olmaya mı nicedür (2) işbu kişi ṣaġ ola ammā gāh gāh yıldan ḳorḳu ola (3) işbu oġlan senüñdür hīç endīşe itme şöyle bil (4) atadan ve anadan māl göresin bilmiş olġıl (5) işbu kişi bu edebi ögrenür ve bu işi bile şöyle bil (6) işbu bāzirgānlıḳ aṣṣı ve menfaʿatile olur bilmiş ol (7) işbu kişi ki ṣorduñ diridür bilmiş olasın (8) işbu yıl dört ayaḳlularuñ ḥāli eyüdür bilmiş olġıl (9) işbu ümīdüñ ki vardur bulursın ve illā tamām degil (10) işbu pādişāhlıḳ bu kişiye bāḳī ḳalmaz şöyle bil (11) işbu sefer ki ṣorduñ çoḳ aṣṣı birle ola şöyle bil (12) işbu kişi evinde kendü ḳavmleri ḳatında ölür bil (13) işbu ʿavrete er olur ve illā ḫor kişilerden olur

19a ب cedy ج zühal د

(1) işbu ʿavret ʿayblu mıdur veyāḫūd mestūre midür (2) işbu kişinüñ ʿavreti mestūre gibidür ammā gizlü ʿaybları vardur (3) işbu kişinüñ yıl yarısından[111] ṣoñra ʿaybı ẓāhir olur (4) işbu oğlanda ḳarışıḳ vardur bilmiş olasın (5) atadan ve anadan saña nesne dege az degil belki çoḳ (6) işbu kişi bu edebi ögrenür illā istiʿmāl itmeye şöyle bil (7) işbu bāzirgānlıḳ ola ammā aṣṣı ve menfaʿat olmaya bil (8) işbu kişi ki ṣorduñ diri ve ṣaġ esendür şöyle bil (9) dört ayaḳlularuñ ḥāli şimdi eyüdür āḫiri yavuzdur bil (10) şuña kim ümīd dutarsın irişürsin şöyle bil (11) işbu pādişāhlıḳ ki ṣorduñ beḳāsı çoḳ olmaya şöyle bil (12) işbu seferden hīç aṣṣı yoḳdur ve eyü daḫı olmaya şöyle bil (13) işbu kişinüñ ölümi ġarīblıḳda olmaya şeksüz bilesin

19b ه delv zühal د

(1) benüm mālum benden ṣoñra ʿaceb kime ḳala (2) senden ṣoñra māluñ yavı vara ve fāsid ola[112] bil (3) işbu ʿavret seni sevmez ve saña ṭoğru degildür bil (4) işbu kişi ʿāḳıbet bir yirde otura şöyle bilesin (5) işbu oğlan sendendür göñlüñden gümānı gideresin (6) işbu kişi atası ve anası mālın bula ve illā renc ile bula (7) işbu kişi niçe yıllar olur edeb ögrenmez şöyle bil (8) işbu bāzirgānlıḳ olmaya olur daḫı fāyidesi olmaya (9) işbu kişi ki ṣorduñ diri degildür ḥāżırlar ṣaġ olsun (10) dört ayaḳlular ḥāli bu yıl yavuzdur ve ziyānludur bilmiş ol (11) ol nesne ki ümīd dutarsın ol ümīd olmaz şöyle bil (12) işbu kişiye pādişāhlıḳ birḳaç günlik ola şöyle bil (13) işbu sefere gidersen ziyānlu olmazsın şöyle bil

20a خ ḥūt ط müşterī ي

(1) işbu kişi ġarīblıġa gitdi girü gele mi gelmeye mi (2) işbu kişi ġarīblıḳdan gelür ammā hīç nesnesüz bilesin (3) senden ṣoñra māluñ oğlanlaruña dege bilesin (4) işbu ʿavret gizlü ʿaybludur āşikāre mestūredür (5) āḫir-i ʿömrüñde ten-dürüst olasın

[111] Metinde harekesizdir.
[112] "ola" kelimesi yanlışlıkla iki defa yazılmıştır.

ʿāḳıbetüñ ḫayr ola (6) işbu oğlan senüñdür hīç gümān itmeyesin (7) atañ ve anañ mālı elüñe gire ammā incinesin (8) işbu kişi bu ʿameli ve bu edebi ögrenür şöyle bil (9) işbu bāzirgānlıḳ aṣṣı ve menfaʿat birle ola şöyle bil (10) işbu kişi ṣaġ ve esendür ġamm çekmeyesin (11) bu yıl dört ayaḳlular ḥāli eyüdür nice dilersen şöyle bil (12) işbu kişiden ki ümīdüñ vardur bulursın şöyle bil (13) işbu pādişāha bu sulṭānlıḳ çoḳ olmaya şöyle bilesin

20b ا ḥamel ب merrīḫ ح

(1) işbu sulṭān nice ola ve işi neye irişe (2) bu sulṭānuñ ʿāḳıbeti ḫayr ola ve işi ṣalāḫiyyete yüz duta (3) işbu giden kişi selāmet girü gelür ḫoşlıġıla (4) senden ṣoñra māluñ oğlanlaruña dege şöyle bil (5) bu ʿavret muṭīʿuñdur ne kim dirsen dutar şöyle bil (6) işbu kişi ʿaybsuzdur ve daḫı ten-dürüstdür āḫir-i ʿömrine degin (7) işbu oğlan sendendür göñlüñe hīç gümān getürme (8) atañ ve anañ mālı saña deger tamāmet şöyle bil (9) işbu kişi bu edebi ve bu işi ögrene vāz gelmeye kesb idine (10) işbu bāzirgānlıḳ aṣṣı ve menfaʿat birle ola şöyle bil (11) işbu kişi ki ṣorduñ diridür ve ṣaġ esendür bilesin (12) işbu yıl dört ayaḳlular ḥāli yavlaḳ eyüdür şöyle bil (13) ümīdüñ ki ḫāṭıruñda vardur cümlesin bulursın

21a د s̱evr ه zühre د

(1) benüm dirligüm ḳatılıġıla mı geçe yāḫūd geñezligile mi geçe (2) işbu kişinüñ dirligi geñezlik birle geçe zīrā devletlüdür (3) işbu sulṭān ki ṣorduñ işi dilegince ola şöyle bil (4) işbu ġāyib girü gele göñlüñ murādınca şöyle bil (5) senden ṣoñra māluñ oğlanlaruña dege bil (6) işbu ʿavret eyüdür ve daḫı mestūredür ve muṭīʿadur (7) işbu kişinüñ ʿömri ten-dürüst birle ola şöyle bil (8) işbu oğlan senüñdür hīç yavuz fikr itmeyesin (9) atañ ve anañ mālı tamāmet saña gele ve senden daḫı ḳala (10) işbu kişi didügüñ ʿameli ögrenür ve edebi sehl dutmaya (11) işbu bāzirgānlıḳdan saña menfaʿat vardur şöyle bil (12) işbu kişi ki ṣorduñ diridür göñlüñi ḫoş dut (13) işbu yıl dört ayaḳlularuñ ḥāli eyüdür var fāriġ ol

21b ر cevzā ح ʿuṭārid ط

(1) işbu kişi zindāndan tiz çıḳar mı çıḳmaz mı nicedür (2) işbu kişi zindāndan geç çıḳar bilmiş ola olġıl (3) işbu kişi dirligin ḳatılıḳ birle geçüre şöyle bilesin (4) işbu pādişāh ʿömrini ḫorlıġıla ve ḳatılıġıla geçüre şöyle bil (5) işbu ġāyib ki ṣorduñ hergiz eve gelmeye şöyle bil (6) senden ṣoñra māluñ düşmenlerüñe ḳala şöyle bil (7) işbu ʿavret murdārdur ve utanmaz ve ʿaybludur bilesin (8) işbu kişi rūzigārıla kötürüm ola bilmiş olasın (9) işbu oġlan senüñ degildür ayruḳ kişinüñdür (10) atañ ve anañ mālından ümīdüñ kes ki bulmazsın (11) işbu kişi ne kim ögrenürse aña menfaʿat yoḳdur (12) işbu bāzirgānlıḳ itmek ziyānlu olısardur bilmiş olasın (13) işbu kişi ölidür ḥāżırlar ṣaġ olsunlar şöyle bil

22a ی sereṭān ا ḳamer ب

(1) işbu kişi kendü şehrinde mi dirile veyā āḫir[113] şehrde mi (2) işbu kişi kendü ḳavmleri arasında dirile şöyle bil (3) işbu kişi zindānda çoḳ ḳalısardur şöyle bilesin (4) işbu kişi devletlüdür dirligi geñezlik birle geçüre (5) işbu pādişāhuñ işi ʿāḳıbet selāmetlıḳ ve esenlik ola (6) işbu ġāyib tizcek gele göñlüñi ḫoş dutasın (7) sen öldügüñden ṣoñra māluñ oġlanlaruña dege (8) işbu ʿavret ḳatı eyüdür ve mestūredür ḫor dutma şöyle bil (9) işbu kişinüñ hīç ʿaybı yoḳdur yavlaḳ eyüdür şöyle bil (10) işbu oġlan sendendür ve eyüdür şöyle bilmiş ol (11) atañ ve anañ ve ḫışımuñ mālı saña dege şöyle bil (12) işbu kişi ʿilmi ve edebi ögrenmez ve iş daḫı başarmaz (13) işbu bāzirgānlıġı eyle ki saña fāyidesi vardur şöyle bil

22b ح esed د şems ه

(1) bu mālı ḳoduġum yirde girü bulam mı bulmayam mı (2) işbu mālı ḳanda ḳorsañ girü saña gelür bilmiş ol (3) işbu kişi kendü şehrinde dirlik idiserdür şöyle bil (4) işbu kişi zindāndan tiz çıḳar çoḳ durmaz şöyle bil (5) işbu ṣāẕılıḳ ve geñezlik ile dirilürsin şöyle

---

[113] آخر yazılıdır.

bil (6) işbu pādişāhuñ bāḳī ʿömri ḫoşlığıla geçe şöyle bil (7) işbu ġāyib girü bunda gele şöyle bile bilmiş ol (8) senden ṣoñra māluñ pādişāha dege şöyle bilesin (9) işbu ʿavret ulu aṣıldandur ve mestūredür şöyle bil (10) işbu kişinüñ bāḳī ʿömri eyü ola ʿaybdan daḫı aru ola (11) işbu oğlan senüñdür göñlüñden gümānı çıḳar (12) atañ ve anañ mālı cümle saña degiserdür göñlüñi ḫoş dut (13) işbu kişi bu işi ve bu edebi ögrenür ve nāmdār olur şöyle bil

23a و sünbüle ʿuṭārid ح

(1) işbu kişi zeyrek ve ʿālim midür veyāḫūd degil midür (2) işbu kişi zeyrek ve ʿālim kişidür göden[114] degildür bil (3) işbu mālı kimsede ḳoma aṣṣı ziyān girü saña degmez bil (4) işbu kişinüñ ʿömri ġarīblıḳda geçe ḫoşlıḳ birle şöyle bil (5) işbu kişi zindāndan tiz çıḳar bilmiş ol şekk itmeyesin (6) işbu kişinüñ ʿömri ve dirligi ḫoşlıḳ birle geçiserdür bil (7) ʿāḳıbet işbu kişinüñ pādişāhlığına ġamm ve ġuṣṣa irişe (8) işbu ġāyib girü tizcek gelür muştuluḳ olsun saña (9) senden ṣoñra māluñ kendü ḳarındaşlaruña ḳala bil (10) işbu ʿavret mestūredür ve adludur ve eyü işlüdür bil (11) işbu kişi ṣıḫḫatde ve selāmetde ola ḥayᵛātda olduḳca (12) işbu oğlanlar senüñdür hīç şekk[115] dutma şöyle bil (13) atañ ve anañ mālın bulursın ve illā çoḳ degil şöyle bil

23b ط mīzān ى zühre

(1) işbu ʿimāret ki başların tamām ola mı olmaya mı nicedür (2) işbu ʿimāret tamām olur göñlüñ murādınca şöyle bil (3) senüñle bir kişi ortasında ḥarīşlıḳ ola şöyle bil (4) işbu mālı her ḳanda ḳorsañ girü bulursın şöyle bil (5) işbu kişi kendü evinde ve şehrinde dirilmek muvāfıḳ ola (6) işbu kişi zindānda çoḳ yıllar ḳala şöyle bilmiş ol (7) işbu kişi niʿmet ve eylik birle dirlik eyleye şöyle bil (8) ʿāḳıbet bu kişiye pādişāhlıḳ ve iş eyü ola şöyle bil (9) işbu kişi ʿāḳıbet gelmek ārzūsındadur şöyle bil (10) işbu ʿavret ʿārsuzdur[116]

---

[114] كُودَن yazılıdır.
[115] شَكّ yazılmıştır.
[116] اَرسُوزدُر yazılıdır.

ve daḫı yaramaz ḫūludur[117] şöyle bil (11) ʿāḫir-i ʿömrüñ eylük ve ṣāẕılıḳ birle geçe şöyle bilmiş ol (12) işbu senüñ oğlanlaruñ ḳarışıḳ degildür şöyle bil (13) senden ṣoñra māluñ ḳavmlerüñe ḳala şöyle bil

24a ب ʿaḳreb ح merrīḫ د

(1) işbu ʿavret ki ḥāmiledür er mi ṭoğura veyā ʿavret mi (2) işbu ḥāmile ʿavret bir ḥelāl-zāde er oğlan ṭoğura (3) işbu bünyād tamām ola ammā āḫir ʿayblayalar şöyle bil (4) işbu kişinüñ ʿilmi yoḳdur cāhildür şöyle bilesin (5) işbu mālı yirde ve kimsede ḳoma kim girü saña degmez (6) işbu kişi kendü şehrinde ḳavmleri arasında dirlik ide (7) işbu kişi zindāndan tizcek ḳurtıla şöyle bilesin (8) işbu kişi evvel-i ʿömrinde devletlü ola āḫirinde degil şöyle bil (9) işbu pādişāhuñ işi ḳorḳu ve savaşda ola şöyle bil (10) işbu ġāyib girü tizcek gele muştuluḳ olsun (11) senüñ māluñ senden ṣoñra oğlanlaruña dege (12) işbu ʿavret mestūredür seni sever şöyle bilesin (13) işbu kişi ölince zaḥmetsüz ve ten-dürüst öle bilmiş ol

24b ه ḳavs د müşterī ذ

(1) işbu kişi ki ṣayrudur ʿilāc ile ṣaġ olur mı olmaz mı (2) işbu kişi bu ṣayrulıḳdan ʿilācıla ve ʿilācsuz ḳurtulmaz (3) işbu ʿavret selāmetlıḳ er oğlan ṭoğura şöyle bil (4) işbu ʿimāret ki yaparsın senüñ elüñde tamām ola (5) işbu kişi ʿālimdür ve daḫı yazıcıdur ve bilgili erdür şöyle bil (6) her ḳanda ki olursın uṣṣuñ birle ol ḫoş olasın (7) işbu kişi zindānda çoḳ ola ve çoḳ dura şöyle bil (8) işbu kişinüñ işi orta ola bay olmaya şöyle bil (9) işbu kişi sulṭān işinden nesne almaya ancaḳ heves ola (10) işbu kişi ġarīblıḳda dirlik eyleye ve illā vaḳti ḫoş ola (11) işbu kişi ki ġāyibdür girü evine gelmeye şöyle bil (12) senden ṣoñra māluñ oğlanlaruña dege şöyle bil (13) işbu ʿavret mestūredür hīç yavuz ṣanu eyleme şöyle bil

117. خلودر yazılıdır.

25a ح cedy ط zühal ي

(1) ere ayruḳ ʿavret ve ʿavrete ayruḳ er ola mı olmaya mı nicedür (2) işbu ere ayruḳ ʿavret ve bu ʿavrete ayruḳ er ola bil (3) işbu dermān ve bu ʿilāc bu ṣayruya yaraya şöyle bilesin (4) işbu ʿavret selāmetlıḳ birle ḳız oğlan ṭoğura şöyle bil (5) işbu ʿimāret ki başladuñ senüñ elüñde tamām ola bil (6) işbu kişi begenilmiş kişi ola şöyle bilgil (7) işbu senüñ māluñı kimseye virme girü saña virmezler (8) işbu kişi ʿömrini kendü evinde geçüre ayruḳ yirde durmaya (9) işbu kişi çoḳ rūzigār zindānda ḳala şöyle bil (10) işbu kişi ʿömrini ḳatılıġıla ve el ṭarlıġıla geçüre bil (11) işbu sulṭānuñ işi āḫir ḳatılıḳ birle geçe şöyle bil (12) işbu ġāyib ki ṣorduñ girü gelmeye şöyle bilesin (13) senden ṣoñra māluñ oğlanlaruña dege şöyle bil

25b ا delv ب zühal ه

(1) işbu ölünüñ mālından mīrāṣ elüme girür mi girmez mi (2) işbu ölünüñ mālından mīrāṣ yimezsin emek çekme (3) işbu ʿavrete er yaramaya bilmiş olğıl şekk itme (4) işbu devā ve ʿilāc bu ṣayruya fāyide ḳılmaya şöyle bil (5) işbu yüklü ʿavret er oğlan ṭoğura ve ḳışa yaşlu ola (6) işbu ʿimāret mümkindür ki sehl zamānda ʿimāret ola (7) işbu kişinüñ bilüsi var illā tamām degildür şöyle bil (8) aṣṣı vü ziyānuñı kimseye virme girü saña virmezler bil (9) işbu kişi kendü evinde ve ḫışımları ḳatında dirlik eyleye (10) işbu kişi zindānda olur sen daḫı bilmiş olğıl (11) işbu kişi el ṭarlıġıla dirlik eyleye şöyle bilesin (12) işbu sulṭānuñ işi ʿāḳıbet ziyān ola bilmiş olasın (13) işbu ġāyib tizcek girü gelmez şöyle bilesin

26a د ḥūt ه müşterī و

(1) baña işbu şehr mi yaraya veyāḫūd ayruḳ şehr mi yaraya (2) işbu şehir saña ayruḳ şehirlerden aṣṣıludur şöyle bil (3) işbu ölünüñ mālını iste ʿāḳıbet bulursın şöyle bil (4) işbu kişi çoḳ ʿavrete erlik eyleye ve illā tiz geçe bil (5) işbu ʿilāc bu ṣayruya muvāfıḳdur tiz sağlıḳ bulur şöyle bil (6) işbu ḥāmile ʿavret şöyle beñzer ki ḳız ṭoğura şöyle bil (7) işbu ʿimāret ki ṣorduñ göñül murādınca tamām ola bil (8) işbu kişi ʿālimdür ve daḫı

uşludur ve daḫı uzdur bilesin (9) mäluñı ḳanda gerekse ḳo ki girü saña virürler (10) işbu kişi ġarīblıḳda ḫoş dirlik dirile şöyle bilesin (11) işbu kişi zindāndan çıḳar illā ādem şefāʿati birle şöyle bil (12) işbu kişi eyü dirlik dirile devletlüdür şöyle bilesin (13) işbu sulṭān ʿāḳıbet ḳarındaşı ile birlik ide şöyle bil

26b ر ḥamel ح merrīḫ ط

(1) işbu ʿamel ki dilerin elüme gire mi girmeye mi nicedür (2) işbu ʿamel ki işlersin eyü ḳolay ola şöyle bil (3) işbu şehr vė bu yir saña yarar ve daḫı muvāfıḳdur (4) işbu ölüden aru ve ḥelāl māl bulursın şöyle bil (5) işbu kişi çoḳ ʿavret alur ammā ḥarīṣlıḳdan bil (6) işbu dārū ve ʿilāc bu ṣayruya vefā ḳılmaz şöyle bil (7) işbu yüklü ʿavret er oğlan ṭoġura şöyle bil (8) işbu ʿimāret ayruḳ kişi elinde tamām ola şöyle bil (9) işbu er şūmdur ve güç işlüdür ve edebsüzdür (10) aṣṣı ve fāyide ki kimseye virme girü saña virmezler (11) dirligüñ ġarīblıḳda geçe ve illā murāduñca ola şöyle bil (12) işbu kişi bu zindāndan tizcek ḫalāṣ bulur (13) işbu kişi mecmūʿ-ı ʿömrini ḫoşlıḳ ve āsānlıḳ ile geçüre

27a ى s̱evr ط zühre ب

(1) işbu dostlıḳ ve barışıḳlıḳ ola mı olmaya mı nicedür (2) bu dostlıḳ ve bu emīnlik size dāyim olısardur şöyle bil (3) işbu ʿamel diri olduğuñca senüñdür ve müfīddür bil (4) işbu yir ve işbu şehr senüñdür fāyidesi daḫı vardur (5) işbu ölinüñ rızḳın yirsin zīrā ki rızḳuñdur şöyle bil (6) işbu kişi çoḳ ʿavret ala illā devleti yoḳdur şöyle bil (7) işbu dārūyı içmeklik ġāyet muvāfıḳdur şöyle bil (8) işbu ḥāmile ʿavret ḳız ṭoġura allah teʿālā emri ile şöyle bil (9) işbu ʿimāret tamām olur ve ʿāḳıbeti daḫı ḫayr olur şöyle bil (10) işbu kişinüñ bilüsi çoḳ degildür bilmiş ol (11) işbu mäluñı kime gerekse vir ki girü saña virürler (12) işbu kişinüñ dirligi ve ölümi daḫı kendü şehrinde ola (13) işbu kişi zindāndan ḫayr ile ḫalāṣ bula şöyle bilesin

27b ح cevzā ʿuṭārid ه

(1) işbu düşmene yiglik bula mı veyāḫūd bulmaya mı nicedür (2) işbu nesneyi ki

düşmenüñe eydürsin yiglik bulursın (3) senüñle dostlıḳ ve emīnlik ola şöyle bilesin (4) işbu ʿamelden çoḳ fāyide ve dirlik bulursın şöyle bil (5) işbu şehirden ve bu maḳāmdan dirlik bulmayasın şöyle bil (6) işbu ölüden māl bulmazsın ümīdüñ kes şöyle bil (7) işbu erüñ ʿavretlerinden hīç rūzı yoḳdur şöyle bil (8) işbu dārū ve ʿilāc bu ḫastaya ziyān eylemeye şöyle bil (9) işbu ḥāmile ʿavret er oğlan ṭoğura şöyle bilesin (10) işbu ʿimāret tamām olur ve menfaʿat daḫı bulursın şöyle bil (11) işbu er ḥīle issidür ʿālim degildür şöyle bilesin (12) aṣṣı ve ziyānuñı kimseye virme girü saña degmez şöyle bil (13) işbu kişi ġarīblıḳda düşmen arasında ḳala şöyle bilmiş ol

28a و seretān zühre ح

(1) işbu ʿavret mestūre midür yā ḥarām-zāde midür nicedür (2) işbu ʿavret mestūredür ve ḥelāl-zādedür şöyle bil (3) işbu düşmenüñ üzerine yiglik bulup helāk idesin (4) işbu kişiyle senüñ arañda birlik ve emīnlik bulasın (5) işbu ʿamelden ayru bir ʿamel daḫı alasın işsüz olmayasın (6) işbu şehr saña ayruḳ şehrlerden yigdür şöyle bil (7) ādemīlerden çoḳ māl bulursın şöyle bilmiş olasın (8) işbu kişi bir alçaḳ ʿavret alur ayruḳ almaz şöyle bil (9) işbu dārū ve ʿilāc bu ṣayruya yarar fāyide vardur bil (10) işbu ḥāmile ʿavret ir ve giç ḳız ṭoğura şöyle bil (11) işbu ʿimāret tamām ola ve saña mübārek ola bil (12) işbu kişi ʿālimdür ve edeblüdür ve uṣludur şöyle bilesin (13) aṣṣı vü ziyān her ḳanda olursa ḳo girü saña virürler

28b

(1) işbu iş ki işlerin māl elüme girür mi girmez mi (2) işbu iş ki işlersin çoḳ māl bulursın şöyle bil (3) işbu kişi ḳızdur ʿayblu degil mestūredür şöyle bil (4) işbu düşmene yiglik ve el üstünligi bulursın bil (5) senüñle dostuñ arasında birlik ve esenlik ola (6) işbu ʿamelden ṣoñra bir ʿamel daḫı alursın şöyle bil (7) işbu şehr saña ayruḳ şehirlerden yigrekdür şöyle bil (8) işbu ölüden iñen çoḳ māl bulursın şöyle bil (9) işbu er bu ʿavretden artuḳ ʿavret almaz şöyle bil (10) işbu devā ve ʿilāc bu ṣayruya fāyide ide bilmiş ol (11) işbu ḥāmile ʿavret er ṭoğura allah teʿālā emri ile. (12) işbu ʿimāret

tamām olur göñlüñ murādınca şöyle bil (13) işbu kişinüñ bilüsi yoḳdur ve hem tekebbürdür bil

29a ب sünbüle ح ʿuṭārid ه

(1) işbu kişi bir yüzlü mü'min midür ve münāfıḳ mıdur nicedür (2) işbu kişi kim dirsin ġāyet münāfıḳlardandur (3) işbu işden çoḳ māl ve ḥürmet bulursın şöyle bil (4) işbu ʿavret ki didüñ ḥelāl-zāde degildür (5) işbu düşmān ki vardur ne senüñ elüñ aña ire ne anuñ eli saña (6) senüñle dostuñ arasında birlik yoḳdur şöyle bil (7) işbu ʿamelden ṣoñra bir ayruḳ ʿamel daḫı alursın (8) işbu şehirden saña ayruḳ şehr yigrek ola şöyle bil (9) işbu ölüden ve mālından saña mīrās̱ degmez şöyle bil (10) işbu ʿavrete er ola ve illā ḳarılıġı vaḳtinde ola (11) işbu dārū ve ʿilāc bu ṣayruya mübārekdür şöyle bil (12) işbu ḥāmile ʿavret ḳız ṭoġura şöyle bilesin (13) işbu ʿimāret işbu binā tamām olur murāduñca

ه

29b ح mīzān و zühre ز

(1) işbu ırmaḳdan ve bu kārīzden ṣu aḳa mı aḳmaya mı (2) işbu ırmaḳdan ve bu kārīzden ki dirsin ṣu aḳa bil (3) işbu kişi iki yüzlüdür ve emānete ḫāyindür (4) işbu işden ve işbu yönden māl bulursın şöyle bil (5) işbu ʿavret arucadur ve ḥelāl-zādedür bī-ḥased (6) işbu düşmān ki ṣorduñ arañuzda dostlıḳ ola (7) işbu dostlıḳ arañuzda gerçek ve daʿvā ola (8) işbu ʿamelden ṣoñra bir ʿamel daḫı bulursın şöyle bil (9) işbu şehr saña ayruḳ şehirlerden yigrekdür bilmiş ol (10) işbu ölüden mīrās̱ bulursın ve illā rūzigār ile (11) işbu kişi çoḳ ʿavrete erlik eyleye uġurların āşikāre (12) işbu ṭabībüñ ʿilācı bu ḫastaya aṣṣı ḳılmaya şöyle bil (13) işbu ʿavret er oġlan ṭoġura ve selāmet ḳurtıla

30a ح ʿaḳreb ط merrīḫ ي

(1) ḳarındaşum oġlını ʿaceb görem mi görmeyem mi nicedür (2) ḳarındaşuñ oġlanı göresin ṣaġlıḳ ve selāmetlıḳ birle (3) işbu ırmaḳdan ve kārīzden saña çoḳ fāyide ola (4) işbu er emānete yaramaz eyü işler degildür şöyle bil (5) işbu işden saña fāyide vardur

çoḳ māl bulursın (6) işbu ʿavret atadan ve anadan ḥelāl-zādedür şöyle bil (7) düşmenüñ üzerine yiglik bulursın ve ḳahr idersin (8) işbu sizüñ arañuzdağı dostlıḳ tiz geçe bilmiş ol (9) işbu ʿamelden ṣoñra daḫı yigrek ʿamel bulursın (10) çoḳ kişiden māla irersin ve illā az gibi ola (11) işbu kişi uz erdür ʿavret birle dirilmez şöyle bil (12) işbu ʿilāc ve bu dārū bu kişiye fāyide ḳılmaya

30b ا ḳavs ب müşterī ه

(1) işbu ṣayru bu ḥakīm elinde ḫoş ola mı olmaya mı (2) işbu ḫasta bu ḥakīm elinde ḫoş olur illā gicirek (3) işbu kişi ḳarındaşı oğlınuñ yüzin görür şöyle bil (4) işbu ırmaḳdan ve işbu kārīzden zaḥmet görürsin (5) işbu kişi emānete yaramaz ola muḥkem kişidür (6) işbu yönden ve işbu işden saña māl olmaya şöyle bil (7) işbu ʿavret atadan ve anadan aru ve ḥelāl-zādedür şöyle bil (8) işbu düşmān üzre elüñ irmez ne ḳadar cehd iderseñ (9) işbu dostlıḳ sizde bāḳī ḳalmaya şöyle bilmiş ol (10) işbu şehr ki niyyet idersin saña fāyide yoḳdur (11) işbu ʿamelden saña aṣṣı yoḳdur şöyle bilesin (12) işbu ölüden mīrāṣ bulursın ve illā azcıḳ[118] bulursın (13) işbu kişinüñ ne ʿavreti olur ve ne ʿavret alur bil

31a د cedy ه zühal و

(1) baña ʿaceb āzāde ʿavret ola mı veyāḫūd olmaya mı (2) saña āzāde ʿavret ola ve illā terk idisersin şöyle bil (3) bu ṣayruya bu ḥakīmden vefā olmaya şöyle bil (4) ḳarındaşuñ oğlanı göresin şāẕılıḳ birle şöyle bil (5) işbu kārīzden ve işbu ırmaḳdan ṣu aḳa şöyle bilesin (6) işbu kişi eyü kişi degildür ve emānete daḫı yaramazdur (7) işbu işden çoḳ māl bulursın şöyle bilmiş ol (8) işbu ʿavret yavuz ḫūludur[119] ve illā ḥelāl-zādedür (9) düşmen üzre yiglik bulasın ve illā düşvārlıḳ birle (10) işbu dostlıḳ arañuzda tā āḫir-i ʿömre degin ola şöyle bil (11) bundan artuḳ bir ʿamel daḫı bulursın ve illā gicirek (12) ol şehre ki niyyet itdüñ bundan yavuz olursın (13) işbu ölüden tamām mīrāṣ bulursın bilmiş olasın

---

118 أَزْجُقْ olarak harekelenmiştir.
119 خُلُودُر yazılıdır.

31b ر delv ح zühal ط

(1) ben mi evvel ölem veyāḫūd ol kişi mi evvel ölür (2) ol kişiden sen evvel ölürsin şöyle bilesin (3) saña āzāde aru aṣldan ʿavret ola ammā gökcek ola (4) işbu ḥakīmüñ otı bu ḫastaya fāyide eyleye şöyle bil (5) ḳarındaşuñ oğlanı görmezsin allah taḳdīri birle (6) işbu ırmaḳdan ve kārīzden ṣu aḳıdursın şöyle bil (7) işbu kişi ne gerçek söyler ve ne daḫı emīn kişidür (8) çoḳ māl ve genc bulursın zaḥmetsüz şöyle bil (9) işbu ʿavret yavuz ḫūludur[120] ve ḥarām-zāde kişidür (10) düşmān üzre yiglik bulursın ve ḳahr idersin şöyle bil (11) arañuzda dostlıḳ ola ve illā çoḳ olmaya şöyle bil (12) işbu ʿamelden ṣoñra bir ʿamel daḫı bulursın tīzcek (13) işbu şehirden yigrek saña hīç şehr yoḳdur

32a ى ḥūt müşterī ب

(1) işbu kişi mü'min midür veyāḫūd münāfıḳ mıdur nicedür (2) işbu kişi mü'mindür ve dīn-dār ve perhiz-kārdur (3) işbu kişi senden öñ ölür şöyle bilmiş ol (4) işbu kişi ki ṣorduñ görklü yüzlü ʿavret ola (5) işbu ʿilāc bu ḫastaya menfaʿat eyleye şöyle bil (6) ḳarındaşuñ oğlını göresin murāduñca şöyle bil (7) işbu ırmağa ve işbu kārīze ṣu aḳa şöyle bil (8) işbu kişi mestūredür ve emānete yarar dīn-dārdur (9) işbu işile ve bu yönile māl elüñe gire şöyle bil (10) işbu ʿavret ḥelāl-zādedür ve ʿaybsuzdur şöyle bil (11) işbu ʿavret düşmenden ṣaḳın ki ziyānın görmeyesin (12) arañuzda dostlıḳ ola āḫir çağa daḫı ola bil (13) işbu ʿamel ki dutarsın bundan daḫı yig bulursın

32b ح ḥamel د merrīḫ ه

(1) işbu işden ve bu pīşeden māl elüme girür mi girmez mi (2) işbu pīşeden ve bu işden çoḳ māl elüñe gire (3) işbu er nekesdür ve daḫı yavuzdur dīnlüdür şöyle bil (4) işbu kişiden şöyle beñzer ki sen öñ ölürsin (5) işbu kişi mestūrdur aṣldan ʿavret alur şöyle bil (6) işbu ʿilāc bu ḫastaya menfaʿat ider şöyle bil (7) ḳarındaşuñ oğlını murāduñca göresin şöyle bilesin (8) işbu kārīzden ve bu ırmaḳdan ṣu aḳıdasın şöyle bil (9) işbu kişi emānete yaramaz ve ṭāġī daḫı degildür bil (10) işbu kişi ki ṣorduñ çoḳ māl bulasın şöyle

---

[120] خلودر yazılıdır.

bil (11) işbu ʿavret ḥarām-zādedür kendüyi ṣaḳlar degil şöyle bil (12) muştuluḳ olsun saña ki düşmen üzerine ẓafer bulursın (13) arañuzda dostlıḳ ola ve illā çoḳ olmaya şöyle bil

33a و s̱evr د zühre ح

(1) işbu kişi baña dost mıdur düşmān mıdur nicedür (2) işbu kişi seni ḥasedsüz sever ve saña ṭoġrudur (3) işbu işden ve bu pīşeden saña çoḳ māl olısardur (4) işbu kişi müslimāndur ve daḫı perhīz-kārdur şöyle bil (5) işbu kişi senden öñdin ölür bilmiş ol (6) işbu kişiye mestūre ʿavret ola ammā ulu aṣıldan (7) işbu ḫasta ح ḥakīm elinden ḫoş ola şöyle bil (8) ḳarındaşuñ oġlını göresin göñlüñi ḫoş dut (9) işbu ırmaḳdan ve bu kārīzden ṣu aḳıdursın bil (10) işbu kişi ṭoġru kişidür ve ṭoġru söyleyicidür (11) işbu yönden ve işbu işden çoḳ māl bulursın (12) işbu kişi ḥelāl-zādedür ʿaybsuz ve uzdur (13) kendü düşmenüñ üzre yiglik bulursın ve ḳahr idersin

33b ط cevzā ى ʿuṭārid ا

(1) işbu düşmāndan baña ḳorḳu ola mı olmaya mı nicedür (2) işbu düşmenden saña ḳorḳu yoḳdur şöyle bilesin (3) işbu kişi senüñ düşmenüñdür dostuñ degildür (4) işbu yönden ve bu işden çoḳ māl bulursın şöyle bil (5) işbu kişi murdārdur ve dīnsüzdür şöyle bilesin (6) işbu kişiden senüñ ölümüñ evvel olısardur bil (7) işbu kişiye ʿavret türk aṣlından ola şöyle bil (8) işbu ḫasta ḥakīm elinden ḫoş olmaya şöyle bil (9) ḳarındaşuñ oġlını göresin ve daḫı şāẕ olasın (10) işbu ırmaḳdan ve bu kārīzden ṣu aḳmaya şöyle bil (11) işbu kişi murdārdur ve emānete yaramazdur bilmiş ol (12) işbu yönden ve bu işden māl bulmayasın şöyle bil (13) işbu kişi eyü aṣldan degildür yaramazdur bilmiş ol

34a ب seraṭān ح ḳamer د

(1) işbu şehr ve işbu maḳām baña muvāfıḳ ola mı olmaya mı (2) işbu şehr ve işbu maḳām saña yarar ve eyüdür şöyle bil (3) işbu düşmenden saña hīç ḳorḳu yoḳdur şöyle bil (4) işbu kişi seni sevenlerdendür ve yavlaḳ seni diler (5) işbu yönden ve ḥirfetden

çoḳ māl bulursın (6) işbu kişi mü'mindür ve emānete yarar perhīz-kārdur (7) işbu kişiden senüñ ölümüñ evvel ola şöyle bil (8) saña ʿavret kendü ḫışımlaruñdan ola şöyle bil (9) işbu ḫasta bu ح ḥakīm elinden ḫoş ola şöyle bil (10) ḳarındaşuñ oğlını göresin ve aña şāẕ olasın (11) işbu kārīzden ve bu ırmaḳdan şu aḳa şöyle bil (12) işbu kişi dürüst işlüdür ve emānete daḫı yarardur (13) işbu işden ve işbu yönden māl bulursın şöyle bil

34b ه esed و şems ر

(1) mālum ki uğurlandı girü bulınur mı bulınmaz mı nicedür (2) māluñ ki uğurlandı girü bulursın fāriġ ol (3) işbu şehr işbu maḳām saña yarar fāyidesi çoḳdur (4) işbu düşmenden saña ḳorḳu var ziyān deger şöyle bil (5) işbu kişi saña ne dostdur ve ne düşmāndur şöyle bil (6) işbu sulṭāndan ve işbu işden saña çoḳ māl deger (7) işbu kişi senüñle gāh eyü ve gāh yavuzdur bil (8) işbu kişinüñ ölümi senden öñ ola şöyle bil (9) işbu kişiye ʿavret ġarīblerden ulu aṣıldan ola (10) işbu ḫasta bu ḥakīm elinde ḫoş ola şöyle bil (11) ḳarındaşuñ oğlını göresin ve şāẕ olasın (12) işbu kārīze ve işbu ırmağa ṣu aḳa ve illā ḫarc birle (13) işbu kişi ẕāhid kişidür ve dürüst erdür bilesin

35a ح sünbüle ط ʿuṭārid د ى

(1) işbu kişi gerçek söyleyici midür ve yalan söyleyici midür (2) işbu kişi ṭoğru söyleyicidür keẕẕāb degildür şöyle bil (3) ol nesneñ ki uğurlandı girü bulursın ḫayr birle (4) işbu şehr saña gāh ḫoşdur ve gāh yavuzdur (5) işbu düşmen saña ḥīle ider ve illā ziyānı yoḳdur şöyle bil (6) işbu kişinüñ düşmenliginden dostluğı artuḳdur (7) işbu sulṭāndan ve bu işden çoḳ māl bulursın şöyle bil (8) işbu kişi sākin kişidür ve illā mekr vü ḥīle issidür (9) işbu senüñ ölümüñ andan öñ ola şöyle bilesin (10) işbu kişiye ġarīb ve yoḫsul ve āzād ʿavret ola bil (11) işbu ḫasta bu ḥakīm elinde az ʿilāc ile ḫoş ola (12) ḳarındaşuñ oğlını göresin şāẕılığıla şöyle bilesin (13) işbu ırmağa ve kārīze ṣu aḳa ammā zaḫmetile ola bil

35b ا mīzān ب zühre ح

(1) işbu yirden ve bu ḳavmden baña fāyide ola mı olmaya mı (2) işbu yirden ve bu ḳavmden saña fāyide ola şöyle bilesin (3) işbu kişi dilile gerçek gibidür ammā ḳatı yalancıdur bil (4) işbu kişiden ne ki uġurlandı girü bulunur şöyle bil (5) işbu şehr saña ayruḳ şehrlerden muvāfıḳdur şöyle bilgil (6) işbu düşmenden ḳorḳma saña ziyānı degmez şöyle bilesin (7) işbu kişi seni ḳatı sever ve ammā āşikāre eylemez (8) işbu sulṭāndan ve bu işden çoḳ māl bulursın (9) işbu kişi saḳınıcıdur ve ṭoġru sözlüdür bil (10) işbu kişinüñ ölümi senüñ ölümüñden evvel ola (11) saña mestūre ve uṣlu ʿavret ola bilmiş ol (12) işbu ṣayru bu ح ḥakīm elinde ḫoş olur bil (13) ḳarındaşuñ oġlını göresin göñlüñ ḫoş ola

36a د ʿaḳreb ه merrīḫ و

(1) oġlan ʿālim mi olur veyāḫūd cāhil mi olur nicedür (2) işbu oġlan ʿālim ola ve edeblü ve bahādur ola şöyle bil (3) işbu yirden ve işbu ḳavmden çoḳ māl bulursın şöyle bil (4) işbu kişi yalancıdur ve utanmazdur ve iki yüzlüdür şöyle bil (5) işbu uġurlanmışı bulursın ve illā ḳatılıġıla bulursın şöyle bil (6) işbu şehr ve işbu maḳām saña yarar ola bilmiş olasın (7) işbu düşmen senüñ ziyānuñ içün dürişür başarımaz (8) işbu kişi seni bilürse dostuñdur bilmezse düşmendür bil (9) işbu işden çoḳ māl bulasın ammā olmaz yire ḫarc idesin (10) işbu kişi ḳatı avendür[121] illā eyü kişi görinür şöyle bil (11) işbu kişiden senüñ ölümüñ öñ olısardur şöyle bil (12) işbu kişiye kendü ḳavmlerinden mestūre ʿavret ola bil (13) işbu ḫastaya bu ḥakīmüñ ʿilācı aṣṣı eylemeye bil

36b و ḳavs ح müşterī ط

(1) esīr ki ḳaçdı girü elüme girür mi girmez mi (2) işbu ḳaçḳun cāriyeyi girü bulursın ve uġurlanmışı daḫı bile (3) oġlanuñ ev ḳura ve edebsüz ola şöyle bilmiş ol (4) işbu yirden saña ziyān olạ fāyide olmaya şöyle bil (5) işbu kişi yalancıdur ve illā gerçeklik gösterür

[121] اوندر yazılmıştır.

(6) işbu yavı ḳulunmış nesneyi bulursın şöyle bilmiş ol (7) işbu şehr ve işbu maḳām saña muvāfıḳ degildür (8) işbu düşmenden saña hīç ḳorḳu olmaya şöyle bil (9) işbu kişi saña ne dost ve ne düşmendür şöyle bil (10) işbu sulṭāndan ve işbu işden saña fāyide vardur (11) işbu kişi merd-ānedür ve işi daḫı eyü görinür bil (12) işbu kişinüñ ölümi senden ṣoñra ola bil (13) ʿavret elüñe gire saḳaṭ ve yavuz sözlü bī-dīn ola

37a ى cedy zühal ب

(1) işbu ʿavret gökcek midür ve ṭavar var mıdur veyā yoḫsul mıdur (2) işbu ʿavret gökcekdür ve illā saḳaṭ ve yoḫsuldur (3) işbu ḳaçan esīrüñ tizcek girü bulursın bil (4) işbu oğlan ʿilm oḳıya ve illā be-ġāyet dağġāl ola bil (5) işbu maḳāmdan ve işbu yirden ve bu ḳavmden çoḳ aṣṣı ola (6) işbu kişi yalancıdur ve dağġāldur şöyle bilesin (7) işbu māluñ ki gitdi girü bulursın illā zaḥmetile (8) işbu şehr ve işbu maḳām saña ḳatı muvāfıḳdur şöyle bil (9) işbu düşmenden saḳın ki saña ziyān deger şöyle bil (10) işbu kişi saña ḳatı düşmendür ve kīn dutucıdur bil (11) işbu işden ve bu sulṭāndan azcuḳ[122] nesne bulursın (12) işbu kişi yavuz kişidür ve yavuz niyyetlüdür şöyle bil (13) işbu kişinüñ ölümi senden öñ ola bilmiş ol

37b ح delv د zühal ه

(1) işbu kişi baylıġıla mı öle veyāḫūd yoḫsulluġıla mı öle (2) işbu kişi bay dirile ve illā dervīşlik birle öle bil (3) işbu ʿavret bay tenlü ve uzun boyludur ve illā keheldür (4) işbu ḳaçḳun cāriyeyi hīç bir vechile bulmazsın bil (5) işbu oğlan edebsüz ola ve dağġāl ola bilmiş ol (6) işbu yirden ve bu maḳāmdan ḫoş fāyide bulursın şöyle bil (7) işbu kişi yalancıdur ve yavuzdur ve dağġāldur şöyle bil (8) işbu yavı ḳunulmış nesneyi girü bulmazsın şöyle bil (9) işbu şehr saña yaramaz ve ölümüñe daḫı ḳorḳu var (10) işbu düşmenden saḳınmazsañ saña ziyān deger şöyle bil (11) işbu kişi saña düşmendür ve illā dostlıḳ gösterür (12) işbu işden ve bu ʿamelden saña aṣṣı ve ziyān dege (13) işbu

---

[122] اَزْجُوقْ yazılıdır.

kişi murdārdur ve dīnsüzdür ve yavuz niyyetlüdür

38a و ḥūt ر müşterī ه

(1) işbu kişi birr[123] göñüllü mü'min midür veyāḫūd veyāḫūd[124] münāfıḳ mıdur (2) işbu kişi arı göñüllü mü'mindür illā münāfıḳ birle oturur (3) işbu kişinüñ ölümi baylıġıla ve devletlüligile ola (4) işbu ʿavret gökcek degildür ve illā mestūredür bil (5) işbu ḳaçḳun cāriyeyi tiz bulmazsın şöyle bilmiş olasın (6) işbu oġlan ʿilmi ve edebi ögrene ve meşhūr ola şöyle bil (7) işbu yirde ve işbu ḳavmden çoḳ fāyide ola şöyle bil (8) işbu kişi ṭoġru sözlüdür ve emānete daḫı yarar bil (9) işbu uġurlanan mālı girü bulursın göñlüñ ḫoş dut (10) işbu şehr ve işbu yir saña mübārekdür şöyle bil (11) işbu düşmenden endīşe itme saña ziyān yoḳdur bil (12) işbu kişi saña dostdur arı göñül birle şöyle bil (13) işbu işden ve bu sulṭāndan çoḳ māl bulursın

38b ط ḥamel ى merrīḫ ا

(1) işbu māl ki ele getürdüm baña fāyide ḳıla mı ḳılmaya mı (2) işbu māldan māl ele getüresin illā yarusı saña ḳala (3) işbu kişi bī-dīndür ve daġġāldur ve emānete yaramazdur (4) işbu kişinüñ ölümi baylıġıla ve devletlülik bir(le) ola (5) işbu ʿavret çirkīn[125] yüzlüdür ve illā dillüdür şöyle bil (6) işbu ḳaçan esīri girü bulursın göñlüñ ḫoş dut (7) işbu oġlanuñ ṭāliʿinde ʿilm ve edeb yoḳdur şöyle bil (8) işbu yirden ve bu maḳāmdan saña fāyide yoḳdur şöyle bil (9) işbu kişi yalancıdur ve utanmazdur ve azġundur şöyle bil (10) işbu uġurlanmış ṭavaruñı girü bulursın şöyle bil (11) işbu şehr saña muvāfıḳdur illā saña güç iderler (12) işbu kişi seni sever bilmiş ol arı göñül ile (13) işbu düşmenden ḳorḳma ki saña ziyān itmez şöyle bilesin

---

123 بر yazılıdır.
124 "veyāḫūd" kelimesi yanlışlıkla iki defa yazılmıştır.
125 چركن yazılmıştır.

39a ب şevr ح zühre د

(1) işbu ʿavret baña muṭīʿa mıdur ve māluma şefḳatlü midür degil midür (2) işbu ʿavret şefḳatlüdür ve māluña daẖı ṭoğrudur (3) işbu ʿamelden ve bu sulṭāndan māluñı bulursın saña ḳala (4) işbu kişi ki didüñ ẖāyin degildür ṭoğru kişidür (5) işbu kişinüñ ölümi baylığıla ve devletile ola bilmiş ol (6) işbu ʿavret gökcekdür ve edeblüdür ve daẖı seni sever (7) işbu ḳaçan esīri girü bulursın göñlüñ ẖoş dut (8) işbu oğlan ʿilm ü edeb ögrene ve anuñıla ululığa irişe (9) işbu yirden ve bu maḳāmdan saña çoḳ fāyide vardur bil (10) işbu kişi gerçek sözlüdür ẖāyin degildür ṭoğrudur (11) işbu yavı ḳunulmış nesneyi girü bulursın şöyle bil (12) işbu şehr saña key muvāfıḳdur şöyle bilesin (13) işbu düşmenden emīn ol ki saña ziyānı yoḳdur şöyle bil

39b ه cevzā و ʿuṭārid ز

(1) baña bu düşmenden ḳorḳu ola mı veyāẖūd olmaya mı (2) işbu düşmenden ḳurtılursın eger saḳınursañ (3) işbu ʿavret saña muṭīʿa degildür ve şefḳati yoḳdur (4) işbu ʿamelden bu sulṭāndan māluñı bulduñ saña ḳalmaya (5) işbu kişinüñ dīni ṭoğru degildür ziyān işlüdür bil (6) işbu kişiler ḳatılığıla ve yoẖsulluğıla dirile ve öyle öle (7) işbu ʿavret gökcek yüzlüdür ve illā ʿaybı çoḳdur bil (8) işbu ḳaçḳunı ve yavı ḳulunmış nesneyi girü bulursın (9) işbu oğlan ʿilm ü edeb ögrenmez hīç[126] zaẖmet çekme (10) işbu yirden ve bu ḳavmden saña hīç fāyide olmaya (11) işbu kişi yalancıdur ve illā çoḳ bilür kişidür şöyle bil (12) işbu yavı ḳulunmışı ve uğurlanmışı girü bulursın şöyle bil (13) işbu şehr saña yaramaya ve ziyān daẖı görmeyesin

40a ح seretān ط ḳamer ى

(1) işbu ẖāl ve işbu iş bende ḳala mı veyāẖūd ḳalmaya mı nicedür (2) işbu ẖāl ve işbu iş senden tīzcek geçe şöyle bil (3) işbu düşmāndan selāmetlığıla tīzcek ḳurtılasın şöyle bil (4) işbu ʿavret saña muṭīʿadur ve şefḳatlüdür şöyle bil (5) işbu işden ve bu sulṭāndan

---

[126] هيچ yazılıdır.

bulduğuñ māl saña ḳalmaya (6) işbu kişi dīn-dār degildür ve ḳavli yoḳdur şöyle bil (7) işbu kişinüñ ölümi baylıġıla ve niʿmet birle ola şöyle bil (8) işbu ʿavret gökcek degildür ve illā mestūredür şöyle bil (9) işbu ḳaçḳunı girü bulursın göñül ḫoşlıġıla şöyle bil (10) işbu oġlan faḳīh ve edeblü ve ʿālim olur şöyle bilesin (11) işbu yirden ve bu ḳavmden saña çoḳ fāyide ola şöyle bil (12) işbu kişi ṭoġru söyleyicidür ve ṭoġrudur şöyle bil (13) işbu żāyiʿ olmışı ve uġurlanmışı girü bulursın şöyle bil

40b ا esed ب

(1) ne işden ve ne sebebden māl elüme gire ʿaceb (2) ululardan ve baylardan māl bulısarsın şöyle bilmiş ol (3) işbu iş ve işbu rūzigār saña çoḳ yıl ḳala şöyle bil (4) işbu düşmenden göñül ḫoşlıġıla girü ḳurtılasın bil (5) işbu ʿavret senüñ buyruġuñ dutar göñlüñ ḫoş ḳıl (6) işbu işden ve bu sulṭāndan bulduġuñ māl saña ḳalmaya (7) işbu kişi kendü ḳavīdür ve girü dönmez şöyle bil (8) işbu kişinüñ ölümi devletile ve baylıġıla ola şöyle bil (9) işbu ʿavret gökcek yüzlüdür illā ulu aṣıldan degildür (10) işbu esīr ki senden gitdi girü bulursın şöyle bil (11) işbu oġlan ʿilm ü edeb ögrene māla meyl itmeye (12) işbu yirden ve bu ḳavmden saña çoḳ fāyideler ola bil (13) işbu kişi ṭoġrudur göñülden ve yaradılmaḳdan

41a د sünbüle ه ʿuṭārid و

(1) işbu düş kim gördüm ḥaḳḳ mıdur yoḫsa bāṭıl mıdur (2) işbu düş kim gördüñ birezi ḥaḳdur ve birezi bāṭıldur (3) işbu kişiye māl ve niʿmet edebden ola şöyle bilesin (4) işbu ḥāl ve işbu zamān tīz geçe ki bir dürlü daḫı ola şöyle bil (5) işbu düşmenden selāmetlıġıla ḳurtılasın ġamm yimeyesin (6) işbu kişi daġġāldur ve yalan ögüt virür şöyle bilesin (7) māluñı bu sulṭāndan ve bu işden ki bulduñ baʿżı gide ve baʿżı dura (8) işbu kişi mü'min degildür riyā işlerdür şöyle bilmiş olġıl (9) işbu kişi yoḫsulluġıla ve çāresüz birle ola şöyle bil (10) işbu ʿavret eyü yavuz ḫūludur ve muṭīʿa ve mestūredür şöyle bil (11) işbu ḳaçḳunı girü bulmazsın emek yimeyesin şöyle bil (12) işbu oġlan

ʿilm ü edeb ögrene ve anuñıla ʿamel ide şöyle bil (13) işbu yirden ve bu ḳavmden ne aṣṣı var ve ne ziyān şöyle bilesin

41b ز ح mīzān zühre ط

(1) işbu yirden ve kūydan māl bulam mı veyāḫūd bulmayam mı (2) işbu yirden ve bu kūydan çoḳ niʿmet bulursın şöyle bil (3) işbu düş kim gördüñ ne kim gördüñse ḥaḳdur şöyle bil (4) yirden ve gökden ve ḳavmden māl bulasın şöyle bilmiş ol (5) işbu rūzigāruñ ḥāli döne şöyle ḳalmaya şöyle bil (6) işbu düşmenden ḳurtılursın ve selāmet olursın şöyle bil (7) işbu kişi saña şefḳatlüdür sen daḫı emīn olasın (8) işbu sulṭāndan ve bu ʿamelden bulduġuñ māl saña ḳalmaya bil (9) işbu kişinüñ dīni berkdür ve illā girü döne şöyle bil (10) işbu kişinüñ ölümi baylıġıla ve devletile ola şöyle bil (11) işbu ʿavret gökçek yüzlüdür ve ʿārludur şöyle bil (12) işbu ḳaçḳunı tiz bulursın göñlüñ ḫoş ola bil (13) işbu oġlan ʿilm ü edeb ögrene anuñıla adı eyü ola

42a ی ʿaḳreb ا merrīḫ ب

(1) işbu oġlan devletlü midür veyā devletsüz midür nicedür (2) işbu oġlan devletlüdür ve çoḳ niʿmetlü ola şöyle bil (3) işbu yirden ve bu kūydan hīç menfaʿat bulmayasın (4) işbu düş kim gördüñ yarusı ḥaḳḳ ve yarusı bāṭıldur (5) oġluñ ucından māl bulasın saña beşāret olsun (6) işbu rūzigāruñ ve zamānuñ ḥāli müşkil ola (7) işbu düşmāndan eger saḳınursañ selāmet ḳurtılursın (8) işbu kişi şefḳatlü ögüt virür ve illā yavuz ṣanar şöyle bil (9) işbu māl ki bu ʿamelden ḥāṣıl itdüñ saña bāḳī ḳalmaya (10) işbu kişi ṭoġru ve dīnlü degildür ḥīle issidür (11) işbu kişinüñ ölümi baylıġıla ve devletile ola şöyle bil (12) işbu ʿavret eyü yüzlüdür ve illā yarı göñüllüdür şöyle bil (13) işbu ḳaçḳun ḳulu ki girü bulursın fāriġ ol

42b ح ḳavs د müşterī ه

(1) işbu ḳul ṭoġrı mıdur veyāḫūd egri midür veyā ḳaçḳuñ mıdur nicedür (2) işbu ḳul mestūrdur çalıḳdur illā fāyidesüzdür şöyle bil (3) işbu oġlan devletlü degildür yoḫsul

olur şöyle bil (4) işbu yirden ve bu kūydan saña hīç fāyide olmaya şöyle bil (5) işbu düş kim gördüñ hergiz olmaya şöyle bil (6) ḳullardan māl bulursın ve yavuz ṣanılardan ḳurtılursın (7) işbu ḥāl ve işbu zamān tiz geçer şöyle ḳalmaz bilmiş ol (8) işbu düşmenden saḳın ki saña ziyān degürmeye (9) işbu kişi saña ögüt virür ve illā çāresüzdür bil (10) işbu māl ki bu ʿamelden bulduñ girü saña ḳalmaya (11) işbu er işbu işde ḳatı fikirlüdür şöyle bilesin (12) işbu kişinüñ ölümi yoḫsulluġıla ve çāresüzlıġıla geçe (13) işbu ʿavret gökcekdür ve ammā ʿaybludur şöyle bilmiş ol

43a و cedy ن züḥal ح

(1) işbu oğlan ve ʿavret baña mübārek ola mı olmaya mı (2) işbu oğlan ve ʿavret saña mübārek degildür bil (3) işbu ḳul senüñ düşmenüñdür key saḳın şöyle bil (4) işbu oğlan ne bay ve ne yoḫsul ola şöyle bilmiş ol (5) işbu yirden ve bu kūydan ne istersen bulursın (6) işbu düş kim gördüñ bir niçesi ola ve bir niçesi olmaya (7) zamānıla ṣavaş ucından māl bulursın şöyle bilesin (8) işbu rūzigāruñ ve maḳāmuñ tiz geçe şöyle bilesin (9) işbu düşmenden saḳın kim saña ziyān degmeye şöyle bil (10) işbu kişi saña şefḳatsüzdür ve muṭīʿ degildür (11) māl ki bu ʿamelden bulursın saña bāḳī ḳalmaya şöyle bil (12) işbu kişi emānete yaramaz ve dīni daḫı yoḳdur şöyle bil (13) işbu kişinüñ ölümi yoḫsulluġıla ve çāresüzlıġıla ola şöyle bil

43b ط delv ى züḥal ا

(1) işbu ḳorḳu kim ḳorḳarın emīn olam mı olmayam mı (2) ol nesneden kim ḳorḳarsın emīn olduñ şöyle bilesin (3) işbu oğlan ve ʿavret saña mübārek degildür şöyle bil (4) işbu ḳul senüñ düşmenüñdür ve daḫı ḳaçḳundur bil (5) işbu oğlana dest-gīr ol tā ki dervīş olmaya (6) işbu nesne ki yirden ve kūydan umarsın bulursın şöyle bil (7) işbu düş kim gördüñ hergiz olmaya şöyle bil (8) ölü ucından māl elüñe gire sevinesin şöyle bil (9) işbu rūzigāruñ ḥāli şöyle ḳalmaya şöyle bilesin (10) işbu düşmenden selāmetlıḳ birle ḳurtılursın şöyle bil (11) işbu kişi buyruġuñ dutmaz şefḳatsüzdür şöyle bil (12) māl ki

bu ʿamelden bulursın saña ḳalmaya bilgil (13) işbu kişi yavuzdur ve yavuz ṣanıludur şöyle bilesin

44a ب cevzā ح müşterī ه

(1) işbu ḫaber kim işidem ḥaḳḳ mıdur veyāḫūd bāṭıl mıdur (2) işbu ḫaber ḥaḳdur ve eyüdür ve daḫı ḫayrludur şöyle bil (3) işbu ḳorḳudan ḳayd yime ve göñlüñ ḫoş dut şöyle bil (4) işbu ʿavret ve oğlan saña mübārekdür ve hem sevinesin (5) işbu ḳul şefḳatlüdür ve seni sever şöyle bilmiş olasın (6) işbu oğlan bay ola daḫı ḫoş dirlik eyleye şöyle bil (7) işbu kūy ve işbu maḳām senüñ elüñe gire şöyle bilesin (8) işbu düş kim gördüñ ḥaḳdur be-cidd[127] olısardur şöyle bil (9) saña ādemden ve sulṭāndan māl olısardur şöyle bilesin (10) işbu ḥāl birḳaç gün şöyle ḳala tiz gitmeye şöyle bil (11) işbu düşmenden selāmetlıḳ birle ḳurtılursın şöyle bil (12) işbu kişi seni sever ve saña muṭīʿdür şöyle bilesin (13) māl ki işbu işden ve sulṭāndan bulduñ saña ḳalmaya

44b ه ḥamel و merrīḫ و

(1) işbu ketḫüdā baña eyü ṣanar mı veyāḫūd yavuz mı ṣanar (2) işbu ketḫüdā saña gāh eyü ṣanur ve gāh yavuz şöyle bil (3) işbu ḫaber kim işitdüñ ḥaḳdur illā yavuz ḳorḳuludur bil (4) işbu işden ki ḳorḳarsın andan emīn olasın şöyle bil (5) işbu oğlan ve ʿavret saña fāyidelü ve mübārekdür (6) işbu ḳul mestūr degildür ḳaçḳundur ve murdārdur bil (7) işbu oğlan devletlüdür ve daḫı yiglik bulasın bil (8) işbu yirden ve kūydan tamām fāyide bulursın şöyle bilmiş ol (9) işbu düş kim gördüñ birezi ḥaḳdur ve birezi bāṭıldur şöyle bil (10) mālı sulṭān mālından bulursın ve illā zaḥmetiledür şöyle bil (11) işbu rūzigāruñ ḥāli yaḳīn ḳaldı ki tiz geçe (12) işbu düşmenden tiz ḳurtul yaramazdur şöyle bilmiş ol (13) işbu kişi saña şefḳatsüzdür ve daḫı muṭīʿ degildür

---

[127] Metinde بجد yazılıdır.

45a ح şevr ط zühre ى

(1) işbu kişi bu işde ʿālim midür veyāḫūd cāhil midür (2) işbu kişi bu işde ʿālimdür ve cāhildür şöyle bilesin (3) işbu kişi eyü fikirlüdür[128] göñülden şöyle bilesin (4) işbu ḫaber kim işitdüñ gerçekdür girü eylüge döne (5) ol nesneden kim ḳorḳarsın ḳorḳma göñlüñi ḫoş dut (6) işbu oğlan ve bu ʿavret saña mübārekdür şādī göresin (7) işbu ḳul mestūrdur ve şefḳatlü ve mübārekdür bilesin (8) işbu oğlan devletlüdür çoḳ māl bulasın şöyle bil (9) işbu kūydan ve bu yirden çoḳ māl bulursın şöyle bil (10) işbu düş kim gördüñ ḳatı eyüdür murāduñcadur şöyle bil (11) sen mālı devletlülerden ve eyülerden bulursın şöyle bil (12) işbu rūzigār ve bu zamān şöyle niçe zamān şöyle bil (13) işbu düşmenden tīz ḳurtılursın inşā'allah teʿālā

45b ا cevzā ب ʿuṭārid ه

(1) işbu ḳul āzādlıḳ bula mı veyāḫūd bulmaya mı nicedür (2) işbu ḳul āzādlıḳ bulur şekk itmeyesin şöyle bil (3) işbu kişi ʿālim ve zeyrek kişidür ve ʿilletsüzdür (4) işbu kişi senüñ işüñde gāh gāh eyü ṣanıcıdur (5) işbu ḫaber kim işitdüñ yalandur hīç inanma (6) işbu ḳorḳu ki göñlüñde vardur gider āḫir ḫoş ola (7) işbu oğlan ve ʿavret uṣlu degil illā buyruḳ dutar (8) işbu ḳul murdārdur ve yaramaz işlüdür şöyle bilmiş ol (9) işbu oğlan senüñ dilegüñce ola şöyle bilesin (10) işbu yiri ve bu kūyı tamām sen bulursın şöyle bilesin (11) işbu düş kim gördüñ bāṭıldur hergiz olmaya (12) saña māl ulular ḳulluğından ḥāṣıl ola şöyle bil (13) işbu rūzigāruñ ḥāli şöyle ḳalmaya tīz geçe

46a د sereṭān ه ḳamer و

(1) işbu oğlanuñ ḥāli eyü mi ola yāḫūd yavuz mı ola (2) işbu oğlanuñ ḥāli eylügile ḫatm ola şöyle bil (3) işbu ḳul āzādlıḳ bulur şekk itme şöyle bilmiş ol (4) işbu işler bilicidür ve dahı añılmışdur şöyle bil (5) işbu ketḫüdā dāyim saña eylik ṣanıcıdur bilmiş olasın (6) işbu ḫaber kim işitdüñ ḥaḳdur ve eyüdür şöyle bil (7) işbu ḳorḳudan ki göñlüñde vardur ḳorḳma (8) işbu oğlan ve ʿavret saña mübārekdür (9) işbu ḳul saña mübārekdür

[128] فكرلودر yazılıdır.

ve muṭīʿadur (10) işbu oğlan devletlüdür çoḳ mālı daḫı ola şöyle bil (11) işbu ḳūydan ve bu yirden tamām murāduñca bulursın (12) işbu düş kim gördüñ ḥaḳdur fikrile yavuz ola (13) saña māl ṣudan ve göyden ve yirden cemʿ ola

46b ذ esed ح şems ط

(1) māl ve gizlü[129] ḫazīne bulam mı veyāḫūd bulmayam mı (2) māl ve ḫazīne iste ki tizcek bulursın şöyle bil (3) işbu oğlanuñ ḥāli eylügile ve ḫoşlıġıla ola bil (4) işbu ḳul rūzigār birle āzādlıḳ bulur şöyle bil (5) işbu kişi çābükdür ve zeyrekdür ve ʿālimdür şöyle bil (6) işbu ketḫüdā senüñ işüñde gāh eyü ve gāh yavuz ṣanar (7) işbu ḫaber kim işitdüñ ḥaḳdur ve daḫı yarardur bil (8) işbu ḳorḳu kim sende vardur ḳorḳma ʿāḳıbet ḫayr ola (9) işbu oğlan ve ʿavret saña mübārekdür buyruġuñ dutar (10) işbu ḳul saña mübārek ve çaltıdur şöyle bilesin (11) işbu oğlan devletlüdür ve daḫı māl bulısardur bilesin (12) işbu ḳūydan ki dirsin çoḳ māl bulursın şöyle bil (13) işbu düş kim gördüñ ḥaḳdur ve gerçekdür

47a ی sünbüle ʿuṭārid ب

(1) ʿaceb düşümde ne gördüm ve ne unutdum ola (2) düşüñde rūmīler ve sefer ve eyvān gördüñ şöyle bil (3) māl ve gizlü ḫazīne bulursın zaḥmetsüz şöyle bil (4) işbu oğlan ḥāli ḫoşlıġıla ve şāẕılıġıla geçe bil (5) işbu ḳul āzād olur ve illā birḳaç gün işler şöyle bil (6) işbu kişi ʿālimdür eyü sözlüdür illā ulu degildür (7) işbu ketḫüdā senüñ işüñde gāh eyü ṣanar gāh yavuz (8) işbu ḥaber ki işitdüñ eyü ve yavuz ḳarışıḳdur (9) işbu ḳorḳudan ḳorḳma ʿāḳıbet ḫayrı vardur şöyle bil (10) işbu oğlan ve ʿavret saña mübārek ve fermān bardur (11) işbu ḳul saña mübārekdür ve çaltıdur şöyle bilesin (12) işbu oğlan devletlüdür ḳullıḳdan māl bulısardur bil (13) işbu ḳūyı ve bu yiri şāẕılıġıla bulursın şöyle bil

---

129 كوزلو yazılıdır.

47b ح mīzān د zühre ه

(1) baña bu yıl göyden fāyide ola mı veyāḫūd olmaya mı (2) bu yıl saña göyden çoḳ fāyideler olur şöyle bil (3) düşüñde ādemīler ve ṣatu meclis gördüñ şöyle bil (4) māl ve gizlenmiş ḫazīne bulursın zaḥmetsüz (5) işbu oġlanuñ ḥāli eyüligile degişür şöyle bil (6) işbu ḳul āzādlıḳ bulur ve illā ayruḳ yirde ola şöyle bil (7) işbu kişi söz söyleyicidür ve ʿālim ve ḥīle issidür (8) işbu kişi seni sevenlerdendür saña eyü ṣanar bil (9) işbu ḫaber ki işitdüñ eyüdür ve illā ṣoñra yavuz ola (10) işbu ḳorḳu ki sende vardur ḳayġu çekme ʿāḳıbet ḫayr ola (11) işbu oġlan ve ʿavret saña mübārekdür ve şefḳatlüdür (12) işbu ḳul ki vardur saña mübārekdür ve ḳulluḳcıdur (13) işbu oġlan devletlüdür niʿmet issi ola şöyle bil

48a و ʿaḳreb ذ merrīḫ ح

(1) oġlum oġlunuñ ḥāli eyü ola mı olmaya mı nicedür (2) oġluñ oġlı devletlüdür ve daḫı çoḳ niʿmet issi ola (3) bu yıl saña göyden ve yirden ve ṣudan fāyide ola şöyle bil (4) düşüñde uġrılar ve zindān ve ṭāyirler gördüñ (5) māl ve gizlü ḫazīne bulmazsın hīç emek yimeyesin (6) işbu oġlanuñ ḥāli yavuzlıġıla ve ẓulmile geçe şöyle bil (7) işbu ḳul āzād olur ve ḥāli daḫı eyü olur şöyle bil (8) işbu kişi güç işlüdür ve uġrıdur ve murdārdur şöyle bil (9) işbu ketḫüdā seni sevmez ve ḫayr daḫı ṣanmaz şöyle bil (10) işbu ḫaber ki işitdüñ ḥaḳdur ve illā ṣavaşı vardur (11) işbu ḳorḳu ki dirsin allah ḫayr getüre inşā'allah (12) işbu ʿavret ve oġlan saña şefḳatlüdür māluña daḫı (13) işbu ḳul murdārdur kimsenüñ ögüdin dutmaz

48b ط ḳavs ى müşterī ا

(1) işbu kişi ulu kişi midür veyāḫūd ḫor kişi midür (2) işbu kişi ulu kişidür ve ḥürmetlü buyruḳ issidür (3) oġluñ oġlı göñlüñ diledügi gibi olmaya (4) işbu yıl göy ḳatı menfaʿatlüdür şöyle bilmiş olasın (5) düşde atlar ve ḳatırlar ve sāyir ṭavarlar gördüñ (6) māl ve gizlenmiş ḫazīne bulursın şöyle bil (7) işbu oġlanuñ ḥāli döne rūzigār ḫor kişilere ḳala (8) işbu ḳul āzādlıḳ bulur ve illā rūzigārıla bulur bil (9) işbu kişi ʿālimdür

ve daḫı her işe yarar olur şöyle bil (10) işbu ketḫüdā senüñ ne dostuñdur ve ne düşmenüñdür (11) işbu ḫaber ki işitdüñ yalandur ve aṣlı daḫı yoḳdur (12) işbu ḳorḳuyı göñülden çıḳar var fāriġ ol şöyle bil (13) işbu oğlan ve ʿavret saña mübārekdür ve illā önegüdür

49a ب cedy ح zühal د

(1) işbu ʿavret benümile çoḳ zamān ḳala mı ḳalmaya mı nicedür (2) işbu ʿavret senüñile çoḳ zamān olur senden gitmez (3) işbu kişi aṣılsuzdur ve cıġan ve ṣarp sözlüdür bil (4) oğluñ oğlınuñ işi eyüdür ve ḫoşdur şöyle bil (5) bu yıl ṣudan ve göyden ve yirden çoḳ fāyideler vardur bil (6) düşüñde ṣu ve balıḳ ve yazılar ve ağaçlar gördüñ (7) māl ve gizlenmiş ḫazīne iste kim bulursın şöyle bil (8) bu oğlanuñ ḥāli bir zamān eyü ola ve bir zamān yavuz ola (9) işbu ḳul ıraḳda āzād olur şöyle bilesin (10) işbu işi bu kişiye virme ki yaramazdur şöyle bil (11) işbu ketḫüdā seni sevmez zīrā düşmenüñdür şöyle bil (12) işbu ḫaber ki işitdüñ anda ḫayr yoḳdur şöyle bil (13) işbu ḳorḳudan ki ḫāṭıruñda vardur aṣlı yoḳdur ammā saḳın

49b ه delv و ر zühal ن

(1) işbu ṣatılıḳ nesne ṣatıla mı veyāḫūd ṣatılmaya mı nicedür (2) işbu ṣatılıḳ ṣatıla ve aṣşı daḫı duta şöyle bilesin (3) işbu ʿavret senden döner senüñile beḳāsı yoḳdur (4) işbu kişi aṣılsuzdur ve ḫordur şöyle bilesin (5) oğluñ oğlınuñ ḥāli murāduñca olmayısardur şöyle bil (6) bu yıl göyden ve yirden saña hīç fāyide olmaya şöyle bil (7) düşüñde ulular ve süflīler[130] ve murdārlıḳ ve ḳorḳu gördüñ (8) māl ve gizlü ḫazīne bulmazsın hīç emek yimeyesin (9) işbu oğlanuñ ḥāli āḫirinde eyü olısardur şöyle bilmiş ol (10) işbu ḳul āzādlıḳ bulmaz ḳullıḳda ḳalısardur şöyle bilesin (11) işbu kişi yüzsüzdür bu işe ḳomağa yaramaz şöyle bil (12) işbu ketḫüdā hīç ʿaybuñ işitmez şöyle bilesin (13) işbu ḫaber kim işitdüñ yavuzdur ḫayrı yoḳdur bil

---

[130] سفلیلره olarak harekelenmiştir.

50a ح ḥūt müşterī ى

(1) işbu giden ilci varduğı maṣlaḥatı tamām ide mi itmeye mi (2) işbu ilçi dilek bulup sağlığıla girü gele şöyle bil (3) işbu nesne rūzigārıla ṣatıla aṣṣı daẖı eyleye şöyle bil (4) işbu ʿavret senüñle çoḳ olmaya tizcek döne (5) işbu kişi aṣl-zādedür ammā sehl ḥālde ẖor ola (6) oğluñ oğlını uzun yaşlu göresin çoḳ mālıla şöyle bil (7) işbu yıl saña göyden çoḳ çoḳ fāyideler dege ه (8) düşüñde ādemīler ve ferīştehler ve nāme gördüñ şöyle bil (9) gizlenmiş māl ve ẖazīne bulursın illā ḳullıḳ birle şöyle bil (10) işbu oğlanuñ ḥāli yavlaḳ ẖoşlığıla ola şöyle bil (11) işbu ḳul āzādlıḳ bulmaz ne kim iderse yavuzdur bil (12) işbu kişi çābükdür ve çoḳ iş bilür ve daẖı sākindür (13) işbu ketẖüdā senüñ ḥaḳḳuñda gāh eyü ve gāh yavuz ṣanar

50b ا ḥamel ب merrīẖ ح

(1) işbu ketẖüdādan baña fāyide ola mı olmaya mı (2) işbu ketẖüdādan saña fāyide yoḳdur ziyān vardur şöyle bil (3) işbu ilci varduğı işi tamām idüp gele şöyle bil (4) işbu nesne gic ṣatılur ve illā fāyidesi vardur şöyle bil (5) işbu ʿavret senüñile çoḳ rūzigār ḳala şöyle bilmiş ol (6) işbu kişi aṣldur ve daẖı arıdur ve ẖoş sözlüdür şöyle bil (7) oğluñ oğlı devletlü ola ve daẖı yüzi ṣulu ola şöyle bil (8) bu yıl saña göyden ve yirden ve ṣudan fāyide ola bilmiş ol (9) düşüñde dostlar ve ʿavretler ve meclis ve şāẕılıḳ gördüñ (10) māl ve gizlü ẖazīne bulmazsın olmaz yire emek yime şöyle bil (11) işbu oğlanuñ ḥālleri eylüge döne şöyle bilmiş ol (12) işbu ḳul iş bilür devletlüdür illā āzādlıḳ bulmaya şöyle bil (13) işbu er devletlüdür ve iş bilür kişidür şöyle bilesin

51a د s̱evr ه zühre و

(1) işbu vīrān benüm elümde ʿimāret ola mı olmaya mı (2) işbu vīrān ki dirsin senüñ elüñde ʿimāret ola bil (3) işbu ketẖüdādan çoḳ menfaʿatler göresin şöyle bil (4) işbu ilci kim işe gitdi tamām eyleyüp gele şöyle bilmiş ol (5) işbu nesneyi ki ṣatmaḳ istersin rūzigārıla ṣatıla bil (6) işbu ʿavret senüñile çoḳ rūzigār ḳala şöyle bilmiş ol (7) işbu kişi ulu aṣldandur ve adı mü'mindür şöyle bilmiş ol (8) oğluñ oğlı mestūrdur ve devletlüdür

şöyle bilmiş ol (9) işbu yirden ve göyden ve ṣudan çoḳ menfaʿat bulursın (10) düşüñde dervīşler ve ḥācılar gördüñ şöyle bil (11) gizlenmiş māl ve ḫazīne bulmazsın hīç emek yimeyesin (12) ümīd var ki oğlanuñ ḥali ḫoşlığıla ola şöyle bil (13) işbu ḳul āzādlıḳ bulur ve daḫı devletlüdür şöyle bilesin

51b ز cevzā ح ʿuṭārid ط

(1) işbu kişi bu didükleri ṣuçı işledi mi işlemedi mi (2) işbu kişi bu ṣuçı işlemedi bühtān iderler şöyle bilesin (3) işbu vīrān senüñ elüñde ʿimāret ola şöyle bil (4) işbu ketḫüdādan düşmānlıḳ göresin şöyle bil (5) işbu ilçi kim işe gitdi tamām eyleyüp yine gele (6) işbu ṣatılıḳ ṣatıla ziyān daḫı ide fāyide olmaya şöyle bil (7) işbu ʿavret saña ḳalmaya tiz gide şöyle bil (8) işbu kişi ḫorlıḳda ḳalmışdur kendü ulu kişidür bil (9) oğluñ oğlı ḫor ola ve illā menfaʿatsüzdür şöyle bil (10) işbu yirden ve göyden ve ṣudan saña menfaʿat ola şöyle bil (11) düşüñde deri ve yağırlar ve dört ayaḳlular gördüñ (12) māl ve gizlenmiş ḫazīne bulmazsın hīç emek yime (13) işbu oğlan ḥāli ḫor ve yaramaz ve saḳaṭlar birle ola

52a ی sereṭān ا ḳamer ب

(1) benüm dirligüm geñezlik ile mi geçe veyāḫūd zaḥmetile mi geçe (2) senüñ dirligüñ eylügile ve geñezlik birle geçe (3) işbu kişi ṣuçsuzdur yalan söylerler şöyle bilesin (4) işbu vīrān senüñ elüñde ʿimāret ola şöyle bil (5) işbu ketḫüdādan saña eylük ve menfaʿat ola bil (6) işbu kişi kim ilçülige gitdi murāduñca idüp gele (7) işbu ṣatılıḳ metāʿuñ ṣatıla ve aṣṣı daḫı eyleye şöyle bil (8) işbu ʿavret senüñile çoḳ yıllar ḳala şöyle bil (9) işbu kişi aṣl-zādedür kendü daḫı eyü kişidür (10) oğluñ oğlı eyü dirlik dirile ve daḫı mestūr ola şöyle bil (11) ṣudan ve yirden ve göyden saña çoḳ fāyideler ola bil (12) düşüñde ırmaḳ ve deñiz ve şarāb gördüñ bil (13) māl ve gizlü ḫazīne bulursın zaḥmetsüz şöyle bil

52b ح ا esed د şems ه

(1) işbu māl benüm elümde ḳala mı veyāḫūd ḳalmaya mı (2) işbu māl saña ḳala ve eksilmeye şöyle bilmiş olasın (3) senüñ dirligüñ geñezlik birle ola şöyle bilesin (4) işbu kişi didükleri nesnede ṣuçsuzdur şöyle bilesin (5) işbu vīrān ʿimāret ola ayruḳ kişiler elinde bil (6) işbu ketḫüdādan saña menfaʿat ve şāẕılıḳ ola şöyle bilesin (7) işbu ilçi işi tamām ider ve illā zaḥmetile şöyle bilesin (8) şol ṣatacaġuñ ṣatılur ve illā rūzigārıla şöyle bil (9) işbu ʿavret senüñile ḳalmaz senden öñ ölür şöyle bil (10) işbu kişi ulu kişidür begler aṣlındandur şöyle bil (11) oġluñ oġlı mestūrdur ve devletlü ola şöyle bilmiş ol (12) bu yıl saña göyden ve yirden çoḳ menfaʿat ola şöyle bil (13) düşüñde melek ve dört ayaḳlu ve gevher ve ḫalvet gördüñ

53a و sünbüle د ʿuṭārid ح

(1) işbu ġāyib seferden gele mi veyāḫūd gelmeye mi (2) işbu ġāyib seferden selāmetlıḳ ile gele şöyle bil (3) işbu māl saña ḳala ve senden arta şöyle bilesin (4) dirligüñ ḫoşlıġıla geçe zaḥmet görmeyesin şöyle bil (5) işbu kişi bī-günāhdur bühtān iderler şöyle bilesin (6) işbu vīrān senüñ elüñde ʿimāret ola şöyle bilesin (7) işbu ketḫüdādan māl ve eylik ve ḫayr bulursın bil (8) işbu ilçi varduġı işi tamām eyleyüp girü gele şöyle bil (9) işbu nesne kim ṣatmaḳ istersin ucuz ola şöyle bil (10) işbu ʿavret senüñle ḳalmaz senden geçer şöyle bilesin (11) işbu kişi ulu aṣldur sehl ḥālde ḫor olur şöyle bil (12) oġluñ oġlı eylik ve şāẕılıḳ birle dirlik eyleye bil (13) bu yıl yirden ve gökden ve ṣudan fāyide olmaya bil

53b ط mīzān ى zühre ا

(1) işbu kişi benüm rāzımı ṣaḳlaya mı ṣaḳlamaya mı nicedür (2) işbu kişiye rāz virme tā āşikāre itmeye şöyle bil (3) işbu ġāyib selāmet ola illā yolda ḳorḳu vardur şöyle bil (4) işbu māl saña çoḳ yıl ḳala ve çoḳ yıl dirlik süresin (5) geñezlik birle dirlik geçüresin zaḥmet görmeyesin (6) işbu kişi bī-günāhdur didükleri bunda yoḳdur şöyle bil (7) işbu vīrān rūzigārıla ʿimāret ola şöyle bilesin (8) işbu ketḫüdādan menfaʿat eylik bulursın

şöyle bil (9) işbu ilçi bu işi tamām eyler ve illā zaḥmet çeker şöyle bil (10) işbu ṣatılıġuñ murāduñca ṣatıla şöyle bilmiş olasın (11) işbu ʿavret senüñle çoḳ yıllar şöyle ḳala şöyle bil (12) işbu kişi ḫor kişidür ve cıġandur şöyle bile bilmiş ol (13) oġluñ oġlı devletlüdür ve mestūrdur şöyle bilesin

54a ى ʿaḳreb ح merrīḫ

(1) işbu ʿavret yüklü midür veyāḫūd degil midür (2) işbu ʿavret ki dirsin yüklüdür şöyle bilesin (3) işbu kişiye rāz dime ki yaramazdur şöyle bilmiş ol (4) işbu ġāyib ṣaġlıġıla girü gele ammā yolda ḳorḳu vardur (5) işbu māldan saña zaḥmet degiserdür şöyle bilesin (6) işbu kişinüñ dirligi gāh şāẕılıġıla gāh ḳatılıġıla ola bil (7) işbu kişi ṣuçlu degildür bühtān ḳılurlar şöyle bil (8) işbu ketḫüdādan saña bir ziyān ola şöyle bilmiş ol (9) işbu ilçi iş bitürür ve illā ḳatılıġıla ve eglenmek birle şöyle bil (10) işbu ṣatılıġuñ ṣatılur ve illā fāyidesi yoḳdur şöyle bil (11) işbu ʿavret senüñle çoḳ ḳala ve andan oġluñ ola şöyle bil (12) işbu vīrān senüñ elüñde ʿimāret ola şöyle bilesin (13) işbu kişi aṣl-zāde degildür yaramazdur ve ḫordur bil

54b ḳavs ب müşterī

(1) işbu kişi gerçek yire mi and içer veyāḫūd yalan yire mi (2) işbu kişi yalan yire and içer zīrā ki yalancıdur şöyle bil (3) işbu ʿavret yüklüdür yalan söylemez şöyle bilmiş ol (4) işbu kişiye rāz virme ki yaramazdur şöyle bilmiş ol (5) işbu ġāyib selāmetlıġıla gelür ammā giç gelür bil (6) işbu māl saña ḳalmaz senüñ elüñden gider şöyle bil (7) işbu kişi ʿömrini rencile ve ḳatılıġıla geçüre şöyle bilmiş ol (8) işbu günāh kim bu kişiye dirler birazı gerçekdür şöyle bil (9) işbu vīrān senüñ elüñde ʿīmāret ola şöyle bilesin (10) işbu ketḫüdādan çoḳ māl bulursın şöyle bilesin (11) işbu ilçi kim gitdi işüñ yarusın bitürür şöyle bil (12) işbu ṣatılıġuñ ṣatıla ammā fāyidesi olmaya şöyle bil (13) işbu ʿavret senüñle düzenlik eyleye her nesne ile şöyle bil

55a ح cedy ط zühal ي

(1) işbu ʿavret benüm murādum revā ḳıla mı ḳılmaya mı nicedür (2) işbu ʿavret senüñ bir murāduñ yirine getüre şöyle bilesin (3) işbu kişi yalan yire and içer perhīz yoḳdur şöyle bilesin (4) işbu ʿavret yüklü degildür yalan söyler bilmiş olġıl (5) işbu kişi senüñ rāzuñı āşikāre eyleye şöyle bil (6) işbu ġāyib selāmetlıḳ birle girü gele şöyle bilesin (7) işbu māl hīç senden gitmeye ḳala şöyle bilesin (8) işbu dirlik rūzigār birle ḳatılıġıla geçer bilmiş olasın (9) işbu kişi bu ṣuçı işlemişdür gerçek dirler şöyle bil (10) işbu vīrān ʿimāret olmaya şöyle ḳala şöyle bilesin (11) işbu ketḫüdādan saña fāyide yoḳdur ziyān ola şöyle bil (12) işbu ilçinüñ birez ḥāceti revā ola ve birezi olmaya şöyle bilesin (13) işbu ṣatılıḳ ṣatılur ammā giç ve aṣṣılu ṣatılur şöyle bilesin

55b ا delv ب müşterī ح

(1) işbu ḳaçanı girü dutalar mı veyāḫūd dutmayalar mı (2) işbu ḳaçanı girü dutalar getüreler şöyle bilesin (3) işbu ʿavreti bilürsin ve dilegüñi daḫı revā eyleye şöyle bil (4) işbu kişi yalan yire and içer işkence lāyıḳdur şöyle bil (5) işbu ʿavret yüklü degildür ve daḫı yüklü olmaya şöyle bil (6) işbu kişi münāfıḳdur ve murdārdur rāz daḫı ṣaḳlamaya şöyle bil (7) işbu ġāyib girü eve gelmege niyyet itmez şöyle bilesin (8) işbu kişi çāresizlıḳ ve ḳatılıḳ birle dirlik eyleye şöyle bilesin (9) işbu māl saña ḳalmaya elüñden gide şöyle bilesin (10) işbu kişi bu ṣuçı işlemişdür ki dirler şöyle bilesin (11) işbu vīrān hergiz ʿimāret olmaya şöyle ḳala şöyle bil (12) işbu ketḫüdādan ki dirsin saña ziyān deger şöyle bilmiş ol (13) işbu ilçi murādınca girü gele şöyle bilmiş olasın

56a د ḥūt ه müşterī و

(1) işbu kişi ve bu nesneyi yirinde bulam mı bulmayam mı nicedür (2) işbu kişi ve bu nesne yirinde degil ṣoñra bulursın (3) işbu ḳaçanı dutamazlar ḳurtuldı gitdi şöyle bilesin (4) işbu ʿavret elüñe gire ve ḥācetüñi daḫı revā eyleye (5) işbu kişi yalan yire and içer gerçek degildür şöyle bil (6) işbu ʿavret yüklüdür allah emri ile şöyle bilmiş ol (7) işbu kişi rāz söylemez ṣaḳlar kişidür şöyle bilesin (8) işbu ġāyib selāmetlıḳ birle girü gele

şöyle bilesin (9) işbu māl āḫir vaḳte degin saña ḳala şöyle bilesin (10) işbu kişi ḫoşlığıla ve rāḥatlığıla dirlik geçüre şöyle bil (11) işbu kişi ṣuçsuzdur buña didükleri yalandur şöyle bil (12) işbu vīrān senüñ elüñde ʿimāret ola şöyle bil (13) işbu ketḫüdā seni oḫşaya ve saña baḫşiş māl vire

56b ذ ḥamel ح merrīḫ ط

(1) işbu kişi ulu ve nām-dār ola mı veyāḫūd olmaya mı (2) işbu kişi ulu ve nām-dār ve ḥürmetlü kişi ola şöyle bil (3) işbu kişi ve bu nesne yirindedür şöyle bilmiş olasın (4) işbu ḳaçanı dutarlar girü getürürler şöyle bilesin (5) işbu ʿavret elüñe gire ve anuñıla çoḳ yıl olasın (6) işbu kişi yalancıdur ve yalan yire and içer şöyle bilmiş ol (7) işbu ʿavret yüklü degildür ümīddür ki ola şöyle bil (8) işbu kişi rāzuñı āşikāre ider saḳın rāzuñ dime ـه (9) işbu ġāyib seferden selāmetlığıla girü gele şöyle bil (10) işbu māl senden gide fesād iş sebebile şöyle bil (11) işbu kişi mālsuz ve ġuṣṣasuzdur ḫoş dirlik eyleye şöyle bil (12) işbu kişi bu günāhı idüp durur dirler şöyle bilmiş olasın (13) işbu vīrān senüñ elüñde ʿimāret olmaya dirler şöyle bil

57a ى s̱evr ا zühre ب

(1) işbu ʿimāret çoḳ zamān ḳala mı veyāḫūd tiz ḫarāb ola mı (2) işbu ʿimāret çoḳ ḳalmaya tīzcek ḫarāb ola şöyle bil (3) işbu kişi adlu ṣanlu ve ḥürmetlü kişi ola şöyle bilesin (4) işbu kişi ve bu nesne yirinde degildür ve illā yaḳīndur şöyle bil (5) işbu ḳaçanı girü bulmazsın ḳalur şöyle bilesin (6) işbu ʿavret elüñe gire ve ḥācetüñ revā eyleye şöyle bil (7) işbu kişi gerçek yire and içer yaramaz ṣanu ṣanmaz bil (8) işbu ʿavret yüklüdür yalan söylemez şöyle bilesin (9) işbu kişi senüñ rāzuñı saḳlar söylemek yigrekdür şöyle bil (10) işbu ġāyib yoldadur selāmetlıḳ birle gele şöyle bilesin (11) işbu māluñ saña ḳala göñlüñ ḫoş dut şöyle bil (12) işbu kişi geñezlik ve ḫoşlıḳ birle dirlik geçüre şöyle bil (13) işbu kişi ṣuçsuzdur didükleri nesne buñda yoḳdur şöyle bil

57b ح cevzā و ʿuṭārid ه

(1) baña bu yañadan ev buluna mı veyāḫūd bulunmaya mı (2) saña o didügüñ yañadan ev bulınur şöyle bilesin (3) işbu ʿimāret çoḳ ḳalmaya tizcek ḫarāb ola şöyle bilesin (4) işbu kişi ḥürmet ve mertebe bulmaya şöyle ḫor ḳala şöyle bil (5) işbu kişi ve bu nesne yirinde degildür iste bulursın (6) işbu ḳaçanı bulurlar ve getürürler şöyle bilesin bir dürlü bilme (7) işbu ʿavret elüñe girmez ne ḳadar dürişürseñ şöyle bil (8) işbu kişi yalan yire and içmegi pīşe idinüp durur bil (9) işbu ʿavret yüklüdür olursa daḫı durmaya (10) işbu kişi rāzı ṣaḳlamaya kime gerekse diyü vire bil (11) işbu ġāyib seferde çoḳ zaḥmet çeker şöyle bilesin (12) işbu māl senden gide saña ḳalmaya şöyle bilesin (13) işbu kişi ḳatılıḳda çoḳ ḳalmaya tiz şâd ola şöyle bil

58a و ى seretān ر ḳamer ه

(1) benüm dirligüm neye irişince ḫoş ola (2) yigitlikde atañ ve anañ birle ḫoş dirlik geçüre şöyle bil (3) bu yañadan ki ṣorduñ ev bulursın şöyle bilmiş ol (4) işbu ʿimāret birḳaç gün şöyle ḳala şöyle bilmiş olasın (5) işbu kişi göñli dilegince ululıġa irişür şöyle bil (6) işbu kişi ve bu nesne yirinde bulınur şöyle bilmiş olasın (7) işbu ḳaçanı dutarlar girü getürürler şeksüz şöyle bil (8) işbu ʿavret göñlüñ dilegince erlik idiserdür bil (9) işbu kişi bilmedin yalan yire and içer şöyle bilesin (10) işbu ʿavret yüklü degildür ümīẕdür ki yüklü ola şöyle bil (11) işbu kişi senüñ rāzuñı saḳlamaya şöyle bil (12) işbu ġāyib ziyān ide ve illā ṣağlıġıla girü gele şöyle bil (13) işbu māl senden gide saña ḳalmaya şöyle bilesin

58b ط esed ى şems ا

(1) işbu uğrı benden rızḳ uğurlaya mı uğurlamaya mı nicedür (2) senüñ mālüñ gücile almayalar ve uğrı daḫı almaya şöyle bil (3) ḳocalıḳda sen eyü dirlik geçüresin göñül ḫoşlıġıla bil (4) işbu istedügüñ yañadan ev bulursın şöyle bil (5) işbu ʿimāret fevḳa gelince dura şöyle bilmiş ol (6) işbu kişi ululıġa irişe göñlüñ diledügi gibi şöyle bil (7) işbu kişi ve işbu nesne yirinde degildür şöyle bilesin (8) işbu ḳaçan kendüsi girü sanā

geliserdür şöyle bil (9) işbu ʿavret kim fikr idersin almazsın şöyle bil (10) işbu kişi gerçek yire and içer yalan yire içmez şöyle bil (11) işbu ʿavret yüklü degildür illā yüklü ola şöyle bil (12) işbu kişi rāz saḳlar saña maʿlūm olsun şöyle bil (13) işbu ġāyib seferden gele saña muştuluḳ birle

59a ب sünbüle ح ʿuṭārid د

(1) işbu kişi cāẕūlıḳ bilür mi bilmez mi nicedür (2) işbu kişi ki ṣorduñ cāẕūdur seḥḥārdur şöyle bilesin (3) māluña uğrıdan ve ẓālimden ḳorḳu var ziyān degil (4) ḳocalıḳ vaḳtinde ʿömrüñi ḫoş geçüresin şöyle bilesin (5) işbu yirden ki ṣorduñ çoḳ ev ululıḳ bulursın şöyle bil (6) işbu ʿimāret ki ṣorduñ tīz ḫarāb ola şöyle bilesin (7) işbu kişi miyāne ola ammā dirlik bula şöyle bilesin (8) işbu kişi ve bu nesne yirinde degildür şöyle bilesin (9) işbu ḳaçanı girü getürürler şöyle bile bilmiş olasın (10) işbu ʿavret elüñe gire ve murāduñ daḫı vire şöyle bil (11) işbu kişi yalan yire and içer şöyle bile bilmiş olasın (12) işbu ʿavret yüklü ola ṭoğura ammā durmaya şöyle bil (13) işbu kişi rāzuñı saḳlamaz var andan ıraḳ ol şöyle bil

59b ه mīzān و zühre ق

(1) işbu yirde māl var mıdur veyāḫūd yoḳ mıdur (2) işbu yirde māl vardur ve illā gizlüdür şöyle bilesin (3) işbu kişi cādūdur ve illā istemez ki kimesne bile şöyle bil (4) senüñ māluña uğrıdan ve ẓālimden ḳorḳu ola bil (5) yigitlikde devletile dirilesin ḳocalıḳda degildür (6) işbu yañadan ki ṣorduñ çoḳ ev bulursın şöyle bil (7) işbu ʿimāret zühre burcından gün gidince dura hemān (8) işbu kişi māl ve niʿmet ve ululıḳ bula şöyle bilesin (9) işbu kişi ve bu nesne yirindedür şöyle bilesin (10) işbu ḳaçanı dutarlar girü getürürler şöyle bilesin (11) işbu ʿavrete elüñ ire ve dilegüñ daḫı vire şöyle bil (12) işbu kişi yalan yire and içmez gerçek yire and içer (13) işbu ʿavret dürüst yüklü durur şöyle bilesin

60a ح ʿaḳreb ظ merrīḫ ي

(1) işbu ʿavret yüklü ola mı olmaya mı nicedür (2) işbu ʿavret ki ṣorduñ tiz zamānda yüklü ola şöyle bil (3) işbu yirde māl ve ḫazīne yoḳdur şekk itme şöyle bil (4) işbu kişi cāẕūlıḳ bilmez ve illā ögrenüyorur şöyle bil (5) uğrı ve ẓālim senüñ māluña el uzadalar alalar (6) ʿömrüñ āḫirinde ḫoş dirlik geçüresin şöyle bilesin (7) işbu yirden ki ṣorduñ hīç ev bulmazsın şöyle bil (8) merrīḫ kendü burcında durduḳca bu ʿimāret ṭura bil (9) işbu kişi ẓālimdür ve yavuz niyyetlüdür ve ḫordur şöyle bil (10) işbu kişi ve bu nesne yirinde degil ve illā gele (11) işbu ḳaçan esīri dutmazlar ve kendü daḫı gelmez (12) işbu ʿavreti bulursın ve dilegüñ daḫı revā ola şöyle bil (13) işbu kişi bilmedin yalan yire and içer şöyle bilesin

60b ا ḳavs ب müşterī ح

(1) işbu kişi itdügümüz ḳavlde dura mı durmaya mı (2) işbu kişi ḳavlinde durur ve ḳādirdür şöyle bilesin (3) işbu ʿavret yüklü olmaya allah buyruğıla şöyle bil (4) işbu yirde māl ve ḫazīne yoḳdur şöyle bilmiş olasın (5) işbu kişi ki ṣorduñ cādū degildür şöyle bilesin (6) uğrıdan ve ẓālimden māluña ziyān deger saḳınasın (7) ʿömrünüñ āḫirinüñ yarusın ḫoşlığıla geçüresin şöyle bil (8) istedügüñ yañadan ev bulursın maʿlūmuñ olsun (9) işbu ʿimāret çoḳ durmaya tizcek vīrān ola şöyle bil (10) işbu kişi murādına irmeye ve ululıḳ daḫı bulmaya şöyle bil (11) işbu kişi ve bu nesne yirinde degildür şöyle bilesin (12) işbu ḳaçan kendü gele kimse anı dutmadıysa bil (13) işbu ʿavretden ve murād ve ẓafer bulursın şöyle bilesin

61a و cedy zühal و

(1) işbu ortaḳlıḳdan fāyide mi ola veyāḫūd ziyān mı ola (2) işbu ortaḳlıḳdan ne aṣṣı ola ve ne ḫōd ziyān ola şöyle bil (3) işbu kişi hemān ḳavlinde durur zīrā vefāludur şöyle bil (4) çoḳ zamān gerekdür ki işbu ʿavret yüklü ola (5) işbu yirde māl ve gizlü ḫazīne yoḳdur şöyle bilesin (6) işbu kişi cādū degildür ve illā cāẕū ṣanurlar (7) senüñ māluñ uğrıdan ve ẓālimden emīndür şöyle bilesin (8) sen yaşuñ yarusında ḫoş dirlik geçüresin

(9) işbu yaña ki endīşe eyledüñ hīç ev bulmazsın şöyle bil (10) işbu ʿimāret züḥal cevzāya irişince dura şöyle bil (11) işbu kişi ululıḳdan ḳaldı ve ulu mertebeye irmeye (12) işbu kişi ve bu nesne daẖı yirinde durur şöyle bilesin (13) işbu ḳaçanı dutarlar ve zindāna ḳoyarlar şöyle bilesin

61b و delv ح züḥal ط

(1) işbu ḳaçan kişi ʿaceb ḳanḳı yaña gitmişdür (2) işbu kişi maġribden yaña ḳaçmışdur şöyle bile bilgil (3) işbu kişi ortaḳlıġa endīşe idersin hergiz olmaya (4) işbu kişi ḳavlinde durmaz zīrā ki ḳavülleşmemişdür bilesin (5) işbu ʿavret hergiz yüklü olmaya şöyle bilmiş ol (6) işbu yirde māl ve ẖazīne bulmazsın emek yime şöyle bil (7) işbu kişi cādū degildür illā bundan ḳorḳarlar şöyle bil (8) senüñ māluña uġrıdan ve ẓālimden ziyān degmeye (9) işüñ müşkil ola ve illā dükeli ʿömrüñ degil şöyle bil (10) işbu yaña ki varursın hīç ev bulmazsın şöyle bilesin (11) işbu ʿimāret ki dirsin tizde helāk ola şöyle bil (12) işbu kişi ki dirsin tiz zamānda helāk olur şöyle bil (13) işbu kişi ve bu nesne kendü yirinde durur şöyle bil

62a و delv zühre ح

(1) işbu ẖaber şāẕılıġıla mı ola veyāẖūd ġamm ile mi ola (2) işbu ẖaber ẖoşlıġıla ve şāẕılıġıla ve fāyide birle ola (3) ulular birle ulaşmaḳ ola ve daẖı ẖayr ile gele bil (4) işbu ilçi eglenmeye tizcek gele şöyle bilesin (5) işbu ḳaçan ḳıblenüñ ṣaġ yanına gitdi şöyle bil (6) işbu ortaḳlıḳ eyüdür ve menfaʿatlüdür şöyle bilmiş ol (7) işbu kişi kendü vefāsından girü dönmez şöyle bil (8) işbu ʿavret mestūredür tizcek yüklü ola şöyle bil (9) işbu yirde gizlenmiş māl ve ẖazīne vardur şöyle bilesin (10) işbu kişi cāẕūlıḳ bilmez ve heves daẖı itmez şöyle bil (11) senüñ māluña uġrıdan ve ḥarāmīden ve ẓālimden ziyān ola (12) yigitlikden ṣoñra saña bir ḥāl daẖı belüre şöyle bil (13) işbu yañadan ev bulursın saña maʿlūm olsun şöyle bil

62b ط cevzā ى ʿuṭārid ا

(1) işbu iki atdan ḳanḳısı yügrük segirdür ola (2) işbu iki atdan boz at geçerdür şöyle bilmiş olasın (3) işbu ḫaber iki dürlü gele ḫayr ve hem şerr şöyle bil (4) işbu ketḫüdāya ulaşasın ve illā eyü daḫı olmaya şöyle bil (5) işbu ilçi eglenür saña maʿlūm olsun şöyle bil (6) işbu ḳaçan gün ṭoġusından yaña ḳaçmışdur şöyle bil (7) işbu ortaḳlıḳdan nesne olmaya olursa daḫı peşimānlıḳ ola (8) işbu kişi vefā eylemeye ve ḳavlinde durmaya şöyle bilesin (9) işbu ʿavret tizcek yüklü ola bilmiş olasın (10) işbu yirde hīç gizlü ḫazīne ḳomadılar şöyle bilesin (11) işbu kişi ḳatı üstāddur ve cāẕūlıġı daḫı bilürdür şöyle bil (12) senüñ māluñı uġrı ve ẓālim dükelisin alalar şöyle bilesin (13) ḳocalıḳda ve yigitlikde ḫoş dirlik dirilmeyesin şöyle bil

63a ب seretān ح şems د

(1) işbu nesne ki ṣatun alurın ucuz mıdur ḳız mıdur (2) işbu nesne ki ṣatun alursın ucuzdur ve aṣṣıludur şöyle bil (3) işbu iki atdan enīr[131] at yügrük segirdür ola şöyle bil (4) işbu ḫaber ve biti ki dirsin saña ḫaber gele bilesin (5) işbu ketḫüdāya ulaşmaḳ saña eyüdür şöyle bilesin (6) işbu ilçi ki ṣorduñ girü saña tiz gele şöyle bil (7) işbu ḳaçan gün ṭoġusından yaña gitdi şöyle bil (8) işbu ortaḳlıḳ saña aṣṣıludur şöyle bilesin (9) işbu kişi vefāludur ve ḳavlinden dutar degildür şöyle bil (10) işbu ʿavret tizcek yüklü ola allah emri ile şöyle bil (11) işbu yirde māl ve gizlü ḫazīne vardur şöyle bil (12) işbu kişi hergiz cāẕūlıḳ bilmez şöyle bilesin (13) uġrınuñ ve ḥarāmīnüñ ve ẓālimüñ eli senüñ māluña degmeye

63b ه esed و şems د

(1) işbu mālum benüm ḥarāmdan mı veyāḫūd ḥelālden mi ola (2) senüñ māluñ pādişāhlar mālından cemʿ olmış ola (3) her ne kim ṣatun almaḳ dilersin al ki saña ucuzdur (4) işbu iki atdan ḳarası yigrek segirdür ola şöyle bil (5) işbu ḫaber şāẕılıġıla ve

[131] Metinde اَكِيرْ yazılıdır.

eylügile ve fāyide birle ola gelür (6) ululara ulaşmaḳ saña eylik ve fāyide ola şöyle bil (7) işbu ilçi ne tīz ve ne geç gibi gele şöyle bilesin (8) işbu ḳaçḳun gün ṭoġusından yaña gitdi şöyle bil (9) işbu ortaḳlıḳ çok fāyide birle ola şöyle bilesin (10) işbu kişi ḳavlinde vefāsındadur girü dönmeye şöyle bil (11) işbu ʿavret ki dirsin yüklü ola inşā'allah teʿālā (12) işbu yirde gizlü māl ve ḫazīne vardur şöyle bilesin (13) işbu kişi cāẕūlıḳ bilmez saña daḫı maʿlūm olsun

64a ح sünbüle ط ʿuṭārid ى

(1) işbu kişi ki sefere niyyet itdi ire mi irmeye mi (2) işbu müsāfir ki dirsin yoldan girü döne bil (3) bulduġuñ māl hem eyüden ve hem yavuzdan ola şöyle bil (4) işbu nesne kim ṣatun alursın az aṣṣı ide şöyle bil (5) işbu iki atdan ḳarası yügrük segirdür ola şöyle bilesin (6) işbu ḫaber ḫoş ve hem nā-ḫoş gele şöyle bilmiş ol (7) işbu ketḫüdā ile saña hīç uzlıḳ yoḳdur bil (8) işbu ilçi girü tizcek gele göñlüñ murādınca (9) işbu ḳaçḳun ḳıbleden yaña gitmişdür şöyle bilesin (10) işbu ortaḳlıḳ ola ve illā az aṣṣı ola şöyle bilesin (11) işbu kişi ḳavlinde durur ve girü dönmez şöyle bil (12) işbu ʿavret yüklü degildür ve yüklü daḫı olmaya (13) işbu yirde hīç gizlü ḫazīne ve māl yoḳdur şöyle bil

64b ا mīzān ب zühre ج

(1) işbu rāz āşikāre ola mı olmaya mı (2) işbu rāz āşikāre olmaya gizlü ḳala şöyle bil (3) işbu kişi müsāfir ola rūzigār ile ammā mālıla gele (4) māluñ eyü yirden ola fesād yirden olmaya şöyle bil (5) işbu nesne kim alursın ḳızdur şöyle bilesin (6) işbu iki atdan alaca at yügrük segirdür ola (7) işbu ḫaber şāẕılıḳ birle gele irişe şöyle bilesin (8) işbu ketḫüdāya kim ulaşmaḳ dilersin bulursın bil (9) işbu ilçi girü tizcek gelür bilmiş olasın (10) işbu ḳaçḳun ḳıbleñüñ ṣol yanına gitdi şöyle bil (11) işbu ortaḳlıḳ ola ve illā aṣṣı birle ola şöyle bil (12) işbu kişi ḳavlinden dönmez vefālu kişidür şöyle bil (13) işbu ʿavret yüklü olur ammā tizcek degil bil

65a و ʿaḳreb ه merrīḫ و

(1) işbu iş ki işlerin müzdi ola mı olmaya mı (2) işbu işledügüñ işde ḫayli müzdüñ vardur şöyle bil (3) işbu rāz āşikāre ola tā saña daḫı maʿlūm ola (4) işbu sefer ola tizcek eve gelesin şöyle bilesin (5) senüñ māluñ gücden ve pādişāh mālından ola şöyle bil (6) işbu nesne ki ṣatun alursın ucuzdur şöyle bilesin (7) işbu iki atdan enīr[132] at yügrük segirdür ola bil (8) işbu ḫaber ve nāme tīzcek şāẕılıḳ birle gele şöyle bil (9) işbu ketḫüdādan saña ziyān vardur şöyle bilesin (10) işbu ilçi varduġı yirde iş bitürüp gele ve illā eglene (11) işbu ḳaçḳuñ ḳıblenüñ ṣoldan yanına gitdi bilesin (12) işbu ortaḳlıḳ her ḥālile olısardur şöyle bilesin (13) işbu kişi ḳavlinde dura zīrā vefā-dārdur şöyle bilesin

65b د ḳavs ح müşterī ط

(1) māl elüme āsānlıḳ ile mi gele[133] yāḫūd zaḥmet ile mi gele (2) elüñe māl zaḥmetile ve ḳatılıḳ birle giriserdür şöyle bil (3) işbu iş kim işlersin dünyālıḳ müzdidür şöyle bil (4) işbu rāz āşikāre ola ve ziyān daḫı gele şöyle bil (5) işbu sefere selāmet varasın ve hem ṣaġ gelesin (6) senüñ māluñ geñezlik birle ḥelālden ola şöyle bil (7) işbu nesneyi ṣatun alursın ucuz ola şöyle bilesin (8) işbu iki atdan bozı yügrük segirdür ola şöyle bilesin (9) işbu ḫaber ki ṣorduñ saña geçerek geleler şöyle bil (10) işbu ketḫüdāya ulaşmaḳ saña eyü ola şöyle bil (11) işbu ilçi işi tamām idüp gecirek gele şöyle bil (12) işbu ḳaçan henüz daḫı şehirdedür şöyle bilesin (13) işbu ortaḳlıḳ aṣṣıyla olmaz şöyle bilmiş olasın

66a

(1) işbu kişi cāẕūlıḳdan ḳurtulur mı ḳurtulmaz mı nicedür (2) işbu kişi cāẕūlıḳdan ḳurtılur şöyle bilmiş olasın (3) senüñ elüñe māl zaḥmet ve ḳatılıḳ birle girür (4) işbu işden ki işlersin saña müzd ola şöyle bil (5) işbu rāz āşikāre ola her kişi bile şöyle bilesin (6) işbu sefer ola selāmetlıġıla girü gelesin (7) ḥelāl vechden māl elüñe gire şöyle bilesin (8) işbu nesne ki ṣorduñ bulursın evet ḳız olur bil (9) işbu iki atdan ṭorı at

[132] Metinde اِكرْ yazılıdır.
[133] Metinde harekesizdir.

segirdür ola şöyle bil (10) işbu ḫaber ki dirsin ḫayr ile yoldadur şöyle bil (11) işbu ketḫüdā ile ulaşmaḳ saña fāyidelü degildür (12) işbu ilçi kim ṣorduñ girü tizcek gelür bil (13) işbu ḳaçan ṭurduġı yirden gidüpdür şöyle bil

66b ح delv د züḥal ھ

(1) işbu evüñ ḳavmleri devletlü midür degil midür (2) işbu evüñ ḳavmleri key devletsüzdür şöyle bilesin (3) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan rūzigār ile ḳurtıla şöyle bil (4) mālı geñezlik ve ṣāẕılıḳ ile bulursın şöyle bil (5) işbu işi kim işlersin āḫiret müzdin bulursın (6) işbu rāz ʿāḳıbet āşikāre olısardur şöyle bil (7) işbu sefer ḫoşlıġıla ola ve ḫoşlıġıla geline şöyle bil (8) senüñ māluñ ẓulm vechinden ola şöyle bilesin (9) işbu nesne ki ṣatun alursın ucuz ola şöyle bil (10) işbu iki atdan ḳaraca at yügrük segirdür ola (11) işbu ḫaber ve nāme daḫı ḫayrıla yoldadur şöyle bilesin (12) işbu ketḫüdāya ulaşmaḳ saña fāyidelüdür şöyle bil (13) işbu ilçi varduġı işi tamām bitürür gelür şöyle bil

67a و ḥūt ز müşterī ح

(1) işbu kişi ve bu nesne ve bu yir mübārek midür degil midür (2) işbu kişi ve bu nesne ve bu yir saña mübārekdür şöyle bil (3) işbu evüñ ḳavmleri mecmūʿı devletsüzlerdür şöyle bil (4) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan ve yaġıdan ḳurtıla şöyle bil (5) senüñ māluñ zaḥmetlü ve ḳatılıḳ birle ola şöyle bil (6) işbu işden saña eylük ve müzd ola şöyle bilesin (7) işbu rāz şimdi gizlene āḫir āşikāre ola şöyle bil (8) işbu sefer her ḥālile ola ve girü tīz gele şöyle bil (9) senüñ māluñ ḥelālden ve renc-berlikden ola şöyle bil (10) işbu nesne kim ṣatun alursın ġāyet ḳız olur şöyle bil (11) işbu iki atdan ḳır at yügrük segirdür ola şöyle bil (12) işbu ḫaber ki dirsin girü ḫayrıla ola şöyle bil (13) işbu ketḫüdāya ulaşmaḳ key ḳatı eyü ola şöyle bilesin

67b ط ḥamel ی merrīḫ ا

(1) işbu er bahādur mıdur veyāḫūd degil midür (2) işbu er ḳorḳaḳdur ve daḫı bilüsi

żaʿīfdür şöyle bilesin (3) işbu kişi ve bu nesne ve bu yir saña mübārekdür şöyle bil (4) işbu evüñ ḳavmleri devletsüzlerdür ve ḫorlardur şöyle bil (5) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan ve bu nesneden ḳurtulmaya şöyle bil (6) saña māl ḳatılıġıla ve zaḥmet birle ola şöyle bilesin (7) işbu iş senden rāst gelmeye ve ḫayr daḫı olmaya bil (8) işbu rāz gizlene ebed şöyle ḳala şöyle bilesin (9) işbu sefere gidersin irişilmeye şöyle bilesin (10) senüñ māluñ ḥelāl vechden ve ḫayrlu yirden ola şöyle bil (11) ol nesne kim ṣatun alursın ġāyet ucuz ola bil (12) işbu iki atdan alnı saḳar at yügrük segirdür ola şöyle bil (13) işbu ḫaber ve biti göñül ḫoşlıġıla tizde gele yitişe

68a ب s̱evr ح zühre د

(1) işbu ṣavaşdan baña aṣṣı mı ola yāḫūd ziyān mı ola (2) işbu iş ḳażiyyesinden saña ziyān ola şöyle bil (3) işbu kişi savaşda ḳorḳaḳdur ve yaramazdur şöyle bil (4) işbu kişi ve bu nesne ve bu maḳam saña mübārekdür (5) işbu evüñ ḳavmleri ḫor ve devletsüzlerdür şöyle bilesin (6) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan ḳurtılur şöyle bilmiş olasın (7) māla sen ḳatılıḳ ve zaḥmet birle dürişürsin şöyle bil (8) işbu işi işlersen müzd vardur şöyle bilesin (9) işbu rāz saḳlanmaya ve illā ziyānsuz ola şöyle bilesin (10) işbu sefer ki dirsin irişilmeye şöyle bilesin (11) senüñ māluñ ḥelāl vechden ve ḫayr ṣanʿatdan ola (12) işbu nesne ki ṣatun alursın āḫir ḳız olur şöyle bilesin (13) işbu iki atdan ṭorı at yügrük segirdür ola şöyle bil

68b د ʿuṭārid د ر

(1) işbu şehri ve bu ḥiṣārı açalar mı açmayalar mı nice ola (2) işbu şehr ve işbu ḥiṣār düşmene yaramaya şöyle bil (3) işbu ṣavaş ḳażiyyesinden saña ziyān vardur şöyle bil (4) işbu kişi key bahādırdur żaʿīf degildür şöyle bil (5) işbu kişi ve bu nesne ve bu maḳām saña mübārekdür bil (6) işbu evüñ ḳavmleri şöyle devletsüzler ḳalalar şöyle bil (7) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan ḳurtulmaya öle gede şöyle bil (8) mālı ḳatılıġıla ve zaḥmetile ve çoḳ dürüşmegile bulasın şöyle bil (9) işbu iş ki işlersin iki cihān müzdin bulasın (10) işbu rāzuñ evveli gizlene ve āḫiri āşikāre ola şöyle bil (11) işbu sefer ki dirsin varmadın

girü gelürsin (12) senüñ māluñ ḥarām ve ẓulm cihetinden ola şöyle bilesin (13) işbu nesne ki ṣatun alursın ġāyet ucuz olur şöyle bilesin

69a ح ط ḳamer ى

(1) bu yıl yağmur ḥāli ʿaceb nice ola (2) bu yıl yağmur çoḳ ola ve illā ṣular olmaya şöyle bilesin (3) işbu şehri açu vireler ve ḥiṣārı daḫı bile şöyle bilesin (4) işbu ṣavaşdan ve ġalebeden çoḳ menfaʿat bulasın şöyle bil (5) işbu er çaltıdur illā ṣavaş itmek bilmeyiserdür şöyle bilesin (6) işbu kişi ve bu nesne ve bu maḳām saña mübārekdür (7) işbu evüñ ḳavmleri devletlülerdür şöyle bilesin (8) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan hergiz ḳurtulmaya şöyle bil (9) geñezligile ve āsānlıḳ ile māl bulursın şöyle bilesin (10) işbu işden āḫiret müzdin bulmazsın şöyle bilesin (11) işbu rāz āşikāre olmaz şöyle ḳalur şöyle bilesin (12) işbu sefer ola ve selāmet girü gelesin şöyle bil (13) senüñ māluñ ḥelāl vechden ola şöyle bilesin

69b ا esed ب şems ح

(1) benüm işbu naṣīḥatüm sulṭān ḳabūl ide mi idmeye mi (2) işbu ögüdüñi bu sulṭān ḳabūl ider şöyle bilesin (3) işbu yıllaruñ evvelinden tā āḫirine degin yağmur çoḳ yağa (4) işbu şehr ve bu ḥiṣār geñezlik birle açıla şöyle bil (5) işbu ṣavaşdan ve ḳażiyyeden ziyān ola aṣṣı olmaya şöyle bil (6) işbu kişi çoḳ iş görmiş bahādur kişidür şöyle bil (7) işbu kişi ve bu nesne ve bu maḳām mübārekdür şöyle bil (8) işbu evüñ ḳavmleri yüzi devletlülige yüz dutarlar (9) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan hīç ḳurtulmaya şöyle bilesin (10) mālı gāh geñezligile ve gāh ḳatılıḳ birle bulursın (11) işbu iş ki işlersin fāyide yoḳdur emek yimeyesin (12) işbu rāzuñ evveli gizlene ve āḫiri selāmetlıḳ birle ola (13) işbu seferi idesin ve selāmet ile girü gelesin

70a د sünbüle ه ʿuṭārid و

(1) işbu nesne ucuz mı ola veyāḫūd ḳız mı ola (2) işbu nesne ki dirsin ḳız olur şöyle bilesin (3) işbu sulṭān bu naṣīḥatüñ hīç dutmaya şöyle bil (4) bu yıl yağmur evvelinden

āḫirine degin çoḳ yaġa şöyle bil (5) işbu şehr ve işbu ḥiṣār dutuludur şöyle bilesin (6) işbu ṣavaş ḳażiyyesinden emīn ola bilesin bil (7) işbu kişi işin görmiş er degildür ve illā çaltıdur (8) işbu kişi ve bu nesne ve bu maḳām saña mübārekdür (9) işbu evüñ ḳavmlerinüñ yaşı uzun ola devletile bil (10) işbu kişi bu cāẕūlıḳdan ḳurtılur şöyle bilesin (11) mālı hem geñezligile ve hem zaḥmet birle bulursın şöyle bil (12) işbu işi kim işlersin āḫiret müzdin bulursın (13) işbu rāz şöyle gizlü ḳala āşikāre olmaya şöyle bil

70b ی mīzān ز zühre ط

(1) işbu uġrılar baña ziyān iderler mi itmezler mi[134] (2) işbu uġrılar dirsin saña ziyān itmeyeler şöyle bil (3) işbu nesne rūzigārıla ḳız ola şöyle bilesin (4) işbu sulṭān bu naṣīḥati hīç vechile işitmeye bil (5) bu yıluñ ortasında yaġmur ziyāde ola ve āḫirinde çoḳ ola (6) işbu şehri ve işbu ḥiṣārı almazlar şöyle bilesin (7) işbu ṣavaşdan ve bu işlerden ziyān göresin şöyle bil (8) işbu kişi żaʿīfdür ve ṣayrudur şöyle bilmiş ol (9) işbu kişi ve bu nesne ve bu maḳām saña mübārekdür (10) işbu ḳavmler ki bu evde durur dükeli devletsüzlerdür (11) işbu kişiye bu cāẕūlıḳ kār ḳılmaya ve dutmaya ه (12) mālı sen ḳatılıġıla ve zaḥmet birle bulursın şöyle bil (13) işbu işde hīç müzd ve s̱evāb bulmayasın şöyle bil

71a

(1) şey' el görüp ḫayr vāṣıl[135] ola	ġamm ġuṣṣa ḫānesidür	şāẕ olur ve murāduña vaṣıl[136] olur
cemāʿat	engīs	ḫubara
—	—	—
—	—	•
—	—	—
—	•	—

[134] bu satır harekelenmemiştir.

[135] واصيل yazılıdır.

[136] واصيل yazılıdır.

(2) ġamm ġuṣṣa ḫānesidür	şeri' a vāṣıl[137] ola	ḥasretine ve murādına vāṣıl ola
cemel	beyāż	nuṣret-i züḥal
—	—	—
•	—	—
—	•	•
—	—	•

(3) murādına vāṣıl[138] ola nuṣret	şāẕ olup ma' şūḳa vāṣıl ola	āfet vaḳi' olup ziyān ola
li-ḫāric	feyż dāḫil[139]	feyż ḫāric
•	—	•
•	•	—
—	—	•
—	•	—

(4) şāẕ olup murādına vāṣıl[140]ola	düşmāna zencir ḫānesidir tābına daḫı	ġamm ġuṣṣa ḫānesidir
feraḥ	dir' a'i ḫāric	nefy aḥad
•	•	•
•	•	—
—	•	•
•	—	•

(5) murādına vāṣıl[141]ola	yola gire murādına vāṣıl[142]ola	düşmān ẓuhūr idip ġuṣṣa vāṣıl ola
'ate dāḫil[143]	ṭarīḳ	
—	•	•
•	•	—
•	•	—
•	•	•

137 واصل yazılıdır.
138 واصل yazılıdır.
139 داخل yazılıdır.
140 واصل yazılıdır.
141 واصل yazılıdır.
142 واصل yazılıdır.
143 دخل yazılıdır.

(6) ictimā' ṣalāḫa ve ḫayr ḫabere vāṣıl[144] ola

—

•

•

—

temmet

sene

ṭuruḳ

[144] واصیل yazılıdır.

SÖZ DİZİNİ

—A—

ʿabdullāh ibn-i ʿabdullāh : (عَبْدُاللّٰهْ اِبْنْ عَبْدُاللّٰهْ) şahıs adı.

ʿa. 1b/4-6.

ʿabdullah ibn-i esʿad ibn-i muʿteşime'l-muʿcizī : (عَبْدُ اللّٰهْ اِبْنْ اَسْعَدْ اِبْنْ مُعْتَصِمَه الْمُعْجِزِي) şahıs adı.

ʿa. 3b/6-7.

ʿabdullāh ibn-i ṣāliḥ ibn-i sinān : (عَبْدُاللّٰهْ اِبْنْ صَالِحْ اِبْنْ سِنَانْ) şahıs adı.

ʿa. 3b/8-9.

ʿaceb: (عَجَبْ) acaba.

ʿa. 5b/1; 8a/1; 19b/1; 30a/1; 31a/1; 40b/1;47a/1; 61b/1; 69a/1.

aç- : (اَچْ ، اَجْ) fethetmek.

a. vir- : açı vermek.

a. u 69a/3.

ḥiṣārı a. : kaleyi almak.

a. alar mı 68b/1.

a. mayalar mı 68b/1.

açıl- : (اَچِلْ) fetholunmak.

a. a 69b/4.

açlıḳ : (اَچْلِقْ) açlık.

a. dan 13a/13.

ad : (اَدْ) **1.** isim.

a. ı 51a/7.

2. şan, şöhret.

a. ı 41b/13.

ādem : (اٰدَمْ) insan, adam.

ā. 26a/11.

ā. den 44a/9.

ā. ler 2b/2.

ādemī : (اٰدَمِي) insanoğlu.

ā. ler 2a/7; 47b/3; 50a/8.

ā. lerden 28a/7.

adlu : (اَدْلُو) meşhur, ünlü.

a. dur 23a/10.

a. ṣanlu : şöhretli

a. 57a/3.

a. ṣanlu ol- : ünlü olmak.

a. 14a/5; 17a/2.

āfet : (اٰفَتْ) bela, felaket.

ā. 71a/3.

aġaç : (اَغَاجْ) ağaç.

a. lar 49a/6.

āḫir : (اٰخِرْ) **1.** son.

ā. 24a/3; 25a/11; 32a/12; 45b/6; 56a/9; 67a/7; 68a/12.

ā. i 19a/9; 68b/10; 69b/12.

ā. inde 13a/7; 13b/8; 24a/8; 49b/9; 60a/6; 70b/5.

ā. ine 69b/3; 70a/4.

ā. inüñ 60b/7.

2. sonraki.

ā. 22a/1.

āḫiret : (آخِرَتْ) ahiret.

ā. müzdin bul- : sevap işlemek.

ā. 66b/5; 69a/10; 70a/12.

āḫir-i ʿömr : (آخِرِعُمْر) ömrün sonu.

ā. e 31a/10.

ā. ine 20b/6.

ā. üñ 23b/11.

ā. üñde 20a/5.

aḳ- : (آق) akmak.

a. a 29b/2; 31a/5; 32a/7; 34a/11; 34b/12; 35a/13.

a. a mı 29b/1.

a. maya 33b/10.

a. maya mı 29b/1.

ʿāḳıbet : (عاقِبَتْ) nihayet, son.

ʿā. 19b/4; 22a/5; 23a/7; 23b/8-9; 25b/12; 26a/3-13; 46b/8; 47a/9; 47b/10; 66b/6.

ʿā. i 20b/2; 27a/9.

ʿā. üñ 20a/5.

ʿāḳıl : (عاقِلْ) akıllı kimse.

ʿā. 8b/11.

aḳıT- : (آقِدْ) akıtmak.

a. asın 32b/8.

a. ursın 31b/6; 33a/9.

ʿaḳreb : (عَقْرَبْ) akrep burcu.

ʿa. 6a/s; 12a/s; 18a/s; 24a/s; 30a/s; 36a/s; 42a/s; 48a/s; 54a/s; 60a/s; 65a/s.

al- : (آلْ) almak.

a. a 7a/2; 8a/4; 10a/8; 12b/13; 13a/2 (2); 13b/3; 16a/8; 27a/6.

a. alar 60a/5; 62b/12.

a. a mı 7a/1; 13a/1.

a. asın 28a/5.

a. maya 24b/9; 58b/2.

a. mayalar 58b/2.

a. maya mı 7a/1; 13a/1.

a. mayısardur 7b/3.

a. maz 15b/7; 28a/8; 28b/9.

a. mazsın 58b/9.

a. ur 9a/6; 14a/13; 17b/11(2); 26b/5; 28a/8; 30b/13; 32b/5.

a. ursın 8b/13; 28b/6; 29a/7; 64b/5.

ḥiṣārı a. : kaleyi fethetmek.

a. mazlar 70b/6.

ṣatun a. : satın almak.

a. maḳ 63b/3.

a. urın 63a/1.

ʿa. 26b/2.

ʿa. iT- : davranmak.

ʿa. 8a/13; 41a/12.

ʿa. ḳal- : davranmak.

ʿa. 7b/12.

ammā : (أمّا) ama, fakat.

a. 4a/3; 5b/4; 6b/8-13; 7a/2-9-11; 7b/12; 8a/12; 9a/7; 10b/11; 11b/6-7; 18a/10; 18b/2; 19a/2-7; 20a/2-7; 24a/3; 26b/5; 31b/3; 33a/6; 35a/13; 35b/3-7; 36a/9; 42b/13; 49a/13; 50a/5; 54a/4; 54b/5-12; 55a/13; 59a/7-12; 64b/3-13.

a(n)+ : (اَنْ ، اَکَ) o, üçüncü teklik şahıs zamiri.

a. a (aña) 2b/2; 21b/11; 29a/5; 34a/10.

a. da 3a/3; 49a/12.

a. dan 2a/3; 2b/12; 5b/6; 7b/12; 14b/12; 35a/9; 44b/4; 54a/11; 59a/13.

a. ı 60b/12.

a. lardan 14a/10.

a. uñ 1b/6; 2b/1; 2b/8; 29a/5.

a. uñıla 2a/10; 8a/13; 39a/8; 41a/12; 41b/13; 50b/5.

a. uñla 7b/12.

ana : (انا) anne.

a. dan 13a/5; 14b/8; 15b/10; 17b/2; 18a/3; 18b/4; 19a/5; 30a/6; 30b/7.

a. m 5b/1.

a. mdan 11b/1; 17b/1.

a. ñ 5b/2; 6a/3; 6b/4; 7a/5; 7b/6; 8a/7; 8b/8; 9a/9; 9b/10; 10a/11; 10b/12; 11a/13; 20a/7; 20b/8; 21a/9; 21b/10; 22a/11; 22b/12; 23a/13; 58a/2.

a. ñdan 11b/2; 12a/3;12b/4; 13b/6; 14a/6; 16a/11; 16b/12; 17a/13.

a. sı 19b/6.

ancaḳ : (انجَقْ) sadece.

a. 24b/9.

and : (اَنْدْ) yemin.

a. iç- : yemin etmek.

a. 54b/1-2; 55a/3; 55b/4; 56a/5; 56b/6; 57a/7; 57b/8; 58a/9; 58b/10; 59a/11; 59b/12; 60a/13.

añıl- : (اَڭِلْ) hatırlanmak, adı geçmek.

a mışdur 46a/4.

añla- : (اَڭْلا) anlamak, öğrenmek.

a. yasın 7a/6.

ara (اَرَ، اَرا) **1.** başkalarıyla olan münasebet, ilişki.

a. ñda 28a/4.

a. ñuzda 30a/8; 31a/10; 31b/11; 32a/12; 32b/13.

a. ñuzdağı 30a/8.

2. yan.

a. sında 13b/2; 15a/5; 17b/10; 22a/2;

24a/6; 28b/5; 29a/6.

3. ara, iç.

düşmen a. ḳal- : düşman içinde kalmak.

a. sında 27b/13.

ʿarab : (عَرَبْ) : Arab.

ʿa. dili: Arapça.

ʿa. 3b/6.

arı (اَرى) (bk. aru) temiz, saf, pak.

a. 38a/2; 38b/12.

a. dur 50b/6.

ʿārlu (عَارْلو) namuslu, utangaç.

a. dur 41b/11.

ʿārsuz : (عَارْسُزْ) utanması sıkılması olmayan, yılışık.

a. dur 23b/10.

art- : (اَرْتْ) sonraya kalmak, fazlalaşmak.

a. a 53a/3.

a. ar 16a/3.

artuḳ : (اَرْتُقْ) **1.** başka, gayrı.

a. 3b/4-5; 28b/9; 31a/11.

2. fazla.

a. dur 35a/6.

a. ol- : artmak, fazla olmak.

a. 13b/8.

aru : (اَرُو) (bk. arı) temiz, saf, pak.

a. 26b/4; 30b/7; 31b/3; 38a/12.

a. cadur 29b/5.

a. ol- : temiz olmak.

a. 22b/10.

ārzū : (آرْزُو) istek.

a. sındadur 23b/9.

āsānlıḳ : (آسَانْلِقْ) kolaylık.

ā. 26b/13; 65b/1; 69a/9.

aṣ(ı)l : (اَصْل) **1.** soy, nesep.

a. dan: 31b/3; 32b/5; 33a/6; 33b/13; 34b/9; 40b/9.

a. dandur 22b/9; 51a/7.

a. dur 50b/6; 53a/11.

a. ından 33b/7.

2. esas, temel.

a. dur 4a/11.

a. ı 4a/11.

3. gerçek, doğru, hakikat.

a. ı 48b/11; 49a/13.

a. ındandur 52b/10.

aṣıllu : (اَصِللو) soylu.

a. 10b/5.

aṣılsuz : (اَصِلْسُزْ) asaletsiz, soysuz.

a. dur 49a/3; 49b/4.

aṣl-zāde : (اَصْلزَادَه) soylu.

a. 54a/13.

a. dür 50a/5; 52a/9.

aṣṣı : (اَصِّى) (bk. aṣṣu) yarar, kazanç, kâr.

a. 4b/9; 5a/10; 5b/8-11; 7b/11; 9a/4; 14b/9; 15b/5; 16a/12; 16b/13; 18b/6-11; 19a/7-12; 20a/9; 20b/10; 23a/1; 25b/8; 26b/10; 27b/12; 28a/13; 30b/11; 37b/12; 41a/13; 64b/11.

a. dur 16b/7.

a. la 65b/13.

a. mı 16b/1; 68a/1.

a. dut- : kâr etmek.

a. 49b/2.

a. eyle- : fayda etmek.

a. 36a/13; 50a/3; 52a/7.

a. gör- : fayda görmek.

a. 13a/6.

a. iT- : fayda etmek.

a. 64a/4.

a. ḳıl- : fayda etmek.

a. 7a/7; 10a/9; 12b/11; 29b/12.

a. ol- : fayda olmak.

a. 11a/1; 37a/5; 61a/2; 64a/10; 68a/1; 69b/5.

a. yla 65b/13.

aşşılu : (أَصِّلُو) yararlı.

a. 55a/13.

a. dur 26a/2; 63a/2-8.

aşşısız : (أَصِّيسِزْ) (bk. aşşısuz) yararsız.

a. ol- : yararsız olmak.

a. 8b/3.

aşşısuz : (أَصِّيسُزْ) (bk: aşşısız) yararsız.

a. 17a/3.

aşşu : (أَصُّو) (bk. aşşı) yarar, kazanç, kâr.

a. ñ 16b/2.

āşikāre : (آشِكارَه) belirli, açık.

ā. 20a/4; 29b/11.

ā. eyle- : söylemek.

ā. 35b/7; 55a/5.

ā. iT- : söylemek..

ā. : 53b/2; 56b/8.

ā. ol- : duyulmak, ortaya çıkmak.

ā. 64b/1(2)-2; 65a/3; 65b/4; 66a/5; 66b/6; 67a/7; 68b/10; 69a/11; 70a/13.

at : (آتْ) at.

a. dan 62b/1-2; 63a/3; 63b/4; 64a/5; 64b/6; 65a/7; 65b/8; 66a/9; 66b/10; 67b/11-12; 68a/13.

a. lar 48b/5.

alaca a. : karışık renkli at.

a. 64b/6.

alnı saḳar a. : alnı beyaz at.

a. 67b/12.

boz a. : boz renkli at.

a. 62b/2.

enīr a. : çirkin at.

a. 63a/3; 65a/7.

ḳaraca a. : kara gibi olan at.

a. 66b/10.

ḳır a. : beyaz at.

a. 67a/11.

ṭorı a. : doru renkli at.

a. 66a/9; 68a/13.

ata : (آتا) ata, baba.

a. dan: 13a/5; 14b/8; 15b/10; 18a/3; 18b/4; 19a/5; 30a/6; 30b/7.

a. m 5b/1.

a. mdan 11b/1; 17b/1.

a. ñ 5b/2; 6a/3; 6b/4; 7a/5; 7b/6; 8a/7; 8b/8; 9a/9; 9b/10; 10a/11; 10b/12; 11a/13; 20a/7; 20b/8; 21a/9; 21b/10; 22a/11; 22b/12; 23a/13; 58a/2.

a. ñdan 11b/2; 12a/3; 12b/4; 13b/6; 14a/6; 15a/9; 16a/11; 16b/12; 17a/13; 17b/2.

a. sı 1b/4-6; 21b/6.

aven : (آوَنْ) zorba, kötü adam.

ʿa. dur 36a/10.

ʿate : (عَتَه) yaşlılık.

ʿa. 71a/5.

ʿavret : (عَوْرَتْ) **1.** kadın, zevce.

ʿa. 8b/5; 11a/10; 11b/11; 12a/12; 12b/12; 15a/6; 19a/1; 19b/3; 20a/4; 20b/5; 21a/6; 21b/7; 22a/8; 22b/9; 23a/10; 23b/10; 24a/2-12; 24b/3-13; 25a/1-2; 25a/4; 25b/5; 26a/6; 26b/7; 27a/6-8; 27b/9; 28a/1-2; 28a/8-10; 28b/9-11; 29a/4-12; 29b/5-13; 30a/6-11; 30b/7-13; 31a/1-2- 8; 31b/3-9; 32a/4-10-11; 32b/5-11; 33a/6; 33b/7; 34a/8; 34b/9; 35a/10; 35b/11; 36a/12; 36b/13; 37a/1-2; 37b/3; 38a/4; 38b/5; 39a/1-2-6; 39b/3-7; 40a/4-8; 40b/5-9; 41a/10; 41b/11; 42a/12; 42b/13; 43a/1-2; 43b/3; 44a/4; 44b/5; 45a/6; 45b/7; 46a/8; 46b/9; 47a/10; 47b/11; 48a/12; 48b/13; 49a/1-2; 49b/3; 50a/4; 50b/5; 51a/6; 51b/7; 52a/8; 52b/9; 53a/10; 53b/11; 54a/1-2-11; 54b/3-13; 55a/1-2-4; 55b/5; 56a/4-6; 56b/5-7; 57a/6-8; 57b/7-9; 58a/8-10; 58b/9-11; 59a/10-12; 59b/13; 60a/1; 60a/3; 61a/4; 61b/5; 62a/8; 62b/9; 63a/10; 63b/11; 64a/12; 64b/13.

ʿa. den 9a/5; 9b/7; 28b/9; 60b/13.

ʿa. dür 5a/11.

ʿa. e 10b/9; 14b/5; 16b/4-9; 17a/10; 18a/12; 18b/13; 25a/1-2; 25b/3; 26a/4; 29a/10; 29b/11; 59b/11.

ʿa. i 7a/1-2; 7b/3; 8a/4; 9a/6; 10a/8; 12b/13; 13a/1-2; 14a/13; 15b/7; 16a/8; 17b/11; 19a/2; 30b/13; 55b/3; 60a/12.

ʿa. ler 11b/10; 50b/9.

ʿa. lerinden 27b/7.

ʿa. mi 24a/1.

ʿa. üñ 13b/3.

2. kız çocuk.

ʿa. mi 24a/1.

ʿ**avretlıḳ** : (عورتلق) kadınlık, hanımlık.

ʿa. eyle- : kadınlık yapmak.

ʿa. 11b/11.

ayaḳlu : (ایقلو) ayaklı.

a. lar 19b/10; 20a/11; 20b/12; 51b/11.

dört a. : hayvan.

a. 52b/13.

a. dan 17a/5.

a. lar 19b/10; 20a/11; 20b/12; 51b/11.

a. lara 15b/2.

a. laruñ 18a/7; 18b/8; 19a/9; 21a/13.

dört a. canavar : hayvan.

a. 15b/1; 16a/3; 16b/4; 17b/6.

ʿ**ayb** : (عیب) utanılacak şey, ayıp.

ʿa. ı 19a/3; 22a/9; 39b/7.

ʿa. ları: 19a/2

ʿa. uñ: 49b/12

ʿa. dan 22b/10.

ʿ**aybla-** : (عیبلا) ayıplamak, kötülemek.

ʿa. yalar 24a/3.

ʿ**ayblu** : (عیبلو) utanılacak bir iş yapan.

ʿa. 28b/3.

ʿa. dur 20a/4; 21b/7; 42b/13.

ʿa. mıdur 19a/1.

ʿ**aybsuz** : (عیبسوز) utanılacak bir şeyi olmayan.

ʿa. 33a/12.

ʿa. dur 20b/6; 32a/10.

ayru : (ایرو) (bk. ayruḳ) başka, farklı.

a. 28a/5.

ayruḳ : (ایرق) (bk. ayru) başka, farklı.

a. 18a/1; 21b/9; 25a/1(2)-2(2)-8; 26a/1-2; 26b/8; 28a/6-8; 28b/7; 29a/7-8; 29b/9; 35b/5; 47b/6; 52b/5.

az : (از) az.

a. 5a/8; 6b/11; 7a/4; 11a/6; 19a/5; 30a/10; 35a/11; 64a/4-10.

a. dur 13b/11; 15a/13.

āzād : (ازاد) **1.** ayıpsız, kusursuz.

ā. 35a/10.

2. hür, özgür.

ā. ol- : özgür olmak.

ā. 47a/5; 48a/7; 49a/9.

āzāde : (ازاده) hür, serbest.

ā. 31a/1-2; 31b/3.

āzādlıḳ : (ازادلق) serbest bırakılmak.

ā. bul- : serbest bırakılmak.

ā. 45b/1-2; 46a/3; 46b/4; 47b/6; 48b/8; 49b/10; 50a/11; 50b/12; 51a/13.

azcıḳ : (آزجق) (bk. azcuḳ) azıcık, çok az.

a. 30b/12.

azcuḳ : (آزجق) (bk. azcıḳ) azıcık, çok az.

a. 37a/11.

azġun : (آزغون) azgın, sapık.

a. dur 38b/9.

—B—

bāb : (باب) bölüm.

yüz ḳırḳ dört b. : yüz kırk dört bölüm.

b. 2b/5-6.

baʿdü : (بعد) hayli zaman sonra, neden sonra.

b. 1b/4.

baġdād : (بغداد) Bağdat şehri.

b. 1b/7.

b. uñ 2a/4.

bahādır : (بهادر) (bk. bahādur) cesur, yiğit.

b. dur 68b/4.

bahādur : (بهادر) (bk. bahādır) cesur, yiğit.

b. 69b/6.

b. mıdur: 67b/1.

b. ol- : yiğit, cesur olmak.

b. 36a/2.

baḫşiş : (بخشش) bağış olarak verilen ücret.

b. 56a/13.

bāḳī : (باقي) daimi, kalıcı.

b. 22b/6; 22b/10.

b. ḳal- : sonuna kadar kalmak.

b. 18b/10; 30b/9; 42a/9; 43a/11.

balġam : (بلغم) vücutta farz olunan dört unsurdan biri.

b. dan 7b/2.

balıḳ : (بالق) balık.

b. 49a/6.

bar: (بر) (bk. var) var.

b. dur 47a/10.

barışıḳlıḳ : (بارشقلق) sulh, barış hali.

b. ol- : sulh olmak.

b. 27a/1.

baş : (باش) son, nihayet.

b. ilet- : tamamlamak.

b. a 18a/4.

başar- : (باشر) muvaffak olmak.

b. ımaz 36a/7.

i. başar- : bir meseleyi sonuçlandırmak.

b. maz 22a/12.

başla- : (بشلا) başlamak.

b. duñ 25a/5.

b. rın 23b/1.

bāṭıl : (بَاطِلْ) gerçek olmayan, yalan, sahte.

b. mıdur 41a/1; 44a/1.

b. dur 41a/2; 42a/4; 44b/9; 45b/11.

bay : (بَايْ) 1. güzel, düzgün.

b. 37b/3.

2. zengin.

b. 37b/2; 43a/4.

b. lardan 40b/2.

b. ol- : zengin olmak.

b. 24b/8; 44a/6.

baylıḲ+ : (بَايْلِقْ) zenginlik.

b. ıla : 38a/3; 38b/4; 39a/5; 40a/7; 40b/8; 41b/10; 42a/11.

b. ıla mı : 37b/1.

ba'żı : (بَعْضِ) ara sıra, bazen.

b. 41a/7(2).

bāzirgānlıḲ+ : (بَازِرْكَانلِقْ) tacirlik, tüccarlık.

b. 17a/3; 17b/4; 18b/6; 20a/9; 20b/10.

b. da 16b/2.

b. dan 21a/11.

b. umdan 16b/1.

b. eyle- : ticaretle uğraşmak.

b. ı 22a/13.

b. it- : ticaretle uğraşmak.

b. 21b/12.

b. ol- : ticaret olmaḳ.

b. : 18a/5; 19a/7; 19b/8.

becidd : (بَجِدّْ) gerçek.

b. ol- : gerçek olmak.

b. 44a/8.

beğāyet : (بَغَايَتْ) aşırı, fazlasıyla.

b. 37a/4.

begenil- : (بَكَنِلْ) beğenilmek.

b. miş 25a/6.

beg : (بَكْ) bey.

b. ler 52b/10.

beglik : (بَكْلِكْ، بَكْلِكْ) beylik.

b. 10b/6.

b. bul- : beylik kazanmak.

b. 4a/7.

beḳā : (بَقَا) devamlı, sürekli.

b. sı 19a/11; 49b/3.

belā : (بَلَا) musibet, afet.

b. yıla 11b/9.

belki : (بَلْكِه) muhtemel olarak.

b. 19a/5.

belür- : (بَلُورْ) belirli hale gelmek.

b. e 62a/12.

be(n)+ : (بَنْ، بَ) ben, birinci teklik şahıs zamiri.

b. 2a/5.

b. a (baña) 1b/9; 11a/1; 11b/1; 26a/1;

31a/1; 33a/1; 33b/1; 34a/1; 35b/1; 38b/1;
39a/1; 39b/1; 43a/1; 44b/1; 47b/1; 50b/1;
57b/1; 68a/1; 70b/1.

b. de 40a/1.

b. den 19b/1; 58b/1.

b. den midür 18a/1.

b. üm 5a/1; 5b/1; 9a/1; 12a/1; 19b/1; 21a/1;
51a/1; 52a/1; 52b/1; 53b/1; 55a/1; 58a/1;
53b/1; 69b/1.

b. ümile 49a/1.

beñze- : (بكز) **1.** anlaşılmak.

b. r 32b/4.

2. görünmek.

b. r 26a/6.

berk : (برك) kuvvetli, kavi.

b. dür 41b/9.

bereketlü : (بركتلو) bereketli.

b. ol- : bereketli olmak.

b. 4a/6; 5b/9.

beşāret : (بشارت) müjde.

b. ol- : müjde olmak.

b. 42a/5.

beyāż : (بياض) ak, aydınlık, falın çıkacağına
işarettir.

b. 71a/2.

bī-dīn: (بي دين) dinsiz.

b. dür 38b/3.

b. ol- : dinsiz olmak.

b. 36b/13.

bī-günāh : (بي گناه) günahsız.

b. dur 53a/5; 53b/6.

bil : (بل) bel.

b. 11a/9.

bil- : (بل) bilmek, anlamak.

b. 5b/2-3-4-7-8-11-12-13; 6a/4-5-8-9-11-12; 6b/2-9-10-12; 7a/7; 7b/3; 8a/2-11-12; 8b/7-9-12; 9a/5-12-13; 9b/2-9-11-12; 10a/4-11; 10b/2-3-4-5-7-8-9-10-13; 11a/3-4-5-10-11-13; 11b/2-11-12-13; 12a/2-3-4-5-8-10-13; 12b/6-13; 13a/2-3-11-13; 13b/4; 14a/2-8-9-12; 14b/2-8-13; 15a/6; 15b/4-9-12-13; 16a/7-8-10-13; 16b/5-6-7-10-11-12; 17a/2-3-5-9-12-13; 17b/2-9; 18b/3-5-10-11-12; 19a/6-7-8-9-10-11-12; 19b/2-3-7-11-12-13; 20a/8-9-11-12; 20b/4-5-8-10-12; 21a/3-4-5-7-11; 21b/4-5-6-13; 22a/2-8-9-11-13; 22b/3-4-5-6-9-13; 23a/2-3-4-6-9-10-12-13; 23b/2-3-4-7-8-9-10-12-13; 24a/3-8-9; 24b/3-5-7-8-11-12-13; 25a/2-4-5-9-10-11-13; 25b/4-7-8; 26a/2-3-4-5-6-7-11-13; 26b/2-4-5-6-7-8-11; 27a/2-3-5-6-7-8-9; 27b/4-5-6-7-8-10-12; 28a/2-6-8-9-10-11; 28b/2-3-4-6-7-8-9-12-

13; 29a/3-6-8-9-11; 29b/2-4-8-12; 30a/4-6-11; 30b/3-6-7-13; 31a/2-3-4-10; 31b/4-6-8-10-11; 32a/5-6-7-9-10-12; 32b/3-5-6-8-9-10-11-13; 33a/4-7-9; 33b/4-6-7-8-10-12; 34a/2-3-7-8-9-13; 34b/4-5-7-8-10; 35a/2-5-7-10-13; 35b/3-4-9-12; 36a/2-3-4-5-8-10-11-12-13; 36b/4-8-9-11-12; 37a/3-4-8-9-10-12; 37b/2-4-6-7-8-10; 38a/4-6-7-8-10-11-12; 38b/5-7-8-9-10; 39a/9-11-13; 39b/5-7-11-12; 40a/2-3-4-6-7-8-9-11-12-13; 40b/3-4-7-8-10-12; 41a/4-9-10-11-12; 41b/2-3-5-6-7-8-9-10-11-12; 42a/2-8-11-12; 42b/2-3-4-5-9; 43a/2-3-9-11-12-13; 43b/3-4-6-7-8-10-11; 44a/2-3-6-8-10-11; 44b/2-3-4-6-7-9-10; 45a/8-9-10-11-12; 45b/2-12; 46a/2-4-6-10; 46b/2-3-4-5-7-12; 47a/2-3-4-5-9-12-13; 47b/2-3-5-6-8-13; 48a/3-6-7-8-9; 48b/6-8-9-12; 49a/3-4-5-7-10-11-12; 49b/5-6-11-13; 50a/2-36-8-9-10-11; 50b/2-3-4-6-7-10-12; 51a/2-3-5-10-12; 51b/3-4-6-7-8-9-10; 52a/4-5-7-8-10-11-12-13; 52b/5-8-9-10-12; 53a/2-4-7-8-9-11-12-13; 53b/2-3-6-8-9-10; 54a/6-7-9-10-11-13; 54b/2-5-6-8-11-12-13; 55a/5-9-11; 55b/3-4-5-6-11; 56a/5-10-11-12; 56b/2-7-9-10-11-13; 57a/2-4-6-7-9-11-12-13; 57b/4-7-8-10-13; 58a/2-5-7-8-10-11-12; 58b/2-3-4-6-8-9-10-11-12; 59a/5-10-12-13; 59b/3-4-6-11; 60a/2-3-4-7-8-9-12; 60b/3-7-9-10-12; 61a/2-3-9-10; 61b/6-7-9-11-12-13; 62a/3-5-7-8-10-12-13; 62b/3-4-5-6-11-13; 63a/2-3-6-7-9-10-11; 63b/4-6-8-10; 64a/2-3-4-7-11-13; 64b/2-4-8-10-11-12-13; 65a/2-5-7-8; 65b/2-3-4-6-9-10-11; 66a/4-8-9-10-12-13; 66b/3-4-6-7-9-12-13; 67a/2-3-4-5-7-8-9-10-11-12; 67b/3-4-5-7-10-11-12; 68a/2-3-7-13; 68b/2-3-4-5-6-7-8-10; 69a/4-8-12; 69b/4-5-6-7; 70a/3-4-6-9-11-13; 70b/2-4-7-12-13

b. e 10b/11; 59a/9-11; 59b/3; 66a/5.

b. esin 4a/4-11; 4b/5-6; 5a/2-3-4-6-11-13; 6a/3-6-10-13; 6b/4-6-11; 7a/2-3-4-5-10-12; 7b/4-7; 8a/4; 8b/3; 9a/2-3-6; 9b/3-10; 10a/2-8; 10b/12; 11a/6-9; 11b/9; 12a/12; 12b/12; 13a/4-10; 13b/8; 14a/3-11; 15a/3-9; 15b/10; 16a/5-6; 16b/2; 17a/4-7-11; 17b/3-4-8-11-12; 18a/6-10; 19a/13; 19b/4; 20a/2-3-13; 20b/11; 21b/3-7; 22a/3; 22b/8; 24a/4-7-12; 25a/3-12; 25b/11-13; 26a/8-10-12; 27a/13; 27a/3; 27b/9-10; 28a/12; 29a/12; 30b/11; 31a/5; 31b/2; 32b/7; 33b/2-5; 34b/13; 35a/9-12; 35b/2-6; 37a/6; 38b/13; 39a/12; 40a/10; 41a/3-6-13; 42b/11; 43a/7-8; 43b/2-9-13; 44a/7-9-12; 45a/2-3-7; 45b/9-10; 46b/10-11; 47a/11; 49a/9; 49b/2-4-10-12; 50b/13;

51a/13; 51b/2; 52a/3; 52b/3-4-6-7; 53a/3-5-6-10; 53b/7-13; 54a/2-5-12; 54b/9-10; 55a/2-3-6-7-10-12-13; 55b/2-7-8-9-10; 56a/3-7-8-9; 56b/4; 57a/3-5-8-10; 57b/2-3-6-11-12; 58a/9-13; 58b/7; 59a/2-4-6-7-8; 59b/2-8-9-10-13; 60a/6-13; 60b/2-5-11-13; 61a/5-7-11-13; 61b/4-10; 62a/4-9; 62b/8-10-12; 63a/4-5-8-12; 63b/7-9-12; 64a/5-9-10; 64b/5-7; 65a/4-6-9-11-12-13; 65b/7-8-12; 66a/5-7; 66b/2-8-11; 67a/6-13; 67b/2-6-8-9; 68a/5-8-9-10-12; 68b/12-13; 69a/2-3-5-7-9-10-11-13; 69b/2-9; 70a/2-5-10; 70b/3-6.

b. gil 1b/4; 5a/9; 13a/7; 15b/8; 16a/9; 17a/8; 17b/6; 25a/6; 35b/5; 43b/12.

b. medin 58a/9; 60a/13

b. megi 2a/11.

b. mekde 2a/8.

b. meyiserdür 69a/5.

b. mez 60a/4; 62a/10; 63a/12; 63b/13.

b. mez mi 59a/1.

b. mezse 36a/8.

b. ür: 39b/11.

b. ürdür: 62b/11.

b. ür mi: 59a/1.

b. ürse: 36a/8.

b. ürsin 4a/13; 55b/3; 58b/4.

bile b. : bilmeye muktedir olmak.

b. gil 61b/2.

bile b. ol- : bilmeye muktedir olmak.

b. miş 22b/7; 53b/12; 59a/9-11.

b. ol- : öğrenmek, anlamak.

b. miş 4b/7; 5a/8; 8a/6-8; 8b/8; 9a/9; 9b/5; 10a/7; 10a/13; 11a/7-12; 11b/3; 12a/11; 12b/2-8; 13a/5-8; 13b/3-11; 14a/13; 14b/3; 15a/4-7-11-12; 16a/2-4; 18a/9; 18b/4-6-7-8; 19a/4; 19b/10; 21b/8-12; 22a/10; 22b/2; 23a/5; 23b/6-11; 24a/13; 25b/3-10-12; 27a/10; 27b/13; 28a/7; 28b/10; 29b/9; 30a/8; 30b/9; 31a/7-13; 32a/3; 33a/5; 33b/11-13; 35b/11; 36a/6; 36b/3-6; 37a/13; 37b/5; 38a/5; 38b/12; 39a/5; 40b/2; 41a/8; 41b/4; 42b/7-13; 43a/4; 44a/5; 44b/8-12; 45b/8; 46a/3-5; 48b/4; 49b/9; 50b/5-8-11; 51a/4-6-7-8; 52b/2-11; 53b/10-12; 54a/3-8; 54b/3-4-7; 55a/4-8; 55b/12-13; 56a/6; 56b/3-6-12; 58a/3-4-6; 58a/6; 58b/5; 59a/9; 60b/4; 61b/5; 62a/6; 62b/2-9; 64a/6; 64b/9; 65b/13; 66a/2; 68a/6; 70b/8.

b. ola ol- : bilmiş olmak.

b. miş 21b/2.

i. bil- : **1.** becerikli olmak.

b. ür 50a/12; 50b/12-13.

2. mesleği bilmek.

b. e 18b/5.

ola b. : olmaya muktedir olmak.

bildürmek : (بلدورمك) bildirmek.

b. de 2a/8.

bile : (بله) birlikte, beraber.

b. 36b/2; 69a/3.

bilgili : (بلكلي) bilgi sahibi, alim.

b. 24b/5.

bilici : (بلجي) bilgin, hakim, alim

b. dür 6a/13; 46a/4.

bilü : (بلو) bilgi.

b. si 25b/7; 27a/10; 28b/13; 67b/2.

bilüsüz : (بلوسوز) bilgisiz.

b. dür 17b/3.

b. ol- : bilgisiz olmak.

b. 17a/12.

binā : (بنا) bina, yapı.

b. 29a/13.

bī-nef' : (بي نفع) faydasız.

b. 11b/9.

bir : (بر) bir.

b. 1b/6-9; 2a/4-13; 2b/10; 3b/4; 8a/6; 13a/2; 19b/4; 23b/3; 24a/2; 28a/5-8; 28b/6; 29a/7; 29b/8; 31a/11; 31b/12; 37b/4; 41a/4; 43a/6(2); 49a/8(2); 54a/8; 55a/2; 57b/6; 62a/12.

b. yüzlü : dürüst.

b. 29a/1.

biraz : (براز) (bk. birez) biraz.

b. ı 54b/8.

birez : (برز) (bk. biraz) biraz.

b. 55a/12.

b. i 41a/2(2); 44b/9(2); 55a/12.

birle : (برله) (bk. ile) ile.

b. 4b/4; 5a/4; 6a/4; 8a/12; 9a/3; 10b/9; 15a/6; 16a/6; 17a/8-10; 17b/4; 18a/12; 20a/9; 20b/10; 21a/2-7; 18b/11; 21b/3; 22a/4; 23a/4-6; 23b/7-11; 24b/6; 25a/4-11; 26a/11; 30a/2-11; 31a/4-9; 31b/5; 34b/12; 35a/3; 37b/2; 38a/2-12; 38b/4; 40a/7; 41a/9; 43b/10; 44a/11; 46b/4; 50a/9; 51b/13; 52a/2; 52b/3; 53a/12; 53b/5; 54a/9; 55a/6-8; 55b/8; 56a/8; 57a/10-12; 58a/2; 58b/13; 62a/2-3; 63b/5-9; 64b/7-11; 65a/8; 65b/2-6; 66a/3; 67a/5; 67b/6; 68a/7; 69b/4-10-12; 70a/11; 70b/12.

birlik : (برلك) birlik, beraberlik.

b. 28a/4; 28b/5; 29a/6;

b. iT- : birleşmek, bir araya gelmek.

b. 26a/13.

birḳaç : (برقاج ، برقج) birkaç.

b. 19b/12; 44a/10; 47a/5; 58a/4.

birr : (بر) yardımsever, dürüst.

b. 9a/2; 13a/10; 38a/1.

biti : (بتي) mektup.

b. 63a/4; 67b/13.

bitür- : (بتور) tamamlamak.

b. ür 54b/11.

iş b. : bir işi sonuçlandırmak.

b. ür 54a/9.

b. üp 65a/10.

tamām b. : tam olarak çözmek.

b. ür 66b/13.

boylu : (بويلو) boyu uzun olan kişi.

b. dur 37b/3.

boz : (بوز) boz renk.

b. ı 65b/8

b. at : boz renkli at.

b. 62b/2.

bu : (بو) bu.

b. 2b/3-7-8-9-10; 3a/3-4-8-12; 3b/2-5-10-11-13; 4a/2-3-4-5(2)-6-7-8-9(2)-10(3)-11-12; 4b/3-4-5-6-7-9-10-11(3)-12(2)-13; 5a/4-5-6-8-10-11-12(2)-13; 5b/5-6-7-8-9-11-12(2)-13(3); 6a/6-7-8-9-10-11-12-13; 6b/1-7-11; 7a/3-8-10-12; 7b/2-3-4-5-9-11-12-13; 8a/5-6-9-13; 8b/5-6(2)-7-11-12-13; 9a/3(2)-5-6-7(2)-13; 9b/4(2)-5-6-7-8; 10a/6-7-8-9(2); 10b/6-7-8-9-10(2); 11a/4-7-9-10-11(2); 11b/5-8(2)-9-10-12; 12a/6-9-10-11-12-13; 12b/2-7-8-11-12-13; 13a/2-3-13; 13b/3-4-9-13; 14a/12; 14b/1-4; 15a/1-2-3; 15b/1-2-4; 16a/1-2-5; 16b/6; 17a/1(2)-2; 17b/3(2)-6-8; 18a/4(2)-9; 18b/5(2)-10; 19a/6; 19b/10; 20a/8(2)-11-13; 20b/2-5-9(2); 22b/1-13(2); 23b/8; 24b/2; 25a/2-3(2); 25b/4; 26a/5; 26b/3-6-12; 27a/2(2); 27b/5-8; 28a/9; 28b/9-10; 29a/11; 29b/1-2-12; 30a/12(2); 30b/1-2; 31a/3(2); 31b/4; 32a/5-9; 32b/1-2-6-8; 33a/3-9; 33b/4-10-12; 34a/9-11; 34b/10; 35a/7-11; 35b/1-2-8-12; 36a/13; 37a/5-11; 37b/6-12; 38a/13; 38b/8; 39a/3-9; 39b/1-4-10; 40a/5-11; 40b/6-12; 41a/7(2)-13; 41b/2-8; 42a/3-9; 42b/4-10; 43a/5-11; 43b/12; 45a/1-2-6-9-12; 45b/10; 46a/11; 47a/13; 47b/1-2; 48a/3; 49a/5-8-10; 49b/6-11; 50b/8; 51b/1-2; 52b/12; 53a/13; 53b/9; 54b/8; 55a/9; 55b/10; 56a/1; 56b/3-12; 57a/4; 57b/1-5; 58a/3-6; 59a/8; 59b/9; 60a/8-10; 60b/11; 61a/12; 61b/13; 66b/3; 67a/1(2)-2(2)-4; 67b/3(2)-5(2); 68a/4(2)-6; 68b/1-5(2)-7; 69a/1-2-6(2)-8; 69b/2-4-7(2)-9; 70a/3-4-8(2)-10; 70b/4-5-7-9(2)-10-11.

b. nda 7a/13; 22b/7; 53b/6.

b. ndan 3a/8; 7b/11; 31a/11-12; 32a/13; 61b/7.

b. nı 3a/6.

b. nlaruñ 2a/5.

bul- : (بول) bulmak, elde etmek.

b. a 2b/9; 16b/11; 19b/6; 59a/7.

b. a mı: 4b/1.

b. am mı 8b/1; 22b/1; 56a/1.

b. asın 13a/7; 68b/8.

b. duġuñ 40a/5; 40b/6; 41b/8; 64a/3.

b. duñ 39b/4; 41a/ 7; 42b/10; 44a/13.

b. ısardur 14a/12.

b. maya mı 4b/1; 10b/1; 27b/1; 45b/1.

b. mayam mı 8b/2; 22b/1; 41b/1; 56a/1.

b. mazsın: 12a/9; 15b/3; 21b/10; 37b/4-8; 38a/5; 41a/11; 57a/5.

b. ur 11b/8; 48b/8.

b. urlar 57b/6.

b. ursın 8a/12; 10b/6; 11b/4; 13a/11; 13b/12; 16a/4; 16b/5; 17a/6; 17b/7; 18a/8; 18b/9; 20a/12; 20b/13; 23b/4; 26a/3; 30b/12; 34b/2; 35a/3; 36a/5(2); 36b/2-6; 37a/3-7-11; 38a/9; 38b/6-10; 39a/7-11; 39b/8-12; 40a/9-13; 40b/10; 41b/12; 42a/13; 43a/5-11; 43b/6-12; 44b/10; 45a/11; 45b/10; 46a/11; 46b/2; 47a/13; 49a/7; 56a/2; 57b/5; 60a/12; 64b/8; 66a/8; 66b/4; 69b/10; 70a/11; 70b/12.

āḫiret müzdin b. : sevap işlemek.

b. mazsın 69a/10.

b. ursın 66b/5; 70a/12.

ʿamel b. : **1.** meslek edinmek.

b. ursın 29b/8; 30a/9; 31a/11; 31b/12.

2. fayda görmek.

b. ursın 9a/3.

aṣṣı b. : kâr etmek.

b. mazsın 15b/5.

āzādlıḳ b. : özgür olmak.

b. a mı 45b/1.

b. maya 50b/12.

b. maz 49b/10; 50a/11.

b. ur 45b/2; 46a/3; 46b/4; 47b/6; 48b/8; 51a/13.

beglik b. : beylik kazanmak.

b. a 4a/7.

dilek b. : isteğine ulaşmak.

b. up 50a/2.

b. ursın 12b/10.

dirlik b. : iş karşılığı ücret kazanmak.

b. a 59a/7.

b. mayasın 27b/5.

b. ursın 27b/4.

el üstünligi b. : üstün olmak.

b ursın 28b/4.

emīnlik b. : sadakat ve güvenilirlik olmak.

b. asın 28a/4.

ev b. : ev bulmak.

b. mazsın 60a/7; 61a/9; 61b/10.

b. ursın 58a/3; 58b/4; 59b/6; 60b/8; 62a/13.

eylik b. : iyilik ve yardım görmek.

b. asın 16a/13.

b. ursın 5a/3; 53a/7; 53b/8.

fāyide b. : yarar görmek.

b. ursın 27b/4; 37b/6; 44b/8.

genc b. : hazine bulmak.

b. ursın 31b/8.

girü b. : tekrar ele geçirmek.

b. am mı 22b/1.

b. ursın 23b/4; 34b/2; 35a/3; 36b/2; 37a/3-7; 38a/9; 38b/6-10; 39a/7-11; 39b/8-12; 40a/9-13; 40b/10; 41a/11; 42a/13; 57a/5.

b. mazsın 37b/8.

ḫalāṣ b. : kurtulmak.

b. a 27a/13.

b. ur 6b/2; 26b/12.

ḫayr b. : fayda görmek.

b. asın 11a/8.

b. ursın 53a/7.

ḫazīne b. : gizli ve değerli mal bulmak.

b. am mı 46b/1.

b. mayam mı 46b/1.

b. mazsın 48a/5; 49b/8; 50b/10; 51a/11; 51b/12; 61b/6.

b. ursın 47a/3; 47b/4; 48b/6; 50a/9; 52a/13.

ḥürmet b. : saygı görmek.

b. ursın 29a/3; 57b/4.

iki cihān müzdin b. : dünya ve ahiret için kazanç sağlamak.

b. asın 68b/9.

iş b. : iş bulmak.

b. ur 11a/7.

ʿizzet b. : yücelik ve saygı bulmak.

b. ursın 5a/3.

māl b. : mal kazanmak, servet edinmek.

b. a 4b/2; 10b/2; 19b/6.

b. a mı 4b/1; 10b/1.

b. am mı: 41b/1; 46b/1.

b. asın 5a/3; 12a/5; 13a/7; 14b/10; 15a/9-11; 15b/12; 32b/10; 36a/9; 41b/4; 42a/5; 45a/8.

b. duñ 39b/4.

b. ısardur 46b/11; 47a/12.

b. ısarsın 40b/2.

b. mayasın 33b/12.

b. mazsın 27b/6; 48a/5; 48b/6; 49a/7; 49b/8; 50b/10; 51b/12; 59b/8; 61b/6.

b. urlar 15a/8.

b. ursın 5b/4; 8b/10; 23a/13; 26b/4; 28a/7; 28b/2-8; 29a/3; 29b/4; 30a/5; 31a/7; 31b/8; 33a/11; 33b/4; 34a/5-13; 35a/7; 35b/8; 36a/3; 38a/13; 39a/3; 42b/6; 43a/7; 44b/10; 45a/9; 46b/12; 47a/3; 47b/4; 52a/13; 53a/7; 54b/10; 69a/9.

menfaʿat b. : fayda görmek.

b. asın 69a/4.

b. mayasın 42a/3.

b. ursın 27b/10; 51a/9; 53b/8.

mertebe b. : rütbe almak.

b. maya 57b/4.

mīrāṣ b. : miras kalmak.

b. ursın 29b/10; 30b/12; 31a/13.

naṣīb b. : hisse almak.

b. asın 18a/3.

ni'met b. : ihsana kavuşmak.

b. a 59b/8.

b. asın 16a/11.

b. ursın 17b/2; 41b/2.

sağlıḳ b. : sağlığına kavuşmak.

b. a 11a/11.

b. ur 26a/5.

selāmetlıḳ b. : kurtulmak

b. a 10b/10.

b. asın: 4a/8.

ṣevāb b. : sevap kazanmak.

b. mayasın 70b/13.

ṣāẕlıḳ b. : mutluluk bulmak.

b. asın 16a/11-12; 16b/12.

ululıḳ b. : zengin olmak.

b. a 16b/11; 59b/8.

b. alar 14b/7.

b. maya 60b/10.

b. ur 11b/8.

b. ursın 59a/5.

yig b. : üstün görmek.

b. ursın 32a/13.

yiglik b. : üstünlük bulmak.

b. a: 11a/11.

b. a mı 27b/1.

b. asın 31a/9; 44b/7.

b. mayasın 5a/9.

b. up 28a/3.

b. ursın 27b/2; 28b/4; 30a/7; 31b/10; 33a/13.

yirinde b. : yerinde bulmak.

b. am mı 56a/1.

b. mayam mı 56a/1.

ẓafer b. : **1.** galip gelmek.

b. maz: 10b/4.

b. ursın 32b/12.

2. istediğini elde etmek.

b. ursın 60b/13.

bulın- : (بولن) (bk. bulun-) bulunmak.

b. ur 57b/2.

girü b. : kayıbını bulmak.

b. maz mı 34b/1.

b. ur mı 34b/1.

yirinde b. : yerinde bulunmak.

b. ur 58a/6.

bulun- : (بُولُنْ) (bk. bulın-) bulunmak.

b. a mı 57b/1.

b. maya mı 57b/1.

girü b. : kayıbını bulmak.

b. ur 35b/4.

burc : (بُرْج) Güneş'in ayrıldığı on iki kısımdan her biri.

b. ında 60a/8.

b. ından 59b/7.

buyruĶ+ : (بُيُرُوقْ) emir.

b. ıla 60b/3.

b. dut- : emri yerine getirmek.

b. 45b/7.

b. uñ 40b/5; 43b/11; 46b/9.

b. dutıcı : emri yerine getiren.

b. 6a/9.

b. issi : güçlü, emredebilen.

b. 48b/2.

bühtān : (بُهْتَانْ) iftira.

b. iT- : iftira etmek.

b. 51b/2; 53a/5.

b. ķıl- : iftira etmek.

b. 54a/7.

bünyād : (بُنْيَادْ) bina, yapı.

b. 24a/3.

—C—

cādū : (جَادُو) (bk. cāẕū) kötü, cadı.

c. 60b/5; 61a/6; 61b/7.

c. dur 59b/3

cāhil : (جَاهِلْ) bilgisiz, tecrübesiz.

c. dür 24a/4; 45a/2.

c. midür 45a/1.

c. ol- : bilgisiz olmak.

c. mi 36a/1.

cānavar : (جَانْوَرْ) hayvan.

dört ayaķlu c. : büyük baş hayvan.

c. 17b/6.

c lar 15b/1; 16a/3; 16b/4.

cāẕū : (جَاذُو) (bk. cādū) kötü, cadı.

c. 61a/6.

c. dur 59a/2.

cāẕūlıĶ+ : (جَاذُولُقْ) kötülük, cadılık.

c. 70b/11.

c. dan 66a/1-2; 66b/3; 67a/4; 67b/5; 68a/6; 68b/7; 69a/8; 69b/9; 70a/10.

c. bil- : kötülük yapmak.

c. 59a/1; 60a/4; 62a/10; 63a/12; 63b/13.

c. ı 62b/11.

cāriye : (جَارِيَه) cariye.

c. i 36b/2; 37b/4; 38a/5.

cedy : (جَدْيْ) oğlak burcu.

c. 7a/s; 13a/s; 19a/s; 25a/s; 31a/s;

37a/s; 43a/s; 49a/s; 55a/s; 61a/s.

cehd : (جَهْد) çalışmak.

c. iT- : çalışmak, çabalamak.

c. 30b/8.

cem' : (جَمْع) toplama, yığma.

c. eyle- : bir yere toplamak.

c. 2b/2.

c. ol- : toplanmak.

c. 2a/4; 46a/13.

c. olmış ol- : toplanmış olmak.

c. 63b/2.

cemā'at : (جَمَاعَتْ) insan topluluğu.

c. 71a/1.

cemel : (جَمَلْ) erkek deve.

c. 71a/2.

ceng : (جَنْكْ) savaş, vuruşma.

c. den 4a/8.

cevzā : (جَوْزَا) ikizler burcu.

c. 9b/s; 15b/s; 21b/s; 27b/s; 33b/s; 39b/s; 44a/s; 45b/s; 51b/s; 57b/s; 62b/s.

c. ya 61a/10.

cıġan : (جِغَانْ) cimri ve hasis.

c. 49a/3.

c. dur 13b/11; 53b/12.

cihān : (جِهَانْ) dünyâ.

iki c. müzdin bul- : dünya ve ahiret için kazanç sağlamak.

c. 68b/9.

cihet : (جِهَتْ) yön, taraf.

c. inden 68b/12.

cümle : (جُمْلَه) bütün, hep.

c. 14a/11; 22b/12.

c. si 6a/2; 10b/5; 15b/9.

c. sin 20b/13.

—Ç—

çābük : (چَابُكْ) çabuk, hızlı.

ç. dür 6a/13; 46b/5; 50a/12.

çaġ : (چغ) zaman.

ç. a 32a/12.

çalıḳ : (چَالِقْ) delice hareket eden, haşarı.

ç. dur 42b/2.

çaltı : (چَالْتِ) çevik, gayretli, çalışkan.

ç. dur 46b/10; 47a/11; 69a/5; 70a/7.

çāre : (چَارَه) yardım.

ç. iT- : yardım etmek.

ç. 2b/3.

çāresizlıḳ : (چَارَسِزْلِقْ) (bk. çāresüzlıḳ)

çare bulamamak.

ç. 55b/8.

çāresüz : (چارسوز) çıkar yolu olmayan kişi.

ç. 41a/9.

ç. dür 42b/9.

çāresüzlıḲ+ : (چارسوزلغ) (bk. çāresizlıḳ) çare bulamamak.

ç. ıla 42b/12; 43a/13.

çek- : (چك) çekmek.

el ç. : vaz geçmek.

ç. me 6a/8.

emek ç. : emek verme.

ç. me: 13b/13; 25b/2.

ġamm ç. : endişelenmek.

ç. meyesin 20a/10.

ġuṣṣa ç. : endişe etmek.

ç. meyesin 8a/5.

ḳayġu ç. : endişelenmek.

ç. me 47b/10.

zaḥmet ç. : sıkıntı çekmek.

ç. er 53b/9; 57b/11.

ç. me 15b/7; 39b/9.

çıḳ- : (چق) çıkmak.

elüñden ç. : satılmak.

ç. ar 8b/13.

zindāndan ç. : kurtulmak, serbest kalmak.

ç. ar 21b/2; 22b/4; 23a/5; 26a/11.

ç. ar mı 21b/1.

ç. maz mı 21b/1.

çıḳar- : (چقر ، چقر) derlemek, toplamak.

ç. dum 2b/4.

göñlüñden gümānı ç. : şüphe etmemek.

ç. ar 22b/11.

ḳorḳuyı göñülden ç. : korkmamak.

ç. ar 48b/12.

çīn : (چين) Çin.

ç. ili : Çin ülkesi.

ç. 2a/2.

çirkīn : (چركين) güzel olmayan.

ç. 38b/5.

çoḳ : (چوق) çok, fazla.

ç. 4a/6; 4b/2; 5a/3-8; 5b/4; 6a/5-10; 6b/3-6-11-12; 7a/7-12; 7b/13; 8b/10-11; 9a/11; 9b/3; 10a/10-13; 10b/5-7-11; 11a/3-6-8-10-12; 11b/3-6-7-11; 12a/5-7-8-12; 12b/5-6-9; 13a/5-6; 13b/6; 14a/6-7-8; 14b/1-2-3-10-13; 15a/3; 15b/4-13; 16a/5-6-13; 16/2-4-6; 17a/5-7-8; 17b/2-4-8; 18b/11; 19a/5-11; 20a/13; 22a/3; 22b/4; 23a/13; 23b/6; 24b/7(2); 25a/9; 26a/4; 26b/5; 27a/6-10; 27b/4; 28a/7; 28b/2-8; 29a/3; 29b/11; 30a/3-5-10; 31a/7; 31b/8-11; 32b/2-10-13; 33a/3-11;

33b/4; 34a/5; 34b/6; 35a/7; 35b/8; 36a/3-9; 37a/5; 38a/7-13; 39a/9; 39b/11; 40a/11; 40b/3-12; 41b/2; 42a/2; 45a/8-9; 46a/10; 46b/12; 47b/2; 48a/2; 49a/1-2-5; 50a/4-6-12; 50b/5; 51a/3-6-9; 52a/8-11; 52b/12; 53b/4(2)-11; 54a/11; 54b/10; 56b/5; 57a/1-2; 57b/3-11-13; 59a/5; 59b/6; 60b/9; 61a/4; 63b/9; 68b/8; 69a/2-4; 69b/3-6; 70a/4; 70b/5.

ç. dur 9a/1(2)-2; 10b/4; 14a/10; 34b/3; 39b/7.

ç. çoḳ : fazlasıyla, haddinden fazla.

ç. 50a/7.

—D—

daġġāl : (دَغّالْ) hilekar, sahtekar.

d. dur 37a/6; 37b/7; 38b/3; 41a/6.

d. ol- : sahtekar olmak.

d. 37a/4; 37b/5.

daḫı : (دَخى) dahi, de, da.

d. 2a/5-11; 3a/1-3-9; 3b/1-12; 4b/3-7-9-10-11(2)-12; 5a/3; 5b/8-12; 6a/9-11-13; 6b/10; 7a/13; 7b/13; 8a/13; 9b/8; 10a/3-6-9; 10b/2; 11a/10; 13b/11; 14a/4-13; 15a/11; 15b/5; 16a/2-3-10-13; 16b/3; 17b/5-13; 19a/12; 19b/8; 20b/6; 21a/6-9; 22a/12; 22b/10; 23b/10; 24b/5; 25b/10; 26a/8(2); 26b/3; 27a/4-9-12; 27b/10; 28a/5; 28b/6; 29a/7; 29b/8; 30a/9; 31a/6-11; 31b/7-13; 32a/12-13; 32b/3-9; 33a/4; 33b/9; 34a/12; 36b/2-11; 37b/9; 38a/8; 39a/2-6; 39b/13; 41a/4; 41b/7; 43a/12; 43b/4; 44a/2-6; 44b/7-13; 46a/4-10; 46b/7-11; 48a/2-7-9-12; 48b/9-1; 49b/2; 50a/3-12; 50b/6-7-13; 51b/6; 52a/7-9-10; 55b/3-5-6; 56a/4; 57b/9; 58b/2; 59a/10; 59b/11; 60a/11-12; 60b/10; 61a/12; 62a/3-10-12; 62b/4-7-11; 63b/13; 64a/12; 65a/3; 65b/4-12; 66b/11; 67b/2-7; 69a/3; 71a/4.

dāḫil : (دَاخِلْ) içinde.

d. 71a/3-5.

dārū : (دَارُو) ilaç.

d. 26b/6; 27b/8; 28a/9; 29a/11; 29b/12.

d. iç- : ilaç içmek.

d. yı 27a/7.

da'vā : (دَعْوَى) mesele.

d. ol- : mesele olmak.

d. 29b/7.

dāyim : (دَائِمْ) devamlı.

d. 46a/5.

'izzetin d. dut- : yardımı ebedî kılmak.

d. 3b/9-10.

d. ol- : devamlı olmak.

d. 27a/2.

deg- : (دَكْ، دَڭْ) **1.** kalmak.

d. e 20a/3; 20b/4; 21a/5; 22a/7-11; 22b/8; 24a/11; 24b/12; 25a/13.

d. er 20b/8.

d. iserdür 22b/12.

d. meye 63a/13.

2. ulaşmak.

d. mez 23a/3; 24a/5.

fāyide d. : fayda olmak.

d. e: 11b/3; 50a/7.

d. iserdür 14a/6.

d. meye 12a/3.

māl d. : mal kalmak.

d. er 34b/6.

mīrāṣ d. : miras kalmak.

d. mez 29a/9.

nesne d. : mal kalmak.

d. e 19a/5.

zaḥmet d. : sıkıntı olmak.

d. iserdür 54a/5.

ziyān d. : zarar olmak.

d. e 13b/7; 37b/12.

d. er 34b/4; 37a/9; 37b/10; 55b/12; 60b/6.

d. meye 6a12; 43a/9; 61b/8.

d. mez 35b/6.

degil : (دَكِلْ) değil.

d. 5b/4; 6b/8-13; 7a/9; 18a/3; 18b/9; 19a/5; 23a/1; 23a/13; 24a/8; 28b/3; 32b/11; 39a/1; 45b/7; 54a/1; 56a/2; 59a/3; 60a/11; 61b/9; 64b/13; 66b/1; 67a/1; 67b/1;

d. dür 5a/6-10; 6b/10; 8a/8; 8b/9; 9b/3; 12a/8; 12b/2; 13a/3; 13b/4; 16b/7; 17b/12; 18a/7; 19b/3-9; 21b/9; 23a/2; 23b/12; 25b/7; 27a/10; 27b/11; 29a/4; 30a/4; 31a/6; 32b/9; 33b/3; 33b/13; 35a/2; 36b/7; 38a/4; 39a/4-10; 39b/3-5; 40a/6-8; 40b/9; 41a/8; 42a/10; 42b/3; 43a/2-10; 43b/3; 44b/6-13; 47a/6; 54a/7-13; 55a/4; 55b/5; 56a/5; 56b/7; 57a/4; 57b/5; 58a/10; 58b/7-11; 59a/8; 59b/5; 60b/5-11; 61a/6; 61b/7; 63a/9; 64a/12; 66a/11; 68b/4; 70a/7.

degin : (دَكِنْ) kadar.

d. 20b/6; 31a/10; 56a/9; 69b/3; 70a/4.

zevāle d. : öğle vaktine kadar 3a/11.

degiş- : (دَكِشْ) değişmek.

d. ür 47b/5.

degür- : (دَكُرْ) ettirmek.

ziyān d. : zarar ettirmek.

d. meye 42b/8.

delv : (دَلْوْ) kova burcu.

d. 7b/s; 13b/s; 19b/s; 25b/s; 31b/s;

37b/s; 43b/s; 49b/s; 55b/s 61b/s; 62a/s; 66b/s.

deñiz : (دڭيز) deniz.

d. 52a/12.

deri : (دري) deri.

d. 51b/11.

dermān : (درمان) çare.

d. 25a/3.

dervīş : (درويش) bir tarikate bağlı olan kişi.

d. ler 51a/10.

d. ol- : tarikate girmek.

d. 43b/5.

dervīşlik : (درويشلك) fakirlik.

d. 37b/2.

dest-gīr : (دستگير) yardımcı.

d. ol- : yardımcı olmak.

d. 43b/5.

devā : (دوا) çare.

d. 25b/4; 28b/10.

devlet : (دولت) saadet, mutluluk.

d. i 27a/6

d. ile 14a/5; 39a/5; 40b/8; 41b/10; 42a/11; 59b/5; 70a/9.

devletlü : (دولتلو) refah ve saadet sahibi.

d. 8b/7; 10a/10; 13b/5; 42b/3.

d. dür 12b/3; 21a/2; 22a/4; 26a/12; 42a/2; 44b/7; 45a/8; 46a/10; 46b/11; 47a/12; 47b/13; 48a/2; 50b/12-13; 51a/8-13; 53b/13.

d. lerden 45a/11.

d. lerdür 15a/8; 69a/7.

d. midür 42a/1; 66b/1.

d. sin 10b/11.

d. ol- : refah içinde ve saadetli olmak.

d. 4a/2; 6a/2; 6b/3; 11a/3; 11b/13; 12a/2; 24a/8; 50b/7; 52b/11.

devletlüliK+ : (دولتلولك) mutluluk.

d. 38b/4

d. e 69b/8.

d. ile 38a/3.

devletsüz : (دولتسوز) fakir, mutsuz.

d. midür 42a/1.

d. dür 66b/2.

d. ler 67a/3.

d. lerdür 67b/4; 68a/5; 70b/10.

d. ḳal- : mutsuz olmak.

d. ler 68b/6.

di- : (د) demek, söylemek.

d. dügüñ 21a/10; 57b/2.

d. dükleri 51b/1; 52b/4; 53b/6; 56a/11; 57a/13.

d. düñ 29a/4; 39a/4.

d. meyem 1b/11.

d. rler 54b/8; 55a/9; 55b/10; 56b/12-

13.

d. rsen 20b/5.

d. rsin 29a/2; 29b/2; 46b/12; 48a/11; 51a/2; 54a/2; 55b/12; 61b/11-12; 63a/4; 63b/11; 64a/2; 66a/10; 67a/12; 68a/10; 68b/11; 70a/2; 70b/2.

d. yüp 2b/3

d. vir- : söyleyivermek.

d. yü 57b/10.

rāz d. : sır söylemek.

d. me 54a/3; 56b/8.

d. meye 2b/7; 3a/5.

dil : (دِلْ) **1.** konuşmak.

d. ile 35b/3.

2. lisan.

ʿarab d. : Arapça.

d. inden 3b/6.

parsī d. : Farsça.

d. ine 3b/6.

dile- : (دِلَا) istemek, arzu etmek.

d. dügi 8a/7; 48b/3; 58b/6.

d. dügince 16a/8.

d. düm 1b/5.

d. r 34a/4.

d. rin 26b/1.

d. rse 2b/6.

d. rsen 20a/11.

d. rsin 12b/10; 63b/3; 64b/8.

d. se 2b/10.

dileK+ : (دِلَكْ) istek, arzu.

d. ince 4b/2; 6b/5; 58a/5-8.

d. üñ 60a/12.

d. üñce 18a/7.

d. üñi 55b/3.

d. bul- : isteğine ulaşmak.

d. 50a/2; 12b/10.

d. iriş- : amacına ulaşmak.

d. ine 4a/7.

d. ol- : istediği gibi olmak.

d. ince 21a/3.

d. üñce 45b/9.

d. vir- : isteğini vermek.

d. üñ 59b/11.

dillü : (دِللُو) çok konuşan.

d. dür 38b/5.

dīn : (دِينْ) inanç, Allah'a inanma ve bağlanma.

d. i 39b/5; 41b/9; 43a/12.

dīn-dār : (دِينْدَارْ) Allah'a inanmış ve bağlanmış.

d. 32a/2; 40a/6.

d. dur 32a/8.

dīnlü : (دِينْلُو) inançlı.

d. 42a/10.

d. dür 32b/3

dīnsüz : (دينسوز) inançsız.

d. dür 33b/5; 37b/13.

dir- : (دير) toplamak.

göñlüñi d. : kandırmak, aldatmak.

d. 7b/10.

dir' a-i ḫāric : (ديرعء خارج) kalkan harici.

d. 71a/4.

diri : (دري ، در) sağ, hayatta olan kimse.

d. 19a/8; 19b/9.

d. midür 16a/1.

d. dür 16a/2; 17a/4; 18b/7; 20b/11; 21a/12.

d. ol- : yaşamak.

d. 15b/13; 27a/3.

diril- : (ديرل ، دريل ، درل) yaşamak.

d. e 22a/1; 22a/2; 37b/2; 39b/6.

d. esin 59b/5.

d. mek 23b/5.

d. mez 30a/11.

d. ürsin 22b/5.

dirlik d. : hayat geçirmek.

d. e 26a/10-12; 52a/10.

d. meyesin 62b/13.

dirliK+ : (درلك) **1.** hayat, geçim.

d. 55a/8.

d. in 21b/3.

d. üm 21a/1; 52a/1; 58a/1.

d. üñ 26b/11; 52a/2; 52b/3; 53a/4.

2. ödenek, kazanç.

d. bul- : iş karşılığı ücret kazanmak.

d. 27b/4-5; 59a/7.

d. diril- : hayat geçirmek.

d. 26a/10-12; 52a/10; 62b/13.

d. eyle- : yaşamak.

d. 4b/2; 23b/7; 24b/10; 25b/9-11; 44a/6; 53a/12; 55b/8; 56b/11.

d. geçür- : yaşamak.

d. 53b/5; 56a/10; 57a/12; 58a/2; 58b/3; 60a/6; 61a/8.

d. iT- : yaşamak, geçim etmek.

d. 22b/3; 24a/6.

d. sür- : yaşamak.

d. 8b/11; 53b/4.

dost : (دوست) sevilen, güvenilen kimse.

d. 36b/9.

d. dur 34b/5; 38a/12.

d. lar 50b/9.

d. larum mı 9a/1.

d. laruñ 9a/2; 10a/4; 10b/5; 11b/7; 12a/8; 12b/9; 13a/10; 13b/11; 14a/11; 14b/13.

d. mıdur 33a/1.

d. uñ 28b/5; 29a/6; 33b/3.

d. uñdur 36a/8; 48b/10.

d. ol- : arkadaş olmak, sevilmek.

d. 15a/13.

dostlıḲ+ : (دُوْسْتلِقْ) dost olma durumu.

d. 27a/1-2; 27b/3; 29b/7; 30a/8; 30b/9; 31a/10.

d. ı 35a/6.

d. göster- : yakınlık göstermek.

d. 11b/6; 37b/11.

d. ol- : dost, arkadaş olmak.

d. 29b/6; 31b/11; 32a/12; 32b/13.

dön- : (دُونْ) **1.** değişmek.

d. e 41b/5-9; 45a/4; 48b/7; 50b/11.

2. vazgeçmek.

d. meye 63b/10.

d. mez 62a/7; 64a/11; 64b/12.

3. korkmak.

d. mez 40b/7.

4. gitmek.

d. e 50a/4; 64a/2.

d. er 49b/3.

dört : (دُرْتْ) dört.

yüz ḳırḳ d. bāb : yüz kırk dört bölüm.

d. 2b/5-6.

d. ayaḳlu : hayvan.

d. 15b/2; 17a/5; 18a/7; 18b/8; 19a/9; 19b/10; 20a/11; 21b/12; 21a/13; 51b/11; 52b/13.

d. ayaḳlu canavar : hayvan.

d. 15b/1; 16a/3; 16b/4; 17b/6.

dur- : (دُرْ ، دُورْ) **1.** kalmak.

d. a 24b/7; 41a/7; 58b/5; 59b/7; 61a/10; 65a/13.

d. a mı 60b/1.

d. duḳca 60a/8.

d. maya 25a/8; 57b/9; 59a/12; 60b/9.

d. maya mı 60b/1.

d. maz 22b/4.

2. cevherî fiil (bk. i-).

d. ur 3b/3; 59b/13; 70b/10.

idüp d. : sürekli olarak yapmak.

d. ur 56b/12.

ḳavlinde d. : sözünde durmak.

d. maya 62b/8.

d. maz 61b/4.

d. ur 60b/2; 61a/3; 64a/11; 65a/13.

pīşe idinüp d. : alışkanlık haline getirmek.

d. ur 57b/8.

yirinde d. : yerinde durmak.

d. ur 61a/12; 61b/13.

dut- : (دُوتْ) **1.** yakalamak.

d. alar 55b/2.

d. alar mı 55b/1.

d. amazlar 56a/3.

d. arlar 56b/4; 58a/7; 59b/10; 61a/13.

d. maya 70b/11.

d. mayalar mı 55b/1.

d. madıysa 60b/12.

d. mazlar 60a/11.

2. yerine getirmek.

d. ar 8a/13; 20b/5.

d. maya 70a/3.

3. beslemek.

d. arsın 15b/3.

4. meslek edinmek.

d. arsın 32a/13.

aṣṣı d. : kâr etmek.

d. a 49b/2.

buyruḳ d. : emri yerine getirmek.

d. ar 40b/5; 45b/7; 46b/9.

d. maz 43b/11.

esīri d. : esiri yakalamak.

d. mazlar 60a/11.

fāl d. : fal bakmak.

d. alar 3a/11.

d. an 3a/10.

d. maḳ 2b/10.

ġanīmet d. : nimet bilmek.

d. 10a/4.

göñlüñ fāriġ d. : gönlünü ferah tutmak.

d. 5b/5.

göñlüñ ḫoş d. : gönlünü ferah tutmak.

d. 6b/7; 7a/8; 7b/9; 8a/10; 8b/6; 21a/12; 22b/12; 33a/8; 38a/9; 38b/6; 39a/7; 44a/3; 45a/5; 57a/11.

d. asın 8b/10; 22a/6.

d. ġıl 9a/11.

ḫāṭıruñ ḫoş d. : rahat olmak.

d. asın 14b/6.

ḫor d. : aşağılamak.

d. ma 22a/8.

d. mayalar 3b/2.

ʿizzetin dāyim d. : yardımı ebedî kılmak.

d. sun 3b/9-10.

ḳavl d. : sözünde durmak.

d. ar 63a/9.

ögüT d. : nasihat dinlemek.

d. maya 4a/5.

d. maz 6b/10; 48a/13.

sehl d. : önemsememek.

d. maya 21a/10.

şek d. : şüphe etmek.

d. ma 23a/12.

ṭāliʿ d. : fal bakmak.

d. dum 2b/1.

d. maḳda 3a/7.

ümīd d. : ümit etmek.

d. arsın 19a/10; 19b/11.

yüz d. : dönmek, değişmek.

d. a 20b/2.

d. arlar 69b/8.

dutıcı : (طوتيجى) tutan.

buyruḳ d. : emri yerine getiren.

d. dur 6a/9.

fāl d. : fal bakan.

d. larından 3a/8.

kīn d. : kin besleyen.

d. dur 37a/10.

ögüT d. : nasihat dinleyen.

d. dur 6a/9.

dutulu : (دُوتُلُو) muhkem, iyi korunan.

d. dur 70a/5.

dükeli : (دُوكَلِي ، دُوكَلِ) hepsi, bütün.

d. 61b/9; 70b/10.

d. sin 62b/12.

dünyālıḳ : (دُنْيَالِقْ) dünyayla ilgili.

d. 65b/3.

düriş- : (دُورِشْ) (bk. dürüş-) çalışmak.

d. ür 36a/7.

d. ürseñ 57b/7.

d. ürsin: 68a/7.

dürlü : (دُرْلُو) türlü, çeşit.

d. 41a/4; 57b/6; 62b/3.

dürüst : (دُرُسْتْ) doğru, güvenilir.

d. 3a/6; 34a/12; 34b/13; 59b/13.

dürüş- : (دُورُشْ) (bk. düriş-) çalışmak.

d. megile 68b/8.

d. ürseñ 6a/5.

düş : (دُشْ ، دُوشْ) rüya.

d. de 48b/5.

d. ümde 47a/1.

d. üñde 47a/2; 47b/3; 48a/4; 49a/6; 49b/7; 50a/8; 50b/9; 51a/10; 51b/11; 52a/12; 52b/13.

d. gör- : rüya görmek.

d. 41a/1-2; 41b/3; 42a/4; 42b/5; 43a/6; 43b/7; 44a/8; 44b/9; 45a/10; 45b/11; 46a/12; 46b/13.

düş- : (دُوشْ) olmak.

ḫaṭā d. : hata olmak.

d. meye 3b/1.

düşmān : (دُشْمَانْ) (bk. düşmen) düşman.

d. 4a/3; 5b/6; 29a/5; 29b/6; 30b/8; 31b/10; 71a/5.

d. a 71a/4.

d. dan 5a/5; 6a/7; 6b/8; 33b/1; 40a/3; 42a/7.

d. dur 34b/5.

d. mıdur 33a/1.

d. uñ 7b/10.

düşmānlıḳ : (دُشْمَانْلِقْ) (bk. düşmenlik) düşmanlık, husumet.

d. gör- : kötülük görmek.

d. 51b/4.

d. ol- : küskünlük olmak.

d. uñ 6a/4.

düşmen : (دُشْمَنْ) (bk. düşmān) düşman,

yagı.

d. 14b/12; 31a/9; 22b/12; 35a/5; 36a/7.

d. den 4b/4; 8a/11; 8b/12; 9a/13; 12b/8; 13a/9; 32a/11; 33b/2; 34a/3; 34b/4; 35b/6; 36b/8; 37a/9; 37b/10; 38a/11; 38b/13; 39a/13; 39b/1-2; 40b/4; 41a/5; 41b/6; 42b/8; 43a/9; 43b/10; 44a/11; 44b/12; 45a/13.

d. dür 36a/8; 36b/9; 37a/10; 37b/11.

d. e 27b/1; 28b/4.

d. i 14a/10.

d. lerin 3b/10.

d. lerüm 9b/1.

d. lerüm mi 9a/1.

d. lerüñ 9b/2-3; 10b/4; 11a/5-6; 11b/6; 12a/7; 13b/10; 15a/12.

d. üñ 10a/3; 28a/3; 30a/7; 33a/13.

d. üñden 7a/9.

d. üñdür 33b/3; 43a/3; 43b/4; 48b/10; 49a/11.

d. üñe 27b/2.

d. arasında ḳal- : düşman içinde kalmak.

d. 27b/13.

d. ḳal- : düşmana geçmek.

d. lerüñe 21b/6.

d. yara- : düşman eline geçmek.

d. e 68b/2.

düşmenliK+: (دشمنلك) (bk. düşmānlıḳ) düşmanlık, husumet.

d. inden 35a/6.

düşvārlıḳ : (دشوارلق) zorluk.

d. 31a/9.

düzenlik : (دوزنلك) geçim.

d. eyle- : geçinmek, yaşamak.

d. 54b/13.

düzül- : (دوزل) telif olunmak.

d. mişdür 3a/5.

—E—

eʿazzü : (اعزّ) en aziz.

e. 3b/8.

ebed : (ابد) sonsuza kadar.

e. 67b/8.

ecell : (اجلّ) en ulu.

e. 3b/7-8.

edeb : (ادب) iyi terbiye, ahlak.

e. 38b/7; 39a/8; 39b/9; 40b/11; 41a/12; 41b/13.

e. den 41a/3.

e. i 17a/1-2; 17b/3; 18a/4; 18b/5; 19a/6; 19b/7; 20a/8; 20b/9; 21a/10; 22a/12; 22b/13; 38a/6.

edeblü : (أَدَبْلُو) terbiyeli, ahlaklı.

e. 36a/2; 40a/10.

e. dür 28a/12; 39a/6.

edebsüz : (أَدَبْسُوزْ) terbiyesiz, ahlaksız.

e. süzdür 26b/9.

e. ol- : terbiyesiz olmak.

e. 36b/3; 37b/5.

efḍal : (أَفْضَلْ) en faziletli.

e. 3b/8.

eflāk : (أَفْلَاكْ) felekler, gökler.

e. uñ 2a/10.

eger : (أَكَرْ) eğer.

e. 6a/7; 12a/10(2); 16b/9; 39b/2; 42a/7.

eglen- : (أَكْلَنْ) beklemek, oyalanmak.

e. e 65a/10.

e. mek 54a/9.

e. meye 62a/4.

e. mezsin 15b/5.

e. ür 62b/5.

egri : (أَكْرِ) kötü, hilekar.

e. midür 42b/1.

ehl-i maʿrifet : (أَهْلِ مَعْرِفَةْ) kabiliyetli kimse.

e. lerin 2a/3.

ekin : (أَكِينْ) buğday.

e. 7b/13.

eksil- : (أَكْسِلْ) azalmak.

e. meye 52b/2.

el : (أَلْ) el.

e. 4b/8.

e. i 29a/5; 63a/13.

e. inde 26b/8; 30b/1-2; 34b/10; 35a/11; 35b/12; 52b/5.

e. inden 33a/7; 33b/8; 34a/9.

e. ümde 51a/1.

e. üme 65b/1.

e. üñ 29a/5.

e. üñde 24b/4; 25a/5; 51a/2; 51b/3; 52a/4; 53a/6; 54a/12; 54b/9; 56a/12; 56b/13.

e. üñe 65b/2; 66a/3.

e. çek- : vaz geçmek.

e. üñ 6a/8.

e. çıḳ- : satılmak.

e. üñden 8b/13.

e. getür- : kazanmak.

e. e 38b/1-2.

e. gir- : kazanmak, kalmak.

e. üme 17b/1; 25b/1; 26b/1; 28b/1; 32b/1; 36b/1; 40b/1.

e. üñe 6b/6; 9a/11; 10a/13; 11a/3; 20a/7; 32a/9; 32b/2; 36b/13; 43b/8; 44a/7; 56a/6; 56b/5; 57a/6; 57b/7; 59a/10; 66a/7.

e. giT- : kaybetmek.

e. üñden 54b/6; 55b/9.

e. gör- : uygun olmak.

e. 71a/1.

e. ir- : **1.** gücü yetmek.

e. üñ 30b/8.

2. ulaşmak, almak.

e. üñ 59b/11.

e. ḳal- : sahip olmak, kaybetmemek.

e. ümde 52b/1.

e. ṭarlıḲ : fakirlik.

e. 25a/10; 25b/11.

e. uzaT- : almak istemek.

e. 60a/5.

e. üstünligi bul- : üstün olmak.

e. 28b/4.

e. üstün ol- : güçlü olmak.

e. üñ 7a/13.

elbette : (اَلْبَتَّه) mutlaka.

e. 12b/11.

emānet : (اَمَانَتْ) emanet.

e. e 29b/3; 30a/4; 30b/5; 31a/6; 32a/8; 32b/9; 33b/11; 34a/6-12; 38a/8; 38b/3; 43a/12;

emek : (اَمَكْ) bir işin yapılması için harcanan güç.

e. çek- : emek vermek.

e. 13b/13; 25b/2.

e. yi- : emek çekmek.

e. 6b/12; 12a/9; 15b/3; 41a/11; 48a/5; 49b/8; 50b/10; 51a/11; 51b/12; 61b/6; 69b/11.

emīn : (اَمِينْ) güvenilir.

e. 31b/7.

e. dür 61a/7

e. ol- : güvende olmak.

e. 8a/11; 9a/13; 39a/13; 41b/7; 43b/1-2; 44b/4; 70a/6.

emīnlik : (اَمِينْلِكْ) güvenilirlik, korkusuzluk.

e. 27a/2.

e. bul- : sadakat ve güvenilirlik olmak.

e. 28a/4.

e. ol- : sadakat olmak.

e. 27b/3.

emr : (اَمْرْ) Allah'ın olmasını istediği, takdir etdiği.

allah e. i 56a/6; 63a/10.

allah teʿālā e. i 27a/8; 28b/11.

endīşe : (اَنْدِيشَه) merak, şüphe.

e. 3a/11.

e. sinden 3a/6.

e. eyle- : merak etmek.

e. 61a/9.

e. iT- : tasalanmak.

e. 5a/2; 13a/9; 18b/3; 38a/11; 61b/3.

engīs : (اَنْكِيسْ) remlin şekillerinden.

e. 71a/1.

enīr : (اَنيرْ) çirkin, fena.

e. at : çirkin at.

e. 63a/3; 65a/7.

er : (اَرْ) **1.** koca.

e. 7a/1-2; 7b/3; 8a/4; 9a/6; 10a/8; 10b/9; 12b/13; 13a/1-2; ; 14a/13; 14b/5; 15b/7; 16a/8; 16b/9; 17a/10; 17b/11; 18a/12; 18b/13; 25a/1-2; 25b/3; 29a/10.

e. e 25a/1-2.

e. i 11a/10; 13b/3.

e. lere 11b/11.

2. erkek.

e. 4a/9; 9a/8; 11a/2; 12a/4; 12b/5; 13a/5; 13b/7; 14a/7; 14b/9; 15a/10; 15b/11; 16a/12; 16b/13; 24a/2; 24b/3; 25b/5; 26b/7-9; 27b/9-11; 28b/9-11; 29b/13; 30a/4; 32b/3; 42b/11; 50b/13; 67b/1-2; 69a/5; 70a/7.

e. dür 5a/11; 24b/5; 30a/11.

e. üñ 27b/7.

e. mi 24a/1.

e. var- : kocaya gitmek.

e. e 11a/10; 12a/12.

erlik : (اَرْلِكْ) kocalık.

e. eyle- : kocalık yapmak.

e. 26a/4; 29b/11.

e. iT- : kocalık etmek..

e. 58a/8.

erlü : (اَرْلُو) evli kadın.

e. ol- : evli olmak (kadın için).

e. 15a/6.

esed : (اَسَدْ) arslan burcu.

e. 4b/s; 10b/s; 16b/s; 22b/s; 34b/s; 40b/s; 46b/s; 52b/s; 58b/s; 63b/s; 69b/s.

esen : (اَسَنْ) sağlıklı.

e. dür 12b/2; 13a/3; 13b/4; 14a/4; 14b/6; 15a/7; 16a/2-9; 17a/11; 17b/5; 18a/6; 19a/8; 20a/10; 20b/11.

ṣaġ e. ol- : sağ salim olmak.

e. 18b/1.

esenlik : (اَسَنْلِكْ) rahat, huzur.

e. ol- : rahat ve huzur içinde olmak.

e. 22a/5; 28b/5.

esīr : (اَسيرْ) kul, köle.

e. 36b/1; 40b/10.

e. i 38b/6; 39a/7.

e. üñ 37a/3.

e. dut- : esiri yakalamak.

e. i 60a/11.

eṭrāf : (اَطْرَافْ) çevre.

e. uñ 1b/7; 2a/2.

ev : (اَوْ) ev.

e. 4b/12; 57b/1-2; 58a/3; 59a/5.

e. de 70b/10.

e. e 21b/5; 55b/7; 65a/4.

e. inde: 13b/1-2; 14b/4; 15a/5; 16a/7; 16b/8; 17b/10; 18b/12; 23b/5; 25a/8; 25b/9.

e. inden 15b/6.

e. ine 24b/11.

e. üñ 5a/13; 66b/1-2; 67a/3; 67b/4; 68a/5; 68b/6; 69a/7; 69b/8; 70a/9.

e. bul- : ev bulmak.

e. 58a/3; 58b/4; 59b/6; 60a/7; 60b/8; 61a/9; 61b/10; 62a/13.

e. ḳur- : evlenmek.

e. 36b/3.

evet : (اَوَتْ) fakat, ama.

e. 66a/8.

evḥad : (اَوْحَدْ) yegane, tek.

e. 3b/7-8.

evvel : (اَوَّلْ) önce.

e. 31b/1(2)-2; 33b/6; 34a/7; 35b/10.

e. i 68b/10; 69b/12.

e. inden 13b/8; 69b/3; 70a/4.

evvel-i ʿömr : (اَوَّلْ عُمْرْ) hayatın başı.

e. inde 24a/8.

evvelā : (اَوَّلاً) ilk önce.

e. 9b/7.

eyle- : (اَيْلَ) eylemek

aṣṣı e. : fayda etmek.

e. meye 36a/13.

e. ye 50a/3; 52a/7; .

āşiḳāre e. : söylemek.

e. mez 35b/7.

e. ye 55a/5.

ʿavretlıḳ e. : kadınlık yapmak.

e. ye 11b/11.

bāzirġālıḲ e. : ticaretle uğraşmak

e. 22a/13.

cemʿ e. : bir yere toplamak.

e. düm 2b/2.

dirlik e. : yaşamak.

e. ye 4b/2; 23b/7; 24b/10; 25b/9-11; 44a/6; 53a/12; 55b/8; 56b/11.

düzenlik e. : geçinmek, yaşamak.

e. ye 54b/13.

endīşe e. : merak etmek.

e. düñ 61a/9.

erlik e. : kocalık yapmak.

e. ye 26a/4; 29b/11.

fāyide e. : fayda etmek.

e. ye 31b/4.

fikr e. : düşünmek.

e. diler 2a/1.

ḳıyās e. : **1.** sanmak, düşünmek.

e. me 5a/13.

2. karşılaştırma.

e. ye 3a/4.

menfa'at e. : fayda etmek.

e. ye 32a/5.

pādişāhlıḳ e. : padişahlık yapmak.

e. ye 15a/3.

revā e. : gerçekleştirmek.

e. ye 55b/3; 56a/4; 57a/6.

sefer e. : yolculuğa çıkmak.

e. 9a/4.

tamām e. : bitirmek.

e. r 53b/9.

e. yüp 51a/4; 51b/5; 53a/8.

vefā e. : dostluğu devam ettirmek.

e. meye 62b/8.

yavuz ṣanu e. : kötü düşünmek.

e. me 24b/13.

ziyān e. : zarar etmek.

e. meye 27b/8.

eyliK+ : (ایلك) (bk. eylük, eyülik) iyilik.

e. 12a/13; 23b/7; 46a/5; 53a/12; 63b/6.

e. bul- : iyilik ve yardım görmek.

e. 5a/3; 16a/13; 53a/7; 53b/8.

e. gör- : yardım görmek.

e. 12b/5.

e. üzre ol- : sıhhatli olmak.

e. 12a/13.

eylüK+ : (ایلوك) (bk. eylik, eyülik) iyilik.

e. 23b/11; 52a/5; 67a/6

e. e 45a/4; 50b/11.

e ile 12a/10; 46a/2; 46b/3; 52a/2; 63b/5.

eyT- : (ایت) söylemek.

e. di 1b/9.

e. ür 1b/5.

e. ürsin 27b/2.

eyü : (ایو) iyi, hoş, güzel.

e. 4a/6; 5b/3; 6b/5; 7b/13; 8b/9; 9a/12; 12b/3-7; 14a/13; 16a/3; 17b/13; 19a/12; 22b/10; 23a/10; 23b/8; 26a/12; 26b/2; 30a/4; 31a/6; 33b/13; 34b/7; 36a/10; 36b/11; 41a/10; 41b/13; 42a/12; 44b/1-2; 45a/3; 45b/4; 46a/1; 46b/6; 47a/6-7-8; 47b/8; 49a/8; 49b/9; 50a/13; 52a/9-10; 58b/3; 62b/4; 64b/4; 65b/10; 67a/12.

e. den 64a/3.

e. dür 4b/7; 5a/2; 6a/3; 7a/5; 7b/6; 8a/7-8; 8b/8; 9b/9; 10a/11-12; 17b/6; 18b/8; 19a/9; 20a/11; 20b/12; 21a/6-13; 22a/8-9-10; 34a/2; 44a/2; 45a/10; 46a/6; 47b/9; 49a/4; 62a/6; 63a/5.

e. lerden 45a/11.

e. lerdür 14b/13.

e. mi 5a/1.

eyüliK+ : (ایولك) (bk. eylik, eylük) iyilik.

e. ile : 47b/5.

eyvān : (اَيْوَانْ) salon, divanhane, kemerli yüksek bina, çardak.

e. 47a/2.

—F—

faḳīh : (فَقِيهْ) fıkıh ilmiyle uğraşan.

f. 40a/10.

fāl : (فَالْ) fal.

f. dut- : fal bakmak.

f. 2b/10; 3a/10-11.

f. dutıcı : falcı.

f. 3a/8.

f. iT- : fal bakmak.

f. 3b/4.

fāriġ : (فَارِغْ) rahat, ferah.

göñlüñ f. dut- : gönlünü ferah tutmak.

f. 5b/5.

f. ol- : rahat olmak.

f. 13b/10-13; 21a/13; 34b/2; 42a/13; 48b/12.

fāsid : (فَاسِدْ) kötü, fena.

f. ol- : kötü olmak.

f. 19b/2.

fāyide : (فَايِدَهْ) fayda, yarar.

f. 11a/2; 11b/2; 12a/4; 14a/2; 15b/10-11; 16a/6; 17a/5; 26b/10; 28a/9; 30a/5; 30b/10; 36b/10; 38b/8; 39a/9; 50b/2; 55a/11; 62a/2; 63b/5-9; 69b/11.

f. ler 49a/5.

f. leri 11b/7.

f. si 22a/13; 27a/4; 34b/3; 50b/4; 54a/10.

f. bul- : yarar görmek.

f. 27b/4; 37b/6; 44b/8.

f. deg- : fayda olmak.

f. 12a/3; 14a/6.

f. ler 11b/3; 50a/7.

f. eyle- : fayda etmek.

f. 31b/4.

f. gel- : yardım gelmek.

f. 14a/7.

f. iT- : faydalı olmak, yaramak.

f. 15b/12; 28b/10.

f. ḳal- : iyi gelmek, yaramak.

f. 25b/4; 30a/12; 38b/1.

f. ol- : **1.** yardım etmek.

f. 13a/5; 13b/6;

2. yarar olmak.

f. : 14a/1; 16a/6; 30a/3; 35b/1-2; 36b/4; 39b/10; 40a/11; 42b/4; 47b/1; 48a/3; 49b/6; 50b/1-8; 53a/13; 62a/2; 63b/5-6.

f. ler 40b/12; 47b/2; 52a/11.

f. ñ 38a/7.

3. kâr olmak.

f. 51b/6; 61a/1.

f. si 19b/8; 54b/12.

fāyidelü : (فايدلو) yararlı.

f. 44b/5; 66a/11.

f. dür 18a/10; 66b/12.

fāyidesüz : (فايدسوز) yararsız.

f. dür 42b/2.

f. ol- : kârsız olmak.

f. 18a/5.

fāżıl : (فاضل) fazilet sahibi.

f. ları 3b/3.

fażl : (فضل) yardım.

f. ı 4b/4.

fen(n)+ : (فن) ilim.

f. de 3a/8.

f. e 3b/11.

ferāḫ : (فراخ) gönül açıklığı.

f. 71a/4.

ferişteh : (فرشته) melek.

f. ler 50a/8.

fermān : (فرمان) emir, buyruk.

f. 47a/10.

fesād : (فساد) kötü.

f. 56b/1; 64b/4.

fevḳ : (فوق) yukarı, üst.

f. gel- : bitmeye yaklaşmak.

f. a 58b/5.

feyż : (فيض) bolluk, ilim.

f. 71a/3.

fikirlü : (فكرلو) düşünceli.

f. dür 42b/11; 45a/3.

fikr : (فكر) düşünce.

f. ile 46a/12.

f. eyle- : düşünmek.

f. 2a/1.

f. iT- : düşünmek.

f. 21a/8; 58b/9.

furṣat : (فرصت) uygun vakit.

f. ol- : uygun vakit olmak.

f. 5b/10.

—G—

ġāfil : (غافل) dikkatsiz, tembel.

ġ. 17a/12.

gāh : (كاه) bazı.

g. 34b/7(2); 35a/4(2); 44b/2(2); 46b/6(2); 47a/7(2); 50a/13(2); 54a/6(2); 69b/10(2);

gāh gāh : (كاه كاه) zaman zaman.

g. 18b/2; 45b/4.

ġalebe (غلبه) galibiyet.

ġ den 69a/4.

ġamm : (غمّ) keder, tasa.

ġ. 23a/7; 62a/1; 71a/1-2-4.

ġ. çek- : endişelenmek.

ġ. 20a/10.

ġ. yi- : tasalanmak.

ġ. 13b/10; 41a/5.

ġanīmet : (غنیمت) faydalı durum.

ġ. dut- : nimet bilmek.

ġ. 10a/4.

ġarīb : (غریب) gurbette bulunan kişi.

ġ. 16a/1-2; 16b/3; 17a/4; 35a/10.

ġ. lerden 34b/9.

ġ. lerdür 13a/10.

ġarīblıḲ+ : (غریبلق) gurbette bulunmak.

ġ. da 13b/1; 15b/6; 19a/13; 23a/4; 24b/10; 26a/10; 26b/11; 27b/13.

ġ. dadur 14a/3.

ġ. dan 20a/2.

ġ. git- : gurbete gitmek.

ġ. a 20a/1.

ġāyet : (غایت) çok.

ġ. 27a/7; 29a/2; 67a/10; 67b/11; 68b/13.

ġ. de 3b/10

ġāyib : (غایب) kaybolan şey veya kişi.

ġ. 12b/1; 21a/4; 21b/5; 22a/6; 22b/7; 23a/8; 24a/10; 25a/12; 25b/13; 53a/1-2; 53b/3; 54a/4; 54b/5.

ġ. dür 15a/7; 24b/11.

ġayrı : (غیر) başka.

ġ. 10a/6.

gecirek : (کجرك) (bk. geçerek, gicirek) geççe, daha geç.

g. 17b/11; 65b/11.

geç : (کج) (bk. giç) geç.

g. 21b/2; 63b/7.

geç- : (کچ) **1.** geçmek.

g. e 21a/1(2)-2; 22b/6; 23a/4; 23b/11; 25a/11; 26a/4; 26b/11; 30a/8; 40a/2; 41a/4; 42b/12; 43a/8; 44b/11; 45b/13; 47a/4; 48a/6; 52a/1(2)-2; 53a/4.

g. er 42b/7; 55a/8.

g. erdür 62b/2.

g. iserdür 33a/6.

2. soğumak, bırakmak.

g. er 53a/10.

göñlinden g. : düşünmek.

g. er: 14b/5.

ḫāṭruñdan g. : gönlünden geçmek.

g. er 7b/6.

geçerek : (کچرك) (bk. gecirek, gicirek) geççe, daha geç.

g. 13a/2; 65b/9.

geçür- : (کچور) sürdürmek.

g. e 21b/3-4; 22a/4; 25a/8-10; 26b/13; 54b/7; 56a/10; 57a/12; 58a/2.

g. esin 53b/5; 58b/3; 59a/4; 60a/6; 60b/7; 61a/8.

dirlik g. : yaşamak.

g. e 56a/10; 57a/12; 58a/2.

g. esin 53b/5; 58b/3; 60a/6; 61a/8.

gel- : (کل) **1.** dönüp gelmek.

g. e 22a/6; 22b/7; 24a/10; 50b/3; 51a/4; 51b/5; 52a/6; 53a/2; 57a/10; 58b/13; 60a/10; 60b/12; 62a/3-4; 62b/3; 63a/6; 63b/7; 64a/8-6; 64b/3; 65a/10; 65b/1(2); 65b/11; 67a/8; 67b/13.

g. e mi 53a/1.

g. esin 65a/4.

g. iserdür 58b/8.

g. mek 23b/9.

g. mege 55b/7.

g. meye 21b/5; 24b/11.

g. meye mi 53a/1.

g. mez 60a/11.

g. ür 20a/2; 54b/5; 66b/13.

g. ürse 3a/2.

2. kalmak.

g. e 21a/9.

fāyide g. : yardım gelmek.

g. e 14a/7.

fevḳa g. : bitmeye yaklaşmak.

g. ince 58b/5.

girü g. : dönmek.

g. e 21a/4; 50a/2; 53a/8; 54a/4; 55a/6; 55b/13; 56a/8; 56b/9; 58a/12.

g. e mi 20a/1.

g. esin 66a/6; 69a/12; 69b/13.

g. meye 25a/12.

g. meye mi 20a/1.

g. mez 25b/13.

g. ür 20b/3; 22b/2; 23a/8; 64b/9; 66a/12.

g. ürsin 68b/11.

ḫaber g. : haber gelmek.

g. e 63a/4; 64b/7; 65a/8.

g. eler 65b/9.

ola g. : evvelden beri olmak.

g. ür 63b/5.

rāst g. : yolunda gitmek.

g. meye 67b/7.

ṣaġ g. : canlı dönmek.

g. esin 65b/5.

vāz g. : vazgeçmek.

g. meye 20b/9.

ziyān g. : kötülük gelmek.

g. e 65b/4.

gelin- : (کلن) dönülmek.

g. e 66b/7.

genc : (كَنْج) hazine, define.

g. bul- : hazine bulmak.

g. 31b/8.

geñezliK+ : (كَكَزْلِكْ) kolaylık.

g. 13a/12; 21a/2; 22a/4; 22b/5; 52a/1-2; 52b/3; 53b/5; 57a/12; 65b/6; 66b/4; 69b/4.

g. ile 69a/9; 69b/10; 70a/11.

g. ile mi 21a/1.

g. ol- : kolaylık olmak.

g. 6a/11.

gerçek : (كَرْچَكْ) doğru, hakikat.

g. 29b/7; 35b/3; 39a/10; 54b/1; 55a/9; 56a/5; 57a/7; 58b/10; 59b/12.

g. dür 45a/4; 46b/13; 54b/8.

g. söyle- : doğru söylemek.

g. 31b/7; 35a/1.

gerçeklik : (كَرْچَكْلِكْ) doğruluk.

g. göster- : doğruluk göstermek.

g. 36b/5.

gerek : (كَرَكْ) gerek, olmalı.

g. 1b/9; 3a/10-13; 3b/2-3.

gerek- : (كَرَكْ) lazım olmak.

g. dür 61a/4.

g. se 26a/9; 27a/11; 57b/10.

geT- : (كَدْ) (bk. giT-) gitmek.

öle g. : ölüp gitmek.

g. e 68b/7.

getür- : (كَتُورْ) getirmek.

g. eler 55b/2.

g. ürler 57b/6.

ele g. : kazanmak.

g. düm, 38b/1.

g. esin 38b/2.

ḫayr g. : sonunu iyi eylemek.

g. e 48a/11.

girü g. : tekrar yakalamak.

g. ürler 56b/4; 58a/7; 59a/9; 59b/10.

ġuṣṣa g. : tasalanmak.

g. me 9a/13.

gümān g. : şüphelenmek.

g. me 18a/2; 20b/7.

ṣevāb g. : yardım etmek.

g. di 3b/13.

yirine g. : gerçekleştirmek.

g. e 55a/2.

gevher : (كَوْهَرْ) mücevher.

g. 52b/13.

gibi : (كِبِي) gibi, benzer

g. 2a/7; 8a/7; 30a/10; 48b/3; 58b/6; 63b/7.

g. dür 19a/2; 35b/3.

giç : (كِچْ ، كِيچْ) (bk. geç) geç.

g. 28a/10; 50b/4; 54b/5; 55a/13.

gicirek : (كجرك) (bk. gecirek, geçerek) geççe, daha geç.

g. 9a/7; 30b/2; 31a/11.

gider- : (كدر) ortadan kaldırmak.

göñlüñden gümānı g. : şüphe etmemek.

g. esin 19b/5.

gine : (كنه) tekrar.

g. 4a/12.

giñliK+ : (كيكلك) rahatlık.

g. e 4b/13.

gir- : (كر) girmek, kalmak.

g. e mi 17b/1; 26b/1.

g. meye mi 17b/1; 26b/1.

g. mez 25b/1; 28b/1; 32b/1; 36b/1.

g. ür 60a/3.

ele g. : kazanmak, kalmak.

g. e 6b/6; 11a/3; 20a/7; 32a/9; 32b/2; 36b/13; 40b/1; 43b/8; 44a/7; 56a/4; 56b/5; 57a/7; 59a/10; 66a/7.

g. e mi 17b/1; 26b/1.

g. iser 9a/11; 10a/13.

g. iserdür 65b/2.

g. mez 57b/7.

g. ür mi 25b/1; 28b/1; 32b/1; 36a/1; 36b/1.

yola g. : düzene girmek.

g. e 71a/5.

girü : (كرو) tekrar, yeniden.

g. 8b/13; 22b/7; 23a/3; 24a/5-10; 24b/11; 25a/7; 25b/8; 26a/9; 26b/10; 27a/11; 27b/12; 28a/13; 36b/1; 40b/4-7; 41b/9; 42b/10; 45a/4; 55b/1-2-7; 58b/8; 62a/7; 63a/6; 63b/10; 64a/2-8-11; 67a/8-12.

g. bul- : tekrar ele geçirmek.

g. 22b/1; 23b/4; 34b/2; 35a/3; 36b/2; 37a/3-7; 37b/8; 38a/9; 38b/6-10; 39a/7-11; 39b/8-12; 40a/9-13; 40b/10; 41a/11; 42a/13; 57a/5.

g. bulın- : kayıbını bulmak.

g. 34b/1(2).

g. bulun- : kayıbını bulmak.

g. 35b/4.

g. gel- : dönmek.

g. 20a/1; 20b/3; 21a/4; 22b/2; 23a/8; 25a/12; 25b/13; 50a/2; 53a/8; 54a/4; 55a/6; 55b/13; 56a/8; 56b/9; 58a/12; 64b/9; 66a/6-12; 68b/11; 69a/12; 69b/13.

g. getür- : yakalamak.

g. 56b/4; 58a/7; 59a/9; 59b/10.

g. ḳal- : artmak, arta kalmak.

g. 3a/3.

giT- : (كيت ' كت) **1.** gitmek.

g. di 20a/1; 52a/6; 54b/11; 62a/5; 63a/7; 63b/8; 64b/10; 65a/11.

g. e 41a/7; 51b/7; 56b/10; 57b/12;

58a/13.

g. en 20b/3; 50a/1.

g. er 45b/6.

g. meye 55a/7.

g. mez 49a/2.

g. mişdür 61b/1; 64a/9.

g. üpdür 66a/13.

2. geçmek.

g. meye 44a/10.

3. kaçmak.

g. di 40b/10; 56a/3.

4. kaybolmak, çalınmak.

g. di 37a/7.

elüñden g. : kaybetmek.

g. e: 55b/9.

g. er: 54b/6.

ġarīblıġa g. : gurbete gitmek.

g. di 20a/1.

gün g. : güneşin başka bir burca girmesi.

g. ince 59b/7.

işe g. : göreve gitmek.

g. di 51a/4; 51b/5.

sefere g. : yola çıkmak.

g. ersen 19b/13.

g. ersin 67b/9.

gizlen- : (گزلن) saklanmak.

g. e 67a/7; 67b/8; 68b/10; 69b/12.

g. miş 47b/4; 48b/6; 49a/7; 50a/9; 51a/11; 51b/12; 62a/9.

gizlü : (گزلو) saklı.

g. 1b/10; 19a/2; 20a/4; 46b/1; 47a/3; 48a/5; 49b/8; 50b/10; 52a/13; 61a/5; 62b/10; 63a/11; 63b/12; 64a/13; 64b/2; 70a/13.

g. dür 59b/2.

göden : (گودن) bilgisiz.

g. 23a/2.

gök : (گوك) (bk. göy) gökyüzü.

g. den 41b/4; 53a/13.

g. gürle- : gök gürlemesi.

g. 7a/12.

gökcek : (گوكجك ، گوکجك) güzel, sevimli.

g. 38a/4; 39b/7; 40a/8; 40b/9; 41b/11.

g. dür 37a/2; 39a/6; 42b/13.

g. midür 37a/1.

g. ol- : güzel olmak.

g. 31b/3.

göñ(ü)l : (گوكل ، گوکل ، گوگل) gönül.

g. 13a/12; 26a/7; 38a/12; 38b/12; 40a/9; 40b/4; 58b/3; 67b/13.

g. den 40b/13; 45a/3.

g. i 4a/7; 16a/8; 58a/5.

g. üñ 6b/5; 8a/7; 9a/11; 21a/4; 23b/2; 28b/12; 35b/13; 38a/9; 38b/6; 39a/7; 40b/5; 41b/12; 44a/3; 48b/3; 57a/11; 58a/8; 58b/6; 64a/8.

g. üñde 10b/6; 17b/7; 18a/8; 45b/6; 46a/7.

g. üñdeki 4a/13.

g. üñden 19b/5.

g. üñe 9a/13; 18a/2; 20b/7.

g. dir- : kandırmak, aldatmak.

g. üñi 7b/10.

g. fāriġ dut- : gönlünü ferah tutmak.

g. üñ 5b/5.

g. gümānı çıḳar- : şüphe etmemek.

g. üñden 22b/11.

g. gümānı gider- : şüphe etmemek.

g. üñden 19b/5.

g. ḫoş dut- : gönlünü ferah tutmak.

g. üñ 38a/9; 38b/6; 39a/7; 44a/3; 57a/11.

g. üñi 6b/7; 7a/8; 7b/9; 8a/10; 8b/6-10; 9a/11; 21a/12; 22a/6; 22b/12; 33a/8; 45a/5.

g. geç- : düşünmek.

g. inden: 14b/5.

ḳorḳuyı g. çıḳar- : korkmamak.

g. den 48b/12.

göñüllü : (كُوكُللُو) gönül sahibi.

g. 13a/10; 38a/1-2.

g. dür 9a/2; 42a/12.

gör- : (كُورْ) **1.** görmek.

g. düñ 47a/2; 47b/3; 48a/4; 48b/5; 49a/6; 49b/7; 50a/8; 50b/9; 51a/10; 51b/11; 52a/12; 52b/13.

g. düñse 41b/3.

g. e 3a/3.

g. em mi 30a/1.

g. esin 30a/1; 31a/4; 32a/6; 32b/7; 33a/8; 33b/9; 34a/10; 34b/11; 35a/12; 35b/13; 50a/6.

g. meyem mi 30a/1.

g. mezsin 31b/5.

g. ür 30b/3.

g. ürsin 8b/2; 9b/4.

2. yapmak.

g. miş, 70a/7.

aṣṣı g. : fayda görmek.

g. esin 13a/6.

düş g. : rüya görmek.

g. düm 41a/1; 47a/1.

g. düñ 41a/2; 41b/3; 42a/4; 42b/5; 43a/6; 43b/7; 44a/8; 44b/9; 45a/10; 45b/11; 46a/12; 46b/13.

düşmānlıḳ g. : kötülük görmek.

g. esin 51b/4.

el gör- : uygun olmak.

g. üp 71a/1.

eylik g. : yardım görmek.

g. ürsin 12b/5.

iş g. : yararlılık göstermek.

g. miş 69b/6; 9b/4; 70a/7.

māl g. : miras kalmak.

g. esin 18b/4.

menfa'at g. : fayda görmek.

g. esin 51a/3.

g. ürsin 12b/4.

ṣādī g. : memnun olmak.

g. esin 45a/6.

zaḥmet g. : sıkıntı çekmek.

g. mek 7a/7.

g. meyesin 53a/4; 53b/5.

g. ürsin 30b/4.

ziyān g. : zarar etmek.

g. esin 70b/7.

g. meyesin 32a/11; 39b/13.

görin- : (كُورِنْ) **1.** olmak.

g. ür 7a/6; 9a/10-12; 36b/11.

2. zannetmek.

g. ür 36a/10.

görklü : (كُوْرْكلُو) **1.** güzel.

g. 32a/4.

2. iyi.

g. 4b/10; 5b/2.

göster- : (كُوسْتَرْ) davranmak.

gerçeklik g. : doğruluk göstermek.

g. ür 36b/5.

dostlıḳ g. : yakınlık göstermek.

g. ür 37b/11.

g. ürler 11b/6.

göy : (كُويْ) (bk. gök) gökyüzü.

g. 48b/4.

g. den 46a/13; 47b/1-2; 48a/3; 49a/5; 49b/6; 50a/7; 50b/8; 51a/9; 51b/10; 52a/11; 52b/12.

ġuṣṣa : (غُصّه) tasa, kaygı.

ġ. 8a/12; 11b/1; 71a/1-2-4-5.

ġ. çek- : endişe etmek.

ġ. 8a/5.

ġ. getür- : tasalanmak.

ġ. 9a/13.

ġ. iriş- : endişe etmek.

ġ. 23a/7.

ġ. yi- : tasa etmek.

ġ. 5a/5; 8a/9; 9b/2-9.

ġuṣṣasuz : (غُصَّه سُوزْ) tasasız.

ġ. dur 56b/11.

ġurbet : (غُرْبَة) gurbet.

ġ. de 14b/4.

güç : (كُوجْ) **1.** zulüm, haksızlık.

g. 4a/3; 26b/9; 48a/8.

g. den 65a/5.

2. zor.

g. ile 58b/2.

g. iT- : zulmetmek.

g. 38b/11.

gümān : (گمان) şüphe.

gönlünden g. çıḳar- : şüphe etmemek.

g. ı 22b/11.

g. getür- : şüphelenmek.

g. 18a/2; 20b/7.

gönlünden g. gider- : şüphe etmemek.

g. ı 19b/5.

g. it- : şüphe etmek.

g. 20a/6.

gümānsuz : (گمانسوز) şüphesiz.

g. ol- : şüphesiz olmak.

g. 8a/2.

gün : (گون) **1.** gündüz.

g. 44a/10; 47a/5; 58a/4; 59b/7.

2. güneş.

g. giT- : güneşin başka bir burca girmesi.

g. 59b/7.

g. ṭoġ- : güneşin doğması.

g. 3a/10.

g. ṭoġusı : doğu.

g. 62b/6; 63a/7; 63b/8.

günāh : (گناه) dinî suç.

g. 54b/8.

g. ı 56b/12.

günde : (گنده) hergün.

g. 3b/4.

günlik : (گونلك) hergün.

g. 19b/12.

gürle- : (گورلمك) çok ses çıkarmak.

gök g. : gök gürlemesi.

g. mek 7a/12.

güzīde : (گزیده) seçkin.

g. 3a/13.

—H—

ḫaber : (خبر) haber.

ḫ. 44a/2; 62a/1-2; 62b/3; 63a/4; 63b/5; 64a/6; 66a/10; 66b/11; 67a/12; 67b/13.

ḫ. e 71a/6.

ḫ. işiT- : haber duymak.

ḫ. 44a/1; 44b/3; 45a/4; 45b/5; 46a/6; 46b/7; 47a/8; 47b/9; 48a/10; 48b/11; 49a/12; 49b/13.

ḫ. gel- : haber gelmek.

ḫ. 63a/4; 64b/7; 65a/8; 65b/9.

ḥācet : (حاجت) ihtiyaç.

ḥ. 2a/9.

ḥ. i 55a/12.

ḥ. in 3a/2.

ḥ. üñ 57a/6.

ḥ. üñi 56a/4.

ḥācetsüz : (حاجتسوز) ihtiyacı olmayan.

ḥ. ḳal- : çaresiz olmak.

ḥ. 2b/3.

ḥācı : (حاجى) hacca giden kimse.

ḥ. lar 51a/10.

ḥaḳ(ḳ) : (حق) **1.** gerçek.

ḥ. 42a/4.

ḥ. dur 41a/2; 41b/3; 44a/2-8; 44b/3; 44b/9; 46a/6-12; 46b/7-13; 48a/10.

ḥ. mıdur 41a/1; 44a/1.

2. Allah.

ḥ. teʿālā yüce Allah 8b/5.

3. kişiyle ilgili.

ḥ. uñda : 50a/13.

ḥaḳīḳī : (حقيقي) gerçek.

ḥ. 12a/8.

ḥakīm (حكيم) **1.** doktor, hekim.

ḥ. 30b/1-2; 33a/7; 33b/8; 34a/9; 34b/10; 35a/11; 35b/12.

ḥ. den 31a/3.

ḥ. üñ 31b/4; 36a/13.

2. bilgin, felsefeci.

ḥ. ler 2b/4.

ḥāl : (حال) durum, vaziyet.

ḥ. 15b/2; 40a/1-2; 41a/4; 42b/7; 44a/10; 62a/12.

ḥ. de 50a/5; 53a/11.

ḥ. i 5a/1-2; 5b/3; 6a/3(2); 6b/4-5; 7a/5-6; 7b/6-7; 8a/7-8; 8b/8-9; 9a/8-9-10-12; 9b/9-10-11; 10a/11-12; 10b/12-13; 11a/13; 15b/1; 17b/12-13; 18a/7; 18b/8; 19a/9; 19b/10; 20a/11; 20b/12; 21a/13; 41b/5; 42a/6; 43b/9; 44b/11; 45b/13; 46a/1-2; 46b/3; 47a/4; 47b/5; 48a/1-6-7; 48b/7; 49a/8; 49b/5-9; 50a/10; 51b/13; 69a/1.

ḥ. ile 8a/2; 9b/5; 65a/12; 67a/8.

ḥ. leri: 5b/1; 50b/11.

ḫalāṣ : (خلاص) kurtulma.

ḫ. bul- : kurtulmak.

ḫ. 6b/2; 26b/12; 27a/13.

ḫalife-i hārūnü'r-reşīd : (خليفه هارون الرشيد)

(bk. hārūnü'r-reşīd) Abbasi halifesi.

ḫ. 1b/5.

ḫalvet : (خلوت) hamamın sıcak bölmesi.

ḫ. 52b/13.

ḥamel : (حمل) koç burcu.

ḥ. 8b/s; 14b/s; 20b/s; 26b/s; 32b/s; 38b/s; 44b/s; 50b/s; 56b/s; 67b/s.

ḥāmile : (حامله) gebe.

ḥ. 24a/2; 26a/6; 27a/8; 27b/9; 28a/10; 28b/11; 29a/12.

ḫ. dür 24a/1.

ḫāne : (خانه) ev.

ḫ. 71a/1.

ḫ. sidir 71a/1-2-4(2).

ḫarāb : (خراب) yıkık, viran.

ḫ. ol- : yıkılmak.

ḫ. 57a/1-2; 57b/3; 59a/6.

ḥarām : (حرام) dince yasak edilmiş şey.

ḥ. 68b/12.

ḥ. dan mı 63b/1.

ḥarāmī : (حرامي) yol kesen, haydut.

ḥ. den 62a/11.

ḥ. nüñ 63a/13.

ḥarām-zāde : (حرامزاده) namussuz.

ḥ. 28a/1; 31b/9.

ḥ. dür 32b/11.

ḫarc : (خرج) gider, bir iş için kullanılan şey.

ḫ. 34b/12.

ḫ. iT- : harcamak.

ḫ. 36a/9.

ḫāric : (خارج) hariç, dışında.

ḫ. 71a/3(2)-4.

ḥarīṣ : (حريص) hırslı, bir şeye çok düşkün.

ḥ. 3b/11.

ḥarīṣlıḳ : (حريصلق) bir şeyi çok istemek.

ḫ. dan 26b/5.

ḫ. ol- : düşkünlük olmak.

ḫ. 23b/3.

hārūnü'r-reşīd : (هارون الرشيد) (bk. ḫalife'i hārūnü'r-reşīd) Abbasi halifesi.

h. 1b/8; 3a/4.

ḥasedsüz : (حسدسز) içten, doğal.

ḥ. 33a/2.

ḥāṣıl : (حاصل) husule gelen, çıkan.

ḥ. iT- : çıkarmak.

ḥ. 2a/6-11-13; 42a/9.

ḥ. ol- : gerçekleşmek.

ḥ. 3b/5; 45b/12.

ḥasret : (حسرت) kavuşma isteği duyulan şey.

ḥ. ine 71a/2.

ḫāṣṣa : (خاصه) bir kimseye ya da bir şeye özel olan nitelik, kuvvet, güç.

ḫ. 3b/11.

ḫasta : (خسته) hasta.

ḫ. 8a/5; 11b/12; 12a/13; 12b/2; 13a/3; 13b/4; 17b/12; 30b/2; 33a/7; 33b/8; 34a/9; 34b/10; 35a/11.

ḫ. dur 16b/10.

ḫ. mıdur 12b/1.

ḫ. ya 27b/8; 29b/12; 31b/4; 32a/5; 32b/6; 36a/13.

ḫastalıK̤+ : (خستلق) hastalık.

ḫ. ı 9b/8; 15b/8; 18a/13.

ḫ. dan 11a/11.

ḫ. ḳurtıl- : iyi olmak.

ḫ. dan 9a/7; 10a/9; 10b/10; 11b/12.

ḫaṭā : (خطا) yanlışlık.

ḫ. düş- : hata olmak.

ḫ. 3b/1.

ḫāṭır : (خاطر) akıl, gönül.

ḫ. uñ 14b/6.

ḫ. uñda 20b/13; 49a/13.

ḫ. geç- : gönlünden geçmek.

ḫ. uñdan 7b/6.

ḫ. ḫoş dut- : rahat olmak.

ḫ. uñ 14b/6.

ḫatm : (ختم) bitirme.

ḫ. ol- : bitmek, sona ermek.

ḫ. 46a/2.

ḥay^v^āt : (حيوات) hayat, yaşam.

ḥ. da 23a/11.

ḫāyin : (خاين) hiyanet eden.

ḫ. 39a/4-10.

ḫ. dür 29b/3.

ḫayli : (خيل) çokça, epeyce.

ḫ. 65a/2.

ḫayr : (خير) **1.** hayırlı.

ḫ. 2b/8; 10b/7; 27a/13; 35a/3; 48a/9; 49a/12; 62a/3; 62b/3; 66a/10; 68a/11; 71a/1-6.

2. fayda.

ḫ. ı 47a/9; 49b/13.

ḫ. ıla 66b/11.

ḫ. bul- : fayda görmek.

ḫ. 11a/8; 53a/7.

ḫ. getür- : sonunu iyi eylemek.

ḫ. 48a/11.

ḫ. iriş- : fayda etmek.

ḫ. lar 9a/4.

ḫ. ol- : uğurlu olmak.

ḫ. 20a/5; 20b/2; 27a/9; 46b/8; 47b/10.

ḫ ıla 67b/7.

ḫayrlu : (خيرلو) hayırlı, faydalı.

ḫ. 67b/10.

ḫ. dur 44a/2.

ḫayrsuz : (خيرسز) hayırsız, faydasız.

ḫ. ol- : faydasız olmak.

ḫ. 9b/5.

ḥāżır : (حاضر) **1.** hazır, bizzat bulunan.

ḥ. 1b/8.

ḫ. uñdadur 10a/5.

2. yaşayan, hayatta olan.

ḥ. lar 19b/9; 21b/13.

ḥāżır ḳ. : toplamak.

ḥ. 2a/3.

ḫazīne : (خزينه) hazine.

ḫ. 46b/2; 49a/7; 60a/3; 60b/4; 61a/5; 62a/9; 62b/10; 63a/11; 63b/12; 64a/13.

ḫ. bul- : gizli ve değerli mal bulmak.

ḫ. 46b/1; 47a/3; 47b/4; 48a/5; 48b/6; 49b/8; 50a/9; 50b/10; 51a/11; 51b/12; 52a/13; 61b/6.

helāk : (هلاك) mahvolmak.

h. iT- : yok etmek, öldürmek.

h. 28a/3.

h. ol- : **1.** ölmek.

h. 13a/9; 61b/12.

2. yıkılmak, viran olmak.

h. 61b/11.

ḥelāl : (حلال) helal.

ḥ. 10a/13; 26b/4; 66a/7; 67b/10; 68a/11; 69a/13.

ḥ. den 65b/6; 67a/9.

ḥ. den mi 63b/1.

ḥelāl-zāde : (حلالزاده) namuslu.

ḥ. 24a/2; 29a/4.

ḥ. dür 28a/2; 29b/5; 30a/6; 30b/7; 31a/8; 33a/12.

hem : (هم) hem.

h. 8a/4; 11a/8; 14a/13; 17a/12; 28b/13; 44a/4; 49b/4; 62b/3; 64a/3(2)-6; 65b/5; 70a/11(2).

hemān : (همان) hemen, derhal.

h. 59b/7; 61a/3.

henüz : (هنوز) hâlâ, bu ana kadar.

h. 65b/12.

her : (هر) her, hep, bütün.

h. 2a/2-13; 2b/6; 8a/2; 9b/5; 8b/9; 54b/13; 65a/12; 67a/84.

h. ḳanda : herhangi bir yer.

h. 23b/4; 24b/6; 28a/13.

h. kişi : herkes.

h. 2b/6; 66a/5.

h. ne : herhangi.

h. 1b/9; 11b/4; 15b/2; 63b/3.

hergiz : (هرگز) asla, hiçbir zaman.

h. 21b/5; 42b/5; 43b/7; 45b/11; 55b/11; 61b/3-5; 63a/12; 69a/8.

heves : (هوس) arzu, istek.

h. it- : istemek.

h. 2b/1; 62a/10.

h. ol- : istek olmak.

h. 24b/9.

ḫışım : (خصم) akraba

ḫ. ları 25b/9.

ḫ. uñdan 34a/8.

ḫ. uñ 22a/11.

hīç : (هيچ) hiç.

h. 1b/10; 4a/3; 8a/9; 9b/9; 12a/3; 15b/3; 18b/3; 19a/12; 20a/2-6; 20b/7; 21a/8; 22a/9; 23a/12; 24b/13; 27b/7; 31b/13; 34a/3; 36b/8; 37b/4; 39b/9-10; 42a/3; 42b/4; 45b/5; 48a/5; 49b/6-8-12; 51a/11; 51b/12; 55a/7; 60a/7; 61a/9; 61b/10; 62b/10; 64a/7-13; 69b/9; 70a/3; 70b/4-13.

ḫilᶜatlü : (خلعتلو) padişah veya vezir tarafından beğenilen kişi.

ḫoş ḫ. ol- : padişahın takdirini kazanmak.

ḫ. 13b/5.

ḥīle : (حيله) oyun, aldatma.

ḥ. issi : hilekar, dolandırıcı.

ḥ. 27b/11; 35a/8; 42a/10; 47b/7.

ḥ. iT- : aldatmak.

ḥ. 35a/5.

himmet : (همت) gayret, yardım.

h. it- : yardım etmek.

h. 7b/3.

hindī : (هندى) Hindistanlı.

h. ler 2a/5.

hindistān : (هندستان) Hindistan.

h. 2a/2.

ḥirfet : (حرفت) meslek.

ḥ. den 34a/5.

ḥisāb : (حساب) hesap.

ḥ. 3a/3.

ḥ. ın 2a/11.

ḥiṣār : (حصار) kale.

ḥ. 69b/4; 70a/5.

ḥ. ı 69a/3.

ḥ. aç- : kaleyi almak.

ḥ. ı 68b/1.

ḥ. al- : kaleyi fethetmek.

ḥ. ı 70b/6.

ḫōd : (خود) de, da, dahi.

ḫ. 61a/2

ḫor : (خور) değersiz.

ḫ. 18b/13; 48b/1-7; 51b/13; 53b/12; 68a/5.

ḫ. dur 49b/4; 54a/13; 60a/9.

ḫ. lardur 67b/4.

ḫ. dut- : aşağılamak.

ḫ. 3b/2; 22a/8.

ḫ. ḳal- : aşağılanmak.

ḫ. 57b/4.

ḫ. ḳıl- : güçsüz düşürmek.

ḫ. 3b/10.

ḫ. ol- : aşağı olmak.

ḫ. 15b/9; 50a/5; 51b/9; 53a/11.

ḫorlıḲ+ : (خورلق) bayağılık, aşağılık.

ḫ. ıla 21b/4.

ḫ. ḳal- : aşağı görülmek.

ḫ. da 51b/8.

ḫoş : (خوش) iyi, güzel.

ḫ. 13b/5; 26a/10; 37b/6; 44a/6; 50b/6; 56b/11; 58a/2; 59a/4; 60a/6; 61a/8; 62b/13; 64a/6.

ḫ. dur 11a/13; 35a/4; 49a/4.

ḫāṭruñ ḫ. dut- : rahat olmak.

ḫ. 14b/7.

göñlüñ ḫ. dut- : gönlünü ferah tutmak.

ḫ. 6b/7; 7a/8; 7b/9; 8a/10; 8b/6-10; 9a/11; 21a/12; 22a/6; 22b/12; 33a/8; 38a/9; 38b/6; 39a/7; 44a/3; 45a/5; 57a/11.

ḫ. ḫilʿatlü ol- : pâdişahın takdirini kazanmak.

ḫ. 13b/5.

ḫ. ḳıl- : rahat olmak.

ḫ. 40b/5.

ḫ. ol- : **1.** sağlığına kavuşmak.

ḫ. 8a/5; 8b/6; 11b/12; 16b/10; 24b/6-10; 30b/1-2; 33a/7; 33b/8; 34a/9; 34b/10; 35a/11; 35b/12.

2. rahat olmak.

ḫ. 35b/13; 41b/12; 45b/6.

3. güzel olmak.

ḫ. 58a/1.

ḫoşlıḲ+ : (خوشلق) iyilik, ferahlık.

ḫ. 23a/4-6; 26b/13; 57a/12.

ḫ. ıla 13a/12; 20b/3; 22b/6; 40a/9; 40b/4; 46b/3; 47a/4; 50a/10; 51a/12; 53a/4; 56a/10; 58b/3; 60b/7; 62a/2; 66b/7(2); 67b/13.

ḫ. ir- : rahatlığa ermek.

ḫ. a 4b/13.

ḫ. iriş- : rahatlığa ermek.

ḫ. a 4a/12.

ḫūlu : (خولو) huylu.

ḫ. dur 23b/10; 31a/8; 31b/9; 41a/10.

ḥūt : (حوت) balık burcu.

ḥ. 8a/s; 13b/s; 14a/s; 20a/s; 26a/s; 32a/s; 38a/s; 50a/s; 56a/s; 67a/s.

ḥükm : (حكم) emir.

ḥ. inde 8b/5.

ḥürmet : (حرمت) saygı.

ḥ. bul- : saygı görmek.

ḥ. 29a/3; 57b/4.

ḥürmetlü : (حرمتلو) saygılı.

ḥ. 48b/2; 56b/2; 57a/3.

—I—

ıraḳ : (اراق) uzak.

ı. 15b/6.

ı. da 49a/9.

ı. ol- : uzak olmak.

ı. 59a/13.

ırmaḲ+ : (ارمق) ırmak, nehir.

ı. 52a/12.

ı. a 32a/7; 34b/12; 35a/13.

ı. dan 29b/1-2; 30a/3; 30b/4; 31a/5; 31b/6; 32b/8; 33a/9; 33b/10; 34a/11

ıssı : (اسى) sıcaklık, hararet.

ı. dan 18a/13.

—İ—

i- : (اى) (bk. dur-) cevherî fiil.

i. di 1b/8; 2a/6.

i. se 15b/2.

ibtidā' : (ابتداع) yeni bir eser oluşturmak.

i. olın- : yazılmak.

i. 3b/13.

ictimā' : (اجتماع) kavuşma.

i. 71a/6.

iç- : (اچ) içmek.

and i. : yemin etmek.

i. er 54b/1-2; 55a/3; 55b/4; 56a/5; 56b/6; 57a/7; 58a/9; 58b/10; 59a/11; 59b/12; 60a/13.

i. megi 57b/8.

i. mez 58b/10; 59b/12.

ot i. : tütün içmek.

i. den 9a/5.

içmeklik : (اچمكلك) içmek.

dārū i. : ilaç içmek.

i. 27a/7.

içün : (اچون ، ايچون) için.

i. 3a/4; 3b/9; 9b/12; 36a/7.

idin- : (ايدن) edinmek.

kesb i. : meslek edinmek.

i. e 20b/9.

pīşe i. dur- : alışkanlık haline getirmek.

i. üp 57b/8.

iḥtiyāṭ : (احتياط) tedbir, sakınma.

i. 3b/1.

iki : (اكه ، اكى) iki.

i. 62b/1-2-3; 63a/3; 63b/4; 64a/5; 64b/6; 65a/7; 65b/8; 66a/9; 66b/10; 67a/11; 67b/12; 68a/13.

i. cihān müzdin b. : dünya ve ahiret için kazanç sağlamak.

i. 68b/9.

i. yüzlü : özü sözü bir olmayan, riyakar.

i. 29b/3; 36a/4.

on i. : on iki

i. 2b/5.

ikişer : (ایكیشر) ikili ikili.

on i. : on ikili bölümler halinde.

i. 2b/12.

il : (ایل) memleket, ülke.

çīn i. : Çin ülkesi.

i. ine 2a/2.

pars i. : fars ülkesi.

i. ine 2a/2.

rūm i. : rumeli, Anadolu.

i. ine 2a/1.

ʿ**ilāc** : (علاج) ilaç.

i. 10a/9; 24b/1; 25a/3; 25b/4; 26a/5; 26b/6; 27b/8; 28a/9; 28b/10; 29a/11; 30a/9; 32a/5; 32b/6; 35a/11.

ʿi. ı 29b/12.

ʿi. ıla 24b/2.

ʿ**ilācsuz** : (علاجسوز) ilaç kullanmamak.

i. 24b/2.

ilci : (ایلجی) (bk. ilçi) elçi.

i. 50a/1; 50b/3; 51a/4; 52b/7; 55b/13; 62a/4; 62b/5; 63a/6; 64a/8; 64b/9; 66b/13.

i. ler 2a/1.

ilçi : (ایلچی) (bk. ilci) elçi.

i. 50a/2; 51b/5; 53a/8; 53b/9; 54a/9; 54b/11; 63b/7; 65a/10; 65b/11; 66a/12.

i. nüñ 55a/12.

ilçüliK+ : (ایلچولك) elçilik görevi.

i. e 52a/6.

ile : (ایله) (bk. birle) ile.

i. 2a/11;3b/1; 7b/5; 10b/7; 11b/8-9; 14b/7; 15a/8; 16b/5-9; 17b/7; 18a/11; 19b/6; 22b/5; 24b/1; 26a/13; 26b/13; 27a/8-13; 28b/11; 29b/10; 35a/11; 38b/12; 52a/1; 53a/2; 54b/13; 56a/6; 62a/1-3; 63a/10; 64a/7; 64b/3; 65b/1(2); 66a/10-11; 66b/3-4; 69a/9; 69b/13.

ilet- : (ایلت) ulaştırmak, bitirmek.

başa i. : tamamlamak.

i. mez 18a/4.

illā : (الا) **1.** ille, mutlaka.

i. 1b/11; 10b/9; 13a/2-7-10; 15b/12; 17a/12; 17b/11-12; 18a/5-12; 18b/9-13; 19b/6; 23a/13; 24b/10; 26a/4; 26b/11; 29a/10; 29b/10; 30a/10; 30b/12; 31a/2-8-9-11; 31b/11; 32b/13; 34b/12; 35a/5-8; 36a/5; 36b/5; 37a/2-

4; 37b/2-3-11; 38a/4; 38b/5; 39b/7-11; 40a/8; 41b/9; 42a/8-12; 42b/9; 44b/10; 46a/5; 47b/6-9; 48a/10; 48b/8-13; 50b/4; 51b/9; 52b/7-8; 53b/9; 54a/9-10; 57a/4; 58a/12; 59b/2-3-4-10; 61a/6; 61b/9; 62b/4; 64a/10; 64b/11; 65a/10; 68a/9; 69a/5; 70a/7.

2. fakat.

i. 7a/4; 9b/2-3-5; 10b/4; 11b/8; 12a/7-8-12; 18a/3-4; 19a/6; 25b/7; 26a/11; 27a/6; 30b/2; 36a/10; 37a/7; 38a/2; 38b/2-11; 40b/9; 42b/2; 44b/3; 45b/7; 47a/6; 50a/9; 50b/12; 53b/3; 58b/11; 61b/7; 69a/5; .

ʿillet : (عِلَّةْ) hastalık, sakatlık.

ʿi. inden 11a/9.

ʿilletsüz : (عِلَّتسُوزْ) sağlıklı.

ʿi. dür 45b/3.

ʿilm : (عِلْمْ) **1.** ilim, bilim.

ʿi. 2a/7; 38b/7.

2. bilgi.

ʿi. 22a/12; 24a/4; 38a/6.

ʿi. oḳı- : ilim tahsil etmek.

ʿi. 37a/4.

ʿi. ögren- : ilim tahsil etmek.

ʿi. : 39a/8; 39b/9; 40b/11; 41a/12; 41b/13.

ʿilm-i nücūm : (عِلْمِ نُجُومْ) astroloji.

ʿi. ı 2a/10.

ʿilm-i tıb : (عِلْمِ طِبْ) tıp ilmi.

ʿi. 2a/7.

ʿilm-i usṭurlāb : (عِلْمِ اُسْطُرلَابْ) yıldızların uzaklığını hesaplayan bilim dalı.

ʿi. 2a/11.

ʿimāret : (عِمَارَتْ) **1.** yoksullara yiyecek dağıtmak üzere kurulmuş olan hayır evi.

ʿi. 23b/1-2; 24b/4; 25a/5; 25b/6; 26a/7; 26b/8; 27a/9; 27b/10; 28a/11; 28b/12; 29a/13.

2. bina, yapı.

ʿi. 57a/1-2; 57b/3; 58a/4; 58b/5; 59a/6; 59b/7; 60a/8; 60b/9; 61a/10; 61b/11.

ʿi. ol- : **1.** bitmek, tamamlanmak.

ʿi. 25b/6.

2. bayındır, maʿmur hale getirmek.

ʿi. 51a/1-2; 51b/3; 52a/4; 52b/5; 53a/6; 53b/7; 54a/12; 54b/9; 55a/10; 55b/11; 56a/12; 56b/13.

inan- : (اِنَانْ) inanmak.

i. ma 45b/5.

incin- : (اِنجِنْ) üzülmek.

i. esin 20a/7.

iñen : (اِيكَنْ) çok, pek.

i. 11a/13; 28b/8.

inşā'allah : (إنْشاءَ اللّٰه) Allah nasib ederse.

i. 48a/11.

i. te'ālā 45a/13; 63b/11.

ir : (ايرْ) erken.

i. 28a/10.

ir- : (ايرْ) ermek, ulaşmak, yetişmek.

i. e 29a/5.

i. e mi 64a/1.

i. meye mi: 64a/1.

2. ulaşmak, almak.

i. e 59b/11.

elüñ i. : **1.** gücü yetmek.

i. mez 30b/8.

2. ulaşmak, almak.

i. e 59b/11.

ḫoşlıġa i. : rahatlığa ermek.

i. e 4b/13.

māla i. : mal kazanmak.

i. ersin 30a/10.

mertebeye i. : rütbe almak.

i. meye 61a/11.

murāduña i. : isteğine ulaşmak.

i. esin 12a/5.

i. meye 60b/10.

şāẕlıḳ i. : sevinç ulaşmak.

i. e 11b/1.

ululıġa i. : yüceliğe, saygınlığa ermek.

i. e mi 12a/1.

i. meye mi 12a/1.

iriş- : (ايرشْ ، ارشْ) ulaşmak.

i. e 20b/1; 64b/7.

i. ince 58a/1; 61a/10.

i. ür 3a/1.

i. ürsin 9b/4; 19a/10.

dilegine i. : amacına ulaşmak.

i. e 4a/7.

ġuṣṣa i. : endişe etmek.

i. e 23a/7.

ḫayr i. : fayda etmek.

i. ür 9a/4.

ḫoşlıġa i. : rahatlığa ermek.

i. e 4a/12.

şāẕlıḳ i. : sevinç olmak.

i. e 17a/13.

şer i. : kötülük olmak.

i. ür 12b/8.

ululıġa i. : yüceliğe ermek.

i. e 39a/8; 58b/6

i. ür 12a/2; 58a/5.

irişil- : (ايرشلْ) ulaşılmak

i. meye 67b/9; 68a/10.

is : (اسْ) (bk. issi) sahip.

i. leri 5a/13.

ḳalem i. ol- : bilgili, alim olmak.

i. lerinden 11a/5.

issi : (اِسّی) (bk. is) sahip.

buyruḳ i. : güçlü, emredebilen.

i. dür 48b/2.

ḥīle i. : hilekar, dolandırıcı.

i. dür 27b/11; 35a/8; 42a/10; 47b/7.

ḳılıç i. : savaşçı, asker.

i. dür 3b/13.

i. ol- : sahip olmak.

i. 1b/6-7; 10b/2; 12b/6; 16a/10; 47b/13; 48a/2.

issilik : (اِسّلِكْ) (bk. ıṣṣı) sıcaklık, hararet.

i. 8b/4.

iste- : (اِسْتَه) istemek.

i. 26a/3; 46b/2; 49a/7; 57b/5.

i. dü(gi) 11a/7.

i. dügüñ 8a/12; 58b/4; 60b/8.

i. mez 59b/3.

i. rsen 11b/4; 43a/5.

i. rsin 51a/5; 53a/9.

ululıḳ i. : makam istemek.

i. düñ 10/5; 12a/9; 13a/11; 13b/12; 14a/12.

i. r 14a/12.

i. rsin 12a/9; 13a/11; 13b/12.

isti' māl : (اِسْتِعْمَالْ) kullanma.

i. it- : kullanmak.

i. 19a/6.

iş : (اِشْ) **1.** çalışma, meslek.

i. 12b/10(2); 28b/1-2; 65a/1; 65b/3; 67b/7; 68b/9; 69b/11.

i. de 4a/9; 45a/1-2; 65a/2; 70b/13.

i. den 6a/11; 29a/3; 29b/4; 30a/5; 30b/6; 31a/7; 32b/1-2; 33a/3-11; 33b/4-12; 34a/13; 34b/6; 35a/7; 35b/8; 36a/9; 36b/10; 37a/11; 37b/12; 38a/13; 40a/5; 40b/1; 40b/6; 41a/7; 44a/13; 66a/4; 67a/6; 69a/10.

i. e 13a/4; 48b/9.

i. i 9b/8; 36b/11; 49a/4-10; 66b/13.

i. ile 32a/9.

i. inden 24b/9.

i. lerden 70b/7.

i. üñ 54b/11.

2. hal, mesele, vaziyet.

i. 23b/8.

i. den 44b/4.

i. de 42b/11.

i. i 20b/1-2; 21a/3; 22a/5; 24a/9; 24b/8; 25a/11; 25b/12; 50b/3; 52b/7; 53a/8; 53b/9; 65b/11.

i. üñ 61b/9.

i. üñde 45b/4; 46b/6; 47a/7.

3. bela.

i. 40a/1-2; 40b/3;

4. davranış.

i. i 56b/1.

i. üm 1b/10.

i. üñ 12b/11.

5. çıkar.

i. 68a/2.

i. başar- : bir meseleyi sonuçlandırmak.

i. 22a/12.

i. bil- : **1.** becerikli olmak.

i. 50a/12; 50b/12-13.

2. mesleği bilmek.

i. i 18b/5.

i. bitür- : bir işi sonuçlandırmak.

i. 54a/9; 65a/10.

i. bul- : iş bulmak.

i. i 11a/7.

i. git- : göreve gitmek.

i. e 51a/4; 51b/5.

i. gör- : yararlılık göstermek.

i. 69b/6.

i. i 9b/4.

i. in 70a/7.

i. işle- : çalışmak.

i. i 5a/10; 66b/5; 68a/8; 70a/12.

i. ḳo- : işe yerleştirmek.

i. e 49b/11.

i. oñ- : işlerin düzelmesi.

i. lerüñ 7a/13.

i. ögren- : meslek öğrenmek.

i. i 17a/1; 17b/3; 18a/4; 20b/9; 22b/13.

i. yara- : çalışmaya uygun olmak.

i. e 4b/10; 5b/12.

işbu : (اِشبُو) bu.

i. 4a/1; 4b/1-2-10; 5a/1-7-12; 6a/1-2; 6b/1-2-8-9-10-13; 7a/1-2-3-4-11; 7b/1-4; 8a/1-2-3-4; 8b/1-2-3-4; 9b/13; 10a/1-2; 10b/1-2-3-7; 11b/11; 12b/1; 13a/1-8-9-11-12; 13b/1-2-12; 14a/1-2-3-4-9-10-13; 14b/1-2-3-5-6-11-12; 15a/4-5-6-7-12; 15b/3-4-5-6-7-8-13; 16a/4-5-6-7-8-9; 16b/1-2-3-4-7-8-9-10-11; 17a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11; 17b/3-4-5-8-9-10-11-12; 18a/1-2-4-5-6-7-9-10-11-12-13; 18b/1-2-3-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 19a/1-2-3-4-6-7-8-11-12-13; 19b/3-4-5-6-7-8-9-12-13; 20a/1-2-4-6-8-9-1012-13; 20b/1-3-6-7-9-10-11-12; 21a/2-3-4-6-7-8-10-11-12-13; 21b/1-2-3-4-5-7-8-9-11-12-13; 22a/1-2-3-4-5-6-8-9-1012-13; 22b/2-3-4-5-6-7-9-10-11-13; 23a/1-2-3-4-5-6-7-8-10-11-12; 23b/1-2-4-5-6-7-9-10-12; 24a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-12-13; 24b/1-2-3-4-5-7-8-9-10-11-13; 25a/2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12; 25b/1-2-3-4-5-6-7-9-10-11-12-13; 26a/1-2-3-4-5-6-7-8-10-11-12-13; 26b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-12-13; 27a/1-3-4(2)-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 27b/1-2-4-5-6-7-8-9-10-11-13; 28a/1-2-3-4-5-6-8-9-

10-11-12; 28b/1-2-3-4-6-7-8-9-10-11-12-13; 29a/1-2-3-4-5-7-8-9-10-11-12-13(2); 29b/1-2-3-4(2)-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 30a/3-4-5-6-8-9-11-12; 30b/1-2-3-4(2)-5-6(2)-7-8-9-10-11-12-13; 31a/5(2)-6-7-8-10-13; 31b/4-6-7-9-12-13; 32a/1-2-3-4-5-7(2)-8-9-10-11-13; 32b/1-2-3-4-5-6-8-9-10-11-33a/1-2-3-4-5-6-7-9-10-11-12; 33b/1-2-3-4-5-6-7-8-10-11-12-13; 34a/1-(2)-2(2)-3-4-5-6-7-9-11-12-13(2); 34b/3(2)-4-5-6-(2)-7-8-9-10-12(2)-13; 35a/1-2-4-5-6-7-8-9-10-11-13; 35b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-12; 36a/2-3(2)-4-5-6(2)-7-8-9-10-11-12-13; 36b/2-4-5-6-7(2)-8-9-10(2)-11-12; 37a/1-2-3-4-5(2)-6-7-8(2)-9-10-11-12-13; 37b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 38a/1-2-3-4-5-6-7(2)-8-9-10(2)-11-12-13;38b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 39a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 39b/2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 40a/1(2)-2(2)-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 40b/3(2)-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 41a/1-2-3-4(2)-5-6-8-9-10-11-12-13; 41b/1-2-3-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 42a/1-2-3-4-6-7-8-9-10-11-12-13; 42b/1-2-3-4-5-7(2)-8-9-10-11(2)-12-13; 43a/1-2-3-4-5-6-8-9-10-12-13; 43b/1-3-4-5-6-7-9-10-11-13; 44a/1-2-3-4-5-6-7(2)-8-10-11-12-13; 44b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-11-12-13; 45a/1-2-3-4-6-7-8-9-10-12-13; 45b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-13; 46a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12; 46b/3-4-5-6-7-8- 9-10-11-12-13; 47a/4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 47b/5-6-7-8-9-10-11-12-13; 48a/6-7-8-9-10-11-12-13; 48b/1-2-4-7-8-9-10-11-12-13; 49a/1-2-3-9-10-11-12-13; 49b/1-2-3-4-9-10-11-12-13; 50a/1-2-3-4-5-7-10-11-12-13; 50b/1-2-3-4-5-6-11-12-13; 51a/1-2-3-4-5-6-7-9-13; 51b/1-2-3-4-5-6-7-8-10-13; 52a/3-4-5-6-7-8-9; 52b/1-2-4-5-6-7-9-10; 53a/1-2-3-5-6-7-8-9-10-11; 53b/1-2-3-4-6-7-8-9-10-11-12; 54a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 54b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 55a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 55b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 56a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 56b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 57a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 57b/3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 58a/4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 58b/1-4-5-6-7(2)-8-9-10-11-12-13; 59a/1-2-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 59b/1-2-3-6-7-8-9-10-11-12-13; 60a/1-2-3-4-7-9-10-11-12-13; 60b/1-2-3-4-5-9-10-11-12-13; 61a/1-2-3-4-5-6-9-10-11-12-13; 61b/1-2-3-4-5-6-7-10-11-12-13; 62a/1-2-4-5-6-7-8-9-10-13; 62b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11; 63a/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-

12; 63b/1-4-5-7-8-9-10-11-12-13; 64a/1-2-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 64b/1-2-3-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 65a/1-2-3-4-6-7-8-9-10-11-12-13; 65b/3-4-5-7-8-9-10-11-12-13; 66a/1-2-4-5-6-8-9-10-11-12-13; 66b/1-2-3-5-6-7-9-10-11-12-13; 67a/1-2-3-4-6-7-8-10-11-12-13; 67b/1-2-3-4-5-7-8-9-12-13; 68a/1-2-3-4-5-6-8-9-10-12-13; 68b/1-2(2)-3-4-5-6-7-9-10-11-13; 69a/3-4-5-6-7-8-10-11-12; 69b/1-2-3-4-5-6-7-8-9-11-12-13; 70a/1-2-3-5(2)-6-7-8-9-10-12-13; 70b/1-2-3-4-6(2)-7-8-9-10-11-13.

işiT- : (اِشِتْ) duymak.

i. meye 70b/4.

i. mez 49b/12.

ḫaber i. : haber duymak.

i. em 44a/1.

i. düñ 44b/3; 45a/4; 45b/5; 46a/6; 46b/7; 47a/8; 47b/9; 48a/10; 48b/11; 49a/12; 49b/13.

ögüT i. : nasihat dinlemek.

i. ür 4b/6.

işkence : (اِشْكَنْجه) eziyet, azap.

i. 55b/4.

işle- : (اِشْلَه) çalışmak, yapmak.

i. dügüñ 65a/2.

i. r 30a/4; 47a/5.

i. rin 28b/1; 65a/1.

i. rsin 12b/10(2); 28b/2; 65b/3; 66a/4; 68b/9; 69b/11.

ʿamel i. : davranmak.

i. rsin 26b/2.

iş i. : çalışmak.

i. 5a/10.

i. rsen 68a/8.

i. rsin 66b/5; 70a/12.

riyā i. : ikiyüzlülük yapmak.

i. rdür 41a/8.

ṣuç i. : suç işlemek.

i. di mi 51b/1.

i. medi mi 51b/1.

i. mişdür 55a/9; 55b/10.

işlü : (اِشْلو) iş sahibi.

i. dür 4a/3; 23a/10; 26b/9; 34a/12; 39b/5; 45b/8; 48a/8.

i. lerdür 12b/3.

işsüz : (اِشْسُز) işsiz.

i. ol- : işsiz olmak.

i. 28a/5.

iT- : (اِتْ) etmek.

i. dügümüz 60b/1.

i. e 3b/4.

i. erse 50a/11.

i. meye 3b/4-5.

i. üp 52a/6.

ʿamel i. : davranmak.

i. e 8a/13; 41a/12.

aṣṣı i. : fayda etmek.

i. e 64a/4.

āşikāre i. : söylemek.

i. er 56b/8.

i. meye 53b/2.

bāzirgānlıḳ i. : ticaretle uğraşmak.

i. mek 21b/12.

birlik i. : birleşmek, bir araya gelmek.

i. e 26a/13.

bühtān i. : iftira etmek.

i. erler 51b/2; 53a/5.

cehd i. : çalışmak, çabalamak.

i. erseñ 30b/8.

çāre i. : yardım etmek.

i. emezlerdi 2b/3.

dirlik i. : yaşamak, geçim etmek.

i. e 24a/6.

i. iserdür 22b/3.

endīşe i. : tasalanmak.

i. ersin 61b/3.

i. me 5a/2; 13a/9; 18b/3; 38a/11.

erlik i. : kocalık etmek.

i. iserdür 58a/8.

fāl i. : fal bakmak.

i. e 3b/4.

fāyide i. : faydalı olmak, yaramak.

i. e 28b/10.

i. meye 15b/12.

fikr i. : düşünmek.

i. ersin 58b/9.

i. meyesin 21a/8.

güç i. : zulmetmek.

i. erler 38b/11.

gümān it- : şüphe etmek.

i. meyesin 20a/6.

ḫarc i. : harcamak.

i. esin 36a/9.

ḥāṣıl i. : çıkarmak.

i. üben 2a/11.

i. düm 2a/6.

i. dümidi 2a/13.

i. düñ 42a/9.

helāk i. : yok etmek, öldürmek.

i. esin 28a/3.

heves i. : istemek.

i. di 2b/1.

i. mez 62a/10.

ḥīle i. : aldatmak.

i. er 35a/5.

himmet i. : yardım etmek.

i. erseñ 7b/3.

i. dur- : sürekli olarak yapmak.

i. üp 56b/12.

isti'māl i. : kullanmak.

i. meye 19a/6.

ittifāḳ it- : birleşmek.

i. mişler 3a/12.

ögüdüñi ḳabūl i. : nasihate uymak.

i. e 69b/1.

i. er 5b/8; 7a/11; 7b/12; 69b/2.

i. meye 69b/1.

i. mez 5a/7.

ḳahr i. : yenmek, mahvetmek.

i. ersin 30a/7; 31b/10; 33a/13.

ḳarār it- : sebat etmek.

i. meye 12a/12.

ḳısmet i. : bölümlere ayırmak.

i. düm 2b/5.

menfa ʿat i. : fayda etmek.

i. er 32b/6.

māla meyl i. : malı sevmek.

i. meye 40b/11.

niyyet i. : düşünmek, tasarlamak.

i. ersin 30b/10.

i. di 64a/1.

i. düñ 31a/12.

i. mez 55b/7.

i. mişdür 2b/8.

önegülik i. : inatçılık etmek.

i. er 5a/7.

rūzī it- : nasip etmek.

i. medi 9b/12.

ṣavaş it- : savaşmak.

i. mek 69a/5.

sefer i. : yolculuk etmek.

i. erin 14a/1.

i. ersin 13a/12; 14a/2; 16b/7.

i. esin 11a/8; 69b/13.

su 'āl i. : soru sormak.

i. ersin 7a/10.

şāẕılıḳ i. : mutluluk vermek.

i. meye 15b/12.

şek i. : şüphelenmek.

i. me 25b/3; 46a/3; 60a/3.

i. meyesin 23a/5; 45b/2.

ṭama ʿ i. : çok istemek.

i. ersin 5a/9.

tamām i. : sonuçlandırmak.

i. e mi 50a/1.

i. er 52b/7.

i. meye mi 50a/1.

i. üp 50b/3; 65b/11.

ṭarḥ i. : bölmek, ayırmak.

i. e 2b/12.

taṣnīf i. : kitap haline getirmek.

i. memişdür 3a/9.

i. mişler 3b/3.

terk i. : bırakmak, ayrılmak.

i. isersin 31a/2.

yavuzlıḳ i. : kötülük etmek.

i. emezler 12a/7.

ziyān i. : zarar vermek.

i. e 51b/6; 58a/12.

i. erler mi 70b/1

i. meyeler 70b/2.

i. mez 38b/13.

i. mezler mi 70b/1.

ẓuhūr i. : ortaya çıkmak.

i. ip 71a/5.

ittifāḳ : (اِتِّفَاقْ) birleşme.

i. ıyla 2b/1.

i. it- : birleşmek.

i. 3a/12.

ʿizzet : (عِزَّتْ) ikram, yardım.

ʿi. 14b/8.

ʿi. ile 5b/2.

b. urlar 15a/8.

ʿi. bul- : yücelik bulmak.

ʿi. 5a/3.

ʿi. dāyim dut- : yardımı ebedî kılmak.

ʿi. in 3b/9-10.

—K—

ḳabūl : (قَبُولْ) razı olma.

ögüT ḳ. iT- : nasihate uymak.

ḳ. 5a/7; 5b/8; 7a/11; 7b/12; 69b/1-2.

ḳaç- : (قَچْ ، قَچ) kaçmak.

ḳ. an 37a/3; 38b/6; 39a/7; 58b/8; 60a/11; 60b/12; 61b/1; 62a/5; 62b/6; 63a/7; 65b/12; 66a/13.

ḳ. anı 55b/1-2; 56a/3; 56b/4; 57a/5; 57b/6; 58a/7; 59a/9; 59b/10; 61a/13.

ḳ. dı 36b/1.

ḳ. mışdur 61b/2; 62b/6.

ḳaçḳun : (قَچْقُونْ ، قَاچْقُونْ ، قَاچْقُونْ ، قَچْقُونْ) kaçak.

ḳ. 36b/2; 37b/4; 38a/5; 42a/13; 63b/8; 64a/9; 64b/10; 65a/11.

ḳ. mıdur 42b/1.

ḳ. dur 43b/4; 44b/6.

ḳ. ı 39b/8; 40a/9; 41a/11; 41b/12.

ḳadar : (قَدَرْ) denli.

ne ḳ. : ne ölçüde, ne derecede.

ḳ. 6a/5; 7b/3; 30b/8; 57b/7.

ol ḳ. : o sayıda, o ölçüde.

ḳ. 2b/13; 3a/1.

ḳādir : (قَادِرْ) kuvvetli, güçlü.

ḳ. dür 60b/2.

ḳāḍī : (قَاضِى) kadı.

ḳ. ları 1b/7.

kāğıd : (كَاغِدْ) kağıt.

ḳ. 2b/10.

ḳahr : (قَهْر) üstün gelerek mahvetme.

ḳ. iT- : yenmek, mahvetmek.

ḳ. 30a/7; 31b/10; 33a/13.

ḳal- : (قَلْ) **1.** bulunduğu görev ve makamı korumak.

ḳ. a 16a/5.

ḳ. acaḳdur 17b/8.

ḳ. a mı 14b/1.

ḳ. maya mı: 14b/1.

ḳ. ur 14b/2.

2. geçmek.

ḳ. a 19b/1; 21a/9; 21b/6; 23a/9; 23b/13; 38b/2; 39a/3.

ḳ. maya 40a/5.

3. durmak.

ḳ. a 23b/6; 40b/3; 44a/10; 48b/7; 55a/7-10; 55b/11; 58a/4; 67b/8.

ḳ. a mı 40a/1; 57a/1.

ḳ. ısardur 49b/10.

ḳ. maya 41b/5; 43b/9; 45b/13; 57a/2; 57b/3-13.

ḳ. maya mı 40a/1.

ḳ. maz 42b/7.

ḳ. ur 69a/11.

4. birlikte yaşamak.

ḳ. a 50b/5; 51a/6; 52a/8; 53b/11; 54a/11.

ḳ. a mı 49a/1.

ḳ. maya 51b/7.

ḳ. maya mı 49a/1.

ḳ. maz 52b/9; 53a/10.

5. sahip olmak.

ḳ. a 52b/2; 53a/3; 53b/4; 56a/9; 57a/11.

ḳ. a mı 52b/1.

ḳ. maya 39b/4; 40b/6; 41b/8; 42b/10; 43b/12; 44a/13; 55b/9; 57b/12; 58a/13.

ḳ. maya mı 52b/1.

ḳ. maz 54b/6.

6. kurtulmak.

ḳ. ur 57a/5.

7. artmak.

ḳ. mışıdı 2b/13.

ḳ. ursa 2b/12.

bāḳī ḳ. : sonuna kadar kalmak.

ḳ. maya 30b/9; 42a/9; 43a/11.

ḳ. maz 18b/10.

devletsüz ḳ. : mutsuz olmak.

ḳ. alar 68b/6.

düşmenlerüñe ḳ. : düşmana geçmek.

ḳ. a 21b/6.

düşmen arasında ḳ. : düşman içinde kalmak.

ḳ a 27b/13.

düşmenlerüñe ḳ : düşmana geçmek.

ḳ. a 21b/6.

elümde ḳ : sahip olmak, kaybetmemek.

ḳ. a mı 52b/1.

girü ḳ : artmak, arta kalmak.

ḳ. anın 3a/3.

gizlü ḳ : sır olmak.

ḳ. a 64b/2; 70a/13.

ḥācetsüz ḳ : çaresiz olmak.

ḳ. masunlar 2b/3.

ḫor ḳ : aşağılanmak.

ḳ. a 57b/4.

ḫorlıḳda ḳ : aşağı görülmek.

ḳ. mışdur 51b/8.

ʿömrü ḳ : hayatı bitmek.

ḳ. mamışdur 17a/7.

ululıḳdan ḳ : ululuğa erişememek.

ḳ. dı 61a/11.

yaḳīn ḳ : az kalmak.

ḳ. dı 44b/11.

zindānda ḳ : mahkum olmak.

ḳ. a 25a/9.

ḳ. ısardur 22a/3.

ḳalem : (قَلَمْ) kalem.

ḳ. islerinden ol- : bilgili, alim olmak.

ḳ. 11a/5.

ḳamer : (قَمَرْ) ay.

ḳ. 4a/s; 10a/s; 16a/s; 22a/s; 34a/s; 40a/s; 46a/s; 52a/s; 58a/s; 69a/s.

ḳamu : (قَامُو) hep, bütün.

ḳ. sı 11b/13; 12b/9; 13b/5; 14b/7.

ḳanda : (قَنْدَه) nerede.

ḳ. 4b/8; 22b/2; 26a/9.

her ḳ : herhangi bir yer.

ḳ. 23b/4; 24b/6; 28a/13.

ḳanḳı : (قَنْقِي) hangi.

ḳ. 3a/2; 61b/1.

ḳ. sı 62b/1.

kār : (كَارْ) kazanç.

k. ḳıl- : fayda etmek.

ḳ. 7a/11; 70b/11.

ḳara : (قَرَا) siyah.

ḳ. sı 63b/4; 64a/5.

ḳaraca : (قَرَهَجَه) kara gibi olan.

ḳ. at : kara gibi olan at.

ḳ. 66b/10.

ḳarār : (قَرَارْ) süreklilik.

ḳ. it- : sebat etmek.

ḳ. 12a/12.

ḳardaş : (قَرْدَاشْ، قَرْدَشْ) (bk. ḳarındaş)

kardeş.

ḳ. laruñ 9a/10; 9b/11; 10a/12.

ḳ. uñdan 12b/5.

ḳarı : (قری) yaşlı.

ḳ. 12b/12.

ḳarılıḲ+ : (قارلق) yaşlılık.

ḳ. ı 29a/10.

ḳarındaş : (قرنداش) (bk. ḳardaş) kardeş.

ḳ. ı 26a/13; 30b/3.

ḳ. laruñ 8b/9; 10b/13.

ḳ. laruña 23a/9.

ḳ. um 30a/1.

ḳ. umdan 11a/1.

ḳ. uñ 30a/2; 31a/4; 31b/5; 32a/6; 32b/7; 33a/8; 33b/9; 34a/10; 34b/11; 35a/12; 35b/13.

ḳ. uñdan 11a/2(2); 11b/3; 12a/4(2); 12b/5; 13a/6(2); 13b/7(2); 14a/7(2); 14b/9(2); 15a/10(2); 15b/11(2); 16a/12(2); 16b/13(2).

ḳarışıḳ : (قارشق) saf olmayan.

ḳ. 19a/4; 23b/12.

ḳ. dur 47a/8.

kārīz : (کاریز) yer altı lağımı.

k. den 29b/1-2; 30a/3; 30b/4; 31a/5; 31b/6; 32b/8; 33a/9; 33b/10; 34a/11.

k. e 32a/7; 34b/12; 35a/13.

ḳat : (قات) yan, huzur.

ḳ. ında 2a/7; 16b/8; 18b/12; 25b/9.

ḳatı : (قتی) **1.** çok, pek çok.

ḳ. 7b/7; 8b/8; 9a/12; 9b/9; 11a/10; 17b/6; 22a/8; 35b/3-7; 36a/10; 37a/8-10; 45a/10; 48b/4; 67a/13.

2. kötü.

ḳ. 6a/10; 42b/11; 62b/11.

ḳ. ol- : şiddetli olmak.

ḳ. 6a/10.

ḳatılıḲ+ : (قاتلق) zorluk, sıkıntılı.

ḳ. 21b/3; 25a/11; 55b/8; 65b/2; 66a/3; 67a/5; 68a/7; 69b/10.

ḳ. da 57b/13.

ḳ. dan 4b/13.

ḳ. ıla 21b/4; 25a/10; 36a/5; 39b/6; 54a/6-9; 54b/7; 55a/8; 67b/6; 68b/8; 70b/12.

ḳ ıla mı 21a/1.

ḳatır : (قتر) katır.

ḳ. lar 48b/5.

ḳavī : (قوی) **1.** kuvvetli, güçlü.

ḳ. midür 9b/1.

2. güvenilir, sağlam.

ḳ. dür 40b/7.

ḳavl : (قول) söz, anlaşma.

ḳ. de 60b/1.

ḳ. i 40a/6.

ḳ. inde 63b/10.

ḳ. inden 64b/12.

ḳ. dur- : sözünde durmak.

ḳ. inde 60b/2; 61a/3; 61b/4; 62b/8; 64a/11; 65a/13.

ḳ. dut- : sözünde durmak.

ḳ. inden 63a/9.

ḳavm : (قَوْمْ) kavim.

ḳ. den 35b/1-2; 36a/3; 37a/5; 38a/7; 39b/10; 40a/11; 40b/12; 41a/13; 41b/4.

ḳ. ler 70b/10.

ḳ. leri 13b/2; 15a/5; 16b/8; 17b/10; 18b/12; 22a/2; 24a/6; 66b/1-2; 67a/3; 67b/4; 68a/5; 68b/6; 69a/7; 69b/8.

ḳ. lerinden 13b/3; 36a/12.

ḳ. lerinüñ 70a/9

ḳ. lerümüñ 5a/1.

ḳ. lerüñ 5a/2; 6a/4; 6b/5; 7b/7; 8a/8; 8b/9; 9a/10; 9b/11; 10a/12; 10b/13.

ḳ. lerüñe 23b/13.

ḳ. lerünüñ 5b/3.

ḳavs : (قَوْسْ) yay burcu.

ḳ. 6b/s; 12b/s; 18b/s; 24b/s; 30b/s; 36b/s; 42b/s; 48b/s; 54b/s; 60b/s; 65b/s.

ḳavülleş- : (قَوُلْلَشْ) sözleşmek, anlaşmak.

ḳ. memişdür 61b/4.

ḳayd : (قَيْدْ) endişe, gaile.

ḳ. yi- : endişe etmek.

ḳ. 44a/3.

ḳayġu : (قَيْغُو) tasa, endişe.

ḳ. çek- : endişelenmek.

ḳ. 47b/10.

ḳażiyye : (قَضِيَّ) husus, mesele.

ḳ. den 69b/5.

ḳ. sinden 68a/2; 68b/3; 70a/6.

kehel : (كَهَلْ) tembel.

k. dür 37b/3.

kendü : (كَنْدُو) kendi.

k. 2a/13; 3a/6; 6a/4; 12b/11; 13b/2-3; 14b/4; 15a/5; 16a/7; 16b/8; 17b/10; 18b/12; 22a/1-2; 22b/3; 23a/9; 23b/5; 24a/6; 25a/8; 25b/9; 27a/12; 33a/13; 34a/8; 36a/12; 40b/7; 51b/8; 52a/9; 60a/8-11; 60b/12; 61b/13; 62a/7.

k. si 58b/8.

k. yi 32b/11.

kes- : (كَسْ) kesmek

ümīd k. : ümidini yitirmek.

k. 21b/10; 27b/6.

kesb : (كَسْبْ) çalışıp kazanma.

k. idin- : meslek edinmek.

k. 20b/9.

keth̲üdā: (كتخدا) kâhya.

k. 44b/1-2; 46a/5; 46b/6; 47a/7; 48a/9; 48b/10; 49a/11; 49b/12; 50a/13; 56a/13; 64a/7; 66a/11.

k. dan 50b/1-2; 51a/3; 51b/4; 52a/5; 52b/6; 53a/7; 53b/8; 54a/8; 54b/10; 55a/11; 55b/12; 65a/9.

k. ya 62b/4; 63a/5; 64b/8; 65b/10; 66b/12; 67a/13.

key : (كي) çok.

k. 4a/3; 14a/10; 14b/12; 39a/12; 43a/3; 66b/2; 67a/13; 68b/4.

kez̲z̲āb : (كذاب) çok yalan söyleyen.

k. 35a/2.

ḳıble : (قبله) kıble, Mekke yönü.

ḳ. den 64a/9.

ḳ. nüñ 62a/5; 64b/10; 65a/11.

ḳıl- : (قل) kılmak, eylemek.

ʿamel ḳ. : davranmak.

ḳ. maz 7b/12.

aṣṣı ḳ. : fayda etmek.

ḳ. maya 7a/7; 29b/12.

ḳ. maz 10a/9; 12b/11.

bühtān ḳ. : iftira etmek.

ḳ. urlar 54a/7.

fāyide ḳ. : iyi gelmek, yaramak.

ḳ. a mı 38b/1.

ḳ. maya 25b/4; 30a/12.

ḳ. maya mı 38b/1.

ḥāżır ḳ. : toplamak.

ḳ. dılar 2a/3.

ḫor ḳ. : güçsüz düşürmek.

ḳ. sun 3b/10.

ḫoş ḳ. : rahat olmak.

ḳ. 40b/5.

kār ḳ. : fayda etmek.

ḳ. maya 7a/11; 70b/11.

naẓar ḳ. : bakmak.

ḳ. a 2b/7.

revā ḳ. : yerine getirmek.

ḳ. a mı 55a/1.

ḳ. maya mı 55a/1.

taṣnīf ḳ. : düzenlemek.

ḳ. dum 2b/6.

ṭoġrı ḳ. : dürüst olmak.

ḳ. 12b/11.

vefā ḳ. : yeterli olmak.

ḳ. maz 26b/6.

ḳılıç : (قلج) kılıç.

ḳ. issi : savaşçı, asker.

ḳ. 3b/13.

ḳır : (قِرْ) ak, beyaz.

ḳ. at : beyaz at.

ḳ. 67a/11.

ḳırḳ : (قِرْق) kırk.

yüz ḳ. dört bāb : yüz kırk dört bölüm.

ḳ. 2b/5-6.

ḳıṣa : (قِصَه) kısa, az.

ḳ. 13b/9; 15b/13.

ḳ. dur 14a/9.

ḳ. ol- : az sürmek.

ḳ. 12b/7.

ḳ. yaşlu ol- : ömrü kısa olmak.

ḳ. 4a/1; 10a/1; 10b/3; 11a/4; 25b/5.

ḳısmet : (قِسْمَتْ) bölüm.

ḳ. it- : bölümlere ayırmak.

ḳ. 2b/5.

ḳış : (قِشْ) kış mevsimi.

ḳ. 6a/10.

ḳıyās : (قِيَاسْ) karşılaştırma

ḳ. 2a/12.

ḳ. eyle- : **1.** sanmak, düşünmek.

ḳ. 5a/13.

2. karşılaştırmak.

ḳ. 3a/4.

ḳız : (قِزْ) **1.** kız çocuk.

ḳ. 11a/1-2; 12a/4; 12b/5; 13a/6; 13b/7; 14a/7; 14b/9; 15a/10; 15b/11; 16a/12; 16b/13; 25a/4.

ḳ. laruñ 9a/8.

2. pahalı.

ḳ. 5a/6.

ḳ. dur 64b/5.

ḳ. mıdur 63a/1.

3. bakire.

ḳ. dur 28b/3.

ḳ. ol- : pahalı olmak.

ḳ. 4b/5; 7a/10; 66a/8; 67a/10; 68a/12; 70a/2; 70b/3.

ḳ. mı 70a/1.

ḳ. ṭoġur- : kız çocuk doğurmak.

ḳ. 26a/6; 27a/8; 28a/10; 29a/12.

ki : (كِي ، كِه ، كِ) ki.

k. 1b/5-9-10; 2a/1-7-9-13; 2b/8-9-13; 3a/12; 3b/2-12; 4a/2-3-4-5-7-8-9-10-11-12-13; 4b/5-6; 5a/9-10; 6a/12; 6b/9; 7a/4-10; 7b/8-10; 8a/9; 8b/8; 9b/1-7; 10b/3-6; 12a/9; 12b/10;13a/11-12; 13b/12; 14a/1-2-12; 14b/3; 15a/1-2-7; 15b/3; 16a/4; 16b/5-7-10; 17a/6; 17b/7; 18a/8; 18b/7-9-11; 19a/8-11; 19b/9-11; 20a/12; 20b/11-13; 21a/3-12; 21b/5-10; 22a/13; 23b/1; 24a/1; 24b/1-4-6-

11; 25a/5-12; 25b/6; 26a/6-7-9; 26b/2-10; 27a/5-11; 27b/2; 28b/1-2; 29a/4-5; 29b/2-6; 30b/10; 31a/12; 32a/4-11-13; 32b/4-10-12; 34b/1-2; 35a/3; 35b/4; 36b/1; 37a/7-9; 38b/1-13; 39a/4-13; 40b/10; 41a/4-7; 42a/9-13; 42b/8-10; 43a/11; 43b/5-6-12; 44a/13; 44b/4-11; 45b/6; 46a/7; 46b/2-12; 47a/8; 47b/9-10-12; 48a/10-11; 48b/11; 49a/10-12-13; 51a/2-5-12; 54a/2-3; 54b/2-4; 55b/10-12; 56b/7; 58a/310; 59a/2-5-6; 59b/3-6; 60a/2-7; 60b/5; 61a/4-9; 61b/4-10-11-12; 63a/1-2-4-6; 63b/3-11; 64a/1-2; 65a/1-6; 65b/9; 66a/4-8-10; 66b/9; 67a/12; 68a/10-12; 68b/9-11-13; 69b/11; 70a/2; 70b/10.

kim : (كِمْ) **1.** ki.

k. 1b/4-9; 2b/9; 3a/1-5-6-8-10-13; 3b/1-2-3; 8b/5; 9a/4; 14b/10-11; 19a/10; 24a/5; 29a/2; 41a/1-2; 42a/4; 42b/5; 43a/9; 43b/1-2-7; 44a/1-8; 44b/3-9; 45a/4-5-10; 45b/5-11; 46a/6-12; 46b/7-8-13; 49a/7; 49b/13; 51a/4; 51b/5; 52a/6; 53a/9; 54b/8-11; 58b/9; 64a/4; 64b/5-8; 65b/3; 66a/12; 66b/5; 67a/10; 67b/11; 70a/12.

2. hangi kişi.

k. e 19b/1; 27a/11; 57b/10.

ne k. : neyi.

k. 20b/5; 21b/11; 41b/3; 50a/11; 63b/3.

kimesne : (كِمَسْنَه) kimse.

k. 59b/3.

k. den midür 18a/1.

k. ler 3a/10.

kimse : (كِمْسَه) kimse.

k. 3a/9; 12a/1; 60b/12.

k. de 23a/3; 24a/5.

k. nüñ 48a/13.

k. ye 1b/10; 2b/7; 3a/5-7; 25a/7; 25b/8; 26b/10; 27b/12.

kīn : (كِينْ) gizli düşmanlık.

k. dutıcı : kin besleyen.

k. 37a/10.

kirām : (كِرَامْ) soydan gelenler.

k. 3b/8.

kişi : (كِشِى) kişi, şahıs.

k. 2a/13; 2b/9; 4a/10-12; 4b/1-2-10-11-13; 5a/7-11-12; 5b/8-12-13; 6a/9-13; 6b/1-2-10; 7a/3-11; 7b/4-12; 8b/6; 9a/7; 10a/1-2-9; 10b/1-2-3-10; 11a/4-7-11; 11b/8; 12a/11; 12b/2; 13a/3-8; 13b/4-9; 14a/4-12; 14b/6-11; 15a/7; 15b/13; 16a/9; 16b/10; 17a/1-2-11; 17b/3-5-12; 18a/4-6; 18b/1-2-5-7-12; 19a/6-8; 19b/4-6-7-9; 20a/1-2-8-10; 20b/3-6-9-11; 21a/10-12; 21b/12-3-8-11-13; 22a/1-2-3-4-12; 22b/3-4-13; 23a/1-2-5-11; 23b/3-5-6-7-9; 24a/67-8-13; 24b/1-2-5-7-9-10-11; 25a/6(2)-8-9-10; 25b/9-10-11; 26a/4-8-10-11-

12-; 26b/5-8-12-13; 27a/6-13; 27b/13; 28a/8-12; 28b/3; 29a/1-2; 29b/3-11; 30a/11; 30b/3-5; 31a/6(2); 31b/1-7; 32a/1-2-3-4-8; 32b/5-9-10; 33a/1-2-4-5-10-12; 33b/35-11-13; 34a/4-6-12; 34b/5-7-13; 35a/1-2-8; 35b/3-7-9; 36a/4-8-10(2); 36b/5-9-11; 37a/6-10-12; 37b/1-2-7-11-13; 38a/1-2-8-12; 38b/3-9-12; 39a/4-10; 39b/11; 40a/6-12; 40b/7-13; 41a/6-8-9; 41b/7; 42a/8-10; 42b/9; 43a/10-12; 43b/11-13; 44a/12; 44b/13; 45a/1-2-3; 45b/3-4; 46b/5; 47a/6; 47b/7-8; 48a/8; 48b/1(3)-2-9; 49a/3; 49b/4-11; 50a/5-12; 50b/6; 51a/7; 51b/1-2-8; 52a/3-6-9; 52b/4-10; 53a/5-11; 53b/1-6-12; 54a/7-13; 54b/1-2-7; 55a/3-5-9; 55b/4-6-8-10; 56a/12-5-7-10-11; 56b/1-2(2)-3-6-8-11-12; 57a/3(2)-4-7-9-12-13; 57b/4-5-8-10-13; 58a/5-6-9-11; 58b/6 -7-10-12; 59a/1-2-7-8-11-13; 59b/3-8-9-12; 60a/4-9-10-13; 60b/1-2-5-10-11; 61a/3-6-11-12; 61b/1-2-3-4-7-12-13; 62a/7-10; 62b/8-11; 63a/9-12; 63b/10-13; 64a/1-11; 64b/3-12; 65a/13; 66a/1-2; 66b/3; 67a/1-2-4; 67b/3-5; 68a/3-4-6; 68b/4-5-7; 69a/6-8; 69b/6-7-9; 70a/7-8-10; 70b/8-9.

k. den 4a/5-7;15a/1-2; 17a/6; 20a/12; 30a/10; 31b/2; 32b/4; 33b/6; 34a/7; 35b/4; 36a/11.

k. dür 4b/10; 5b/6; 14b/12; 23a/2; 30b/5; 31b/7-9; 33a/10; 34b/13; 35a/8; 37a/12; 39a/4; 39b/11; 45b/3; 48b/2; 50b/13; 51b/8; 52a/9; 52b/10; 53b/12; 56a/7; 64b/12; 69b/6.

k. ler 3a/6; 39b/6; 52b/5.

k. lerden 18b/13.

k. lere 10a/6; 48b/7.

k. nüñ 6a/1-2; 7a/4; 7b/1-2; 8a/3; 8b/4; 9b/6-8; 10a/7; 10b/8; 11a/9; 11b/5-10; 12a/6; 12b/7-12; 13a/13; 13b/1-2; 14a/3-9-10; 14b/4; 15a/5-12; 15b/6-8; 16a/7; 16b/8; 17a/9; 17b/10; 18a/11-13; 19a/2-3-13; 21a/2-7; 22a/9; 22b/10; 23a/4-6-7; 24a/4; 24b/8; 25b/7; 27a/10-12; 28b/13; 30b/13; 34b/8; 35a/6; 35b/10; 36b/12; 37a/13; 38a/3; 38b/4; 39a/5; 39b/5; 40a/7; 40b/8; 41b/9-10; 42a/11; 42b/12; 43a/13; 54a/6.

k. nüñdür 21b/9.

k. ye 4b/6; 7b/5; 8a/6-13; 8b/7; 9a/5; 15b/4; 18b/10; 19b/12; 23b/8; 30a/12; 33a/6; 33b/7; 34b/9; 35a/10; 36a/12; 41a/3; 49a/10; 53b/2; 54a/3; 54b/4-8; 70b/11.

k. yle 28a/4.

her k. : herkes.

k. 2b/6; 66a/5.

kitāb : (كِتَابْ) kitap.

k. 1b/9; 3a/4-9-12; 3b/5.

k. a 2b/7.

k. da 1b/11; 2b/8.

k. dan 2b/10.

k. dur 3a/13.

k. ı 2b/3; 3b/2.

k. ını 2a/5.

k. uñ 2b/9.

ḳo- : (قو) (bk. ḳoy-)**1.** bırakmak, koymak.

ḳ. 26a/9; 28a/13.

ḳ. duġum 22b/1.

ḳ. madılar 62b/10.

ḳ. rsañ 22b/2; 23b/4.

2. emanet etmek.

ḳ. ma 23a/3; 24a/5.

3. yerleştirmek.

işe ḳ. : işe yerleştirmek.

ḳ. maga 49b/11.

ḳocalıḳ : (قوجلق) yaşlılık.

ḳ. 59a/4.

ḳ. da 58b/3; 59b/5; 62b/13.

ḳ. dan 15a/11.

ḳolay : (قلاي) kolay, asan.

ḳ. ol- : kolay olmak.

ḳ. 26b/2.

ḳorḳ- : (قورق) korkmak.

ḳ. arın 43b/1.

ḳ. arlar 61b/7.

ḳ. arsın 43b/2; 44b/4; 45a/5.

ḳ. ma 4a/3; 35b/6; 38b/13; 45a/5; 46a/7; 46b/9; 47a/9.

ḳorḳaḳ : (قورققٌ) korkak.

ḳ. dur 67b/2.

ḳorḳu : (قورقو) **1.** korku, kaygı.

ḳ. 4b/4; 5a/5; 6a/7; 6b/8-13; 7a/9; 8a/11; 8b/12; 16b/9; 24a/9; 33b/2; 34a/3; 34b/4; 37b/9; 43b/1; 45b/6; 46b/8; 47b/10; 48a/11; 49b/7; 53b/3; 54a/4; 59a/3; 59b/4.

ḳ. dan 44a/3; 46a/7; 47a/9; 49a/13.

2. tehlike.

ḳ. sı 18a/10.

ḳ. göñülden çıḳar- : korkmamak.

ḳ. yı 48b/12.

ḳ. ol- : tehlike olmak.

ḳ. 18b/2; 33b/1; 36b/8; 39b/1; 59b/4.

ḳorḳulu : (قورقلو) üzücü.

ḳ. dur 44b/3.

ḳoy- : (قوي) (bk. ḳo-) bırakmak, koymak.

noḳta ḳ. : nokta koymak, iz bırakmak.

ḳ. ya 2b/12.

zindāna ḳ. : hapsetmek.

ḳ. yarlar 61a/13.

ḳoyıraḳ : (قويرق) fazlaca, koyuca.

ḳ. ol- : fazla artmak

ḳ. 3a/12.

kötürüm : (كوتورم) kötürüm.

k. ol- : iş yapamayacak derecede sakat veya yaşlı olmak.

k. 21b/8.

küy : (كويْ) köy.

k. 44a/7.

k. dan 41b/1-2; 42a/3; 42b/4; 43a/5; 43b/6; 44b/8; 45a/9; 46a/11; 46b/12.

k. ı 45b/10; 47a/13.

ḳul : (قول) köle, hizmetçi.

ḳ. 42b/1-2; 43a/3; 43b/4; 44a/5; 44b/6; 45a/7; 45b/1-2-8; 46a/3-9; 46b/4-10; 47a/5-11; 47b/6-12; 48a/7-13; 48b/8; 49a/9; 49b/10; 50a/11; 50b/12; 51a/13.

ḳ. lardan 42b/6.

ḳ. u 42a/13.

ḳullıḳ : (قوللق) (bk. ḳulluḲ) hizmetçilik.

ḳ. 50a/9.

ḳ. da 49b/10.

ḳ. dan 47a/12.

ḳulluḲ+ : (قوللوغ) (bk. ḳullıḳ) hizmetçilik.

ḳ. ından 45b/12.

ḳulluḳcı : (قوللقجى) hizmetkar, baş hizmetçi.

ḳ. dur 47b/12.

ḳum : (قوم) kum.

ḳ. 2b/11.

ḳur- : (قور) kurmak.

ev ḳ. : evlenmek.

ḳ. a 36b/3.

ḳurılıḳ : (قورلق) (bk. ḳuruluḳ) kuruluk.

ḳ. dan 18a/13.

ḳurtıl- : (قورتل) (bk. ḳurtul-)**1.** kurtulmak.

ḳ. a 24a/7.

ḳ. asın 40a/3; 40b/4; 41a/5.

ḳ. ursın 39b/2; 41b/6; 42a/7; 42b/6; 43b/10; 44a/11; 45a/13.

2. iyileşmek.

ḳ. a 7a/3; 29b/13; 66b/3.

ḳ. ur 9a/7; 66a/2; 68a/6; 70a/10.

ḫastalıḳdan ḳ. : iyi olmak.

ḳ. a 10b/10; 11b/12.

ḳ. maz 10a/9.

ḳ. ur 9a/7.

yağıdan ḳ. : düşmandan kurtulmak..

ḳ. a 67a/4.

ḳurtul- : (قُورْتُولْ) (bk. ḳurtıl-) **1.** kurtulmak.

ḳ. 44b/12.

ḳ. dı 56a/3.

2. iyileşmek.

ḳ. maya 67b/5; 68b/7; 69a/8; 69b/9.

ḳ. maya mı 6b/1.

ḳ. mayısardur 7b/4.

ḳ. maz mı 66a/1.

ḳ. ur mı 66a/1.

ṣayrulıḳdan ḳ. : iyileşmek.

ḳ. a mı 6b/1.

ḳ. maya mı 6b/1.

ḳ. mayısardur 7b/4.

ḳ. maz 24b/2.

ḳ. ur 6b/2.

ḳurulıḳ : (قُورُولِقْ) (bk. ḳurılıḳ) kuruluk.

ḳ. dan 8b/4.

ḳuvvet : (قُوَّتْ) güç, kuvvet.

ḳ. de 2a/9.

ḳ. i 10a/3.

—L—

lāyıḳ : (لَايِقْ) yakışır, hak.

l. dur 55b/4.

li-ḫāric : (لِخَارِجْ) dışında.

l. 71a/3.

—M—

maġrib : (مَغْرِبْ) batı.

m. den 61b/2.

maḳām : (مَقَامْ) makam, vazife.

m. 4a/10; 4b/11; 5a/12; 5b/13; 34a/1-2; 34b/3; 36a/6; 36b/7; 37a/8; 44a/7; 68b/5; 69a/6; 69b/7; 70a/8; 70b/9.

m. dan 27b/5; 37a/5; 37b/6; 38b/8; 39a/9.

m. uñ 43a/8.

maḳṣūd : (مَقْصُودْ) istek.

m. uñ 9b/7.

māl : (مَالْ) mal, meta.

m. 6b/6; 7a/7; 9a/11; 9b/12; 10a/13; 11a/3; 12b/6; 13b/8; 14a/8; 16a/13; 17b/2; 17a/13; 17b/1; 17b/4; 28b/1; 30b/6; 32a/9; 32b/1-2; 33a/3; 38b/1-2; 40a/5; 40b/1-6; 41a/3; 41b/8; 42a/9; 42b/10; 43a/11; 43b/8-12; 44a/9-13; 45b/12; 46a/13; 46b/2; 50a/9; 51a/11;

52b/1-2; 53a/3; 53b/4; 54b/6; 55a/7; 55b/9; 56a/9; 56b/10; 57b/12; 58a/13; 59b/1-2; 60a/3; 60b/4; 61a/5; 62a/9; 63a/11; 63b/12; 64a/3-13; 65b/1-2; 66a/3-7; 67b/6.

m. a 68a/7.

m. dan 8a/9; 38b/2; 54a/5.

m. dur 10a/7.

m. ı 20a/7; 20b/8; 21a/9; 22a/11; 22b/1-2; 22b/12; 23a/3; 23b/4; 24a/5; 38a/9; 44b/10; 45a/11; 46a/10; 66b/4; 68b/8; 69b/10; 70a/11; 70b/12.

m. ıla 50a/6; 64b/3.

m. ından 21b/10; 25b/1-2; 29a/9; 63b/2; 65a/5.

m. ını 26a/3.

m. um 19b/1; 34b/1; 63b/1.

m. uma 39a/1.

m. uñ 6a/5; 7b/8; 19b/2; 20a/3; 20b/4; 21a/5; 21b/6; 22a/7; 22b/8; 23a/9; 23b/13; 24a/11; 24b/12; 25a/13; 34b/2; 37a/7; 57a/11; 58b/2; 61a/7; 63b/2; 64b/4; 65a/5; 65b/6; 66b/8; 67a/5-9; 67b/10; 68a/11; 68b/12; 69a/13.

m. uña 39a/2; 48a/12; 59a/3; 59b/4; 60a/5; 60b/6; 61b/8; 62a/11; 63a/13.

m. uñı 25a/7; 26a/9; 27a/11; ; 41a/7; 62b/12.

m. bul- : mal kazanmak, servet edinmek.

m. 4b/1-2; 5a/3; 5b/4; 8b/10; 10b/1-2; 12a/5; 13a/7; 14b/10; 15a/8-9-11; 15b/12; 26b/4; 27b/6; 28a/7; 28b/2-8; 29a/3; 29b/4; 30a/5; 31a/7; 31b/8; 32b/10; 33a/11; 33b/4-12; 34a/5-13; 35a/7; 35b/8; 36a/3-9; 38a/13; 40b/2; 41b/1-4; 42a/5; 42b/6; 43a/7; 45a/8-9; 46b/1-11-12; 47a/3-12; 47b/4; 48a/5; 48b/6; 49a/7; 49b/8; 50b/10; 51b/12; 52a/13; 53a/7; 54b/10; 59b/8; 61b/6; 69a/9.

m. ın 19b/6; 23a/13.

m. ından 44b/10.

m. uñı 39a/3; 39b/4.

m. deg- : mal kalmak.

m. 34b/6.

m. gör- : miras kalmak.

m. 18b/4.

m. ir- : mal kazanmak.

m. a 30a/10.

m. meyl it- : malı sevmek.

m. a 40b/11.

m. ver- : mal vermek.

m. 56a/13.

mālsuz : (مَالْسُزْ) fakir, yoksul.

m. 56b/11.

maʿlūm : (مَعْلُومْ) belli, bilinen.

m. ol- : belli olmak, bilmek.

m. 1b/11; 9b/6-13; 11b/5; 12a/6;

13b/9; 14a/4; 14b/11; 16b/3; 17b/5-13; 58b/12; 62a/13; 62b/5; 63b/13; 65a/3.

m. uñ 60b/8.

maṣlaḥat : (مَصْلَحَتْ) iş, husus.

m. ı 50a/1.

maʿşūḳ : (مَعْشُوقْ) sevgili.

m. a 71a/3.

maṭlab : (مَطْلَبْ) meram, maksat.

m. 3a/k.

maṭlūb : (مَطْلُوبْ) aranılan, tercih edilen şey.

m. dur 2a/7.

mechūl : (مَجْهُولْ) meçhul, bilinmeyen.

m. ol- : bilinmemek, gizli olmak.

m. 9b/7.

meclis : (مَجْلِسْ) toplanılacak yer.

m. 50b/9.

m. inde 1b/6.

ṣatu m. : pazar yeri.

m. 47b/3.

meclis-i şerīf : (مَجْلِسِ شَرِيفْ) topluluğun en şereflisi.

m. 3b/7.

mecmūʿ : (مَجْمُوعْ) hep, bütün.

m. ı 6b/3; 14b/13; 67a/3.

m. ın 16a/4; 17a/6.

mecmūʿ-ı ʿömr : (مَجْمُوعِ عُمْرْ) ömrünün hepsi.

m. ini 26b/13.

mekr : (مَكْرْ) hile, düzen.

m. 35a/8.

melek : (مَلَكْ) melek.

m. 52b/13.

menfaʿat : (مَنْفَعَتْ) fayda, kâr, çıkar.

m. 10a/6; 17b/4-9; 20a/9; 20b/10; 21a/11; 21b/11.

m. ile 11a/8; 15a/4; 18b/6.

m. bul- : fayda görmek.

m. 27b/10; 42a/3; 51a/9; 53b/8; 69a/4.

m. eyle- : fayda etmek.

m. 32a/5.

m. gör- : fayda görmek.

m. 12b/4.

m. ler 51a/3.

m. iT- : fayda etmek.

m. 32b/6.

m. ol- : fayda olmak.

m. 19a/7; 51b/10; 52a/5; 52b/6-12.

m. ler: 10b/7.

m. ile 15a/4; 18b/6.

menfaʿatlü : (مَنْفَعَتْلُو) faydalı, kârlı.

m. dür 48b/4; 62a/6.

m. ol- : faydalı olmak.

m. 14b/3; 16b/4.

menfaʿatsüz : (مَنْفَعَتْسُزْ) faydasız, kârsız.

m. dür 51b/9.

merd-āne : (مَرْدَانَه) erkekçe, mertçe.

m. dür 36b/11.

merġūb : (مَرْغُوبْ) herkesçe istenilen ve sevilen.

m. 2a/7.

merrīḫ : (مَرِّيخْ) Mars.

m. 6a/s; 8b/s; 12a/s; 14b/s; 18a/s; 20b/s; 24a/s; 26b/s; 30a/s; 32b/s; 36a/s; 38b/s; 42a/s; 44b/s; 48a/s; 50b/s; 54a/s; 56b/s; 60a/s-8; 65a/s; 67b/s;

mertebe : (مَرْتَبَه) rütbe, paye.

m. bul- : rütbe almak.

m. 57b/4.

m. ir- : rütbe almak.

m. ye 61a/11.

mestūr : (مَسْتُورْ) **1.** saklı, gizli.

m. 44b/6.

2. namuslu.

m. dur 32b/5; 42b/2; 45a/7; 51a/8; 52b/11; 53b/13.

m. ol- : namuslu olmak.

m. 52a/10.

mestūre : (مَسْتُورَه) namuslu.

m. 19a/2; 33a/6; 35b/11; 36a/12.

m. dür 20a/4; 21a/6; 22a/8; 22b/9; 23a/10; 24a/12; 24b/13; 28a/2; 28b/3; 32a/8; 38a/4; 40a/8; 41a/10; 62a/8.

m. midür 19a/1; 28a/1.

meşhūr : (مَشْهُورْ) şöhretli, ün salmış.

m. ol- : şöhretli olmak.

m. 38a/6.

metāʿ : (مَتَاعْ) satılık mal, eşya.

m. uñ 52a/7.

meyl : (مَيْل) istemek, sevmek.

māla m. it- : malı sevmek.

m. 40b/11.

mīrāṡ : (مِيرَاثْ) miras.

m. 25b/1.

m. bul- : miras kalmak.

m. 29b/10; 30b/12; 31a/13.

m. deg- : miras kalmak.

m. 29a/9.

m. yi- : miras kalan malı veya parayı bitirmek.

m. 25b/2.

miyān : (مِيَانْ) (bk. miyāne) orta, vasat.

m. dur 6a/3.

miyāne : (مِيَانَه) (bk. miyān) orta.

m. ol- : orta halli olmak.

m. 59a/7.

mizāc : (مِزَاجْ) huy, tabiat.

m. da 2a/9.

mīzān : (مِيزَانْ) terazi burcu.

m. 5b/s; 11b/s: 17b/s; 23b/s; 29b/s; 35b/s;

41b/s; 47b/s; 53b/s; 59b/s; 64b/s; 70b/s.

muᶜabbir : (مُعَبِّرْ) rüya tabir eden.

m. lerden 2b/4.

muḫāṭara : (مُخَاطَرَه) tehlike.

m. ol- : tehlikeli olmak.

m. 9b/8.

muḥkem : (مُحْكَمْ) sağlam.

m. 30b/5.

muḥtāc : (مُحْتَاجْ) ihtiyacı olan.

m. ol- : ihtiyaç duymak.

m. 3a/7.

murād : (مُرَادْ) istek, arzu, dilek.

m. ı 3b/5.

m. ıla 12b/13.

m. ına 71a/1(2)-2(2)-3(2)-4-5(3)-6.

m. ınca 21a/4; 23b/2; 26a0/7; 28b/12;

55b/13; 64a/8.

m. um 55a/1.

m. uñ 55a/2.

m. uñca 7b/8; 8b/2; 9a/12; 10a/12; 15a/1-9;

17a/4; 29a/13; 32a/6; 32b/7; 46a/11; 53b/10.

m. uñcadur 45a/10.

m. uñdur 10a/11.

m. bul- : isteğine ulaşmak.

m. 60b/13.

m. ir- : isteğine ulaşmak.

m. ına 60b/10.

m. uña 12a/5.

m. iT- : dilediği gibi yapmak.

m. uñca 52a/6.

m. ol- : istediği gibi olmak.

m. ınca 9a/6.

m. uñca 10a/8; 26b/11; 49b/5.

m. vir- : isteğini karşılamak.

m. uñ 59a/10.

murdār : (مُرْدَارْ) kirli, namussuz.

m. dur 21b/7; 33b/5-11; 37b/13;

44b/6; 45b/8; 48a/8-13; 55b/6.

murdārlıḳ : (مُرْدَارْلِقْ) pislik.

m. 49b/7.

muştuluḳ : (مُشْتُلُقْ) müjdelik.

m. 58b/13.

m. ol- : müjde olmak.

m. 4a/13; 11b/4; 14b/10; 23a/8;

24a/10; 32b/12.

muṭīᶜ : (مُطِيعْ) (bk. muṭīᶜa) bağlı.

m. 6b/10; 43a/10; 44b/13.

m. dür 44a/12.

m. uñdur 20b/5.

muṭīᶜa : (مُطِيعَه) bağlı.

m. 39b/3; 41a/10.

m. dur 21a/6; 40a/4; 46a/9.

m. ıdur 39a/1.

muvâfıḳ : (مُوَافِقْ) uygun.

m. 36b/7.

m. dur 4a/9; 26a/5; 26b/3; 27a/7; 35b/5; 37a/8; 38b/11; 39a/12.

m. ol- : uygun olmak.

m. 23b/5; 34a/1.

mübārek : (مُبَارَكْ) bereketli.

m. 43a/2; 43b/3; 46b/10; 47a/10.

m. dür 4a/10; 4b/7-11-12; 5a/12; 5b/13; 14a/2; 29a/11; 38a/10; 44a/4; 44b/5; 45a/6-7; 46a/8-9; 47a/11; 47b/11-12; 48b/13; 67a/2; 67b/3; 68a/4; 68b/5; 69a/6; 69b/7; 70a/8; 70b/9.

m. midür 67a/1.

m. ol- : bereketli olmak.

m. 8a/4: 28a/11; 43a/1.

mübāreklik : (مُبَارَكْلِكْ) bereketlilik.

m. 15a/6; 17a/10.

müfīd : (مُفِيدْ) faydalı.

m. dür 27a/3.

mü'min : (مُؤمِنْ) **1.** islam dinine inanmış, müslüman.

m. 41a/8.

m. dür 32a/2; 34a/6; 38a/2.

m. midür 29a/1; 32a/1; 38a/1.

2. şahıs adı.?

m. dür 51a/7.

mümkin : (مُمْكِنْ) mümkün, olabilir.

m. dür 25b/6.

münāfıḳ : (مُنَافِقْ) iki yüzlü.

m. 38a/2.

m. dur 55b/6.

m. lardandur 29a/2.

m. mıdur 29a/1; 32a/1; 38a/1.

müneccim : (مُنَجِّمْ) astroloji ile uğraşan kimse.

m. ler 2b/4.

müsāfir : (مُسَافِرْ) misafir, konuk.

m. 64a/2.

m. ol- : misafir olmak.

m. 64b/3.

müslimān : (مُسْلِمَانْ) müslüman.

m. dur 33a/4.

müstaġnī : (مُسْتَغْنِى) başkasına ihtiyaç duymayan.

m. ol- : başkasına ihtiyaç duymak.

m. 3a/8.

müşkil : (مُشْكِلْ) zor.

m. ol- : zor olmak.

m. 42a/6; 61b/9.

müşterī : (مُشْتَرِي) Jüpiter.

m. 6b/s; 8a/s; 12b/s; 14a/s; 18b/s; 20a/s; 24b/s; 26a/s; 30b/s; 32a/s; 36b/s; 38a/s; 42b/s; 44a/s; 48b/s;

50a/s; 54b/s; 55b/s; 56a/s; 60b/s; 65b/s; 67a/s.

müyesser : (مُيَسَّرْ) kolaylıkla olan.

m. ol- : amacına ulaşmak.

m. 15a/2.

müzd : (مُزْدْ) karşılık, mükafat.

m. 68a/8; 70b/13.

m. idür 65b/3.

m. üñ 65a/2.

āḫiret m. bul- : sevap işlemek.

m. in 66b/5; 69a/10; 70a/12.

iki cihān m. bul- : dünya ve ahiret için kazanç sağlamak.

m. in 68b/9.

m. ol- : mükafat olmak.

m. 66a/4; 67a/6.

m. i 65a/1.

—N—

nā-ḫoş : (نَاخُوشْ) kötü, beğenilmeyen.

n. 64a/6.

nām-dār : (نَامْدَارْ) namlı, ünlü, meşhur.

n. 56b/2.

n. ol- : ünlü olmak.

n. 22b/13; 56b/1.

nāme : (نَامَه) mektup.

n. 50a/8; 65a/8; 66b/11.

naṣīb : (نَصِيبْ) pay, hisse.

n. 1b/6-7.

n. bul- : hisse almak.

n. 18a/3.

naṣīḥat : (نَصِيحَتْ) öğüt.

n. i 70b/4.

n. üm 69b/1.

n. üñ 70a/3.

naẓar : (نَظَرْ) bakma, bakış.

n. ḳıl- : bakmak.

n. 2b/7.

ne : (نَه) **1.** ne.

n. : 5b/3(2); 7a/5(2); 11a/4(2); 14b/9(2); 16b/13(2); 29a/5(2); 30b/13(2); 31b/7(2); 34b/5(2); 35b/4; 36b/9(2); 40b/1; 41a/13(2); 43a/4(2)-5; 47a/1(2); 48b/10(2); 61a/2(2); 63b/7(2).

2. ne kadar.

n. 2b/12-13.

3. hangi.

n. 7b/1; 40b/1

her n. : herhangi.

n. 1b/9; 15b/2; 63b/3.

n. yi 11b/4.

n. ḳadar : ne ölçüde, ne derecede.

n. 6a/5; 7b/3; 30b/8; 57b/7.

i- *n. kim* : neyi.

n. 20b/5; 21b/11; 41b/3; 50a/11; 63b/3.

nefy-i āḫir : (نَفْیِ اٰخِرْ) sonuna kadar sürme.

n. 71a/4.

nekes : (نَكَسْ) cimri.

n. dür 32b/3.

nesne : (نَسْنَه) **1.** şey, nesne.

n. 4a/11; 4b/11; 5a/12; 5b/13; 19b/11; 24b/9; 43b/6; 54b/13; 56a/2; 56b/3; 57a/4-13; 57b/5; 58a/6; 58b/7; 59a/8; 59b/9; 60a/10; 60b/11; 61a/12; 61b/13; 67a/1-2; 67b/3; 68a/4; 68b/5; 69a/6; 69b/7; 70a/8; 70b/9.

n. de 52b/4.

n. den 6a/12; 45a/5.

n. yi 8a/12; 8b/13; 27b/2; 36b/6; 37b/8; 39a/11; 39b/8; 51a/5; 56a/1; 65b/7.

2. hastalık.

n. den 67b/5.

3. kazanç.

n. 62b/7.

4. mal.

n. 4a/4; 4b/5; 5a/6; 5b/7; 6b/9; 7a/10; 7b/11; 37a/11; 49b/1; 50a/3; 50b/4; 53a/9; 63a/1-2; 64a/4; 64b/5; 65a/6; 66a/8; 66b/9; 67a/10; 67b/11; 68a/12; 68b/13; 70a/1-2; 70b/3.

n. den 6a/8.

n. ñ 35a/3.

n. yi 8b/13; 36b/6; 37b/8; 39a/11; 39b/8; 51a/5; 65b/7.

n. deg- : mal kalmak.

n. 19a/5.

nesnesüz : (نَسْنَه‌سُزْ) şeysiz.

n. 20a/2.

neye : (نَيَه) neye

n. 20b/1; 58a/1.

nice : (نِجَه) nasıl.

n. 5a/1; 15b/1; 20a/11; 20b/1; 68b/1; 69a/1.

n. dür 5b/1; 6a/1; 7a/1; 8a/1; 8b/1; 13a/1; 14b/1; 16a/1; 18b/1; 21b/1; 23b/1; 25a/1; 26b/1; 27a/1; 27b/1; 28a/1; 29a/1; 30a/1; 32a/1; 33a/1; 33b/1; 34b/1; 36a/1; 40a/1; 42a/1; 42b/1; 45b/1; 48a/1; 49a/1; 49b/1; 53b/1; 55a/1; 56a/1; 58b/1; 59a/1; 60a/1; 66a/1.

niçe : (نِچَه) **1.** uzun

n. 19b/7; 45a/12.

2. birçok.

n. 2a/6.

bir n. : biraz

n. si: 43a/6(2).

nīgū : (نِيكُو) güzel, iyi.

n. dan 9b/6.

niʿmet : (نعمت) lütuf, ihsan.

n. 6b/6; 10b/2; 16a/10; 14b/7; 23b/7; 40a/7; 41a/3; 47b/13; 48a/2.

n. bul- : ihsana kavuşmak.

n. 16a/11; 17b/2; 41b/2; 59b/8.

niʿmetlü : (نعمتلو) ihsan sahibi.

n. ol- : ihsan sahibi olmak.

n. 42a/2.

nite : (نته) nasıl

n. 5b/1.

nitekim : (نتكم ، نيتكم) gerçekten, hakikaten.

n. 7b/6; 10a/11; 14b/5.

niyyet : (نيّت) niyet, tasarlama.

n. iT- : düşünmek, tasarlamak.

n. 2b/8; 30b/10; 31a/12; 55b/7; 64a/1.

niyyetlü : (نيّتلو) düşnceli.

n. dür 37a/12; 37b/13; 60a/9.

nokṭa : (نقطه) nokta, iz.

n. koy- : nokta koymak, iz bırakmak.

n. 2b/11.

nuṣret : (نصرت) yardım.

n. 5b/10.

nuṣret-i züḥal : (نصره زوحل) zühal yıldızının yardımı, etkisi.

n. 71a/2.

nücūm : (نجوم) yıldızlar.

n. 3b/12.

—O—

o : (او) (bk. ol) o 3. teklik .

o. 57b/2.

oğlan : (اوغلان) çocuk, evlat.

o. 4a/1-2; 4b/3; 5a/4; 5b/5; 7b/5; 8a/6; 8b/7-11; 9b/9-13; 16b/11; 18a/1-2; 18b/3; 19b/5; 20a/6; 20b/7; 21a/8; 21b/9; 22a/10; 22b/11; 24a/2; 24b/3; 25a/4; 25b/5; 26b/7; 27b/9; 29b/13; 36a/1-2; 37a/4; 37b/5; 38a/6; 39a/8; 39b/9; 40a/10; 40b/11; 41a/12; 41b/13; 42a/1-2; 42b/3; 43a/1-2-4; 43b/3; 44a/4-6; 44b/5-7; 45a/6-8; 45b/7-9; 46a/8-10; 46b/9-11; 47a/4-10-12; 47b/11-13; 48a/12; 48b/13; 51b/13.

o. a 43b/5.

o. da 19a/4.

o. ı 7a/4; 31a/4; 31b/5.

o. lar 9a/8; 23a/12.

o. ları 6a/1-2.

o. larumdan 12a/1.

o. laruñ 6a/6; 6b/3; 8a/10; 9a/12; 10a/10; 10b/11; 11a/12; 11b/13;

12b/3; 13b/5; 14a/5; 14b/7; 15a/8; 15b/9; 16a/10; 23b/12.

o. laruña 20a/3; 20b/4; 21a/5; 22a/7; 24a/11; 24b/12; 25a/13.

o. uñ 6b/7; 7a/8; 7b/9; 13a/4; 17a/12; 17b/13; 36b/3; 38b/7; 46a/1-2; 46b/3; 47b/5; 48a/6; 48b/7; 49a/8; 49b/9; 50a/10; 50b/11; 51a/12.

oġ(u)l : (اُوغُلْ) erkek evlat.

o. ı 48a/2; 48b/3; 50b/7; 51a/8; 51b/9; 52a/10; 52b/11; 53a/12; 53b/13.

o. ını 30a/1; 32a/6; 32b/7; 33a/8; 33b/9; 34a/10; 34b/11; 35a/12; 35b/13; 50a/6.

o. ınuñ 30b/3; 49a/4; 49b/5.

o. um: 48a/1.

o. uñ 12a/2; 42a/5; 48a/1; 48a/2; 48b/3; 49a/4; 49b/5; 50a/6; 50b/7; 51a/8; 51b/9; 52a/10; 52b/11; 53a/12; 53b/13.

oḫşa- : (اُوخْشَ) okşamak.

o. ya 56a/13.

oḳı- : (اُوقِ) okumak, öğrenmek.

ʿilm o. : ilim tahsil etmek.

o. ya 37a/4.

ol : (اُولْ) (bk. o) o.

o. 1b/11; 2b/9; 2b/13; 3a/1; 3a/5; 3a/11; 5a/9; 19b/11(2); 31a/12; 31b/1-2; 35a/3; 43b/2; 45a/5; 67b/11.

o. ḳadar : o sayıda, o ölçüde.

o. 2b/13; 3a/1.

ol- : (اُولْ) **1.** olmak.

o. a 4b/3; 5a/1-4; 5b/1; 6a/4; 6b/5-11; 7a/4; 7b/13; 8a/9; 9a/5; 9b/6; 10b/7; 10b/9(2); 11a/6-9; 11b/9-10; 12b/9-12; 13a/12; 13b/1(2); 13b/2; 14a/8; 14b/4-5; 15a/5; 15b/1-6; 16a/6-7; 16b/1-8-9; 17a/10; 17b/4-10; 18a/12-13; 18b/11; 19b/12; 20a/9; 20b/1-10; 21a/3-7; 23b/8; 24a/9; 24b/8; 25a/2; 25a/6; 27a/12; 29a/10(2); 30a/10; 31a/2; 31a/10; 31b/3; 32a/4; 32a/12; 33a/6; 33b/7; 34a/7-8; 34b/9; 35a/10; 35a/11-13; 35b/10-11; 36a/12; 36b/12; 38a/3; 38b/4; 39a/5; 40a/7; 40b/8; 41a/3-4-9; 41b/10-13; 42a/11; 43a/6-13; 45b/9; 46a/1(2); 46a/10; 46b/3; 47a/1; 47b/6; 49a/8; 50a/10; 51a/12; 51b/13; 52b/3; 54a/6; 54a/11; 56b/7; 57a/3; 62a/1-2-3; 62b/1; 63a/3; 63b/1-4-9; 64a/3-5-10; 64b/4-6-11; 65a/5-7; 65b/6-8-10; 66a/9; 66b/8-10; 67a/5-8-9-11-13; 67b/6-7-10-12; 68a/11-13; 68b/1-12; 69a/1-2-13; 69b/12; 70b/5.

o. a mı: 6a/1; 6b/3; 7a/4; 10a/10; 10b/11; 11b/13; 13a/4; 13b/5; 25a/1; 31a/1; 48a/1.

o. asın 56b/5.

o. duķca 23a/11.

o. ısardur 7b/1-2; 8b/4-7; 10b/8; 11a/12; 13a/13; 33a/3; 33b/6; 44a/9; 49b/9; 65b/12.

o. maya 6a/5; 6b/11; 7a/7; 14b/4; 16b/9; 19a/11-12-13; 20a/13; 30b/6; 31b/11; 32b/13; 42b/5; 43a/6; 43b/7; 45b/11; 48b/3; 50a/4; 61b/3; 62b/4-7; 64b/4; 69a/2.

o. mayalar 11a/6.

o. mayısardur 7b/5; 16b/6.

o. maya mı 6a/1; 25a/1; 31a/1; 48a/1.

o. maz 15b/4; 17b/13; 19b/11.

o. up 71a/3.

o. ur 8a/6-10; 14a/13; 16a/3; 17a/12; 18b/6-13(2); 19b/7-8; 30b/13; 48a/7; 49a/2; 71a/1.

o. ursa 16b/9; 28a/13; 57b/9; 62b/7.

2. bulunmak.

o. 24b/6.

3. gerçekleşmek.

o. a 65a/4; 66a/6; 69a/12.

o. a mı 8a/1.

o. maya mı 8a/1.

o. maz 13b/13.

o. ur 9b/5; 12a/10; 14b/3.

adlu ṣanlu o. : ünlü olmak.

o. alar 14a/5.

o. ur 17a/2.

ʿālim o. : bilgili olmak.

o. a 36a/2.

o. ur 36a/1; 40a/10.

artuķ o. : artmak, fazla olmak.

o. a 13b/8.

aru o. : temiz olmak.

o. a 22b/10.

aṣṣı o. : fayda olmak.

o. a 11a/1; 37a/5; 61a/2; 64a/10; 68a/1.

o. maya 69b/5.

o. maya mı 11a/1.

o. maz 65b/13.

aṣṣısız o. : yararsız olmak.

o. ısardur 8b/3.

āşikāre o. : duyulmak, ortaya çıkmak.

o. a 65a/3; 65b/4; 66a/5; 67a/7; 68b/10.

o. a mı 64b/1.

o. ısardur 66b/6.

o. maya 64b/2; 70a/13.

o. maya mı 64b/1.

o. maz 69a/11.

āzād o. : hür olmak, serbest kalmak.

o. ur 47a/5; 48a/7; 49a/9.

bahādur o. : yiğit, cesur olmak.

o. a 36a/2.

barışıķlıķ o. : sulh olmak.

o. a mı 27a/1.

o. maya mı 27a/1.

bay o. : zengin olmak.

o. a 44a/6.

o. maya 24b/8.

bāzirgānlıḳ o. : ticaret olmak.

o. a 19a/7.

o. maya 19b/8.

o. ur 18a/5.

becid o. : gerçek olmak.

o. ısardur 44a/8.

bereketlü o. : bereketli olmak.

o. a 4a/6; 5b/9

beşāret o. : müjde olmak.

o. sun 42a/5.

bī-dīn o. : dinsiz olmak.

o. a 36b/13.

bile bil- o. : bilmeye muktedir olmak.

o. 22b/7; 53b/12; 59a/9-11.

bilmiş o. : ögrenmek, anlamak.

o. 8a/8; 11b/3; 12b/2-8; 13b/3; 14b/3; 15a/4; 16a/2-4; 18a/9; 18b/6; 19b/10; 22a/9-10; 22b/2; 23a/5; 23b/6-11; 24a/13; 27a/10; 27b/13; 28b/10; 29b/9; 30a/8; 30b/9; 31a/7; 32a/3; 33a/5; 33b/11-13; 35b/11; 36b/3-6; 37a/13; 37b/5; 38b/12; 39a/5; 40b/2; 41b/4; 42b/7-13; 43a/4; 44b/8-12; 45b/8; 46a/3; 49b/9; 50b/5-8-11; 51a/4-6-7-8; 52b/11; 54a/3-8; 54b/3-4-7; 55b/12; 56a/6; 56b/6; 58a/3; 58b/5; 61b/5; 62a/6; 64a/6; 70b/8.

o. asın 5a/8; 8a/6; 8b/8; 9a/9; 9b/5; 10a/7; 10a/13; 11a/7; 12a/11; 13a/5-8; 13b/11; 14a/13; 15a/7-11-12; 18b/7; 19a/4; 21b/8; 21b/12; 25b/12; 28a/7; 31a/13; 36a/6; 38a/5; 44a/5; 46a/5; 48b/4; 52b/2; 53b/10; 55a/8; 55b/13; 56b/3; 56b/12; 58a/4-6; 59a/9; 60b/4; 62b/2-9; 64b/9; 65b/13; 66a/2; 68a/6.

o. ġıl 4b/7; 11a/12; 18b/4; 18b/8; 25b/3-10; 41a/8; 55a/4.

bilmiş ola o. : bilmiş olmak.

ġıl 21b/2.

bilüsüz o. : bilgisiz olmak.

o. ur 17a/12.

cāhil o. : bilgisiz olmak.

o. ur 36a/1.

cemʿ o. : toplanmak.

o. a 46a/13.

o. dılar 2a/4.

cemʿ olmış o. : toplanmış olmak.

o. a 63b/2.

daġġal o. : sahtekar olmak.

o. a 37a/4; 37b/5.

daʿvā o. : mesele olmak.

o. a 29b/7.

dāyim o. : devamlı olmak.

o. ısardur 27a/2.

dervīş o. : tarikate girmek.

o. maya 43b/5.

dest-gīr o. : yardımcı olmak.

d. 43b/5.

devletlü o. : refah içinde ve saadetli olmak.

o. a 4a/2; 6a/2; 6b/3; 24a/8; 50b/7; 52b/11.

o. alar 11b/13.

o. asın 11a/3.

o. ur 12a/2.

dilek o. : istediği gibi olmak.

o. a 21a/3; 45b/9.

diri o. : yaşamak.

o. duġuñca 27a/3.

o. maz 15b/13.

dost o. : arkadaş olmak, sevilmek.

o. alar 15a/13.

dosṭlıḳ o. : dost, arkadaş olmak.

o. a 29b/6; 31b/11; 32a/12; 32b/13.

düşmānlıḳ o. : küskünlük olmak.

o. a 6a/4.

edebsüz o. : terbiyesiz olmak.

o. a 36b/3; 37b/5.

elüñ üstün o. : güçlü olmak.

o. a 7a/13.

emīn o. : güvende olmak.

o. 9a/13; 39a/13; 70a/6.

o. am mı 43b/1.

o. asın 8a/11; 41b/7; 44b/4;

o. duñ 43b/2.

o. mayam mı 43b/1.

emīnlik o. : sadakat olmak.

o. a 27b/3.

erlü o. : evli olmak (kadın için).

o. a 15a/6

ṣaġ esen o. : sağ salim olmak.

o. a mı 18b/1.

esenlik o. : rahat ve huzur içinde olmak.

o. a 22a/5; 28b/5.

eylik üzre o. : sıhhatli olmak.

o. a 12a/13.

fāriġ o. : rahat olmak.

o. 13b/10-13; 21a/13; 34b/2; 42a/13; 48b/12.

fāsid o. : kötü olmak.

o. a 19b/2.

fāyide o. : **1.** yardım etmek.

o. a 13a/5; 13b/6.

2. yarar olmak.

o. a 14a/1; 30a/3; 35b/2; 38a/7; 40a/11; 40b/12; 48a/3; 50b/8; 52a/11; 63b/6.

o. a mı 35b/1; 47b/1; 50b/1.

o. maya 36b/4; 39b/10; 42b/4; 49b/6; 53a/13.

o. maya mı 35b/1; 47b/1; 50b/1.

o. ur 47b/2.

3. kâr olmak.

o. a 61a/1.

o. maya 19b/8; 51b/6; 54b/12.

fāyidesüz o. : kârsız olmak.

o. ur 18a/5.

furṣat o. : uygun vakit olmak.

o. a 5b/10.

geñezlik o. : kolaylık olmak.

o. a 6a/11.

gökcek o. : güzel olmak.

o. a 31b/3.

gümānsuz o. : şüphesiz olmak.

o. a 8a/2.

ḫarāb o. : yıkılmak.

o. a 57a/2; 57b/3; 59a/6.

o. a mı 57a/1.

ḥarīṣlıḳ o. : düşkünlük olmak.

o. a 23b/3.

ḥāṣıl o. : gerçekleşmek.

o. a 3b/5; 45b/12.

ḫatm o. : bitmek, sona ermek.

o. a 46a/2.

ḫayr o. : uğurlu olmak.

o. a 20a/5; 20b/2; 46b/8; 47b/10; 67a/12.

o. maya 67b/7.

o. ur 27a/9.

ḫayrsuz o. : faydasız olmak.

o. ur 9b/5.

helāk o. : **1.** ölmek.

o. ur 13a/9; 61b/12.

2. yıkılmak, viran olmak.

o. a 61b/11.

heves o. : istek olmak.

o. a 24b/9.

ḫor o. : aşağı olmak.

o. a 50a/5; 51b/9.

o. alar 15b/9.

o. ur 53a/11.

ḫoş ḫilʿatlü o. : padişahın takdirini kazanmak.

o. a 13b/5.

ḫoş o. : **1.** sağlığına kavuşmak.

o. a 11b/12; 16b/10; 24b/10; 33a/7; 34a/9; 34b/10; 35a/11.

o. a mı 30b/1.

o. asın 24b/6.

o. maya 33b/8.

o. maya mı 30b/1.

o. ur 8a/5; 8b/6; 30b/2; 35b/12.

2. rahat olmak.

o. a 35b/13; 41b/12; 45b/6.

3. güzel olmak.

o. a 58a/1.

ıraḳ o. : uzak olmak.

o. 59a/13.

ʿimāret o. : **1.** bitmek, tamamlanmak.

o. a 25b/6.

2. bayındır, maʿmur hale getirmek.

o. a 51a/2; 51b/3; 52a/4; 52b/5; 53a/6; 53b/7; 54a/12; 54b/9; 56a/12.

o. a mı 51a/1.

o. maya 55a/10; 55b/11; 56b/13.

o. maya mı 51a/1.

issi o. : sahip olmak.

o. a 10b/2; 47b/13; 48a/2.

o. alar 16a/10.

o. am 1b/6-7.

o. asın 12b/6.

işsüz o. : işsiz olmak.

o. mayasın 28a/5.

ḳalem islerinden o. : bilgili, alim olmak.

o. alar 11a/5.

ḳatı o. : şiddetli olmak.

o. a 6a/10.

ḳıṣa o. : az sürmek.

o. a 12b/7.

ḳıṣa yaşlu o. : ömrü kısa olmak.

o. a 4a/1; 10a/1; 10b/3; 11a/4; 25b/5.

ḳız o. : pahalı olmak.

o. a 70a/1; 70b/3.

o. ur 4b/5; 7a/10; 66a/8; 67a/10; 68a/12; 70a/2.

ḳolay o. : kolay olmak.

o. a 26b/2.

ḳorḳu o. : tehlike olmak.

o. a 18b/2; 59b/4.

o. a mı 33b/1; 39b/1.

o. maya 36b/8.

o. maya mı 33b/1; 39b/1.

ḳoyıraḳ o. : fazla artmak.

o. ur 3a/12.

kötürüm o. : iş yapamayacak derecede sakat veya yaşlı olmak.

k. 21b/8.

maʿlūm o. : belli olmak, bilmek.

o. a 1b/11; 14a/4; 14b/11; 17b/13; 65a/3.

o. sun 9b/6-13; 11b/5; 12a/6; 13b/9; 16b/3; 17b/5; 58b/12; 60b/8; 62a/13; 62b/5; 63b/13.

mechūl o. : bilinmemek, gizli olmak.

o. a 9b/7.

menfaʿat o. : fayda olmak.

o. a 10b/7; 51b/10; 52a/5; 52b/6-12.

o. ısardur 15a/4.

o. maya 19a/7.

o. ur 18b/6.

menfaʿatlü o. : faydalı olmak.

o. maya 16b/4.

o. maz 14b/3.

mestūr o. : namuslu olmak.

o. a 52a/10.

meşhūr o. : şöhretli olmak.

o. a 38a/6.

miyāne o. : orta halli olmak.

o. a 59a/7.

muḫāṭara o. : tehlikeli olmak.

o. a 9b/8.

muḥtāc o. : ihtiyaç duymak.

o. maya 3a/7.

o. ur 71a/1.

murāduñca o. : istediği gibi olmak.

o. a 10a/8; 26b/11.

o. mayısardur 49b/5.

o. ur 9a/6.

muştuluḳ o. : müjde olmak.

o. sun 4a/13; 11b/4; 14b/10; 23a/8; 24a/10; 32b/12.

muvāfıḳ o. : uygun olmak.

o. a 23b/5.

o. a mı 34a/1.

o. maya mı 34a/1.

mübārek o. : bereketli olmak.

o. a 8a/4; 28a/11.

o. a mı 43a/1.

o. maya mı 43a/1.

müsāfir o. : misafir olmak.

o. a 64b/3.

müstaġnī o. : başkasına ihtiyaç duymamak.

o. a 3a/8.

müşkil o. : zor olmak.

o. a 42a/6; 61b/9.

müyesser o. : amacına ulaşmak.

o. ur 15a/2.

müzd o. : mükafat olmak.

o. a 66a/4; 67a/6.

o. a mı 65a/1.

o. maya mı 65a/1.

nām-dār o. : ünlü olmak.

o. a mı 56b/1.

o. maya mı 56b/1.

o. ur 22b/13.

ni'metlü o. : ihsan sahibi olmak.

o. a 42a/2.

o. a bil- : olmaya muktedir olmak.

o. a 70a/6.

o. a gel- : evvelden beri olmak.

o. a 63b/5.

o. yir : boşuna.

o. maz 36a/9; 50b/10.

öñ o. : önce olmak.

o. a 34b/8; 35a/9; 37a/13.

o. ısardur 36a/11.

pāy-dār o. : sürekli olmak.

o. maya 7a/2.

peşimānlıḳ o. : pişmanlık olmak.

o. a 62b/7.

revā o. : giderilmek.

o. a 55a/12; 60a/12.

o. maya 55a/12.

saʿādetlü o. : mutlu olmak.

o. a 6b/3.

o. alar 10a/10.

ṣaġ esen o. : sağ salim olmak.

o. a mı 18b/1.

o. maya mı 18b/1.

ṣaġ o. : iyi, sağlıklı olmak.

o. a 12a/13; 18b/2;

o. maz mı 24b/1

o. sun 19b/9.

o. sunlar 21b/13.

o. ur mı 24b/1.

saḳat o. : faydasız olmak.

o. alar 12b/9.

sākin o. : uslu olmak.

o. ur 8b/11.

selāmet o. : güven içinde olmak.

o. a 23a/11; 53b/3.

o. ursın 41b/6.

sulṭān o. : padişah olmak.

o. a 16b/11.

şād o. : mutlu olmak.

o. a 57b/13.

şāẕ o. : mutlu olmak.

o. asın 33b/9; 34a/10; 34b/11.

o. ur 71a/1.

o. up 71a/3-4.

şāẕlıḳ o. : mutluluk olmak.

o. a 14b/8; 52b/6.

tamām o. : bitmek, tamamlanmak

o. a 24a/3; 24b/4; 25a/5; 26a/7; 26b/8; 28a/11.

o. a mı 15a/1; 23b/1.

o maya mı 15a/1; 23b/1.

o. ur 23b/2; 27a/9; 27b/10; 28b/12; 29a/13.

ten-dürüst o. : kuvvetli olmak.

o. a 24a/13.

o. asın 20a/5.

tīz o. : çabuk olmak.

o. a 18a/11.

ucuz o. : ucuz olmak.

o. a 4a/4; 53a/9; 65b/7; 66b/9; 67b/11; 70a/1.

o. ur 68b/13.

ulu o. : saygıdeğer olmak.

o. a 56b/2.

o. a mı: 56b/1.

o. ısar 8b/5.

o. maya mı 56b/1.

uzun o. : uzun sürmek.

o. a 5a/4; 9b/8; 70a/9.

o. ur 6b/7; 7a/8; 11b/5; 12a/6; 15a/12; 15b/8.

uzun ʿömürlü o. : çok yaşamak.

o. a 4b/3.

uzun yaşlu o. : çok yaşamak.

o. a 4a/1; 9b/13; 10a/1; 11a/4; 13a/8.

vāḳiʿ o. : vuku bulmak.

o. up 71a/3.

vāṣıl o. : ulaşmak, erişmek.

o. a 71a/1(2)-2(2)-3(2)-4-5(3)-6.

vefā o. : fayda olmak.

o. maya 31a/3.

vīrān o. : yıkılmak.

o. a 60b/9.

yaramaz o. : layık olmamak.

o. a 30b/5.

yarar o. : yakışmak, fayda getirmek.

o. maya 13a/4.

o. ur 48b/9.

yavuz o. : kötü olmak.

o. a 46a/12; 47b/9; 49a/8.

o. ursın 31a/12.

yigrek o. : daha üstün olmak.

o. a 6b/4; 9a/8-9; 10b/12; 29a/8.

yoḫsul o. : fakir olmak.

o. a 43a/4.

o. alar 15b/9.

o. ur 42b/3.

yoḳ o. : bitmek.

o. ur 5b/7.

yol üzerinde o. : yolculuk yapmak.

o. a 17a/9.

yüklü o. : hamile olmak.

o. a 58a/10; 58b/11; 59a/12; 60a/2; 61a/4; 62a/8; 62b/9; 63a/10; 63b/11.

o. a mı 60a/1.

o. maya 55b/5; 60b/3; 61b/5; 64a/12.

o. maya mı 60a/1.

o. ur 64b/13.

yüzi ṣulu o. : çok ağlamak.

o. a 50b/7.

ẓāhir o. : bilinmek, açık olmak.

o. ur 19a/3.

żāyiʿ o. : kaybolmak.

o. mışı 40a/13.

zindānda o. : hapsedilmek.

o. a 24b/7.

o. ur 25b/10.

ziyāde o. : fazla olmak.

o. a 70b/5.

ziyān o. : zarar etmek.

o. a 14a/1; 16b/1; 25b/12; 36b/4; 54a/8; 55a/11; 61a/1-2; 62a/11; 68a/1-2; 69b/5; 71a/3.

ziyānlu o. : zararlı olmak.

o. ısardur 21b/12.

o. mazsın 19b/13.

ziyānsuz o. : zararsız olmak.

o. a 17a/3; 68a/9.

olın- : (اُولِنْ) (bk. olun-) olunmak.

ibtidā o. : yazılmak.

o. dı 3b/13.

olun- : (اُولُنْ) (bk. olın-) olunmak.

tercüme o. : tercüme edilmek.

o. dı 3b/6.

on : (اُونْ) on.

o. iki : on iki.

o. 2b/5.

o. ikişer : on ikili bölümler halinde.

o. 2b/12.

oñ- : (اُوكْ) düzelmek.

işlerüñ o. : işlerin düzelmesi.

o. a 7a/13.

orta : (اُورْتَه) **1.** vasat.

o. 7a/6; 24b/8.

2. yarı, yarım.

o. 14a/8.

o. sında 12b/6; 70b/5.

3. ara.

o. sında 23b/3.

ortaḳlıḲ+ : (اُورْتَاقْلِقْ) birlikte iş yapan, hissedar.

o. 62a/6; 63a/8; 63b/9; 64a/10; 64b/11; 65a/12; 65b/13.

o. a 61b/3.

o. dan 61a/1-2; 62b/7.

ot : (اُوتْ) **1.** tütün.

2. şifalı bitki.

o. ı 31b/4.

o. iç- : tütün içmek.

o. 9a/5.

o. vir- : tütün vermek.

o. 11b/10.

otur- : (اُوتُورْ) oturmak, ikamet etmek.

o. a 19b/4.

o. ur 38a/2.

—Ö—

öC+ : (اُوجْ) intikam.

ö. inden 12b/12.

ögren- : (اُوكْرَنْ) öğrenmek.

ö. e 38a/6.

ö. meye mi 17b/1.

ö. mez 17b/3; 19b/7; 22a/12.

ö. ür 18b/5; 19a/6; 20a/8; 21a/10.

ö. ürse 21b/13.

ö. üyorur 60a/4.

ʿilm ö. : ilim tahsil etmek.

ö. e 39a/8; 40b/11; 41a/12; 41b/13.

ö. mez 39b/9.

işi ö. : meslek öğrenmek.

ö. e 18a/4; 20b/9

ö. e mi 17a/1.

ö. mez 17b/3.

ö. ür 22b/13.

ögüT+ : (اُكُوتْ ، اُوكُتْ ، اُوكُوتْ) nasihat.

ö. dut- : nasihat dinlemek.

ö. 6b/10.

ö. in 48a/13.

ö. dutıcı : nasihat dinleyen.

ö. 6a/9.

ö. işit- : nasihat dinlemek.

ö. üñi 4b/6.

ö. ḳabūl iT- : nasihate uymak.

ö. üñi 5a/7; 5b/8; 7a/11; 7b/12; 69b/1; 69b/2.

ö. vir- : nasihat etmek.

ö. 4b/6; 8a/13; 41a/6; 42a/8; 42b/9.

öl- : (اُولْ) ölmek.

ö. dügüñden 22a/7.

ö. e 37b/1(2)-2; 39b/6.

ö. em 31b/1.

ö. ince 24a/13.

ö. meyiserdür 12a/11.

ö. ür 8a/10; 18b/12; 31b/1; 32a/3; 33a/5; 52b/9.

ö. ürsin 31b/2; 32b/4.

ö. gede : ölüp gitmek.

ö. e 68b/7.

öli : (اُولِ) (bk. ölü) ölmüş.

ö. dür 21b/13.

ö. nüñ 27a/5

ölü : (اُلُو ، اُولُو) (bk. öli) ölmüş.

ö. 43b/8.

ö. den 26b/4; 27b/6; 28b/8; 29a/9; 29b/10; 30b/12; 31a/13.

ö. midür 16a/1.

ö. nüñ 25b/1-2; 26a/3.

ölüm : (اُلُومْ ، اُولُومْ) ölüm.

ö. 9a/5.

ö. i 7b/1-2; 8a/3; 8b/4; 9b/6; 11a/9; 11b/10; 12b/12; 13a/13; 13b/1-2; 14a/3; 14b/4; 15a/5; 15b/6; 16a/7; 16b/8; 17a/9; 17b/10; 18a/11; 19a/13; 27a/12; 34b/8; 35b/10; 36b/12; 37a/13; 38a/3; 38b/4; 39a/5; 40a/7; 40b/8; 41b/10; 42a/11; 42b/12; 43a/13.

ö. ine 10a/7; 10b/8.

ö. üñ 33b/6: 34a/7; 35a/9; 36a/11.

ö. üñden 35b/10.

ö. üñe 37b/9.

ʿömr : (عُمْر) ömür, hayat.

ʿö. i 4a/2; 5a/4; 21a/7; 22b/6-10; 23a/4-6.

ʿö. ini 21b/4; 25a/8-10; 26b/13; 54b-7.

ʿö. üñ 13a/7; 13b/8; 60a/6; 61b/9.

ʿö. üñi 59a/4.

ʿö. ünüñ 60b/7.

ʿö. ḳal- : hayatı bitmek.

ʿö. ü 17a/7.

ʿöm(ü)rlü : (عُمْرلُو ، عُمُرلُو) ömrü uzun, çok yaşayan.

ʿö. dür 5b/5; 6a/6.

uzun ʿö. ol- : çok yaşamak.

ʿö. 4b/3.

öñ : (اوُڭ) (bk. öñdin) önce.

ö. 32a/3; 32b/4; 52b/9.

ö. ol- : önce olmak.

ö. 34b/8; 35a/9; 36a/11; 37a/13.

öñdin : (اوُڭدِنْ) (bk. öñ) önce.

ö. 4a/5; 33a/5.

önegü : (اُنَكُو) inatçı.

ö. dür 48b/13.

önegülik : (اُونَكُولِكْ) inatçılık.

ö. iT- : inatçılık etmek.

ö. 5a/7.

öyle : (اوُيْلَه) öylece, o şekilde.

ö. 39b/6.

—P—

pādişāh : (پَادِشَاهْ) padişah, hükümdar.

p. 21b/4; 65a/5.

p. a 16b/6; 20a/13; 22b/8.

p. dan 10a/5; 12a/9.

p. lar 63b/2.

p. uñ 17a/7; 22a/5; 22b/6; 24a/9.

pādişāhlıḴ+ : (پَادِشَاهْلِقْ) hükümdârlık.

p. 10b/6; 13a/11; 13b/12; 14a/12; 14b/1-2; 15a/3; 15b/4; 16a/5; 17b/8; 18a/9; 18b/10; 19a/11; 19b/12; 23b/8.

p. ına 23a/7.

p. eyle- : padişahlık yapmak.

p. 15a/3.

pāre : (پَارَه) parça.

p. 13a/2.

pars : (پَارْسْ) Fars, İran.

p. ili : Fars, İran.

p. 2a/2.

parsī : (پَارْسِى) Fars'a, İran'a ait.

p. dili : Farsça.

p. 3b/6.

pāyidār : (پَايِدَارْ) sürekli, devamlı, kalıcı.

p. dur 18a/9.

p. ol- : sürekli olmak.

p. 7a/2.

perhīz : (پَرْهِيزْ) dince yasak edilen şeylerden tamamiyle uzak kalma.

p. 55a/3.

perhīz-kār (پَرْهِيزْكَارْ) mahrem olan şeylerden kaçınan kişi, sofu.

p. dur 32a/2; 33a/4; 34a/6.

pes : (پَسْ) sonuç olarak.

p. 1b/11; 2b/1.

peşimānlıḳ : (پَشِيمَانلِقْ) pişmanlık.

p. ol- : pişmanlık olmak.

p. 62b/7.

pīşe : (پِيشَه) **1.** huy, alışkanlık.

2. sanat, meslek.

p. den 32b/1-2; 33a/3.

p. idinüp dur- : alışkanlık haline getirmek.

p. 57b/8.

—R—

rāġıb : (رَاغِبْ) rağbet eden.

r. 3b/11.

rāḥatlıĶ+ : (رَاحَتلِقْ) ferahlık, gönlü rahat.

r. ıla 56a/10.

rāst : (رَاسْتْ) uygun.

r. gel- : yolunda gitmek.

r. 67b/7.

rāz : (رَازْ) sır.

r. 64b/1-2; 65a/3; 65b/4; 66a/5; 66b/6; 67a/7; 67b/8; 68a/9; 69a/11; 70a/13.

r. uñ 68b/10; 69b/12.

r. uñı 55a/5; 56b/8.

r. di- : sır söylemek.

r. 54a/3.

r. ın 2b/7; 3a/5.

r. uñ 56b/8.

r. ṣaḳla- : sır saklamak.

r. 55b/6; 56a/7; 58b/12.

r. ı 57b/10.

r. ımı 53b/1.

r. uñı 57a/9; 58a/11; 59a/13.

r. söyle- : sır söylemek.

r. 56a/7.

r. vir- : sır vermek.

r. 53b/2; 54b/4.

renc : (رَنْجْ) zahmet, sıkıntı.

r. 19b/6.

r. ile 54b/7.

renc-berlik : (رَنْجْبَرلِكْ) ırgatlık, çiftçilik.

r. den 67a/9.

revā : (رَوَا) layık, uygun.

r. eyle- : gerçekleştirmek.

r. 55b/3; 56a/4; 57a/6.

r. ḳıl- : yerine getirmek.

r. 55a/1.

r. ol- : giderilmek.

r. 55a/12(2); 60a/12.

rızḳ : (رِزْق) azık, yiyecek, içecek şey.

r. uñdur 27a/5.

r. uġurla- : mal çalmak.

r. 58b/1.

r. yi- : miras yemek.

r. ın 27a/5.

riyā : (رِيَا) ikiyüzlülük.

r. işle- : ikiyüzlülük yapmak.

r. 41a/8.

rūm : (رُومْ) Anadolu.

r. ili : rumeli, Anadolu.

r. 2a/1.

rūmī : (رُومِى) Anadolulu.

r. ler 2a/5; 47a/2.

rūz : (رُوزْ) baht, mutluluk.

r. ı 27b/7.

rūzī : (رُوزِى) nasip, kısmet.

r. it- : nasip etmek.

r. 9b/12.

rūzigār : (رُوزِكَارْ) **1.** dünya.

r. 48b/7;

r. uñ: 42a/6; 43b/9; 44b/11; 45b/13.

2. zaman.

r. 10b/9; 16b/5; 17b/7; 25a/9; 29b/10; 45a/12; 46b/4; 50b/5; 51a/6; 55a/8; 64b/3; 66b/3.

r. ıla 21b/8; 48b/8; 50a/5; 51a/5; 52b/8; 53b/7; 70b/3.

3. hal, durum.

r. : 40b/3.

r. uñ 43a/8.

—S—

sa'ādetlü : (سَعَادَتْلُو) mutlu.

s. 8b/7.

s. ol- : mutlu olmak.

s. 6b/3; 10a/10.

ṣaġ : (صَاغْ) **1.** sağ, diri.

ṣ. 12b/2; 13b/4; 14a/4; 14b/6; 15a/7; 16a/2-9; 18a/6; 18b/1; 19a/8; 20a/10; 20b/11.

ṣ. dur 13a/3; 17a/4.

ṣ. mıdur 12b/1.

2. sağ taraf.

ṣ. 62a/5.

ṣ. esen ol- : sağ salim olmak.

ṣ. 18b/1.

ṣ. gel- : canlı dönmek.

ṣ. 65b/5.

ṣ. ol- : iyi, sağlıklı olmak.

ṣ. 12a/13; 18b/2; 19b/9; 21b/13; 24b/1(2).

sağış : (سَاغِشْ) sayı, miktar.

s. da 2b/13.

sağlıḲ+ : (صَاغْلِقْ، سَاغْلِقْ) sağlık, sıhhat.

ṣ. 30a/2.

s. ıla 50a/2; 54a/4; 58a/12.

s. bul- : sağlığına kavuşmak.

s. 11a/11; 26a/5.

ṣaḥīfe : (صَحِيفه) sayfa.

ṣ. 3a/1.

ṣ. de 3a/1.

ṣ. ṣay- : sayfa saymak.

ṣ. 2b/13.

saḳaṬ+ : (سَقَطْ) **1.** faydasız, fena.

s. lar 51b/13.

2. bir uzvu hasta olan.

s. 37a/2.

s. ol- : faydasız olmak.

s. 12b/9.

saḳar : (سَقَرْ) atın alnında olan beyazlık.

alnı s. at : alnında beyazlık olan at.

s. 67b/12.

saḳın- : (سَقِنْ، سَاقِنْ، صَقِينْ، سَقِينْ) **1.** uzak durmak, korunmak.

s. 5b/6; 6a/12; 13b/7; 15b/7; 32a/11; 37a/9; 42b/8; 43a/3-9; 49a/13.

s. asın 14b/12; 60b/6.

s. mazsañ 6a/7; 12b/8; 37b/10.

s. sun 8a/3; 14a/10.

s. ursañ 39b/2; 42a/7.

2. kesinlikle.

s. 56b/8.

saḳınıcı : (سَاقِنِجِ) Allah'tan korkan kişi.

s. dur 35b/9.

sākin : (سَاكِنْ) uslu, kendi halinde.

s. 35a/8.

s. dür 50a/12.

s. ol- : uslu olmak.

s. 8b/11.

ṣaḳla- : (صَقْلَا، سَقْلَا) saklamak, gizlemek.

ṣ. r 32b/11.

ṣ. ya 3a/6; 3b/1.

rāz ṣ. : sır saklamak.

s. maya 55b/6; 57b/10; 58a/11.

s. maz 59a/13.

s. maya mı 53b/1.

s. r 56a/7; 57a/9; 58b/12.

ṣ. ya mı 53b/1.

saḳlan- : (سَقْلَنْ) saklanmak, söylenmemek.

s. maya 68a/9.

ṣalāḫ : (صَلَاحْ) rahatlık, barış.

ṣ. a 71a/6.

ṣalāḫiyyet : (صَلَاحِيَّتْ) yetki.

ṣ. e 20b/2.

ṣan- : (صن، صان) düşünmek.

ṣ. ar 42a/8; 44b/1; 46b/6; 47a/7; 47b/8; 50a/13.

ṣ. ar mı 44b/1.

ṣ. maz 48a/9; 57a/7.

ṣ. ur 44b/2.

ṣ. urlar 61a/6

ṣanʿat : (صَنْعَتْ) sanat.

ṣ. dan 68a/11.

ṣanı : (صَانِ) (bk. ṣanu) düşünce.

ṣ. lardan 42b/6.

ṣanıcı : (صَانِجِ) düşünen.

ṣ. dur 45b/4; 46a/5.

ṣanılu : (صَنِلُو) düşünceli.

ṣ. dur 43b/13.

ṣanlu : (صَانْلُو) şöhretli.

adlu ṣ. : şöhretli.

ṣ. 57a/3.

adlu ṣ. ol- : ünlü olmak.

ṣ. 14a/5; 17a/2.

ṣanu : (صَانُو، صَنُو) (bk. ṣanı) düşünce, zan.

ṣ. 24b/13; 57a/7.

yavuz ṣ. eyle- : kötü düşünmek.

ṣ. 24b/13.

ṣarp : (صَرْبْ) **1.** kötü.

ṣ. 49a/3.

2. güçlü.

ṣ. 5b/6.

ṣat- : (صَاتْ) satmak.

ṣ. acaġuñ 52b/8.

ṣ. maḳ 51a/5; 53a/9.

ṣatıl- : (صَاتِلْ) satılmak.

ṣ. a 49b/2; 50a/3; 51a/5; 51b/6; 52a/7; 53b/10; 54b/12.

ṣ. a mı 49b/1.

ṣ. maya mı 49b/1.

ṣ. ur 50b/4; 52b/8; 54a/10; 55a/13(2).

ṣatılıḲ+ : (صَاتِلِقْ) satılacak şey.

ṣ. 49b/1-2; 51b/6; 52a/7; 55a/13.

ṣ. uñ 53b/10; 54a/10; 54b/12.

saṭır : (سَطِرْ) satır, sıra.

ṣ 2b/11.

s. a 3a/2.

s. ṣay- : satır saymak.

ş. a 3a/2.

şatu : (صاتو) satış.

ş. meclis : pazar yeri.

ş. 47b/3.

şatun : (صتون) satın almak.

ş. al- : satın almak.

ş. 63a/1-2; 63b/3; 64a/4; 65a/6; 65b/7; 66b/9; 67a/10; 67b/11; 68a/12; 68b/13.

savaş : (سواش، صواش) savaş, harp.

s. 11b/8; 43a/7; 70a/6.

s. da 24a/9; 68a/3; 68b/3.

ş. dan 4b/9; 5b/11; 6b/13; 68a/1; 69a/4; 69b/5; 70b/7.

ş. ı 48a/10.

ş. ıla 18a/12.

ş. it- : savaşmak.

ş. 69a/5.

şay- : (صي) saymak.

ş. madın 2b/11.

şaḥīfe ş. : sayfa saymak.

ş. a 2b/13.

saṭır ş. : satır saymak.

ş. a 3a/2.

sāyir : (سایر) diğer, başka.

s. 48b/5.

şayru : (صیرو) hasta.

ş. 30b/1; 35b/12.

ş. dur 24b/1; 70b/8.

ş. ya 25a/3; 25b/4; 26a/5; 26b/6; 28a/9; 28b/10; 29a/11; 31a/3.

şayrulıḳ : (صیرولق) hastalık.

ş. dan 8a/5; 8b/6.

ş. ḳurtul- : iyileşmek.

ş. dan 6b/1-2; 7b/4; 24b/2.

sebeb : (سبب) sebep, neden.

s. 10a/7; 10b/8.

s. den 7b/1; 40b/1.

s. ile 56b/10.

sefer : (سفر) yolculuk.

s. 8a/1-2; 8b/3; 9b/5; 10b/7; 11b/9; 12a/10; 12b/11; 13b/13; 14b/3; 15a/4; 16a/6; 17a/8; 18a/10; 18b/11; 47a/2; 65a/4; 66a/6; 66b/7; 67a/8; 68a/10; 68b/11; 69a/12.

s. de 15b/5; 17a/9; 17b/9; 57b/11.

s. den 10a/6; 19a/12; 53a/1-2; 56b/9; 58b/13.

s. e 19b/13; 64a/1; 65b/5; 67b/9.

s. eyle- : yolculuğa çıkmak.

s. i 9a/4.

s. giT- : yola çıkmak.

g. e 19b/13; 67b/9.

s. iT- : yolculuk etmek.

s. 11a/8; 13a/12; 14a/1-2; 16b/7.

s. i 69b/13.

segirT- : (سَگِرْدِ) koşmak.

s. ür 62b/1; 63a/3; 63b/4; 64a/5; 64b/6; 65a/7; 65b/8; 66a/9; 66b/10; 67a/11; 67b/12; 68a/13.

seḥḥār : (سَحّارْ) büyücü.

s. dur 59a/2.

sehl : (سَهْل) kolay.

s. 25b/6; 50a/5; 53a/11.

s. dut- : önemsememek.

s. 21a/10.

selāmet : (سَلامَتْ) güvenlik içinde olmak.

s. 20b/3; 29b/13; 41b/6; 42a/7; 53b/3; 65b/5; 69a/12; 69b/13.

s. dür 16a/9.

s. ol- : güven içinde olmak.

s. 41b/6; 53b/3.

s. de 23a/11.

selāmetlıḴ+ : (سَلامَتْلِقْ) güvenlik içinde.

s. 4b/9; 22a/5; 24b/3; 25a/4; 30a/2; 43b/10; 44a/11; 53a/2; 55a/6; 56a/8; 57a/9; 69b/12.

s. dur 15b/2.

s. ıla 40a/3; 41a/5; 54b/5; 56b/9; 66a/6.

s. bul- : kurtulmak.

s. 4a/8; 10b/10.

se(n)+ (سَكْ ' سَنْ) sen

s. 22a/7; 25b/10; 31b/2; 3b/4; 41b/7; 45a/11; 45b/10; 58b/3; 61a/8; 68a/7; 70b/12.

s. a (saña) 4a/10-13; 4b/4-7-9-11-12(2); 5a/5-10-12; 5b/10-11-13; 6a/7-8-11-12; 6b/8-9-12-13; 7a/7-9; 7b/10-11; 8a/11; 8b/12; 9a/4; 9b/6-13; 10a/6; 11b/2-3-4-5-6-7; 12a/3-4-6; 12b/8; 13a/5; 13b/6-7-8-9; 14a/2-4-6-7-8; 14b/10-11; 15a/10-13; 15b/10-11-12; 16b/3; 17a/5;17b/5-13; 19a/5; 19b/3; 20b/8; 21a/9-11; 22a/11-13; 22b/2-12; 23a/3-8; 24a/5; 25a/7; 25b/8; 26a/2-9; 26b/3-10-27a/11; 27b/12; 28a/6-11-13; 28b/7; 29a/5-8-9; 29b/9; 30a/3-5; 30b/6-10-11; 31a/2; 31b/3-13; 32b/12; 33a/2-3; 33b/2; 34a/2-3-8; 34b/3-4-5-6; 35a/4-5; 35b/2-5-6-11; 36a/6; 36b/4-7-8-9-10; 37a/8-9-10; 37b/9-10-11-12; 38a/10-11-12; 38b/2-8-11(2)-13; 39a/3-9-12-13; 39b/3-4-10-13; 40a/4-5-11; 40b/3-6-12; 41b/7-8; 42a/5-9; 42b/4-8-9-10; 43a/2-9-10-11; 43b/3-12; 44a/4-9-12-13; 44b/2-5-13; 45a/6; 45b/12; 46a/5-8-9-13; 46b/10; 47a/10-11; 47b/2-8-11-12; 48a/3-12; 48b/13; 49b/6; 50a/7;50b/2-8; 51b/7-10; 52a/5-11; 52b/2-6-12; 53a/3; 53b/4; 54a/5-8;

54b/6; 55a/11; 55b/9-12; 56a/9-13; 57a/11; 57b/2-12; 58a/13; 58b/12-13; 62a/12-13; 62b/5; 63a/4-5-6-8; 63b/3-6-13; 64a/7; 65a/3-9; 65b/9-10; 66a/4-11; 66b/12; 67a/2-6; 67b/3-6; 68a/2-4; 68b/3-5; 69a/6; 69b/8; 70b/2-9.

s. de 46b/8; 47b/10.

s. den 4a/5; 19b/2; 20a/3; 20b/4; 21a/5-9; 21b/6; 22b/8; 23a/9; 23b/13; 24a/11; 24b/12; 25a/13; 32a/3; 33a/5; 34b/8; 36b/12; 37a/13; 40a/2; 40b/10; 49a/2; 49b/3; 52b/9; 53a/3-10; 55a/7; 56b/10; 57b/12; 58a/13; 67b/7.

s. dendür 18a/2; 19b/5; 20b/7; 22a/10.

s. i 19b/3; 24a/12; 33a/2; 34a/4(2); 35b/7; 36a/8; 38b/12; 39a/6; 44a/5-12; 47b/8; 48a/9; 49a/11; 56a/13.

s. üñ 5a/2-7; 5b/2-3; 6a/4-6; 6b/5; 7b/8; 8a/9-10; 9a/2; 10a/4; 11a/5; 12b/3; 14a/5; 14b/7; 15a/8; 21b/9; 23b/12; 24a/11; 24b/4; 25a/5-7; 28a/4; 29a/5; 33b/3-6; 34a/7; 35a/9; 35b/10; 36a/7-11; 40b/5; 43a/3; 43b/4; 44a/7; 45b/4-9; 46b/6; 47a/7; 48b/10; 50a/13; 51a/2; 51b/3; 52a/2-4; 52b/3; 53a/6; 54a/12; 54b/6-9; 55a/2-5; 56a/12; 56b/13; 57a/9; 58a/11; 58b/2; 59b/4; 60a/5; 61a/7; 61b/8; 62a/11; 62b/12; 63a/13; 63b/2; 65a/5; 65b/6; 66a/3; 66b/8; 67a/5-9; 67b/10; 68a/11; 68b/12; 69a/13.

s. üñdür 4b/8; 18b/3; 20a/6; 21a/8; 22b/11; 23a/12; 27a/3-4.

s. üñile 49a/2; 49b/3; 50b/5; 51a/6; 52a/8; 52b/9.

s. üñle 23b/3; 27b/3; 28b/5; 29a/6; 34b/7; 50a/4; 53a/10; 53b/11; 54a/11; 54b/13.

sene : (سَنَه) yıl.

s. 71a/6.

sereṭān : (سَرَطَانْ) yengeç burcu.

s. 4a/s; 10a/s; 16a/s; 22a/s; 28a/s; 34a/s; 40a/s; 46a/s; 52a/s; 58a/s; 63a/s.

sev- : (سَوْ) sevmek.

s. enler 3b/2.

s. lerdendür 34a/4; 47b/8.

s. er 11a/10; 24a/12; 33a/2; 35b/7; 38b/12; 39a/6; 44a/5-12.

s. mez 19b/3; 48a/9; 49a/11.

s̱evāb : (ثَوَابْ) sevap.

s̱. bul- : sevap kazanmak.

s̱. 70b/13.

ṣ. getür- : yardım etmek.

ṣ. 3b/13.

sevin- : (سَوِنْ) sevinmek, mutlu olmak.

s. esin 43b/8; 44a/4.

sevinmekliK+ : (سَوِنْمَكْلِكْ) sevinçli.

s. i 4b/3.

s̱evr : (ثَوْر) boğa burcu.

s̱. 9a/s; 15a/s; 21a/s; 27a/s; 33a/s; 39a/s; 45a/s; 51a/s; 57a/s; 68a/s.

seyyid : (سَيِّد) Hz. Muhammed'in torunu Hz. Hasan'ın soyundan olan kişi.

s. 3b/8.

ṣıḥḥat : (صِحَّت) sağlık, sağlamlık.

ṣ. de 23a/11.

siñ- : (سِڭ) hazmolunmak.

s. medüginden 7b/2.

siz : (سِزْ) siz.

s. de 30b/9.

s. üñ 30a/8.

ṣol : (صُوْلْ) sol.

ṣ. 64b/10.

ṣ. dan 65a/11.

ṣoñra : (صُكْرَه ، صُكْرَه) sonra.

ṣ. 2a/3; 2b/12; 19a/3; 19b/1-2; 20a/3; 20b/4; 21a/5; 21b/6; 22a/7; 22b/8; 23a/9; 23b/13; 24a/11; 24b/12; 25a/13; 28b/6; 29a/7; 29b/8; 30a/9; 31b/12; 36b/12; 47b/9; 56a/2; 62a/12.

ṣor- : (صُوْرْ) sormak.

ṣ. duñ 4a/2-3-4-5-7-8-9-10-11-12; 4b/5; 6b/9; 8a/9; 9b/12; 10b/3; 18b/7-11; 19a/8-11; 19b/9; 20b/11; 21a/3-12; 21b/5; 25a/12; 26a/7; 29b/6; 32a/4; 32b/10; 58a/3; 59a/2-5-6; 59b/6; 60a/2-7; 60b/5; 63a/6; 65b/9; 66a/8-12.

ṣovuḳlıḳ : (صُوْوُقْلُقْ) soğukluk.

ṣ dan 13a/13.

söyle- : (سُوْيْلَا) söylemek, açıklamak.

s. mek 57a/9.

gerçek s. : doğru söylemek.

s. r 31b/7.

rāz s. : sır söylemek.

s. mez 56a/7.

yalan s. : yalan söylemek.

s. mez 54b/3; 57a/8.

s. r 55a/4.

s. rler 52a/3.

söyleyici : (سُوْيْلَيِجِي) söyleyen, konuşan kişi.

s. dür 35a/2; 40a/12; 47b/7.

s. midür 35a/1.

söz : (سُوْزْ) söz, laf.

s. 47b/7.

sözlü : (سُوْزْلُو) söyleyen, konuşan.

s. 36b/13.

s. dür 35b/9; 38a/8; 39a/10; 47a/6; 49a/3; 50b/6.

ṣu : (صُو) su.

ş. 29b/1(2)-2; 31a/5; 32a/7; 31b/6; 32a/8; 33a/9; 33b/10; 34a/11; 34b/12; 35a/13; 49a/6.

ş. dan 8a/3; 46a/13; 48a/3; 49a/5; 49b/8; 51a/9; 51b/10; 52a/11; 53a/13.

ş. lar 69a/2.

su'āl : (سُؤَالْ) soru.

s. iT- : soru sormak.

s. 7a/10.

ṣuç : (صُوچْ ، صُوجْ) suç.

ṣ. işle- : suç işlemek.

ṣ. ı 51b/1-2; 55a/9; 55b/10.

ṣuçlu : (صُوچْلُو) suçlu.

ṣ. 54a/7.

ṣuçsuz : (صُوجْسُوزْ) masum, suçu olmayan.

ṣ. dur 52a/3; 52b/4; 56a/11; 57a/13.

sulṭān : (سُلْطَانْ) padişah, hükümdar.

s. 15a/3; 20b/1; 21a/3; 24b/9; 26a/13; 44b/10; 69b/1-2; 70a/3; 70b/4.

s. a 14b/1-2; 16a/5; 17b/8; 18a/9.

s. dan 8b/1-2; 9a/3; 9b/4; 11b/8; 34b/6; 35a/7; 35b/8; 36b/10; 37a/11; 38a/13; 39a/3; 39b/4; 40a/5; 40b/6; 41a/7; 41b/8; 44a/9-13.

s. uñ 20b/2; 25a/11; 25b/12.

s. ol- : padişah olmak.

s. 16b/11.

sulṭān-ı kelām : (سُلْطَانْ كَلَامْ) söz sultanı.

s. dur 3b/12.

sulṭān-ı nuṭḳ : (سُلْطَانْ نُطْقْ) çok güzel konuşan, hatip.

s. 3b/12.

sulṭānlıḳ : (سُلْطَانْلِقْ) padişahlık.

s. 16b/6; 20a/13.

ṣulu : (صُلُو) ağlayan.

yüzi ṣ. ol- : çok ağlamak.

ṣ. 50b/7.

süflī : (سُفْلِي) alçak.

s. ler 49b/7.

sünbüle : (سُنْبُلَه) başak burcu.

s. 5a/s; 11a/s; 17a/s; 23a/s; 29a/s; 35a/s; 41a/s; 47a/s; 53a/s; 59a/s; 64a/s; 70a/s.

sür- : (سُورْ) yaşamak.

dirlik s. : yaşamak.

s. er 8b/11.

s. esin 53b/4.

—Ş—

şād : (شَادْ) (bk. şāẕ) sevinçli.

ş. ol- : mutlu olmak.

ş. 57b/13.

şādī : (شَادِي) memnunluk.

ş. gör- : memnun olmak.

ş. 45a/6.

şarāb (شَرَابْ) şarap, mey.

ş. 52a/12.

şāẕ : (شَاذْ) (bk. şād) mutlu, sevinçli.

şāẕ ol- : mutlu olmak.

ş. 33b/9; 34a/10; 34b/11; 71a/1-3.

şāẕılıḲ+ : (شَاذلقْ) mutluluk.

ş. 5a/4; 12b/4; 13b/6; 15b/10; 17a/10; 22b/5; 23b/11; 31a/4; 50b/9; 53a/12; 64b/7; 65a/8; 66b/4.

ş. ıla 12b/13; 15a/4; 17a/11; 35a/12; 47a/4-13; 54a/6; 63b/5.

ş. ıla mı 62a/1.

ş. ıladur 5b/2.

ş. lar 16a/6; 17a/8.

ş. bul- : mutluluk bulmak.

ş. : 16a/11-12.

ş. lar 16b/12.

ş. ir- : sevinç ulaşmak.

ş. 11b/1.

ş. iriş- : sevinç olmak.

ş. 17a/13.

ş. it- : mutluluk vermek.

ş. 15b/12.

ş. ol- : mutluluk olmak.

ş. 14b/8; 52b/6.

şefā'at : (شَفَاعَتْ) şefaat.

ş. i 26a/11.

şefḳat : (شَفَقَتْ) şefkat.

ş. i 39b/3.

şefḳatlü : (شَفَقَتلُو) **1.** sevecen, acıyarak seven.

ş. 42a/8; 45a/7.

2. koruyan, sahip çıkan.

ş. midür 39a/1.

ş. dür 39a/2; 40a/4; 41a/7; 44a/5; 47b/11; 48a/12.

şefḳatsüz : (شَفَقَتْ سُوزْ، شَفَقَتسُوزْ) katı yüreklilik.

ş. dür : 43a/10; 43b/11; 44b/13.

şeh(i)r (شَهرْ) şehir.

ş. 26b/3; 27a/4; 28a/6; 28b/7; 29a/8; 29b/9; 30b/10; 31b/13; 34a/1-2; 34b/3; 35a/4; 35b/5; 36a/6; 36b/7; 37a/8; 37b/9; 38a/10; 38b/11; 39a/12; 39b/13; 68b/2; 69b/4; 70a/5

ş. dedür 65b/12.

ş. de mi 22a/1.

ş. den 27b/5; 29a/8; 31b/13.

ş. e 31a/12.

ş. i 68b/1; 69a/3; 70b/6.

ş. inde 22b/3; 23b/5; 24a/6; 27a/12.

ş. inde mi 22a/1.

ş. lerden 26a/2; 28a/6; 28b/7; 29b/9; 35b/5.

ş. mi 26a/1(2).

şekk : (شَكْ) şüphe.

ş. it- : şüphelenmek.

ş. 23a/5; 25b/3; 45b/2; 46a/3; 60a/3.

ş. dut- : şüphe etmek.

ş. 23a/12.

şeksüz : (شَكْسُوزْ) şüphesiz.

ş. 8a/2; 19a/13; 58a/7.

şems : (شَمْس) Güneş.

ş. 4b/s; 10b/s; 16b/s; 22b/s; 34b/s; 46b/s; 52b/s; 58b/s; 63a/s; 63b/s; 69b/s.

şerīf (شَرِيفْ) şerefli.

ş. 3b/7.

şerḥ : (شَرْح) açıklama.

ş. in 2b/8.

şer(r)+ : (شَرّ) fenalık, kötülük.

ş. 2b/8; 62b/3.

ş. iriş- : kötülük olmak.

ş. i 12b/8.

şeriʿa: (شَرِيعَة) kanun.

ş. 71a/2.

şey : (شَيْئ) şey, nesne.

ş. 71a/1.

şimdi : (شِمْدِي) şimdi, hemen.

ş. 19a/9; 67a/7.

şol : (شُولْ) şu.

ş. 52b/8.

şūm : (شُومْ) uğursuz.

ş. dur 26b/9.

şöyle : (شُويْلَه) şöyle, şu şekilde.

ş. 1b/11; 3a/10-13; 3b/1; 4a/4-11; 4b/5-6; 5a/2-3-4-6-11-13; 5b/2-4-7-12; 6a/3-5-6-8-10; 6b/6-9-10-11-12; 7a/2-3-10-12; 7b/7; 8a/6-11-12; 8b/3-12; 9a/6-12-13; 9b/2-3-9-10-11; 10a/2-8-11; 10b/3-4-7-9-12-13; 11a/5-6-9-10-11-13; 11b/2-9-11-12-13; 12a/2-3-8-10-11-12-13; 12b/6-13; 13a/2-4-7-11; 13b/4; 14a/3-8-9-11; 15a/3-6-9; 15b/4-12-13; 16a/7-8-10-13; 16b/6-7-10-11-12; 17a/3-4-7-8-11-12-13; 17b/2-6-9-11-12; 18a/6-9-10; 18b/3-5-10-11; 19a/6; 8-10-11-12; 19b/4-7-11-12-13; 20a/8-9-11-12-13; 20b/4-5-8-10-12; 21a/3-4-7-11; 21b/3-4-5-6-13; 22a/2-3-8-9-10-11-13; 22b/3-4-5-6-7-8-9-13; 23a/4-12-13; 23b/2-3-4-6-7-8-9-10-11-12-13; 24a/3-4-7-8-9-12; 24b/3-5-7-8-11-12-13; 25a/3-4-6-9-11-12-13; 25b/4-7-11-13; 26a/2-3-5-6(2)-10-11-12-13; 26b/2-4-6-7-8-11; 27a/2-5-6-7-8-9-13; 27b/3-4-5-6-7-8-9-13; 27b/3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 28a/2-6-7-8-10-12; 28b/2-3-6-7-8-9-12; 29a/3-6-8-9-11-

12; 29b/4-8-12; 30a/4-6-11; 30b/3-6-7-9-11; 31a/2-3-4-5-7-10; 31b/2-4-6-8-10-11; 32a/3-5-6-7-9-10; 32b/3-4-5-6-7-8-10-11-13; 33a/4-7; 33b/2-4-5-7-8-10-12; 34a/2-3-7-8-9-11-13; 34b/4-5-8-10; 35a/2-5-7-9-12; 35b/2-4-5-6; 36a/2-3-4-5-10; 36b-3-4-6-8-9; 37a/6-8-9-12; 37b/6-7-8-10; 38a/5-6-7-10-12; 38b/5-7-8-9-10-13; 39a/11-12-13; 39b/11-12; 40a/2-3-4-6-7-8-9-10-11-12-13; 40b/2-3-7-8-10; 41a/3-4-6-8-9-10-11-12-13; 41b/2-3-4-5(2)-6-9-10-11; 42a/2-8-11-12; 42b/2-3-4-5-7-11-13; 43a/3-4-7-8-9-11-12-13; 43b/2-3-6-7-8-9(2)-10-11-13; 44a/2-3-5-6-7-8-9-10(2)-11-12; 44b/2-4-8-9-10-12; 45a/2-3-8-9-10-11-12(2); 45b/2-8-9-10-12-13; 46a/2-3-4-6-10; 46b/2-4-5-10-12; 47a/2-3-5-9-11-13; 47b/2-3-5-6-13; 48a/3-6-7-8-9; 48b/4-6-9-12; 49a/4-7-9-10-11-12; 49b/2-4-5-6-9-10-11-12; 50a/2-3-6-8-9-10; 50b/2-3-4-5-6-7-10-11-12-13; 51a/3-4-6-7-8-10-12-13; 51b/2-3-4-6-7-9-10; 52a/3-4-7-8-10-13; 52b/2-3-4-6-7-8-9-10-11-12; 53a/2-3-4-5-6-8-9-10-11; 53b/2-3-6-7-8-9-10-11(2)-12-13; 54a/2-3-5-7-8-9-10-11-12; 54b/2-3-4-6-7-8-9-10-11-12-13; 55a/2-3-5-6-7-9-10(2)-11-12-13; 55b/2-3-4-5-6-7-8-9-10-11(2)-12-13; 56a/3-5-6-7-8-9-10-11-12; 56b/2-3-4-6-7-9-10-11-12-13; 57a/2-3-4-5-6-8-9-10-11-12-13; 57b/2-3-4(2)-6-7-11-12-13; 58a/2-3-4(2)-5-6-7-9-10-11-12-13; 58b/2-4-5-6-7-8-9-10-11-12; 59a/2-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 59b/2-3-6-8-9-10-11-13; 60a/2-3-4-6-7-9-12-13; 60b/2-3-4-5-7-9-10-11-13; 61a/2-3-5-7-9-10-12-13; 61b/2-5-6-7-9-10-11-12-13; 62a/4-5-6-7-8-9-10-12-13; 62b/2-3-4-5-6-8-10-11-12-13; 63a/2-3-5-6-7-8-9-10-11-12; 63b/4-6-7-8-9-10-12; 64a/3-4-5-6-9-10-11-13; 64b/2-4-5-7-10-11-12; 65a/2-4-5-6-8-9-12-13; 65b/2-3-4-6-7-8-9-10-11-12-13; 66a/2-4-5-7-9-10-13; 66b/2-3-4-6-7-8-9-11-12-13; 67a/2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13; 67b/2-3-4-5-6-8(2)-9-10-12; 68a/2-3-5-6-7-8-9-10-12-13; 68b/2-3-4-6(2)-7-8-10-12-13; 69a/2-3-4-5-7-8-9-10-11(2)-12-13; 69b/2-4-5-6-7-9; 70a/2-3-4-5-10-11-13(2); 70b/2-3-6-7-8-12-13.

ş. dür 2b/9; 8b/5.

şu : (شُو) şu.

ş. ña 19a/10

—T—

tā : (تَا) ki, yeter ki.

t. 3a/5; 7a/4; 8b/8; 14b/11; 17b/13; 31a/10; 43b/5; 53b/2; 65a/3; 69b/3.

tāb : (تَابْ) güç, kuvvet.

t. ına 71a/4.

ṭabīb : (طَبِيبْ) doktor.

ṭ. üñ 29b/12.

ta'bīr : (تَعبِيرْ) ifade, anlatma.

t. 2a/12.

ṭāġī : (طَاغِي) azgın.

ṭ. 32b/9.

taḳdīr : (تَقْدِيرْ) ezelde Allah'ın olmasını istediği şeyler.

allah t. i 31b/5.

tañrı t. i 7b/5; 18a/11.

ṭālib : (طَالِبْ) isteyen.

ṭ. 3b/11.

ṭāli' : (طَالِعْ) talih, kısmet, baht.

ṭ. inde 2b/2; 38b/7.

ṭ. dut- : fal bakmak.

ṭ. 2b/1.

ṭ. in 3a/7.

ṭama' : (طَمَعْ) çok isteme.

ṭ. iT- : çok istemek.

ṭ. 5a/9.

tamām (تَمَامْ) tamam, eksiksiz, tam.

t. 4a/8; 9b/4; 18a/3; 18b/9; 25b/7; 31a/13; 44b/8; 45b/10; 46a/11.

t. bitür- : tam olarak çözmek.

t. 66b/13.

t. eyle- : bitirmek.

t. 51a/4; 51b/5; 53a/8; 53b/9.

t. iT- : tamamen sonuçlandırmak.

t. 50a/1; 50b/3; 52b/7; 65b/11.

t. ol- : bitmek, tamamlanmak.

t. 15a/1; 23b/1-2; 24a/3; 24b/4; 25a/5; 26a/7; 26b/8; 27a/9; 27b/10; 28a/11; 28b/12; 29a/13.

tamāmet : (تَمَامَتْ) tamamen, hepsi.

t. 20b/8; 21a/9.

ṭañ : (طَاڭْ) şafak vakti.

ṭ. yılduzı : Çoban yıldızı, Venüs.

ṭ. 2b/2.

tañrı : (تَڭْرِي ، تَڭْرْ) Tanrı.

t. 10b/11.

t. taḳdīri 7b/5; 18a/11.

t. te'ālā 3b/9-13; 9b/12.

ṭarḥ : (طَرْحْ) bölme, ayırma, dağıtma.

ṭ. iT- : bölmek, ayırmak.

ṭ. 2b/12.

ṭarīḳ : (طَرِيقْ) **1.** yol.

ṭ. 71a/5.

2. yöntem.

ṭ. ın 2a/6-13.

ṭarlıḲ+ : (طارلق) sıkıntı, darlık.

ṭ. dan 4a/12.

el ṭ. : fakirlik.

ṭ. ıla 25a/10; 25b/11.

taṣnīf : (تصنيف) kitap haline getirme.

t. it- : kitap haline getirmek.

t. 3a/9; 3b/3.

t. ḳıl- : düzenlemek.

t. 2b/6.

ṭavar : (طوار) **1.** mal.

ṭ. 37a/1.

ṭ. uñı 38b/10.

2. küçük baş hayvan.

ṭ. lar 48b/5.

ṭāyir : (طاير) kuş.

ṭ. ler 48a/4.

teʿālā : (تعالي) "yüksek olsun" anlamında bir söz.

allah t. 27a/8; 28b/11.

ḥaḳ t. 9b/12.

inşā'allah t. 45a/13; 63b/11.

tañrı t. 3b/9-13; 8b/5.

tecribe : (تجربه) tecrübe, deneme.

t. de 2a/9.

t. lerle 3b/3.

tedbīr : (تدبير) önlem, çare.

t. üm 1b/9.

tefekkür : (تفكر) düşünme.

t. 2a/12.

tekebbür : (تكبر) kibir gösterme.

t. dür 28b/13.

temmet : (تمت) bitti, tamam oldu.

t. 71a/6

ten-dürüst : (تندرست) kuvvetli, sağlam vücutlu.

t. 21a/7.

t. dür 20b/6.

t. ol- : kuvvetli olmak.

t. 20a/5; 24a/13.

tenlü : (تنلو) görünüşlü.

t. 37b/3.

tercüme : (ترجمه) çevirme.

t. olun- : tercüme edilmek.

t. 3b/6.

terk : (ترك) bırakma, ayrılma.

t. iT- : bırakmak, ayrılmak.

t. 31a/2.

terkīb : (تركيب) düzen.

t. de 2a/8.

t. ini 2a/10.

tertīb : (ترتيب) açıklama.

t. lerin 3a/13.

tevfīḳ : (تَوْفِيقْ) uygun.

t. 3b/13.

tiz : (تِزْ) (bk. tīz) çabuk.

t. 21b/1; 22b/4; 23a/5; 26a/4-5; 30a/8; 38a/5; 41b/12; 42b/7; 43a/8; 44a/10; 44b/11-12; 51b/7; 57a/7; 57b/13; 60a/2; 61b/12; 63a/6.

t. ce 3b/5.

t. cek 10b/1; 12a/11; 13a/9; 15a/13; 16b/10; 22a/6; 23a/8; 24a/7-10; 25b/13; 26b/12; 37a/3; 46b/2; 50a/4; 57b/3; 60b/9; 62a/4-8; 62b/9; 63a/10; 64a/8; 64b/9-13; 65a/4; 66a/12.

t. de 61b/11; 67b/13.

tīz : (تِيزْ) (bk. tiz) çabuk.

t. 10b/2; 11a/3; 41a/4; 45a/13; 45b/13; 59a/6; 63b/7; 67a/8.

t. cek 5b/7; 18a/11; 31b/12; 40a/2-3; 57a/2; 65a/8.

ṭoġ- : (طُوغْ) doğmak.

gün ṭ. : güneşin doğması.

ṭ. duġından 3a/10.

ṭoġrı : (طُوغْرِي) (bk. ṭoġru) gerçek.

ṭ. mıdur 42b/1.

ṭ. ḳal- : dürüst olmak.

ṭ. 12b/11.

ṭoġru : (طُوغْرُ) (bk. ṭoġrı) gerçek.

ṭ. 19b/3; 33a/10(2); 35a/2; 35b/9; 38a/8; 39a/4; 39b/5; 40a/12; 42a/10.

ṭ. dur 33a/2; 39a/2-10; 40a/12; 40b/13.

ṭoġu : (طُغُو) doğu.

gün ṭ. : doğu.

ṭ. sından 62b/6; 63a/7; 63b/8.

ṭoġur- : (طُغُورْ) doğurmak.

ṭ. a 24a/1-2; 24b/3; 25a/4; 25b/5; 26b/7; 27b/9; 28b/11; 29b/13; 59a/12.

ḳız ṭ. : kız çocuk doğurmak.

ṭ. a 26a/6; 27a/8; 28a/10; 29a/12.

ṭorı : (طُورِي) gövdesi kızıl, ayakları ve yelesi koyu renkli olan.

ṭ. at : gövdesi kızıl, ayakları ve yelesi koyu renkli olan at.

ṭ. 66a/9; 68a/13.

ṭur- : (طُورْ) durmak.

ṭ. a 60a/8.

ṭ. duġı 66a/13.

ṭ. maz 14a/9.

ṭuruḳ : (طُرُقْ) yollar.

ṭ. 71a/6.

türk : (تُرْك) Türk.

t. 33b/7.

—U—

u : (ـُ) (bk. ü~ve~vü) ve.

u. 2b/8.

uC+ : (اُوجْ) uç, taraf.

u. ından 42a/5; 43a/7; 43b/8.

ucuz : (اُوجُوزْ، اُجُوزْ) ucuz.

u. 8b/13.

u. dur 5a/6; 6b/9; 7b/11; 63a/2; 63b/3; 65a/6.

u. mıdur 63a/1.

u. ol- : ucuz olmak.

u. 4a/4; 53a/9; 65b/7; 66b/9; 67b/11; 68b/13.

u. mı 70a/1.

ucuzlıḳ : (اُجُوزْلِقْ) ucuzluk.

u. 6a/8.

uğrı : (اُوغْرِي) hırsız.

u. 58b/1-2; 60a/5; 62b/12.

u. dan 59a/3; 59b/4; 60b/6; 61a/7; 61b/8; 62a/11.

u. dur 48a/8.

u. lar 48a/4; 70b/1-2.

u. nuñ 63a/13.

uğur : (اُوغُورْ) yol.

u. ların 29b/11.

uğurla- : (اُوغُرلَ) çalmak.

rızḳ u. : mal çalmak.

u. maya mı 58b/1.

u. ya mı 58b/1.

uğurlan- : (اُوغُرلَنْ) çalınmak.

u. an 38a/9.

u. dı 34b/1-2; 35a/3; 35b/4.

u. mış 38b/10;

u. mışı 36a/5; 36b/2; 39b/12; 40a/13.

ulaş- : (اُولَشْ) ulaşmak; kavuşmak.

u. asın 62b/4.

u. maḳ 62a/3; 63a/5; 63b/6; 64b/8; 65b/10; 66a/11; 66b/12; 67a/13.

ʻulemā : (عُلَما) alimler, ilim sahipleri.

ʻu. 3a/12.

ulu : (اُولُو) zengin, saygıdeğer, asil.

u. 4a/11; 22b/9; 33a/6; 34b/9; 40b/9; 47a/6; 48b/1-2; 51a/7; 51b/8; 52b/10; 53a/11; 58b/4; 61a/1.

u. lar 14b/13; 16a/10; 45b/12; 49b/9; 62a/3.

u. lara 63b/6.

u. lardan 40b/2.

u. lardur 5a/13; 10a/4; 10b/5; 14a/11.

u. ları 1b/8.

u. ol- : saygıdeğer olmak.

u. 8b/5; 56b/1-2.

ululıḲ+ : (اُوْلُولُقْ) yücelik.

u. 9a/3; 14b/8.

u. bul- : zengin olmak.

u. 11b/8; 14b/7; 16b/11; 59a/5; 59b/8; 60b/10.

u. ir- : yüceliğe, saygınlığa ermek.

u. a 12a/1(2).

u. iriş- : yüceliğe ermek.

u. a 12a/2; 39a/8; 58a/5; 58b/6.

u. iste- : makam istemek.

u. 10/5; 12a/9; 13a/11; 13b/12; 14a/12.

u. ḳal- : ululuğa erişememek.

u. dan 61a/11.

um- : (اُوْمْ) beklemek.

u. arsın 43b/6.

u. duğuñ 5b/10.

unut- : (اُوْنُدْ) unutmak.

u. dum 47a/1.

uş : (اُوْصْ) akıl.

u. şuñ 24b/6.

uşlu : (اُوْصْلُو ، اُصْلُو) akıllı.

u. 35b/11; 45b/7.

u. dur 26a/8; 28a/12.

ʿuṭārid : (عُطَارِدْ) merkür.

ʿu. 5a/s; 9b/s; 11a/s; 15b/s; 17a/s; 21b/s; 23a/s; 27b/s; 29a/s; 33b/s; 35a/s; 39b/s; 41a/s; 45b/s; 47a/s; 51b/s; 53a/s; 57b/s; 59a/s; 62b/s; 64a/s; 68b/s; 70a/s.

utan- : (اُوْتَنْ) utanmak, çekinmek.

u. maz 21b/7.

u. mazdur 36a/4; 38b/9.

uvacuḳ : (اُوَجُوقْ) ufacık, azıcık.

u. 2b/11.

uz : (اُوْزْ) usta, mahir, becerikli.

u. 30a/11.

u. dur 26a/8; 33a/12.

uzaT- : (اُوزَدْ) uzatmak.

el u. : almak istemek.

u. alar 60a/5.

uzlıḳ : (اُوْزْلُقْ) uyuşma, barışma.

u. 64a/7.

uzun : (اُوزُونْ) uzun.

u. 4a/2; 5b/5; 7b/9; 10a/2; 11a/8; 14b/11; 37b/3; 50a/6.

u. ol- : uzun sürmek.

u. 5a/4; 6b/7; 7a/8; 9b/8; 11b/5; 12a/6; 15a/12; 15b/8; 70a/9.

u. ʿömrlü ol- : çok yaşamak.

u. 4b/3.

u. yaşlu ol- : çok yaşamak.

u. 4a/1; 9b/13; 10a/1; 11a/4; 13a/8.

—Ü—

ü : (وُ) (bk. u~ve~vü) ve.

ü. 2a/12; 6b/6; 39a/8; 39b/9; 40b/11; 41a/12; 41b/13.

üç : (اُوچْ) üç.

ü. 2b/11; 3b/4.

ümīd : (اُمِيدْ) (bk. ümīẕ) ümit.

ü. 4a/13; 15a/2; 15b/3; 19b/11.

ü. dür 56b/7.

ü. üm 15a/1.

ü. üñ 16a/4; 16b/5; 17a/6; 17b/7; 18a/8; 18b/9; 20a/12; 20b/13.

ü. dut- : ümit etmek.

ü. 19a/10; 19b/11.

ü. kes- : ümidini yitirmek.

ü. üñ 21b/10; 27b/6.

ümīẕ (اُمِيذْ) (bk. ümīd) ümit.

ü. dür 58a/10.

ümiẕlü : (اُمِيذْلُو) ümitli.

ü. 9a/10.

üstād : (اُوسْتَادْ) iyi usta.

ü. dur 62b/11.

üstün : (اُوسْتُونْ) bir konuda ileri seviyede bulunmak.

elüñ ü. ol- : güçlü olmak.

ü. 7a/13.

üstünliK+ : (اُوسْتُنْلِكْ ، اُسْتُنْلِكْ) galibiyet.

ü. i 4b/8.

el ü. bul- : üstün olmak.

ü. i 28b/4.

üzer : (اُوزَرْ) üst.

ü. e 2b/10.

ü. ine 2b/11; 28a/3; 30a/7; 32b/12.

ü. üñe 10a/3.

yol ü. ol- : yolculuk yapmak.

ü. inde 17a/9.

üzre : (اُوزْرَه) çekim edatı.

ü. 2b/5-6; 3a/3; 30b/8; 31a/9; 31b/10; 33a/13.

eylik ü. ol- : sıhhatli olmak.

ü. 12a/13.

—V—

vāḳi' : (وَاقِعْ) vuku bulan.

v. ol- : vuku bulmak.

v. 71a/3.

vaḳt : (وَقْتْ) vakit.

v. de 2a/10; 3a/11.

v. e 56a/9.

v. i 24b/10.

v. ile 5b/9.

v. inde 29a/10; 59a/4.

vāṣıl : (وَاصِلْ) erişen, ulaşan.

v. ol- : ulaşmak, erişmek.

v. 71a/1(2)-2(2)-3(2)-4-5(3)-6.

var : (وَارْ، وَرْ) (bk. bar) var.

v. 5b/11; 6a/8; 6b/8-13; 7b/10; 9a/4; 10a/6; 11a/2; 11b/6; 14a/2; 14b/9; 15a/10; 16b/13; 25b/7; 34b/4; 37a/1; 37b/9; 41a/13; 51a/12; 59a/3; 59b/1.

v. dur 1b/10; 4a/13; 4b/9; 5a/10; 5b/8; 6a/7; 7a/9; 7b/8-10-11; 8b/12; 9b/1-2-3-7; 10b/5-6; 11b/2-7; 12a/4-7-8; 13a/10; 14b/13; 15a/1-2; 15b/10; 16a/4; 16b/2-5; 17a/5-6; 17b/7-9; 18a/8-10; 18b/9; 19a/2-4; 20a/12; 20b/13; 21a/11; 22a/13; 27a/4; 28a/9; 29a/5; 30a/5; 36b/10; 39a/9; 45b/6; 46a/7; 46b/8; 47a/9; 47b/10-12; 48a/10; 49a/5-13; 50b/2-4; 53b/3; 54a/4; 59b/2; 62a/9; 63a/11; 63b/12; 65a/2-9; 68a/8; 68b/3.

var- : (وَرْ، وَارْ) **1.** git.

v. 13b/10; 21a/13; 48b/12; 59a/13.

2. gitmek.

v. duğı 50a/1; 50b/3; 53a/8; 65a/10; 66b/13.

v. ursañ 4b/8.

v. ursın 61b/10.

3. ulaşmak, erişmek.

v. asın 65b/5.

v. madın 68b/11.

ere v. : kocaya gitmek.

v. a: 11a/10; 12a/12.

yavı v. : kaybolmak.

v. a 19b/2.

vāz : (وَازْ) bırakma.

v. gel- : vazgeçmek.

v. 20b/9.

ve : (وَ) (bk. u~ü~vü) ve.

v. 1b/4-7(2)-10; 2a/2(3)-3-4-5-6-7-8(2)-9(3)10-12-13; 2b/2-4(2)-7-9; 3a/7(2)-9-12; 3b/1-3-5-10-11(2)-12-13; 4a/2-6(2)7-9-10(2); 4b/2-3-7-8-9-10-12-13(2); 5a/3(2)-11-12(2); 5b/1-2-3-6-9-10-12-13(2); 6a/3-9-10-11-13; 6b/2-3-10; 7a/4-5-12-13; 7b/2-13; 8a/2-4-7; 8b/4-7-8-9-11(2)-12; 9a/2-4-5-6; 9b/4-11; 10a/3-9-10-11-12; 10b/2-6-7-9-10-13; 11a/2-4-8-10-11-13; 11b/1-2-9; 12a/2-3-4-5-10-13; 12b/3-4(2)-5-9-10-13; 13a/2-3-5-6-7-10-11-12; 13b/5-6(2)7-11-12; 14a/6-7-11-12-13; 14b/8(3)-9; 15a/4-5-10-11; 15b/5-9-10(2)-11-12(2); 16a/2-3-6-9-10-11(2)-12(2)-13; 16b/11-12-13(2); 17a/1-2-3-4-9-11-12(2)-13(2); 17b/1-2(2)-3-4-5-11-12; 18a/3-4-5-6-12(2)-13; 18b/4-5-6-9-13; 19a/5-7-8-

12; 19b/2-3-6(2)-10; 20a/7-8-9-10; 20b/1-2-6-8-9-10-11; 21a/6(2)-9(2)-10; 21b/4-7(2)-10; 22a/5-8-10-11(2)-12(2); 22b/5-9-12-13(2); 23a/1-2-6-7-10(2)-11-13(2); 23b/5-7-8-10-11; 24a/5-9-13; 24b/2-5(2)-7-10; 25a/1-2-3-10; 25b/4-5-9; 26a/4-8(2); 26b/3(2)-4-6-9(2)10-11-13; 27a/1-2-3-4-9-12; 27b/3-4-5-8-10-12; 28a/2-4-9-10-11-12(2); 28b/4-5-10-13; 29a/1-3-9-10-11; 29b/1-2-3-4-5-7-10-13; 30a/2-3-6-7-10-12; 30b/4-6-7(2)-12-13; 31a/2-5-6-8-9-11; 31b/6-7-8-9-10-11; 32a/2(2)-7-8-9-10; 32b/1-2-3-8-9-13; 33a/2-3-4-9-10-11-12-13; 33b/4-5-9-10-11-12; 34a/1-2(2)-4-5-610-11-12-13; 34b/5-6-7-11-12(2)-13; 35a/1-4-5-7-8-10(2)-13; 35b/1-2-7-8-9-11; 36a/2(2)-3-4(2)-5-6; 36b/2-3-5-7-9-10-11-13; 37a/1-2(2)-4-5(2)-6-8-10-11-12; 37b/2-3(2)-5-6-7(2)-9-11-12(2)-13(2); 38a/3-4-6(2)-7-8-10-13; 38b/3(2)-4-5-7-8-9(2); 39a/1-2-3-5-6(2)-8-9; 39b/3-6(2)-7-8-10-11-12-13; 40a/1-2-4-5-6-7-8-10(2)-11-12-13; 40b/1-2-3-6-7-8-12-13; 41a/2-3-4-6-7(2)-9-10(2)-12-13(2); 41b/1-2-4(2)-6-8-9-10-11; 42a/2-3-4-6-8-10-11-12; 42b/4-6-7-9-12-13; 43a/1-2-4-5-6-8-10-12-13; 43b/3-4-6-13; 44a/2(2)-3-4(2)-5-7-9-12-13; 44b/2-5(2)-6-7-8-9-10-13; 45a/2-6-7(2)-9-11-12; 45b/3(2)-7-8-10; 46a/4-6-8-9-11-13(2); 46b/1-2-3-5(2)-6-7-9-10-11-13; 47a/1-2(2)-3-4-5-8-10(2)-11-13; 47b/3-4-6-7(2)-9-11(2)-12; 48a/2-3(2)-4(2)-5-6-7-8(2)-9-10-12; 48b/2-5(2)-6-8-9-10-11-13(2); 49a/3(2)-4-5(2)-6(3)-7-8; 49b/2-4-6-7(3)-8; 50a/8(2)-9-12(2)-13; 50b/4-6(2)-7-8(2)-9(3)-10-13; 51a/7-8-9(2)-10-11-13; 51b/9-10(2)-11(2)-12-13(2); 52a/2-5-7-10-11(2)-12(2)-13; 52b/2-6-7-8-11-12-13(3); 53a/3-7(2)-12-13(2); 53b/4-9-12-13; 54a/9(2)-10-11-13; 54b/7; 55a/12-13; 55b/3-5-6-8; 56a/1-2-4-10-13; 56b/1-2(2)-3-5-6-11; 57a/3-4(2)-6-12; 57b/4-5-6; 58a/2-6-12; 58b/2-7; 59a/3-8-10-59b/2-3-4-8(2)-9-11; 60a/3-4-5-9(2)-10(2)-11-12; 60b/2-4-6-10-11-13(2); 61a/2-5-6-7-11-12-13; 61b/6-8-9-13; 62a/2(2)-3-6-9-10-11; 62b/3-4-8-11-12-13; 63a/2-4-9-11-13(2); 63b/5(2)-6-7-12; 64a/3-6-10-11-12-13; 64b/11; 65a/5-8-10; 65b/2-4-5; 66a/3; 66b/4-7-11; 67a/1(2)-2(2)-4-5-6-8-9; 67b/2-3(2)-4-5-6-7-10-13; 68a/3-4(2)-5-7-9-11; 68b/1-2-5(2)-8(2)-10-12; 69a/2-3-4-6(2)-9-12; 69b/4-5-7(2)-10-12-13; 70a/5-7-8(2)-11; 70b/5-6-7-8-9(2)-11-12-13; 71a/1-2-6.

vech : (وجه) **1.** kısım.

v. 2b/5.

2. yön.

v. den 66a/7; 67b/10; 68a/11; 69a/13.

v. inden 66b/8.

3. sebep.

v. ile 3b/13; 37b/4; 70b/4.

vefā : (وَفَا) **1.** sözünde durma.

v. sından 62a/7.

v. sındadur 63b/10.

2. yeter derecede olmak.

v. eyle- : dostluğu devam ettirmek.

v. 62b/8.

v. ḳal- : yeterli olmak.

v. 26b/6.

v. ol- : fayda olmak.

v. 31a/3.

vefā-dār : (وَفَادَارْ) sözünde duran.

v. dur 65a/13.

vefālu : (وَفَالُو) sözünde duran kişi.

v. 64b/12.

v. dur 61a/3; 63a/9.

velākin : (وَلَكِنْ) fakat, ama.

v. 12b/7.

veyā : (وَيَا) veya.

v. 4a/1; 9a/1; 16b/1; 17b/1; 22a/1; 24a/1; 37a/1; 42a/1; 42b/1.

veyāḫūd : (وَيَاخُودْ) veyahud.

v. 2b/10; 3b/4; 4b/1; 8a/1; 10b/1; 12b/1; 13a/1-13; 13b/1; 14a/1; 16a/1; 18a/1; 19a/1; 26a/1; 27b/1; 31a/1; 31b/1; 32a/1; 36a/1; 37b/1; 38a/1; 39b/1; 40a/1; 41b/1; 42b/1; 44a/1; 44b/1; 45a/1; 46b/1; 47b/1; 48b/1; 49b/1;52a/1; 52b/1; 53a/1; 54a/1; 54b/1; 55b/1; 56b/1; 57a/1; 57b/1; 59b/1; 61a/1; 62a/1; 63b/1; 67b/1; 70a/1.

vezīr : (وَزِيرْ) vezir.

v. lerine 1b/8.

vir- : (وِيرْ ، وِرْ) **1.** vermek.

v. 27a/11.

v. me 25a/7; 25b/8; 26b/10; 27b/12; 49a/10.

v. mezler 25a/7; 25b/8; 26b/10.

v. ürler 26a/9; 27a/11; 28a/13.

2. yardımcı fiil.

açu v. : açı vermek

v. eler 69a/3.

dilek v. : isteğini vermek.

v. e 59b/11.

diyü v. : söyleyivermek.

v. e 57b/10.

ot v. : tütün vermek.

v. mekden 11b/10.

ögüt v. : nasihat etmek.

v. 4b/6; 8a/13.

v. ür 41a/6; 42a/8; 42b/9.

māl v. : mal vermek.

v. e 56a/13.

murād v. : isteğini karşılamak.

v. e 59a/10.

rāz v. : sır vermek.

v. me 53b/2; 54b/4.

vīrān : (ویران) yıkık, yıkılmış.

v. 51a/1-2; 51b/3; 52a/4; 52b/5; 53a/6; 53b/7; 54a/12; 54b/9; 55a/10; 55b/11; 56a/12; 56b/13.

v. ol- : yıkılmak.

v. 60b/9.

viribi- : (ویربی) göndermek.

v. diler 2a/1.

vü : (و) (bk. u~ü~ve) ve.

v. : 25b/8; 28a/13; 35a/8.

—Y—

yā : (یا) yahut.

y. 10a/1; 11b/1; 28a/1.

yaġ- : (یغ) yağmak.

yaġmur y. : yağmur yağmak.

y. a 4a/6; 5a/8; 5b/9; 6a/10; 7a/12; 69b/3; 70a/4.

y. maya 5a/8.

yaġı : (یاغی) düşman.

y. ḳurtıl- : düşmandan kurtulmak..

y. dan 67a/4.

yaġır : (یغیر) sırtı yaralı hayvan.

y. lar 51b/11.

yaġmur : (یغمور) yağmur.

y. lar 6b/11.

y. yaġ- : yağmur yağmak.

y. 4a/6; 5a/8(2); 5b/9; 6a/10; 7a/12; 69b/3; 70a/4.

yāḫūd : (یاخود) veya.

y. 9b/1; 21a/1; 46a/1; 65b/1; 68a/1.

yaḳīn : (یقین) yakın.

y. dur 57a/4.

y. ḳal- : az kalmak.

y. 44b/11.

yalan : (یلان) yalan.

y. 5a/11; 41a/6; 54b/1-2; 55a/3; 55b/4; 56a/5; 56b/6; 57b/8; 58a/9; 58b/10; 59a/11; 59b/12; 60a/13.

y. dur 45b/5; 48b/11; 56a/11.

y. söyle- : yalan söylemek.

y. 35a/1; 52a/3; 54b/3; 55a/4; 57a/8.

yalancı : (یلانجی) yalan söyleyen kişi.

y. dur 35b/3; 36a/4; 36b/5; 37a/6;

37b/8; 38b/9; 39b/11; 54b/2; 56b/6.

yan : (یَانْ) taraf, yön.

y. ına 62a/5; 64b/10; 65a/11.

yaña : (یکا) taraf, cihet.

y. 61a/9; 61b/1-2-10; 62b/6; 63a/7; 63b/8; 64a/9.

y. dan 57b/1-2; 58a/3; 58b/4; 59b/6; 60b/8; 62a/13.

yap- : (یَپْ) yapmak, inşa etmek.

y. arsın 24b/4.

yara- : (یَارَ) **1.** fayda etmek.

y. maya 25b/3; 39b/13; 38b/2.

y. maz 12b/9; 23b/10; 37b/9; 45b/8; 51b/13; 57a/7.

y. mazdur 33b/13; 44b/12; 54a/13.

y. r 26b/3; 28a/9.

y. rdur 46b/7.

y. ya 25a/3; 26a/1(2).

2. layık olmak, yakışmak.

y. maz 30a/4; 32b/9; 43a/12; 49b/11.

y. mazdur 31a/6; 33b/11; 38b/3; 49a/10; 54a/3; 54b/4.

y. r 32a/8; 34a/2-6; 34b/3; 36a/6; 38a/8.

y. rdur 4a/9; 34a/12.

düşmene y. : düşman eline geçmek.

y. mazdur 68b/2.

işe y. : çalışmaya uygun olmak.

y. r 4b/10; 5b/12.

y. ol- : layık olmak.

y. maz 30b/5.

y. r 13a/4; 48b/9.

yaradıl- : (یَرَدِلْ) yaratılmak.

y. maḳdan 40b/13.

yarı : (یَارِ) (bk. yaru) orta, yarı.

y. 42a/12.

y. sından 19a/3.

yaru : (یَارُو) (bk. yarı) orta, yarı.

y. sı 38b/2; 42a/4(2).

y. sın 54b/11; 60b/7.

y. sında 61a/8.

yaş : (یَاشْ) yaş, ömür.

y. ı 6b/7; 7a/8; 11b/5; 12a/6; 12b/7; 14a/9; 15a/12; 70a/9.

y. uñ 12b/6; 61a/8.

y. uñda 14a/8.

yaşlu : (یَشْلُو) yaşlı.

y. 50a/6.

y. dur 10a/2; 13b/9; 14b/11; 15b/13.

ḳıṣa y. ol- : ömrü kısa olmak.

y. 10b/3.

y. mı 4a/1; 10a/1; 11a/4; 25b/5.

uzun y. ol- : çok yaşamak.

y. 9b/13.

y. mı 4a/1; 10a/1; 11a/4; 13a/8; .

yavı : (یَاوِ) kayıp.

y. var- : kaybolmak.

y. 19b/2.

yavı ḳulun- : (یاو قولن) kaybolmak.

y. mış 36b/6; 39b/8.

y. mışı 39b/12.

yavı ḳunul- : (یاو قونل) kaybolmak.

y. mış 37b/8; 39a/11.

yavlaḳ : (یولق) çok.

y. 4a/9; 4b/7; 20b/12; 22a/9; 34a/4; 50a/10.

yavuz : (یاوز) kötü.

y. 5a/11; 8a/8; 14b/12; 21a/8; 31a/8; 31b/9; 36b/13; 37a/12(2); 37b/13; 41a/10; 42a/8; 42b/6; 43b/13; 44b/2-3; 46b/6; 47a/7-8; 50a/13; 60a/9.

y. dan 64a/3.

y. dur 5b/3-6; 7a/5; 7b/7-10; 9b/11; 10b/13; 17b/12; 19a/9; 19b/10; 32b/3; 34b/7; 35a/4; 37b/7; 43b/13; 49b/13; 50a/11.

y. mı 44b/1; 46a/1.

y. ol- : kötü olmak.

y. : 31a/12; 46a/12; 47b/9; 49a/8.

y. ṣanu eyle- : kötü düşünmek.

y. 24b/13.

yavuzlıḲ+ : (یاوزلق) kötülük.

y. ıla 12a/10; 48a/6.

y. iT- : kötülük etmek.

y. 12a/7.

yazı : (یازی) Ova, kır.

y. lar 49a/6.

yazıcı : (یازجی) yazan kişi, katip.

y. dur 24b/5.

y. lar 3b/11.

yıl : (یل) yıl, sene.

y. 4a/6; 4b/7; 5a/8; 5b/9(2); 6a/10; 6b/11; 7a/12; 7b/13; 15a/3; 15b/1-2; 16a/5; 16b/4; 17a/5; 17b/6; 18a/7; 18b/8; 19a/3; 19b/10; 20a/11; 20b/12; 21a/13; 40b/3; 47b/1-2; 48a/3; 48b/4; 49a/5; 49b/6; 50a/7; 50b/8; 52b/12; 53a/13; 53b/4(2); 56b/5; 69a/1(2); 70a/4.

y. dan 18b/2.

y. lar 19b/7; 23b/6; 52a/8; 53b/11.

y. laruñ 69b/3.

y. uñ 70b/5.

yılduz : (یلدز) yıldız.

ṭañ y. : Çoban yıldızı, Venüs.

y. ı 2b/2.

yi- : (ی) **1.** harcamak..

y. yesin 7b/8.

2. çekmek.

3. etmek, duymak.

emek y. : emek çekmek.

y. me 6b/12; 12a/9; 15b/3; 50b/10;

51b/12; 61b/6.

y. meyesin 41a/11; 48a/5; 49b/8; 51a/11; 69b/11.

ġamm y. : tasalanmak.

y. me 13b/10.

y. meyesin 41a/5.

ġuṣṣa y. : tasa etmek.

y. me 8a/9; 9b/2.

y. meyesin 5a/5; 9b/9.

ḳayd y. : endişe etmek.

y. me 44a/3.

mīrāṣ y. : miras kalan malı veya parayı bitirmek.

y. mezsin 25b/2.

rızḳ y. : miras yemek.

y. irsin 27a/5.

yig : (يِكْ) daha iyi, üstün.

y. dür 28a/6.

y. bul- : üstün görmek.

y. 32a/13.

yigitlik : (يِكِتْلِكْ) gençlik.

y. de 12a/5; 14b/10; 15a/11; 16a/13; 58a/2; 59b/5; 62b/13.

y. den 62a/12.

yiglik : (يِكْلِكْ) üstünlük.

y. 4b/8; 6a/11; 6b/12.

y. bul- : üstünlük bulmak.

y. 5a/9; 11a/11; 27b/1-2; 28a/3; 28b/4; 30a/7; 31a/9; 31b/10; 33a/13; 44b/7.

yigrek : (يِكْرَكْ) daha üstün, daha iyi.

y. 3a/9; 30a/9; 31b/13; 63b/4.

y. dür 9b/10; 28b/7; 29b/9; 57a/9.

y. ol- : daha üstün olmak.

y. 6b/4; 9a/8-9; 10b/12; 29a/8.

yine : (يِنَه) tekrar.

y. 51b/5.

yir : (يِرْ) yer.

y. 4a/10; 4b/12; 5a/9; 26b/3; 27a/4; 38a/10; 67a/1-2; 67b/3.

y. de 19b/4; 22b/1; 24a/5; 25a/8; 38a/7; 47b/6; 59b/1-2; 60a/3; 60b/4; 61a/5; 61b/6; 62a/9; 62b/10; 63a/11; 63b/12; 64a/13; 65a/10.

y. den 5b/10; 35b/1-2; 36a/3; 36b/4; 37a/5; 37b/6; 38b/8; 39a/9; 39b/10; 40a/11; 40b/12; 41a/13; 41b/1-2-4; 42a/3; 42b/4; 43a/5; 43b/6; 44b/8; 45a/9; 46a/11-13; 48a/3; 49a/5; 49b/6; 50b/8; 51a/9; 51b/10; 52a/11; 52b/12; 53a/13; 59a/5; 60a/7; 64b/4(2); 66a/13; 67b/10.

y. e 2a/4; 54b/2; ; 55a/3; 55b/4; 56a/5; 56b/6; 57b/8; 58a/9; 58b/10; 59a/11; 59b/12; 60a/13.

y. e mi 54b/1.

y. i 45b/10; 47a/13.

y. inde 56a/2; 57a/4; 57b/5; 58b/7; 59a/8; 60a/10; 60b/11.

y. indedür 56b/3; 59b/9.

y. mi 54b/1.

y. bul- : yerinde bulmak.

y. inde 56a/1.

y. bulın- : yerinde bulunmak.

y. inde 58a/6.

y. dur- : yerinde durmak.

y. inde 61a/12; 61b/13.

y. getür- : gerçekleştirmek.

y. ine 55a/2.

olmaz y. : boşuna.

y. e 36a/9; 50b/10.

yoḳ y. : boşuna.

y. e 13b/13.

yitiş- : (يتش) ulaşmak.

y. e 67b/13.

yoḫsa : (يخسه) yoksa, acaba.

y. 41a/1.

yoḫsul : (يخسول) yoksul, fakir.

y. 35a/10.

y. dur 37a/2.

y. mıdur 37a/1.

y. ol- : fakir olmak.

y. 15b/9; 42b/3; 43a/4.

yoḫsulluḲ+ : (يخسوللوغ) fakirlik, yokluk.

y. ıla 39b/6; 41a/9; 42b/12; 43a/13.

y. ıla mı 37b/1.

yoḳ : (يوق) yok.

y. 11a/2.

y. dur 4b/4; 5a/5; 5b/11; 6b/12; 8a/11; 10a/3; 11b/7; 15b/11; 17b/9; 19a/12; 21b/11; 22a/9; 24a/4; 27a/7; 27b/7; 28b/13; 29a/6; 30b/10-11; 31b/13; 33b/2; 34a/3; 35a/5; 38a/11; 38b/7-8; 39a/13; 39b/3; 40a/6; 43a/12; 48b/11; 49a/12-13; 49b/3-13; 50b/2; 53b/6; 54a/10; 55a/3-11; 57a/13; 60a/3; 60b/4; 61a/5; 64a/7-13; 69b/11.

y. mıdur 59b/1.

y. ol- : bitmek.

y. 5b/7.

y. yire : boşuna.

y. 13b/13.

yol : (يول) yol, yolculuk.

y. da 53b/3; 54a/4.

y. dadur 57a/10; 66a/10; 66b/11.

y. dan 64a/2.

y. üzerinde ol- : yolculuk yapmak.

y. 17a/9.

y. gir- : düzene girmek.

y. a 71a/5.

yön : (يوز) suret.

y. den 29b/4; 30b/6; 33a/11; 33b/4-12; 34a/5-13.

y. ile 32a/9.

yügrük : (يُوكْرُكْ) süratli, hızlı.

y. 62b/1; 63a/3; 64a/5; 64b/6; 65a/7; 65b/8; 66b/10; 67a/11; 67b/12; 68a/13.

yüklü : (يُوكْلُو، يُكْلُو) hamile.

y. 25b/5; 26b/7; 55a/4; 55b/5; 56b/7; 58a/10; 58b/11; 64a/12.

y. dür 54a/2; 54b/3; 56a/6; 57a/8; 57b/9.

y. dürür 59b/13.

y. midür 54a/1;

y. ol- : hamile olmak.

y. 55b/5; 58a/10; 58b/11; 59a/12; 60a/1(2)-2; 60b/3; 61a/4; 61b/5; 62a/8; 62b/9; 63a/10; 63b/11; 64a/12; 64b/13.

yüz : (يُوزْ) **1.** çehre, surat.

y. in 30b/3.

2. yüz rakamı.

y. ḳırḳ dört bāb : yüz kırk dört bölüm.

y. 2b/5-6.

3. yön.

y. dut- : dönmek, değişmek.

y. 20b/2; 69b/8.

4. baht.

y. i 69b/8.

y. ṣulu ol- : çok ağlamak.

y. i 50b/7.

yüzlü : (يُوزْلُو) **1.** yüzü güzel kişi.

y. 32a/4.

y. dür 38b/5; 39b/7; 41b/11; 42a/12.

2. şerefli.

bir y. : dürüst.

y. 29a/1.

iki y. : özü sözü bir olmayan, riyakar.

y. dür 29b/3; 36a/4.

yüzsüz : (يُوزْسُوزْ) utanmaz.

y. dür 49b/11.

—Z—

ẓafer : (ظَفَرْ) zafer.

ẓ. bul- : **1.** galip gelmek.

ẓ. 10b/4; 32b/12.

2. istediğini elde etmek.

ẓ. 60b/13b.

zāhid : (زَاهِدْ) çok aşırı sofu.

z. 34b/13.

ẓāhir : (ظَاهِرْ) belli, açık.

ẓ. ol- : bilinmek, açık olmak.

ẓ. 19a/3.

zaḥmet : (زَحْمَتْ) sıkıntı, eziyet.

z. 18a/12; 65b/1; 66a/3; 67b/6; 68a/7;

70a/11; 70b/12.

z. ile 18a/8; 35a/13; 37a/7; 52b/7; 65b/2; 68b/8.

z. ile mi 52a/1.

z. iledür 44b/10.

z. çek- : sıkıntı çekmek.

z. 15b/7; 39b/9; 53b/9; 57b/11.

z. deg- : sıkıntı olmak.

z. 54a/5.

z. gör- : sıkıntı çekmek.

z. 7a/7; 30b/4; 53a/4; 53b/5.

zaḫmetlü : (زَحْمَتْلُو) skıntılı, eziyetli.

z. 67a/5.

zaḫmetsüz : (زَحْمَتْسُزْ) kolay, sıkıntısız.

z. 24a/13; 31b/8; 47a/3; 47b/4; 52a/13.

żaʿīf : (ضَعيف) güçsüz, kuvvetsiz.

ż. 2a/9; 68b/4.

ż. 9b/1.

ż. dür 10a/3; 10b/4; 12a/7; 67b/2; 70b/8.

ż. lerdür 9b/2; 13b/10.

ẓālim : (ظَالِمْ) zulmeden.

ẓ. 60a/5; 62b/12.

ẓ. den 59a/3; 59b/4; 60b/6; 61a/7; 61b/8; 62a/11.

ẓ. dür 60a/9.

ẓ. üñ 63a/13.

zamān : (زَمَانْ) **1.** zaman, vakit.

z. 14b/2; 45a/12; 49a/1-2; 57a/1; 61a/4.

z. da 25b/6.

2. devir.

z. 41a/4; 42b/7; 45a/12; 49a/8(2).

z. da 60a/2; 61b/12.

z. ıla 43a/7.

z. ında 1b/6.

z. uñ 42a/6.

żāyiʿ : (ضَايع) kayıp.

ż. ol- : kaybolmak.

ż. 40a/13.

zencīr : (زَنْجيرْ) zincir.

z. 71a/4.

zevāl : (زَوَالْ) öğle vakti.

z. e degin : öğle vaktine kadar 3a/11.

zeyrek : (زَيْرَكْ) zeki.

z. 23a/2; 45b/3.

z. dür 46b/5.

zindān : (زِنْدَانْ) hapishane.

z. 48a/4.

z. da 23b/6

z. dadur 16b/3.

z. dan 24a/7; 26b/12; 27a/13.

z. çıḳ- : kurtulmak, serbest kalmak.

z. dan 21b/1-2; 22b/4; 23a/5; 26a/11.

z. ḳal- : mahkum olmak.

z. da 22a/3; 25a/9.

z. ḳoy- : hapsetmek.

z. a 61a/13.

z. ol- : hapsedilmek.

z. da 24b/7; 25b/10.

zīrā : (زيرا) çünkü.

z. 3a/8; 3b/2; 21a/2; 27a/5; 49a/11; 54b/2; 61a/3; 61b/4; 65a/13.

ziyāde : (زياده) fazla.

z. ol- : fazla olmak.

z. 70b/5.

ziyān : (زيان) zarar.

z. 5a/10; 5b/11; 6b/8-13; 7a/9; 7b/10; 8b/12; 11a/2; 14b/9; 16b/7-13; 17b/9; 23a/3; 28a/13; 38a/11; 39b/5; 41a/13; 50b/2; 59a/3; 61b/1; 65a/9; 68a/2; 68b/3.

z. ı 35a/5; 39a/13.

z. uñ 36a/7.

z. uñı 25b/8; 27b/12.

z. deg- : zarar olmak.

z. 6a/12; 13b/7; 34b/4; 37a/9; 37b/10-12; 43a/9; 55b/12; 60b/6; 61b/8.

z. ı 35b/6.

z. degür- : zarar ettirmek.

z. 42b/8.

z. eyle- : zarar etmek.

z. 27b/8.

z. gel- : kötülük gelmek.

z. 65b/4.

z. gör- : zarar etmek.

z. 39b/13; 70b/7.

z. nın 32a/11.

z. iT- : zarar vermek.

z. 38b/13; 51b/6; 58a/12; 70b/1-2.

z. ol- : zarar etmek.

z. 25b/12; 36b/4; 54a/8; 55a/11; 61a/2; 62a/11; 68a/2; 69b/5; 71a/3.

z. mı 14a/1; 16b/1; 61a/1; 68a/1.

ziyānlu : (زيانلو) zararlı.

z. dur 19b/10.

z. ol- : zararlı olmak.

z. 19b/13; 21b/12.

ziyānsuz : (زيانسز) zararsız.

z. ol- : zararsız olmak.

z. 17a/3; 68a/9.

ẓuhūr : (ظهور) ortaya çıkma.

ẓ. iT- : ortaya çıkmak.

ẓ. 71a/5.

ẓulm : (ظلم) zulüm, eziyet.

ẓ. 66b/8; 68b/12.

ẓ. ile 48a/6.

züḥal : (زحل) Satürn.

z. 5a/s; 7a/s; 7b/s; 13a/s; 19a/s; 19b/s; 25a/s; 25b/s; 31a/s; 31b/s; 37a/s;

37b/s; 43a/s; 43b/s; 49a/s; 49b/s; 55a/s;

61a/s-10; 61b/s; 66b/s.

zühre : (زُهْرَه) Venüs.

z. 5b/s; 9a/s; 11b/s; 15a/s; 17b/s; 21a/s;

23b/s; 27a/s; 28a/s; 29b/s; 33a/s; 35b/s;

39a/s; 41b/s; 45a/s; 47b/s; 51a/s; 53a/s;

57a/s; 59b/s-7; 62a/s; 64b/s; 68a/s; 70b/s.

TIPKIBASIM

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين
ولا عدوان الا على الظالمين وصلى الله على سيدنا
محمد وآله اجمعين وبعد بلكيل كه عبد الله
بن عبد الله اتاسي آيدنده دلده مكه خليفه
هارون الرشيد زماننده آنك مجلسنده بر نديم
ايتى اولكه اطرافك فاضللرى وعالملرى وبغدادك
اولولرى حاضر ايدى هارون الرشيد وزيرلرينه
ايتديكه بكا بر كتاب كركدر كم هنرلر تدبيرم
وكزلو ايشوم كه وار دور هيچ كمسنه
دييم الا اول كتابده معلوم اوله بس شويله

فكر ايلدكلرك عالملره الجاد و بر بدلر روم ايلينه
وپارس ايلينه وهندستان وچين ايلينه هر اطرافك
عالملرين واهل معرفتلرين حاضر قلدلر آندن صكره
بغدادك فاضللرى وعالملرى بر يره جمع اولدلر
بندنجى روميلى وهندیلی كتابني اوقيوب ونلكه
طريقين نيجه عالملردن حاصل اتدوم ايدى وهر
علم كه آدميلر قاتنده مرغوب ومطلوبدر علم
طب كبى بلكه وبلنه مكه وتركيه
وقوتله وضعيف مزاجده وتجربه ده كه حاجت
وقتنده علم نجومى انوكله واقله كك تركيبنى
دخى علم اسطرلاب ايله حساب بلكي حاصل
ايدوبن تعبير وتفكر وقياس طريقين
حاصل اتدوم دي وهر بر كشي كه كندو علمنده

هوس ایتدی انوک اتفاقیله طالع دوندم پس
طالك یلدزی طالعنده جمع ایلدم وادملر اکا
چاره ایدمزلردی حاجتسز قلسونلر دیو بو کتاب
منجملر و حکیملر و معبرلردن چقاردوم
اون ایکی وجه اوزره قسمت ایتدوم یوز قرق
درت باب اوزره تصنیف قلدم هر کشی دلرسه
رازن کمسیه دمیه و بو کتابه نظر قله
خیر و شر نبتکه ایتمشدر انوک شرحن بو کتابده
بوله و بو کتابك علی شویلهدر کم اول کشی که
بو کتابدن فال دوتمق دلیه بر کاغد اوزره و یا
خود اوجوق قوملر اوزرنه صیمادن اوچ سطر نقطه
قویه اندن صکره اون ایکی شرطه ایده ترقاوتسه
اولقدر صحیفه صیاکه ساغشده ترقالمشدی اول

صحیفه کم ارشون اول صحیفه‌ده دخی اولقدر
سطر صیا قنقی سطرده کلورسه حاجتن
انده کوره کیرو قلانن داخی بو حساب اوزره
قیاس ایلیه بو کتاب هارون الرشید ایچون
دوزلمشدر تاکم رازن کمسیه دمیه اول
کشیلر کم بونی درست صنعلیه کندو اندیشنسند
و طالعن دوتمقده کمسیه محتاج اولمیه و عالمك
فال دوتجارندن مستغنی اوله زیراکم بو فنده بوندن
ایکرک کتاب کم تصنیف ایتمامشلردر و دخی
شویله کرککم فال دوتن کمسنه کون طوغدوغندن
زواله دکن فال دوتلر اول وقتده اندیشه
قویرق اولور و علما اتفاق ایتمشلردر بو کتاب
کزیده کتابدر شویله کرککم ترتیبلرن

مطلب

اختياط ايله صنقليه کم خطا دوشميه ودخي شويله
کرککم بو کتاب سوزلري خورد تمياکر زيرا که عالك
فاضللري نجي بلرله تصنيف ايتشلر دورر و کرکم
کونده برايده ارتوق ايتميه ويا خود اوچ فال ايده
ارتوق ايتميه ومرادي ترجمه حاصل اوله بو کتاب
عرب دلندن پارسي دلنه ترجمه اولندي عبد الله
ابن اسعد ابن معتصمه المعزي مجلس شريف اجل اوحد
اعز افضل سيد کرام عبد الله ابن صالح ابن
سنان ايچون اطال الله بقاه تکري تعالي عزتن دايم
دوتسون ودشمنلرن حقير قلسون بو عمله غايتله
حريص وبو فنه طالب وراغب خاصه يازجلر
عملن ونجوم عملن که سلطان نطق دخي سلطان کلامدر
وقلم اسلدر تکري تعالي توفيق صواب کتوردي بو وجهله ابتدا اولندي

ى سرطان قمر ب

اتشبوا و غلان اوزون يشلوم اوله و يا قيسه يشلوم
بو اوغلانك صورتك عمري اوزون ودولتلو اوله
بو دشانکه صورتك کي کوچ اشلودر اما هيچ قورتمه
بو نسنکه صورتك اوجنه اولا شويله بلاسن
بو کشي دنکه صورتك سندن بو اوکرن دتميه
بو يل ايو وبرکتلو اوله و نيغمه جوق يغا
بو کشيدنکه صورتك کوکل دلکنه ايرشه و بجلك بوله
بو جنکدنکه صورتك تمام سلامتلق بوله سن
بو ارکه صورتك بو اشده بولق موافقده و برارد
بو ير وبو مقام وبو کشيکه صورتك سکا مبارکله
بو نسنکي صورتك اصل اولوا اصلنده شويله بلارسن
بو کشيکه صورتك طالعندن کنه خوشلغه ايرشه
کوکل کديکي اميدکه وارد بلورسن سکا مشلق اوليد

1 اشبو کشینک مالی بولکی ویا خود بولمیه بجی
2 اشبو کشی چوق مال بوله و دلکینه درلك ایلیه
3 بو اوغلان اوزون عمرلو اوله و دخی سومکلکی اوله
4 سکا بو دشمندن قورتوله‌سن الله فضلی برله
5 بو نسنکه صوردك قیز اولور شویله بلاسن
6 بو کشیه اوکوت ویره اوکودکی ایشله شویله بلاسن
7 بو بیل سکا بولوق ایودر و مبارکدر بلمش اوله
8 آل اوستونلکی و داخی بکلك سوکتنه قنده و درسك
9 بو صواشدن سکا سلامتلق و دخی اصی واردر
10 اشبو کشی بو ایشه براد و دخی کوزکلو کیشه
11 بو کشی دخی بو مقام دخی بو نسنه سکا مبارکدر
12 بو اودخی بو یر سکا مبارکدر و دخی سکا براد
13 بو کشی طالقدن و قاتلقدن کیتلکه و خوشلق ایده

1 اشبو بتوم قومشلر ملك حال بنجه اوله ایوجی اوله
2 سنوك قوم لروك حال ایودر اندیشه اتمه شویله بلاسن
3 چوق مال بولسن و دخی ایلك و عزت بولورسن شویله بلاسن
4 بو اوغلان شاذلق برله عمری اوزون اوله شویله بلاسن
5 بو دشمانلردن سکا قورتوبوقدر غصه یماسن
6 بو نسنه او جغندر قوز دکلدر شویله بلاسن
7 اشبو کشی سنوك اولدوکی قبول قبول اتمزاو نکولکسن
8 بو بیل نعمت چوق نعمتیه ازینه بلمش اوله سن
9 اول یرکه طمع ایلرسن یکلك بولمیه سن بیلکل
10 بو ایشی ایشلرکه سکا اصی واردر زیان دکلدر
11 بو کشی یلدن عوضدر و یاوزا ادر شویله بلاسن
12 اشبو کشی و بو مقام و بو نسنه سکا مبارکدر
13 بو اودك ایسلری اولولردر الحق قیاس ایلمه شویله بلاسن

[illegible]
سنوك آناك آتاك عزتله وشاد لغله شويله بل
سنوك قوملرك حال نه ايو ونه ياوزدر بل
مال بلورسن آتا چوق دكل شويله بل
بو اوغلان اوزون عمرلو دركوكلك فارغ دوت
بو كمهنان ياوزدر وضرب كيشه انده ستغين
بو نسنه [illegible] بيرجك يوق اولور شويله بل
بو كشي اولدكي قبول ايله آتي دخي واردر بل
بو ييل يغمور وقتيله يغا و ييل بركتلو اوله
اومدوغك يردن سكا نصرت وفرصت اوله
بو صواشدن سكا آصي وازيان يوقدر بل
بو كشي بو ايشه يرار ودخي كوركلودر شويله بل
بو كشي و بو مقام و بو نسنه سكا مباركدر بل

اشبو كيشنك اوغلانلرى [illegible]
اشبو كيشنك اوغلانلرى جملسي دولتلو اوله
آناك حالي ماياننه وآتاك حالي ايودر شويله بلكه سن
كندو قوملرك برله سنوك دشمانلرك اوله بل
مالك چوق اولميه نقدى دور و شورسنك شويله بل
بو سنوك اوغلانلرك عمرلودر شويله بلكه سن
بو دشماندن سكا قورقو واردر آكر صقنماز سك
بو نسنه دن سكا اجوزلق وار آلوك حكمه شويله بل
بو كشي اوكوت دوتجه ودخي بو يوق دوتجه بل
بو ييل قيش قتي اوله و يغمور چوق يغا شويله بلكه سن
سكا بو اشدن بيلك ودخي كسكنلك اوله بل
بو نسنه دن صقينكه سكا زيان دكميه بل
بو كشي ايش بليجه ودخي جابكدر بلكه سن

ه قوس ن مشتري ذ

6b

اشبو كشي بو صير ولقدن قورتله بي قورتليه بي

اشبو كشي صير ولقدن قورتلور وخلاص بولور بل

اوغلانلرك چوق اوله مجموع دولتلو وسعادتلو اوله

آناك حال آناك حالندن يكرك اوله بلا سن

سنوك قوملروك حال ايو اوله كونكك دلكنجه

مال ونعمت آلوكه چوق كره شويله بلا سن

بو اوغلانك ياش اوزون اولور كوكلكي خوش دوت

اشبو دشمان اندن سكا قورقو وار آمازيان دكل

اشبو نسنكه صوردك سكا اوجوزدر شويله بل

اشبو كشي مطيع دكلدر واوكوت دخي دوتمز شويله بل

بويل يغمور چوق اولميه آز اوله شويله بلا سن

چوق آمك بيمه اندن سكا بيلك يوقدر شويله بل

اشبو صواشدن سكا قورقو وار آمازيان دكل

ط جدي ط ذمر ي

7a

اشبو عورت ازاله بي الميه مي يحسدر

اشبو عورت ازاله آما بايدا اولميه شويله بلا سن

اشبو كشي بو صير ولقدن قورتله شويله بلا سن

اشبو كشيك اوغلان اوله والا آز اوله تاركه بلا سن

آناك آناك حال تيز ايودر وتيز ايو ودر بلا سن

قوملروك حال اورته كورنور آكليه سن

چوق مال اولميه رحمت كورمك سكا اصي قليه بل

بو اوغلانك ياش اوزون اولور كوكلكي خوش دوت

دشمنوكدن سكا قورقو واردر آمازيان دكل

بو نسنكه سؤال ايلدك سن قيز اولوردر شويله بلا سن

اشبو كشي اوكدوكي قبول ايلدي آما سكا قليه

بو يل كوك كوزلك ونعمه چوق يغا شويله بلا سن

بوندن آلوك اوستون اوله واشلروك دخي اوكه

اشبو كشينك اولوم ترسندن اولسه دن
بو كشينك اولومي بلنمدن وصو سكمدوكندن اولسه
ننده همت ايله سنك بو غربت آرالمايسدر بيل
اشبو كشي بو صبر و لقدن قوتلمايسه دربلاسن
بو كشيه اوغلان اوكلمايسه ده تنكري تقدير ايله
آناك آتاك حال ايدر نيتك خاطركزني
قوملروك حال قتي ياوزدر شويله بيلاسن
سنوك مالك وار در سرادكه بيا سن
بو اوغلانك ياشي اوزون كوكلكي خوش دوتت
دشمانك وار در ياوزدر كوكلكي دير سكا زيان وار
بونتنه سكا اجوندر بوندن اصي وار در
بو كشي اوكودكي قبول ايله اما انوكله عمل قيلن
بو يل يغمه چوق اوله واكين دخي ايو اوله

اشبو سنك نكته اولجي وي احوالي ... ايله
اشبو سنك هر حال الله شكسز و سكا شفا اوله بل
اشبو كشينك اولوم صوندن كورلور سا اونوتسون
اشبو عورت آرالا وهم مبارك اوله بلاسن
بو نسنه صبر و لقدن خوش اولور مقصد حاصل بيلسن
بو كشيه بر اوغلان اولور شويله بيلسن اولسن
آناك وآناك حال ايودر كوكلك دلدكي كبي
قوملروك حال ايودر ياوز دكلدر بلش اولسن
بو مالدنكه صوردوك سنوك اوله هيچ غصه يمه
سنوك اوغلانلروك اولور كوكلكي خوش دوت
دشمندن سكا قورقو يوقدر امين اوله سن شويله بيل
ايستدوكك نسنه يه بولورسن اما غصه براه شويله بيل
بو كشيه اوكوت ويردوكز انوكله عمل قيلمه ايلينه

اشبو عمل سلطاندن بولدي تولمكدا
اشبو عملي سلطاندن كورورسن مرادكچه
اشبو سفر اصحي سزا ولسي در شوكله بيلاسن
اشبو كشنا اولوم ايسترك وقورو لقدن اوليرده
حق تعالي حضرتنده شوكلدر بو عبرت اولدي
بو كشي بوصبر ليدن خوش اولور كوكلي خوش
بو كشيه دولتلو وسعادتلو اوغلان اولير
اتاك واناك حالني ايرور تاكه بلش اولسن
قوملروك وقرنداشلروك حال ايود حلدر بيل
مال جوق بولورسن كوكلكي خوش دوتورسن
بو اوغلان عاقل وساكن اولور وجوق دولت سورر
بو د شمندن سكا قورقو وزيان وار درشويله بيل
بو نسنه اوزا الورسن كبرو الوردن حيات

بشيم دوستلك ... ادشمنلر ...
سنك دوستلروك ... سيرة
بو سلطاندن بو نوكل بولورسن اولوق بيلسن
بو سفر ايله كر سكا اصحي وار ديو كرايشو
بو كشيه اولوم اوت احمكدن وعورتدن اولدي بيل
بو عورت ارالورد ومراجعه اولور شويله بلاسن
بو كشي بو حستلكدن قورتلور اتا كچوك قورتلدر
قرنداشروك حال اراو غلان حالندن بيكرك اوله
اتاك حال اتاك حالندن بيكرك اوله بلش اولسن
قوملروك حال قرنداشلروك حالندن ايزله كورورسن
جوق مال الوكه كيرسن كوكلوك خوش دوتيل
اوغلانلروك حال ... ايكوردور مراجعه شويله بيل
بو د شمندن ... اول كوكلوكه غصه كمتره شويله بيل

دشمنلرم سنکه واردر حقیقت بونده یاخود قویرت
دشمنلرک واردر الآ صنیفلری غصه یمه شویله بیل
دشمنلرک واردر الآ چوق دکلدر شویله بله بیل
بو سلطانلر بر ایشی کورمسن و تمام ایرشورمسن
مرحالله بو سفر اولور الآ خیر سوزلر اولور بللو ایرت
بو کشینک اولدی نیکوزدن اوله سکا معلوم اولسون
بو عمرتن که مقصودک واردر آقلا مجهول اوله
بو کشینک خشنلیغی اوزون اوله ایشی خطاره اوله
اوغلان حال قتی ایودر هیچ غصه چکمه بسن شویله بیل
آتانک حال آتانک حالندن ییکدر شویله بیلسن
قومشلرک و قوداشلرک حال یاوزدر شویله بیل
مال ایچون صورسک تنکری تعالی دوزا ایدر [illegible] بیل
ایشبو اوغلان اوزون یشار اوله سکا معلوم اولسون

ایشبو کشینک اوزون یشلیوم اوله یا دولتلو یاشلوم اوله
ایشبو کشی اوزون یشلوسن شویله بیلسن
دشمنلرک اوزرک صنیفندر دوتی دخی یودر
سنک دوستلرک اولور غنیمت دوت بیل
یاپشانلر اولرک ادوک ساتدر کندر
بو سفردن سکا دخی بر کشینک منفعت اولا
بو کشینک اولومنه سبب مال اولدر اولسن
بو عورت اراله مرادینه اوله شویله بیلسن
بو کشی بو خسته لقدن قورتلاز و علاج دخی اصل قلمز
اوغلانلرک چوق اوله دولتلو و سعادتلو اوله
آتانک و آتانک حال ایودر تنکرم مراد که شویله بیل
قومشلرک و قودشلرک حال ایودر مرادنیه
حلال مال چوق آلوکه کرسو بیلش اوله سن

اشبو کشی تزجاك مال بولی و یاخود بولیه بیر ...
اشبو کشی تیز مال بوله و دخی نعمت ایسیا وله بیل
اشبو کشیکه صوردوك قصه یشلو وله شوله بیل
دوشمنلروك چوقدر الا ضعیفدر ظفر بولسزلر شویله بیل
چوق دوستلروك واردر جمله‌سی آصللو اولوردر بیل
بو بکلك و پادشاهلقك کوکلکده واردر بولورسن
بو سنر خیر ایله اوله و چوق منفعتلر اوله شوله بیل
بو کشینك الومنه سبب دوشمنلر اولسه‌لر بیل
بو عورته آز اوله والا دوزکار برله اوله شویله بیل
بو کشی بوستانلقدن قوزله و سلامتلق بوله بیل
اوغلانلردوك چوق اوله اما دولتلو سن تکریله
آتاك حال آتاك حالندن یکرك اوله شویله بیله سن
قومسلروك و قرنداشلروك حال یاوزدر شویله بیل

قرنداشدن بکا ایچی ارکلی اوسیه ...
قرنداشکدن و آدی قرنداشکدن فایده واریانی
چوق مال آلورکه کره تیز دولتلو اوله سن بیل
بو کشی تز اوزون یشلوونه قصه یشلو اوله بیل
سوك دشمنلروك تمام ایسلیودنا ارکلر شویله بیل
دشمنلروك آز اوله چوق اولیسلر شویله بله سن
اشبو کشی بر ایستدی و اشی بولورلیش اوله سن
اوزون سکن ایده سن منفعتله و هم چوق خیر بولسن
بو کشینك اولوبی بلا علتسزدن اوله شویله بله سن
بو عورت آری فتی سوز و دخی چوق آره وره شویله بیل
بو کشی بو خستلقدن ساغلق و یکلك بوله شویله بیل
چوق اوغلانلروك اولسه رزق بلش اولسه ل
آتاك و آتاك صالح ایکن خوش شو شویله بیل

ذ [illegible] ۲ [illegible]

آتا مدن و آغمدن بکا شاذ نوعی ایریشمز
آنکدن و انکدن سکا فایده واردر شویله بیل
قرنداشکدن سکا چوق فایده لر دکمیشدر اول
مشفق اولسون سکا هر نه استرسک بولورسن
بوکیشینک یاشی اوزون اولور سکا معلوم اولسون
چوق دشمنلرک واردر اما سکا دوستلق کوسترلر
چوق دوستلرک واردر اما سکا فایده لری یوقدر
بو کیشی بو سلطاندن اولولق بولور الا صواشراله بولور
بو سفر بلا ایله و بی نفع ایله اوله شویله بیلسن
بو کیشینک اولومی عمهسکلر اوت و بیرمکدن اوله
ایشبو عورت ارکه چوق عورتلق ایلیه شویله بیل
بو خسته خستهلکدن قورتیله خوش اوله شویله بیل
اوغلانلرک اوله قاموسی دولتلو اوله لر شویله بیل

ب [illegible] عذب [illegible] ی

بنوم اوغلنلر مدن و سنه اوغلنه ایرمیا [illegible]
اوغلونک دولتلو اولور و اولولغه ایرشور شویله بیل
آتاکدن و آناکدن سکا ایچ فایده دکمیه شویله
ادفرنداشکدن و قرنداشکدن سکا فایده واردر بیل
بو کیشی اداده چوق مال بولیسن و مراده ایره سن بیل
بو کیشینک یاشی اوزون اولور سکا معلوم اولسون
چوق دشمنلرک واردر الا ضعیف اولورلر ایدمزلر
چوق دوستلرک واردر الا حقیقی دکلدر شویله بیل
بو اولوغی پادشاهدن استرسن بولورسن امکیسه
بو سفر اولور اکر ایلدکله و اکر یادر لغله شویله بیل
بو کیشی ترجك اولمیه [illegible] شویله [illegible] اولیسن
بو عورت چوق آره ویره الا قرار ایتمیه شویله بیلسن
بو خسته صاغ اوله و ایلك اوده اوله شویله بیل

اشبو غایب صاحبنده شو خوش خسته ...
بوکیشی صاغ اسندن خسته دکلدر بیلش اول
سنوک اوغلانلروک دوکلت اونروابوا بشلولردر
آتاکدن وآناکدن شاذلق و منفعت کورسن
آدقرد شکدن وقز قرنداشکدن چوق ایلک کورسن
یاتشک اورتنسنده چوق مال ایسچی اولسن شوله بیل
بوکیشنک نره کی ایو اوله وکیکن باش قیصه اوله
بو دشمندن سانقمی سک سکاشر ایرشور بلش اول
دوستلروک چوق اوله قاموسی یرمز وسقط اولمز
اش اشکه دکرسن اشلرسن اشلدسن ودلك بولورسن
کندو ایشوک طوغری قل البته بوسقاصی قلمز
بوکیشنک اولوم قرعوبت اوجندن اوله بلاسن
بوعورت اکالا شاذ لغله ومرادله شوله بیل

اشبو عورت آداکی قیا خوش ... ...
بو عورت اداله والا بر یادہ بشترك اله شوله بیل
بو کیشی صاغدر و اسندر خسته دکلدر بیل
اوغلانک اوله الا ایشه یرا اولیه شوله بیل
آنادن وآتادن سکا ... اوله ... اولسن
آر قرنداشکدن وقز قرنداشکدن چوق ایکی ...
مال بولسن والا عمرك اخرنده بولسن شوله بیلکل
اشبو کیشی اوزون یشلر اوله یلش اولسن
اشبو دشمندن آندیشه اتمه ترسك صاکک اولور
بر کوکلدر دوستلرک وارد ور والا عمر بیله دیلسن
اشبو اولت وپادشاهلق که استرسن بولورسن شوله
اشبو سفرکه ایدرسن سکا ایلك و کورکلو شلفیله اوله
بوکیشنک اولوم صوقادن و یاخود آجلیدن اولسر دیر

13b

اشبو كشينك اوغوم غربلقده اوله و يا خود او [illegible]
اشبو كشينك اولوم كندو اونده تومليرى آرسنده اوله
بو عورتك آركندو تومكرزنك آله بيلمش اوله
بو كشي صاغ آسنده ختنه دكلدر شويله بيل
اوغلانلروك اوله و امو سي دولتلو و خوشرخلقلر اوله
آنا كردن و آنا كردن سكا شادلق و يا بوجوق اوله
آدقرندا شكردن و قز قرندا شكردن سكا زيان دخي سبقيان
سكه مال عمرك اولندن آخرنده آرتوق اوله بيلورز
بو كشي قصه يشلودر سكا معلوم اولسون
دشمنلروك ضعيفلردر غم يمه وار فارغ اول
دوستلروك آزدر و دخي جغا انلرو بيلمش اولسن
اشبو اولولق و پادشاهلق كه استرسن بولورسن
بو سفر اولمز يوق يره امك جكمه فارغ اول

14a

اشبو سكا كه ايدرين تايشيا اوله يا اخود يا اويه اوله
اشبو سنكه ايده سن بياركه سكا بايوه وريل
اشبو كشينك اولوم غربيلقدر شويله بلسن
اشبو كشي صاغ استدر سكا دخي معلوم اوله
سنوك اوغلانلروك آدلو صانلو اولر دولتده
آنا كردن و آنا كردن سكا جوق فايده دكسردر
آدقرندا شكردن و قز قرندا شكردن سكا يوق فايده
سكه جوق مال اوله اورته يا شكره شويله بيل
اشبو كشينك ياش قصدر جوق طورمسن شويله بيل
اشبو كشينك دشمني جوقدر آنلردن كي ساقنسون
دوستلروك جمله اولولردر و عالملردر شويله بلسن
بو كشي كه اولولق و پادشاهلق استر بولسر دربيل
اشبو عورت آد آلور و هم دخي ايو اولور بيلمش اولسن

اشبو سلطانه بو پادشاهلق چوق قلدی تکلیه چوقدن

اشبو سلطانه پادشاهلق چوق زمان تالور بل

اشبو سفرکه اولور چوق منفعتلو اولمز بلمش اول

بر کشنک اولوم کندو آوزره اوله غربتده اولم

اشبو عورته آر اوله نتکم تولزدن یکر

اشبو کشی صاغ اسندر خاطرك خوش دوتسن

سنوك اوغلانلروك قاموسی اولورلر بو اکر ثمرت ایله

آتادن وانادن اولولق وعزت وشادلق اوله سبل

ار قرنداشکرن نه آجی ور وقز قرنداشکدن نیزیان

مشتلق اولیسون سکا کم یکتلکله چوق مال بولسن

اشبو کشی اوزون یشلودر تاکم سکا معلوم اوله

اشبو دشمن باوز کشدر آندن کی ساقنسن

چوق دوستلروك وارد مجموع اوکلر ابو کردن بل

اومدکه بو کشیدن تزده تمام ایچی اولیسر

امیدکه بو کشیدن وار در مراد بلیسر اولور

بو سلطان چوق بل پادشاهلق ایلیه شویله بلسن

اشبو سفر شادلقله ومنفعتله اولیسر بلمش اول

اشبو کشنك اولوم کندو آوزره وعزتلو آرسنده اوله

اشبو عورت ارلو اوله مبارکلکله شویله بل

اشبو کشی که غایبدر ساغ اسندر بلمش اولسن

سنوك اوغلانلروك دولتلو اردر عزت ایله مال بولورلر

آتا سکرن مال بولسن مرادیکه شویله بلسن

ار قرنداشکدن وقز قرنداشکدن سکا شادلق وار

یکتلکله وقوللقدن درنچه مال بولسن بلمش اولسن

اشبو کشنوك یاشی اوزون اولور بلمش اوله سن

دشمنلروك اذر ترنجك سکا دوست اولکر

بو بیل درت ایتاعیا اوزلرحال بیجه
بوییل درت ایقانلره هر بر حال ایسه سلامتلقدر
اشبو امیدکه دونادسین بولمزسین اماکیمه هیچ
اشبو کیشیه بو بادشاهلق چوق اولمز شویله بیل
اشبو سفرده اککلمزسین واوتی درجی بولمزسین
اشبو کیشناک اولوم غریبلقده اوله اونیز اراق
اشبو عورت اراولماز زحمت چکمه سفینن
اشبو کیشتوك خستلغی اوزون اولور بیلکل
اوغلان لروك جمله‌سی خستول وخوروالکلر بیل
آنا دن وآنا دن سکا فایده وشادلق وردر بلاسن
آرقرندا شکدن وقز قرندا شکرن سکا فایده یوقدر
مال بولسن والا سکا فایده وشادلق اتیه شویله بیل
اشبو کیشی قصه یشلودر چوق دری اولمز شویله بیل

بو غریب الوعلدرو یا شوده [illegible]
بو غریب دردر ودرجی ساغ اسن [illegible] اول
درت ایتاعی سا [illegible] ادمش ودرجی ایمه اولور
اشبو امید کیکه وادر بجسموعن بولورسین [illegible]
اشبو بادشاهلق بیتسه لطانه چوق ویسلتنده بیله سن
اشبو سفر چوق فایده وشادلقلر بولة اوله بیله سن
اشبو کیشنك اولوم کندو اوزره اوله شویله بیل
اشبو عورت آناله کوکلدن لابد بنجه شویله بیل
اشبو کیشی ساغ استنده وسلامت دربیلکل
اوغلانلروك اولولر ودرجی نعمت ایسی اوکلر شویله بیل
آتاکدن وآناکدن شادلق ونعمت بوله سن
آرقرنداشکرن وقز قرنداشکرن آتیه وشادلق بولورسن
یکنلکده چوق مال ودرجی آیلك بوله سن شویله بیل

1 اشبو بازركانلغومدن اصيي اوله ويا زيانى او
2 اشبو بازركانلقده اصوك چوق وار دربله سن
3 اشبو غريب زنداندهدر سكا دخى معلوم اولسون
4 اشبو ييل درت ايقلو جانورلر چوق منفعتلو اولميه
5 اميدك كه وار دربولورسن روزكار ايله بل
6 پادشاهه بو سلطانلق چوق اولمايسردر شويله بل
7 اشبو سفركه ايدهسن اصى در زيان دكلدر شويله بل
8 اشبو كشينك اولوم كندو اونده قوملر قاتنده اوله
9 اشبو عورته ازا اولميه اكر اولورسه قورتوله اوله
10 اشبو كشيكه خستهدر تزجك خوش اوله شويله بل
11 اشبو اوغلان اولولق بوله وسلطان اوله شويله بل
12 اتا كدرن وكاتا كدرن شادلقلر بولسن شويله بل
13 ازقرنا شكدرن وزقرنا شكدرن نه اصيي وار ونه زيان

1 اشبو كشينى بو ادب ويو اشى اوكرنيجى
2 اشبو كشى بو ادب اوكرنور وادلو صانلو اولور بل
3 اشبو بازركانلق اصيي سنور وزيان سنور اوله شويله بل
4 اشبو غريب دردر وساعتده مراده يته شويله بله سن
5 اشبو ييل سكا درت ايقلودن چوق فايده وار دربل
6 اشبو كشنك كه اميدك وار در جمعنى بولورسن
7 اشبو پادشاهك عمر چوق قلماسندن شويله بله سن
8 اشبو سفر چوق شادلقلر بوله اوله شويله بلكل
9 اشبو كشينك اولوم سفرده بولور ازدر اوله بل
10 اشبو عورتدر اوله مبارك اكلك وشادلقلر اوله
11 اشبو كشى صاغ واسنده شادلقله شويله بله سن
12 اوغلانك اولورلر الا بلو سنور اولور مغافل شويله
13 اتا كدرن واتا كدرن مال وشادلق اريشه شويله بل

1 آتا مددن و آنا مددن مال آلومه کرمی و یا کیمیاجی
2 آتا کدن و آنادن چوق مال و نعمت بولورسن شویله بل
3 اشبو کشی بلوسعدر بو اشی و بو ادب اوکنمز بله سن
4 اشبو بازرکانلق چوق مال و منفعت برله اوله بله سن
5 اشبو کشی صاغ و اسندر سکا دخی معلوم اولسون
6 درت ایقلو جانور حالی بویل قتی ایودر شویله بل کل
7 امیدکله واردر کوکلکده روزگار ایله بولورسن
8 اشبو بادشاهلق بو سلطانه چوق قلاجقدر بله سن
9 اشبو سفرده زیان واردر منفعت یوقدر شویله بل
10 اشبو کشینک اولوم کندو اوزنده قوملر سنده اوله
11 اشبو عورت آر اکور و الا کچوک اکور شویله بله سن
12 اشبو کشی خسته دکلدر و الحال یاوزدر شویله بله سن
13 اوغلانک حالی ایو اولمز تا سکا دخی معلوم اوله

1 اشبو اوغلان بیتدکمدر و یاخود ایراق کتندکمدر
2 اشبو اوغلان سندن کوکلو که گمانک کتورمه
3 آتادن و آنادن نصیب بوله سن الا تمام دکل
4 اشبو کشی بو ادب و بو اشی کدر الا باشه الممز
5 اشبو بازرکانلق اولور و الا فایدهسز اولور
6 اشبو کشی صاغ و اسندر شویله بله سن
7 اشبو ایل درت ایقلولرک حالی دکو بکجه دکلدر
8 امیدوکله کوکلکده واردر رحمتله بولورسن
9 اشبو بادشاهلق بو سلطانه پایدار دکل شویله بلمش اول
10 اشبو سفر فایدهلو دکل اما قورقوسی واردر شویله بلسن
11 اشبو کشینک اولوم یقین اوله تکری تقدیر ایله
12 اشبو عورت آر اوله و الا صواشله و زحمت برله اوله
13 اشبو کشینک خستالغی اسرین و قورلقدن اوله

1 اشبو كشي صاغ اسن اولمي اولميه مي نجه دن
2 اشبو كشي صاغ اوله اما كاه كاه يلدن قورقو اوله
3 اشبو اوغلان سنوكله هيچ انديشه ايتمه شويله بل
4 اتادن و انادن مال كوره سن بلش اوغل
5 اشبو كشي بو ادب اوكرنور و بو اشي بله شويله بل
6 اشبو بازركانلق اصي و منفعتله اولور بلش اول
7 اشبو كشي كه صوردك دريلدر بلش اوله سن
8 اشبو بل درت ايقلولرك حال ايودر بلش اوغل
9 اشبو اميد ككه واردر بولورسن والا تمام دكل
10 اشبو پادشاهلق بو كيشيه باقي قلمز شويله بل
11 اشبو سفركه صوردك چوق اصي برله اوله شويله بل
12 اشبو كشي اونده كندو تومكن قاتنده اولور بل
13 اشبو عورته آرا اولور والا چوق كشلردن اولور

1 اشبو عورت عيبلو مدر و يا خود مستوره مدر
2 اشبو كشينك عورت مستوره كبيدر اما كزلو عيبلودر
3 اشبو كشينك بل يارسندن صكره عيب ظاهر اولور
4 اشبو اوغلانه وارسون واردر بلش اوله سن
5 اتادن و انادن سكا نسنه دكه ز دكل بلكه چوق
6 اشبو كشي بو ادب اوكرنور الا استعمال ايتميه شويله بل
7 اشبو بازركانلق اوله اما اصي و منفعت اولميه بل
8 اشبو كشي كه صوردك دري و صاغ السندر شويله بل
9 درت ايقلولرك حال شيمدي ايودر احتياط ايدر بل
10 شويله كم اميد ايدرسن ايرشورسن شويله بل
11 اشبو پادشاهلق كه صوردك نكا سيجوق اولميه شويله بل
12 اشبو سفردن هيچ اصي يوقدر و ايو دخي اولميه شويله بل
13 اشبو كشينك اولوم عربلنده اولميه شكسوز بيله سن

بن اوم ما ام بشلنا صحبتکی کرم قله
سندن صکره مالک اوا اوله وفاسد اوله اوله بل
اشبو عورت سنی سومز رسا طوغرو دکلدر بل
اشبو کشی عاقبت بر برده اوتوره شویله بله سن
اشبو اوغلان سندن کوزل کلدی کمان کیدرسن
اشبو کشی اتاسی وانا سی مالی بوله والارنج ایله بوله
اشبو کشی نیجه یلدر اولو ادیب اوکرتمز شویله بل
اشبو کا اوزکا اولی وبلکه اولور دکنی تا الله بیلر اولبکه
اشبو کشیکه صحه ایله برده کلدی خاطر برصاغ اوله
درتیت اشغلو احوالی اولور اولور درو دریا الدر بدیع الحال اوله
اول اشبو که ایشته اول اولو اشیده اولو شویله بیل
اشبو کشینه اولادی اوغلو صاغ ابح ایله اولو شویله بیل
اشبو کشی لازمدر اولو کلور اولو بیلنه شویله بیل

اشبو کشی سن بیلنه کسیر دکر کوز کرتکلده
اشبو کشی عقل اولو اول کاملدر اما قالمادی صوکنه شویله
سندن صکره مالک اوغلانلر که کیله بیسن
اشبو عورت کزلو عیبلو اولو اشکاره سو درکر
اخر عمرکده کلدی اوکه بیت واقعی بیلور اوله
اشبو اوغلان شویله که هیچ کماننی اولیه بیسن
اتا انا مالی اولور اولکا کل اوتمامنجه سن
اشبو کشی بو کیجه اولیا اوروب اولور اولو شویله بیل
اشبو اوزکا اولی اکتچی وعقله نزاع اوله شویله بیل
اشبو کشی صاغ واسندن عقلی حکمه سنی
اول درت اقبال احوالی اولور بیک دار یلک شویله
اشبو کشی ایله اوله دلرده اولو شویله بیل
اشبو اوراسنه سلطان اولو اکتچ اولیکه شویله کیدر

اشبو سلطان جنه اوله و اشی بیت ایریشه
بو سلطانک عاقبت خیر اوله و اشی صلاحیتنه یوردی
اشبو کندن کشی سلامت کیرو کلور خوشلغله
سندن صککره مالک اوغلانلروکه دکا شویله بیل
بو عورت مطیعکدر نکم دیرسک دوتر شویله بیل
اشبو کشی عیب سوزدر و دخی تندرستدر آخر عمرکدن
اشبو اوغلان سندندر کوکلوکه هیچ گمان کتورمه
آتاک و آناک مال سکا دکر تمامت شویله بیل
اشبو کشی بو ادب و بو اشی اوکرنه و ازکلمیه کسب ایده
اشبو بازرکانلق اصلی و منفعت برله اوله شویله بیل
اشبو کشیکه صوردک دیریدر و صاغ اسندر بله سن
اشبو یل درت ایقلولر حال بولق ایودر شویله بیل
اومیدوکه خاطرککه واردر جمله سن بولورسن

ذریتم بیلرلکوم قارنلرله می بیته باشی ککز ایله
اشبو کشینک دیلکی گلک برله کچه زیاده دولتنه
اشبو سلطانکه صوردک ایش دیلکنجه اوله شویله بیل
اشبو غایب کیروکله کوکلک مرادنجه شویله بیل
سندن صککره مالک اوغلانلروکه دکه بیل
اشبو عورت ایودر و دخی مستوره در و مطیعه در
اشبو کشینک عمر تندرست برله اوله شویله بیل
اشبو اوغلان سنوککه هیچ باوزلکه ایمیه بیلسن
آتاک و آناک مال تمامت سکا کله و سندن دخی قله
اشبو کشی دردوکک عمل و کر کوزر و ادب تمامیله دوته
اشبو بازرکانلقدن سکا منفعت واردر شویله بیل
اشبو کشیکه صوردک دیردر کوکلی خوشدر
اشبو یل درت ایقلولرک حال ایودر و ارتغ اوله

1 اشبو كشي زندانڭدن ترجقارجي جنتمه بنجسه در
2 اشبو كشي زنداندن نه چقار بلمش اوله اولغل
3 اشبو كشي درلكن قاتلق برله كچه شويله بله سن
4 اشبو پادشاه عمرني خورلغله وقاتلغله كچه شويله بل
5 اشبو غايب كه صوڭدك هر كزاوه كلميه شويله بل
6 سندن صڭكره مالك دوشمنلروكه قله شويله بل
7 اشبو عورت مرداردر واو تمز وعيبلودر بله سن
8 اشبو كشي بوزكارله كوتزوم اوله بلمش اوله سن
9 اشبو اوغلادن سوك نكله ايرق كيشو كلد
10 آتاك وآناك ماللرندن اميدوك كسركه بولمز سن
11 اشبو كشي نكم اوكر نورسه اكا منفعت يوقدر
12 اشبو يازكانلق اتماك زيانلو اولسردر بلمش اوله سن
13 اشبو كشي اوليه حاضرلر صاغ اولسونلر شويله بل

1 اشبو كشي كندو شهرنده جي درلر ويا آخر شهرنده جي
2 اشبو كشي كندو قوملر ارسنده درلر شويله بيل
3 اشبو كشي زنداننده جوق قالسردر شويله بله سن
4 اشبو كشي دولتلودر دركي ككزلك برله كچوره
5 اشبو پادشاهك اشي عاقبت سلامتلق وامنلك اوله
6 اشبو غايب ترجك كله كوكلركي خوش دوته سن
7 سن اولدوكدن صڭكره مالك اوغلنلروكه دكه
8 اشبو عورت ني ايودر ومستوره در خوردر وتمه شويله بل
9 اشبو كشنوك هيچ عيب يوقدر بولق ايودر شويله بله
10 اشبو اوغلادن سندندر وايودر شويله بلمش اول
11 آتاك وآناك وخصمك مال سكا دكه شويله بيل
12 اشبو كشي علم وادب اوكرنمز واتش دنجي ياشرمز
13 اشبو يازكانلغي ايكه كه سكا فايدسى واردر شويله بيل

بو مال قودوغم یرده کرو بولمدی بولمیام چي
اشبو مال قنده قورسك کرومك کا کلور بلمش اول
اشبو کشي کندو شهرنده دردلك ادرسرده شویله بل
اشبو کشي زندانده تزجقار جوق درمز شویله بل
اشبو شادلق و کوکلك ایله درلورسن شویله بل
اشبو پادشاهوك باقي عمري خوشلغله کچه شویله بل
اشبو غایب کرو تونده کله شویله بله بلمش اول
سندن صکره مالك پادشاهه دکه شویله بلسن
اشبو عورت اولو اصلدندر و مستوره در شویله بل
اشبو کشنوك باقي عمري ایو اوله عیبلدن دنجي ادر و اوله
اشبو اوغلان سنوکلدر کوکلکرن کمان چقر
اتاك و اتاك مال جمله سکا دکر در کوکلوکي خوش دوت
اشبو کشي بو اشي و بو ادب اوکرنور و نامدار اولور شویله بل

اشبو کشي زیرك و عالم مدبر و یا خود دکلدر
اشبو کشي زیرك و عالم کشنده کودن دکلدر بل
اشبو مال کمسنه قومه آجي زیان کرو نکادکمز بل
اشبو کشنوك عمري غربتلقده کچه خوشلق برله شویله بل
اشبو کشي زنداندن تزجقر بلمش اول شك ایتمه سن
اشبو کشنوك عمري و دردلکي خوشلق برله کچر در بل
عاقبت اشبو کشنوك پادشاهلغنه غم و غصه ایرشه
اشبو غایب کرو تزجك کلور مشتلق اولسون سکا
سندن صکره مالك کندو قوزداشلروکه قله بل
اشبو عورت مستوره در و ادلودر و ابوا بتلودر بل
اشبو کشي صحتده و سلامتده اوله حیوانده اولنجه
اشبو اوغلانلر سنوکلدر هیچ شك دوتمه شویله بل
اتاك و اتاك مالن بولورسن و الا جوق دکل شویله بل

1 اشبو عمارتکه بتلرن تمام اولمی اولیه یه حجت
2 اشبو عمارت تمام اولور کوکلک مرادنجه شویله بیل
3 سنکله برکشی اورتسنده حریصلق اوله شویله بیل
4 اشبو مالک هرقنده قورتلک کرو بولورسن شویله بیل
5 اشبو کشی کندو اوینده وشهرنده دیلک مرافق اوله
6 اشبو کشی زندانده چوق ییللر قله شویله بیلمش اول
7 اشبو کشی نعمت و ایلک برله دیلک ایلیه شویله بیل
8 عاقبت بوکشیه پادشاهلق واش ایو اوله شویله بیل
9 اشبو کشی عاقبت کلك ارزوسنده دن شویله بیل
10 اشبو عورت ارسوزندن ودخی برامز خلوتده شویله بیل
11 اخر عمرك ایلك وشادلق برله کچه شویله بیلمش اول
12 اشبو سنوك اوغلانلروك قارنشو دکلدر شویله بیل
13 سندن صکره مالک قوملروکه قله شویله بیل

1 اشبو عورتکه حامله در ارکک طغوره و یا عورت محی
2 اشبو حامله عورت برحلال زاده ار اوغلان طغوره
3 اشبو بیماده تمام اوله اما آخر عینلیه کر شویله بیل
4 اشبو کشی سنوك علم یوقدر چاهلدر شویله بیله سن
5 اشبو مال یرده و کچمسده قومه کم کروسنادکمز
6 اشبو کشی کندو شهرنده قوملر ارسنده دیلک ایده
7 اشبو کشی زنداندن ترجک قورتله شویله بیله سن
8 اشبو کشی اول عمرده دولتلو اوله آخرنده دکل شویله بیل
9 اشبو پادشاهك ایشی قوتو وسوداسنده اوله شویله بیل
10 اشبو غایب کرو ترجك کلمه مشکل اولسون
11 سنوك مالك سندن صکره اوغلانلروکه دکه
12 اشبو عورت منکوحه دخی سنکه شویله بیله سن
13 اشبو کشی اولجه زحمت سعتی و تندرست اوله بیلمش اول

1 اشبو كشي كه صبور در علاج ايله صاغ اولور ...
2 اشبو كشي بو صبور ولقدن علاجله وعلاجسوز قورتلمز
3 اشبو عورت سكا متلق ار اوغلان طوغرر شويله بيل
4 اشبو عادتكه بيارسن سنوك الوكده تمام اوله
5 اشبو كشي عالمدر ودرجي يازيجيدر وبلكلي ادر شويله بيل
6 هر قنده كه اولورسن اوصوك برله اول خوش اولسن
7 اشبو كشي زنهار انده چوق اوله وچوق دوره شويله بيل
8 اشبو كشينك اشي اورته اوله بايي اولميه شويله بيل
9 اشبو كشي سلطاندن اشتدن نسنه المية انجق هوس اوله
10 اشبو كشي عزيلقده دزلك ايليه والا وقت خوش اوله
11 اشبو كشي كه غايبدر كروا اونه كلميه شويله بيل
12 سندن صكره مالك اوغلانلر وكه دكه شويله بيل
13 اشبو عورت مستوره در هيچ يا اوزه صنوا ايليه شويله بيل

1 آره ايرق عورت وعورتنه ايرق ارا اولي اوليه ...
2 اشبو آره ايرق عورت ولو عورتنه ايرق آرا اوله بيل
3 اشبو درمان ولو علاج بو صبورويه باريه شويله بلسن
4 اشبو عورت سكا متلو برله وار اوغلان طغوره شويله بيل
5 اشبو عادتكه بشلدوك سنوك الوكده تمام اوله بيل
6 اشبو كشي بگنالش كشي اوله شويله بلكل
7 اشبو سنوك مالكي كمسنه ويرمه كروكسا ويرسز لكن
8 اشبو كشي عمرني كچدوا ازده بجه ارقا ايده دزكه
9 اشبو كشي چوق ودوركه زنداندن قله شويله بيل
10 اشبو كشي عمرني قارلقه وال طارلغله كچوره بيل
11 اشبو سلطانك اشي خر قارلق برله كچه شويله بيل
12 اشبو غايبكه صوكردك كروكلميه شويله بلسن
13 سندن صكره مالك اوغلانلر وكه دكه شويله بيل

اشبو اولونك مالندن ميراث آلورسه كيم كيشي
اشبو اولونك مالندن ميراث يمزسن آمك جكمه
اشبو عورتيه آر يارميه بلمش اولسنلك آتمه
اشبو دوا و علاج بو صبر و بيه قايده قلميه شويله بل
اشبو بولكلو عورت آرا وغلان طوغوره وقصه نيشلوكه
اشبو عمارت متمكنده كه سهل زمانده عمارت اوله
اشبو كشنك بلوس وار الا تمام دكلدر شويله بل
آصي وزيانكي كمسنه ورمدكرو سكا ورمزلر بل
اشبو كشي كندو آونده وخصملرقا تنده درلك ايليه
اشبو كشي نداده اولور سندجي بلمش اولغل
اشبو كشي آل طارلغيله درلك ايليه شويله بله سن
اشبو سلطانك اشي عاقبت زيان اوله بلمش اوله سن
اشبو غايب ترجلك كرو گلمز شويله بله سن

بكا اشبو شهري يارينه و ياخود ايرق شهره يا ريباه
اشبو شهري سكا ايروق شهرلردن اصلودر شويله بل
اشبو اولونك مالني اننه عاقبت برلورسن شويله بل
اشبو كشي چوق عورته آرلك ايليه والا ترككه بل
اشبو علاج بو صبر و بيه مرا تقدير ز سا غلق بولور شويله بل
اشبو حامله عورت شويله يكزركه قز طغوره شويله بل
اشبو عمارتكه صوزردوك كوكلمرادنجه تمام اوله بل
اشبو كشي عالمده ودخي اوصلودر ودخي اوزدر بلسن
مالكي قنده كركسه توكه كرو سكا وزورلر
اشبو كشي عز سلقده خوش درلك درله شويله بله سن
اشبو كشي نداندن چقار الا آدم شفاعتي برله شويله بل
اشبو كشي ايو درلك درله دولتلودر شويله بله سن
اشبو سلطان عاقبت قرنداش ايله برلك ايده شويله بل

اشبو عملکه دکرین آلومه حکمی کرمیه
اشبو عملکه اشلرسن ایو قلای اوله شویله بل
اشبو شهر و بو یر سکا برار ودخی موافقدر
اشبو اولودن آرو و حلال مال بولورسن شویله بل
اشبو کشی چوق عورت آلور اما حریصلقدن بل
اشبو دارو و علاج بو صبر ویه وفا قلمز شویله بل
اشبو بو کاو عورت آرا اوغلان طتوره شویله بل
اشبو عمارت ایروق کشی الندە تمام اوله شویله بل
اشبو ارشومدر و کوچ اشلودر و آدبنوردر
آصی و فایده کی کلمیه ورمه کروسکا ورمزلر
دیرلکوک غریبلقده کچه و الامرادکچه اوله شویله بل
اشبو کشی بو زیندان تزجک خلاص بولور
اشبو کشی مجموع عمرن خوشلق و آسانلق ایله کچوره

اشبو دوستلق و یارشلق اوله بی اولمیه جی نجسدر
بو دوستلق و بو کامینلک سنه دائم اولسردر شویله بل
اشبو عمل درا اولدو عوجه سنکله و منیددر بل
اشبو یر و اشبو شهر سنکله فایده سی دخی وردر
اشبو اولنوک رزقن یرسن زیرا که رزق سنکله شویله بل
اشبو کشی چوق عورت آله الا دولت بولقدر شویله بل
اشبو داروی ایچسه‌لک غایت موافقدر شویله بل
اشبو حامله عورت قز طغوره الله تعالی امر ایله شویله بل
اشبو عمارت تمام اولور و عاقبت دخی خیر اولور شویله بل
اشبو کشینک بلوسی چوق دکلدر بلمش اول
اشبو مالکی کیمه کرکسه ورزکه کروسکا ویرورلر
اشبو کشینوک دیرلکی و الرم دخی کندو شهرنده اوله
اشبو کشی زندان تن خیر ایله خلاص بوله شویله بلسن

1 اشبو دشمنڭ بیك كلك بولامی ویا خود بر كلیا مجی ایدر
2 اشبو كننه كه دشمنوكه ایلدیسن بركلك بولورسن
3 سنوكله دوستلق وامین لك اوله شونیله بیله سن
4 اشبو عملدن چوق فایده و دولك بولورسن شونیله بیل
5 اشبو شهردن وبو مقامدن دولك بولیه سن شونیله بیل
6 اشبو اولدن مال بولمزسن امیدوك كس شونیله بیل
7 اشبو اروك عورتلكردن هیچ روزی یوقدر شونیله بیل
8 اشبو دارو و علاج بو خسته یه زیان ایلیه شونیله بیل
9 اشبو حامله عورت ارا اوغلان طغوره شونیله بیله سن
10 اشبو عمارت تمام اولور و منفعت دخی بولورسن شونیله بیل
11 اشبو ار حیله ایسده عالم دكلدر شونیله بیله سن
12 آصی و زیانکی كمسیه ورمه كرو سكاده كلمز شونیله بیل
13 اشبو كشی غربتلقده دشمن ارسنده قله شونیله بلمش اول

1 اشبو عورت مستوره مدر یا حرامزاده مدر بجنبه
2 اشبو عورت مستوره در و حلال زاده در شونیله بیل
3 اشبو دشمنوك اوزرندن كلك بولوب هلاك ایدرسن
4 اشبو كیشیله سنوك آدكه بركلك وامین لك بیله سن
5 اشبو عملدن ایرو بر عمل دخی آلورسن اشبو اولیه سن
6 اشبو شهر سكا ایرق شهرلردن یكدر شونیله بیل
7 آدمیلردن چوق مال بولورسن شونیله بلمش اولسن
8 اشبو كیشی بر الپاق عورت آلور ایرق آلمز شونیله بیل
9 اشبو دارو و علاج بو صبیه یه یراز فایده وار در بیل
10 اشبو حامله عورت ایركیچ قز طغوره شونیله بیل
11 اشبو عمارت تمام اوله و سكا مبارك اوله بیل
12 اشبو كشی عالمدر و ادبلودر و اصلودر شونیله بیله سن
13 آصی و زیان هر قنده اولورسه قوركرو سكا و زور لر

1 اشبو ايتكه اشلكن مال اوكنه كرورسي كرمزجي
2 اشبو اشتكه اشلرسن چوق مال بولورسن شويله بل
3 اشبو كشي ترزدر عيبلو دكل مستوره در شويله بيل
4 اشبو دشمنه يكلك وال استنلكي بولورسن بيل
5 سنوككله دوستك ارسنده برلك واسنلك اوله
6 اشبو عملدن صكره برعمل دخي الورسن شويله بيل
7 اشبو شهري سكا ايرق شهرلردن يكركدر شويله بل
8 اشبو اولودن ايكن چوق مال بولورسن شويله بيل
9 اشبو اربو عورتدن ارتوق عورتلكلر شويله بيل
10 اشبو دوا وعلاج بوصيروية فايده ايده بلسن اول
11 اشبو حامله عورت ارطغورر الله تعالى امرايله
12 اشبو عمارت تمام اولور كوكلك مرادنجه شويله بل
13 اشبو كشينوك بلورسن بوقدر وهم ترك بيتر بيل

1 اشبو كشي بر تورلو صو متميده وديتا فقده مخيده
2 اشبو كشي كيم درسن غايت مافقلردندر
3 اشبو اشدن چوق مال وحرمت بولورسن شويله بيل
4 اشبو عورتنكه دوك حلال زاده دكلدر
5 اشبو دشمانكه ورزدنه سنوك الوك اكا ايره تراوك ال
6 سنوككله دوستوك ارا سنده برلك بوقدر شويله بل
7 اشبو عملدن صكره براپرق عمل دخي الورسن
8 اشبو شهردن سكا ايرق تهمتكك اوله شويله بيل
9 اشبو اولودن وما لندن سكا ميراث دكمز شويله بيل
10 اشبو عورتنه ارا اوله والا قارلغي وقتنده اوله
11 اشبو دارو وعلاج بوصيروية مباركدر شويله بل
12 اشبو حامله عورت قز طغورر شويله بله سن
13 اشبو عمارت اشبو بنا تمام اولور مرادنجه

1 اشبو ارمقدن و بوکا ایزدن تنه واقی ایا قیه یی
2 اشبو ارمقدن و بوکا ایزدنکه دیرین صوقوربل
3 اشبو کیشی اکه یوزلودر واما نته خا یبنده
4 اشبو اشدن و اشبو یوندن مال بولورسن شویله بیل
5 اشبو عورت ارو جیدر و حلال زاده دیرحیا
6 اشبو دشمانکه صوندک آرکورده دوستلق اوله
7 اشبو دوستلق آرکورده کرجك و دعوی اوله
8 اشبو عملدن صنکره بر عمل دخی بولورسن شویله بیل
9 اشبو شهر سکا ایرق شهر کردن یکر کلدن بلمش اول
10 اشبو اولودن میراث بولورسن والا روزکار ایله
11 اشبو کیشی جوق عورته آرالک ایلیه اوغورلین آشکار
12 اشبو طبیباك علاج بر ختیه اجی قلیه شویله بیل
13 اشبو عورت آرا اوغلان طغوره و سلامت قرتله

1 قرنداشم اوغلنی عجب کورنجی کوه صیامی یخ دره
2 قرنداشوك اوغلنی کوره سن صناغلق و سلامتلق براله
3 اشبو ارمقدن و کارایزدن سکا جوق فایده اوله
4 اشبو آر امانته برامز آیو اشلر دکلدر شویله بیل
5 اشبو اشدن سکا فایده و زدر جوق مال بولورسن
6 اشبو عورت آندن و آندن حلال زاده در شویله بیل
7 دشمنوك اوزرنه بنکلك بولورسن و قهر ایدرسن
8 اشبو سزوك آراکورده دخی دوستلق رنجیه بلمش اول
9 اشبو عملدن صنکره دخی کرك عمل بولورسن
10 جوق کیشدن ماله ایرسن و الا آز کسبی اوله
11 اشبو کیشی اوزا آردر عمه سی برله دیرلکز شویله بیل
12 اشبو علاج و بو دارو بو کیشیه فایده قلیه

اشبو صبر و بو حكيم النده خوشا ولپا اولبه جي
اشبو خسته بو حكيم النده خوش اولور الا كيرك
اشبو كشي قرنداش اوغلنك يوزن كوردي شوآيله بل
اشبو ارندن و اشبو كا ايزدن زحمت كوررسن
اشبو كشي امانته يرمز اوله حسرت كشي
اشبو بوندن و اشبو اشدن سكه مال اوليه شويله بل
اشبو عورت آندن و آندن آرو حلال زاده دي شويله بل
اشبو دشمان اوزره الوك ايرمز نقدنه جهد ايديسك
اشبو دوستلق سزده باقي قلميه شويله بلمش اول
اشبو شهر كه بيت ايدرسن سكا فايده يوقدر
اشبو عالدن سكا آتي يوقدر شويله بله سن
اشبو الودن ايش بولورسن والا آرتق بولورسن
اشبو كشي شونا نه عنايت اولور و نه عزت آلورسن بل

بكا عجب آزاده عورت اولي ويا خود اولميه جي
سكه آزاده عورت اوله والا ترك ايدرسن شويله بل
بو صبر ويه بو حكيم ندن وفا اوليه شويله بل
قرنداشوك اوغلني كوره سن شادلق برله شويله بل
اشبو كا ايزدن و اشبو ارمقدن سوآده شويله بله سن
اشبو كشي ايكي كشي دكله و امانته دخي يرمزدر
اشبو اشدن چوق مال بولورسن شويله بلش اول
اشبو عورت ياوز خلودر والا حلال زاده در
دشمن اوزره يكلك بولسن والا دشوارلق برله
اشبو دوستلق آركوزده تا آخر عمر دكن اوله شويله بل
بوندن آرتوق بر عنايت دخي بولورسن والا يكرك
اول شهره كه بيت ايدرك بوندن ايلورو بولورسن
اشبو اولودن تمام ميراث بولورسن بلش اوله سن

بنی اوّل اوکلر دایخون اوّل کیشی‌یی اوّل اولور
اوّل کیشمه‌دن سن اوّل اولورسن شویله بله سن
سکا ازاده ارو اصلادن عزت اوله اما کوبکلك اوله
اشبو کیمسه‌نك اوتی بوخسته‌یه فایده ایلیه شویله بل
قرنداشوك اوغلی کوزسن انك تقدیر بیله
اشبو ارمغان وکاریزدن صو اقدرسن شویله بل
اشبو کیشی تر کرنبك سولیه‌ر دخی اسین کیشیه
چوق مال وکنج بولورسن رحمت سوز شویله بل
اشبو عورت یاوز خاتون وحرام زاده کیشیدر
دشمان اوزره بکلك بولورسن وقرمایه‌سن شویله بل
ارا کورده دوستلق اوله والاجوق اولمیه شویله بل
اشبو عملدن صکره بر عمل دخی بولورسن تیزجك
اشبو شهردن بکرك سکا هیچ شی یوقدر

اشبو کیشی مؤمندر یا خوذ منافقدر بخیلدر
اشبو کیشی مؤمندر ودیندار وپرهیزکاردر
اشبو کیشی سندن اوك اولور شویله بیلسن اول
اشبو کیشی که صغیرلك کورکلو یوزلو عورت اوله
اشبو علاج بوخسته‌یه منفعت ایلیه شویله بیل
قرنداشك اوغلی کوره‌سن سرادیکه شویله بیل
اشبو ارمغه واشبو کاریزه صواقه شویله بیل
اشبو کیشی مستوردر وامانته بر ار دیندار دور
اشبو ارشیله وبویوزله مال الوکه کیره شویله بیل
اشبو عورت حلال زاده وعیب سوزدر شویله بیل
اشبو عورت دشمنلك صفتین له زبانین کرمیسن
ارا کورده دوستلق اوله آخر جفا دخی اوله بیل
اشبو عمل که دوترسن بوزننده دخی بیك بولورسن

اشبو ایشدنه و بو بیشدن مال الومه کورینجه کوزینی
اشبو بیشدن و بو ایشدن چوق مال الوکه کرن
اشبو آز نکسنه دخی یارزدن دیلو در شویله
اشبو کیشیدن شویله بکزرکه سن اوك اولورسن
اشبو کیشی مستوره در اصلاندن عورت آلورشویله بیل
اشبو علاج بوخسته یه منفعت ایدر شویله بیل
قرنداشوك اوغلی مرادنجه کوره سن شویله بیل
اشبو کارزیردن و بو ازمقدن صوآقده سن شویله بیل
اشبو کیشی آمانته برمز وطارغی دخی دکلدر بیل
اشبو کیشی که صورتدن چوق مال بوله سن شویله بیل
اشبو عورت حرام زاده ده کندوبی صقلر نقل شویله بیل
مشتاق اولسون سنکا که دشمن اوزرنه ظفر بولورسن
اکر کورده دوستلق اوله والاجوق اولیه شویله بیل

اشبو کیشی بکا دشمندر دوشمانلدر بیشدن
اشبو کیشی سن حسد سوز سویر و بکا طوغرو دد
اشبو ایشدن و بو بیشدن سکا چوق مال اولسردر
اشبو کیشی مسلمانلر و دخی پرهیزکاردر شویله بیل
اشبو کیشی سندن اوکرن اولورپلش اول
اشبو کیشیه مستوره عورت اوله اما اولو اصلدر
اشبو خسته حکیم الندن خوش اوله شویله بیل
قرنداشوك اوغلی کوره سن کوکلو کی خوش دوست
اشبو ازمقدن و بو کارزیردن صوآقده سن بیل
اشبو کیشی طوغرو کیشیدر و طوغرو سوز ایسیدر
اشبو یوندن و اشبو ایشدن چوق مال بولورسن
اشبو کیشی حلال زاده در نیت سوزی و اوزدر
کندو دشمنك اوزره بکلك بولورسن دقیق الله

اشبو دشمانڭ بكا قورقو اولی [illegible]

اشبو دشمندن سكا قورقو یوقدر شویله بله سن

اشبو كیشی سنوك دشمنوكدر دوستوك دگلدر

اشبو یوندن و بو اشدن چوق مال بولورسن شویله بیل

اشبو كیشی مرداردر و دینسوزدر شویله بله سن

اشبو كیشیدن سنوك اولومك اول اولسیدر بیل

اشبو كیشیه عورت ترك اصلندر اوله شویله بیل

اشبو خستیه حكیم الندن خوش اولمیه شویله بیل

قرنداشوك اوغلنی كوره سن و دخی شاد اوله سن

اشبو ازمقدن و بو كاریزدن صوا قیه شویله بیل

اشبو كیشی مرداردر و امانته یرمزدر بلشی اول

اشبو یرندن و بو اشدن مال بولمیه سن شویله بیل

اشبو كیشی بو اصلدن دكلدر یرمزدر بلش اول

اشبو شهره و اشبو مقام بكا قوراقدر اول آیچی [illegible]

اشبو شهر و اشبو مقام سكا براز و ایودر شویله بیل

اشبو دشمندن سكا هیچ قورقو یوقدر شویله بیل

اشبو كیشی بنی سوزلرده تلدر و كوكلی سنی دلر

اشبو یوندن و بو حرفتدن چوق مال بولورسن

اشبو كیشی مؤمندر و امانته یرار یرمز كاردر

اشبو كیشدن سنوك اولومك اول اوله شویله بیل

سكا عورت كندو خوشلكن دكرن اوله شویله بیل

اشبو خستیه بو حكیم الندن خوش اوله شویله بیل

قرنداشوك اوغلنی كوره سن و انا شاد اوله سن

اشبو كاریزدن و بو ازمقدن صوا قیه شویله بیل

اشبو كیشی درستدر اشلودر و امانته دخی یرردر

اشبو اشدن و اشبو یوندن مال بولورسن شویله بیل

1 مالمستحقه اولوغ ایلدی کوه بولوغی [illegible]
2 مالکنه اوغرلدی کوز بولورسین فارغ اوله
3 اشبو شهر اشبو مقام سنکا ایرار فایده بیحد و [illegible]
4 اشبو دشمندن سنکا ظفر زور وار زیان دکل شویله بیل
5 اشبو کیشی سنکا اندر دوست دکدر و دشمان شویله بیل
6 اشبو سلطاندن و اشبو ایشدن سنکا برکه مال دکل
7 اشبو کیشی سنوکله کاه ایو و کاه یاوز در بیل
8 اشبو کیشینک اولوم سندن اوک اوله شویله بیل
9 اشبو کیشیه عزت غریبلکدن اولوا صلادن اوله
10 اشبو خسته بو حکیم الدن خوش اوله شویله بیل
11 قرنداشک اوغلنی کوره سن و شاد اوله سن
12 اشبو کاریزه و اشبو رسمه صواته والاخرج براه
13 اشبو کیشی ناهد کیشیدن و درست اردیله سن

1 اشبو کیشی [illegible] سنوکله [illegible] وبلدن شویله بیل
2 اشبو کیشی طوغرو سنوکله سنکا ایب دکلدر شویله بیل
3 اول نسنه که اوزلدی کرو بولورسین خبر براه
4 اشبو شهر سنکا اکاه خرشه و کاه یاوزدر
5 اشبو دشمن سنکا حیله ایدر و الاخر ایدن بوقتمیش ویله بیل
6 اشبو کیشینک دوشمنلکندن دوستلغی ارتقدر
7 اشبو سلطاندن و بو ایشدن جرت مال بولورسن شویله بیل
8 اشبو کیشی سنکن کیشیه دالا مکر و حیله ایتمیدر
9 اشبو سنوک اولوملک اندن اوک اوله شویله بیله سن
10 اشبو کیشیه غریب و مشغول و ازاد غربت اوله بیل
11 اشبو خسته بو حکیم الدن علاجن ایله خوش اوله
12 قرنداشک اوغلنی کوره سن شادلغله شویله بیله سن
13 اشبو رسمه و بو کاریزه صواته اما زحمتله اوله بیل

1 اشبو یردن و بو یردن بکا فایده اوله و ...
2 اشبو یردن و بو ترمتدن سکا فایده اوله شویله بیلسن
3 اشبو کشی دلیله کرجک کیدر اما تقی یلاجغن بیل
4 اشبو کشیدن نکه اوزلنتی کیدر و بولور شویله بیل
5 اشبو شهر سکا ایرق شهرلردن موافقدر شویله بیلسن
6 اشبو دشمندن قورقمه سکا زیان دکلدر شویله بیله سن
7 اشبو کشی سنی قتی سور و اما آشکاره ایلمز
8 اشبو سلطاندن و بو ایشدن چوق مال بولورسن
9 اشبو کشی سانجیدر طوغرو سوزلودر بیل
10 اشبو کشینک الوم سنوک اولومکدن اول اوله
11 سکا مستوره و اصلی عورت اوله بلشا اول
12 اشبو صبر و بو حکیم النده خوش اولور بیل
13 قرنداشوک اوغلی کورهسن کوکلک خوش اوله

1 اوغلادن عالم اولور ... الیته ...
2 اشبو اوغلادن عالم اوله و ادلی ... اوله شویله بیل
3 اشبو یردن و اشبو ترسادن چوق مال بولورسن شویله بیل
4 اشبو کشی ... انتسرتدن ... شویله بیل
5 اشبو ... بولورسن ... بولورسن شویله بیل
6 اشبو شهر و اشبو مقام سکا بردر اوله ... اوله سن
7 اشبو دشمن سنوک زیانک ایچون دورشور باشیمسن
8 اشبو کشی سنی ... دوستلر بلمسه دشمندر بیل
9 اشبو ایشدن چوق مال بوله سن اما اولن یره خرج ایدهسن
10 اشبو کشی قتی اولاندر الا بو کشی کورنور شویله بیل
11 اشبو کشیدن سنوک الومک اوزی اولمدر شویله بیل
12 اشبو کشیه کندو قمارندن مستوره عورت اوله بیل
13 اشبو خسته بو حکیمک علاج آجی ایلمیه بیل

سبیکه بقدی [illegible]
اشبو قمردن جاریه کی بولورسن واوغراشیجی ایله
اوغلان تورك آو قووه وادی بسر اوله شویله بلمش اول
اشبو یردن سکا زیان اوله فایده اولیه شویله بیل
اشبو کشی یا نجلد والا کرچك ایلك کوسترر
اشبو یاوی تولنمشدن نسنه بولورسن شویله بلمش اول
اشبو شهر واشبو مقام سکا موافق دکلدر
اشبو دشمندن سکا هیچ قورقو اولمیه شویله بیل
اشبو کشی سکا نه دوست ونه دشمندر شویله بیل
اشبو سلطاندن واشبو اشدن سکا فایده وردر
اشبو کشی مرد الله واشی دخی ایو کورورسن بیل
اشبو کشنك اولوم سندن صکره اوله بیل
عورت [illegible] کره سقط [illegible] اوله

اشبو [illegible]
اشبو عورت کوبکندکی [illegible] والا [illegible]
اشبو قپان آسیولك [illegible] بولورسن بیل
اشبو اوغلان علم اوقیه والا بنا اینده قال اوله بیل
اشبو مکاندن واشبو یردن [illegible] چوق اتیار اوله
اشبو کشی [illegible] وداغلاردن شویله بله بیل
اشبو مالك [illegible] الا رحمت اله
اشبو شهر واشبو مقام سکا قتی موافقدر شویله بیل
اشبو دشمندن [illegible] سکا زیان دکر شویله بیل
اشبو کشی سکا قتی دشمندر وکین دوتجیدر بیل
اشبو اشدن وبو سلطاندن ارجوق نسنه بولورسن
اشبو کشی یاوز کشیدر ویاوزن بیلور شویله بیل
اشبو کشنك اولوم سندن اوك اوله بلمش اول

اشبو كشي بايلغاي اوله ويا خود [illegible]
اشبو كشي بايي دريله والا دريلك براه اوله بيل
اشبو عورت بايي تنلو واوزون بويلودر والا كهلدر
اشبو قاچقون جاريه صبيح يز وجهله بولمزسن بيل
اشبو اوغلان ادبسوز اوله ودغال اوله يلمش اول
اشبو يردن وبو مفامدن خوش فايده بولورسن شويله بيل
اشبو كشي يلانجيدر وياوزدر ودغالدر شويله بيل
اشبو ياووقو نلمش نسنه كرو بولمزسن شويله بيل
اشبو شهر سكا ايرمز والومكه دخي قورقوور
اشبو دشمندن سقنمزسك سكا زيان دكر شويله بيل
اشبو كشي سكا دشمندر والا دوستلق كوسترور
اشبو اشدن وبو عملدن سكا اصي وزيان دكه
اشبو كشي مرداردر وديبسوزدر وياوز نيتلودر

اشبو كشي [illegible]
اشبو كشي ايي كوكلو مؤمندر الا منافق براه اولوردر
اشبو كشينك الوم بايلغه ودولتلو بكله اوله
اشبو عورت كويكك دكلدر الا مستوره در بيل
اشبو قاچقون جاريه تز بولمزسن سنوب يلمش اولورسن
اشبو اوغلان علم وادب اوكرنه ومشهور اوله شويله بيل
اشبو يرده واشبو قومدن چوق فايدك اوله شويله بيل
اشبو كشي طوغرو سوزلودر وامانته دخي ياررر بيل
اشبو اوغلان مالي كرو بولورسن كوكلك خوش دور
اشبو شهر واشبو يرسكا مبارك در شويله بيل
اشبو دشمن انديشه اتمه سكا زيان بولمز بيل
اشبو كشي سكا دوشمندر ازو كوكل براه شويله بيل
اشبو [illegible] وبو سلطاندن چوق مال بولورسن

انشو مالیجیه اله کشی ... [illegible]

انشو مالدن مال اله کیمسه سن الا یاردیم سنکا قیله

انشو کیشینی دینلر ودغالدر واما ننه یویدر

انشو کیشینک الوم بابلغه ودکلولک برا اوله

انشو عورت جرکن یوزلودر والادلکلودر شویله بیل

انشو قاآن آسیری کرو بولورسن کوکلک خوش دوت

انشو اوغلنوک طالعنده علم وادب یوقدر شویله بیل

انشو یردن وبو مقامدن سنکه فایده یوقدر شویله بیل

انشو کیشی بدبخدر واو تمیزدر واو عوندر شویله بیل

انشو اوغورلنمش طوار وکیکیر و بولورسن شویله بیل

انشو شهرده سنکا موافقدر الا سنکا کوچ ایله کر

انشو کیشی سنی سوه بلمش اول آدی کوکلا ایله شویله بیل

انشو دشمندن قورقمه که سنکا زیان ایتمز شویله بله سن

انشو ... [illegible]

انشو عورت شنکلودر و ما الوسنکه دخی طوغرودر

انشو عمالدن و بو سلطاندن مالینی بولورسن سنکا تله

انشو کیشی که دیدک تیاین دکلدر طوغرو کشیدر

انشو کیشینک اولوم بابلنه یدولتله اوله یتیش اول

انشو عورت کوکچکدر و آد بلودر و دخی سنی سودر

انشو قاآن آسیری کرو بولورسن کوکلک خوش دوت

انشو اوغلان علم ادب اوکرنه و انوکله اولولغه ایر

انشو یردن و بو مقامدن سنکا جوق فایده واردر بیل

انشو کیشی کرچک سوزلودر خاین دکلدر طوغرودر

انشو یاوقلمش نسنه یی کرو بولورسن شویله بیل

انشو شهر سنکا موافقدر شویله بله سن

انشو دشمندن امین اول که سنکا زیان یوقدر شویله بل

1 بوكا بو دشمندن قورتلوب [illegible]
2 اشبو دشمندن قورتلورسن اككر ساقنورسك
3 اشبو عورت سككا مطيعه دكلدر و شفقتی يوقدر
4 اشبو عملدن بو سلطاندن مال كلمز بولدوك سككا قلبه
5 اشبو كيشينك دينی طوغرو دكلدر زيان اشلودر بيل
6 اشبو كيشيلك قاتلنمله و بخشوللوغله ديله و اوله اوله
7 اشبو عورت كوكجك يوزلودر و الا عيب چوقدر بيل
8 اشبو قاچقوندر و يا قولنمشدر نسنه و يا كرو بولورسن
9 اشبو اوغلان علم ادب اوكرنمز هيچ زحمت چكلمه
10 اشبو يردن و بو قومشدن سككا هيچ فايده اولميه
11 اشبو كيشی بلا بخيردر و الا چوق بلور كيشيدر شويله بيل
12 اشبو يا قولنمشدر و يا غرلمشدر كرو بولورسن شويله بيل
13 اشبو نسنه سككا ترميا و زيان دكجی [illegible] سن

1 اشبو مال [illegible] نسندن [illegible] ايام [illegible]
2 اشبو مال و اشبو اش سنندن [illegible] شويله بيل
3 اشبو دشمندن [illegible] قورتلورسن شويله بيل
4 اشبو عورت سككا مطيعه [illegible] شويله بيل
5 اشبو اشندن و بو سلطاندن بولدوغك مال سككا قالميه
6 اشبو كيشی دينداردر دكلدر و قول [illegible] شويله بيل
7 اشبو كيشينك اولوم يا بلنمله و نعمت برله اوله شويله بيل
8 اشبو عورت كوكجك دكلدر و الا مستوره در شويله بيل
9 اشبو قچقوندر كرو بولورسن كوكلك خوشلغله شويله
10 اشبو اوغلان فقيه و ادبلو و عالم اولور شويله بيل سن
11 اشبو يردن و بو قومشدن سككا چوق فايده اوله شويله بيل
12 اشبو كيشی طوغرو سويلجيدر و طوغرودر شويله بيل
13 اشبو ضايع اولمش و اوغرلنمش كرو بولورسن شويله بيل

1 نه اشیدن ونه سیبدن مال آلنمه جکبره
2 اورلردن ویا یلدزدن مال بولیسن شویله بیلکل
3 اشبو ایش واشبو دوزکار سکا جوق بیل قله شویله بیل
4 اشبو دشمندن کوکلک خوشلغیله کرو قورتله سن بیل
5 اشبو عورت سوک بوبرونک دونر کوکلک خوش قیل
6 اشبو ایشدن وبو سلطاندن بولدوغک مال سکا قلمیه
7 اشبو کشی کندو قوینندن کرو دونمز شویله بیل
8 اشبو کشینک اولوم دولتله وبا بلغیله اوله شویله بیل
9 اشبو عورت کوکجک یوزلودر الا اولو اصلدن دکلدر
10 اشبو ایشرکه سندن کندی کرو بولورسن شویله بیل
11 اشبو اوغلدن علم ادب اوکرنه ماله میل اتمیه
12 اشبو یردن وبو قومدن سکا جوق فایده کز اوله بیل
13 اشبو کشی طغرودر کوکلدن وبردلمدت شویله بیل

1 اشبو دشنم کوهر ... بیشته یا بلند ...
2 اشبو دشنم کوردک بیرزی حسن بیرزی یا جلید
3 اشبو کیشیه مال ونعمت ادبندن اوله شویله بیله سن
4 اشبو حال واشبو زمان تیز کجک یرده کوجنجا اوله شویله بیل
5 اشبو دشمندن سکا منافقه قورتله سن غم یمیاسن
6 اشبو کشی دغالدر ویلدن اوکوت ویرور شویله بیله سن
7 مالکی بو سلطاندن وبو ایشدن که بولدک بعض کره وبعض دوره
8 اشبو کشی مؤمن دکلدر یا ایشکر در شویله بلند اولغل
9 اشبو کشی خسو للوغله وجاره سوزرله اوله شویله بیل
10 اشبو عورت ایو ار وزخولودر ومطیعدر ومستوردر شویله بیل
11 اشبو قاجقون کیرو بولمزسن املک یمکه بتن شویله بیل
12 اشبو اوغلدن علم ادب اوکرنه والکله عمل ایله شویله
13 اشبو یردن وبو قومدن نه اصی وارکه یاد شویله بیله سن

1 اگر شول يردن وكوكدن ... [illegible]

2 اگر شول يردن وكوكدن چوق نعمت بولورسن شويله بيل

3 اگر شول دوشكم كوردك نكم كوردكسه حذر ايت شويله بيل

4 يردن وكوكدن وقومدن مال بوله سن شويله بيلسن اول

5 اگر شول روزكارك حال دونه شويله قلبيه شويله بيل

6 اگر شول دشمندن قورتلورسن وسلامت اولورسن شويله بيل

7 اگر شول كيشى سكا شفقتلودر سن دخى امين اوله سن

8 اگر شول سلطاندن وبو عملدن بولدوغك مال سكا قليله بيل

9 اگر شول كيشونك دينى بركدر والا كر دونه شويله بيل

10 اگر شول كيشونك اولوم باليغله ودولتله اوله شويله بيل

11 اگر شول عورت كوكلك يورلوده وعازلودر شويله بيل

12 اگر شول تاجقوبى يربولورسن كوكلك خوش اوله بيل

13 اگر شول اوغلان علم ادب اوكرنه اتوكله ادى ابو اوله

1 اگر شول اوغلان دولتلو ... [illegible]

2 اگر شول اوغلان دولتلو ... نفستلو اوله شويله بيل

3 اگر شول يردن ويو بوكيدن ... بولمه سن

4 اگر شول دوشكم كوردك يادورسنق ويا دوسبا طالعه

5 اوغلك اوجنبدن مال بوله سن سكا بشارت اولسون

6 اگر شول روزكارك وزمانك حال متشكل اوله

7 اگر شول دشمانلردن اكرسا قرنشك سلامت قورتلورسن

8 اگر شول كيشى شفقتلو اولوب وبرورو والا اورصين شويله

9 اگر شول مالكه بو عملدن حاصل ايدوك سكا اى قلمه

10 اگر شول كيشى طغرو ودولتلو دكلدر حيله ايتدى

11 اگر شول كيشيك اولوم باليغله ودولتله اوله شويله

12 اگر شول عورت ابو بولودر والا ... دور شويله

13 اگر شول تجقوبى ... كورو بولورسن ... اول

اشبو قول طوغریلغه یتا ... اکر ایسه ویا ... بیل
اشبو قول مستوردر تا القدر الا نا ایدن سوزدر شویله بیل
اشبو اوغلان دولتلو دکلدر بخیلسول اولور شویله بیل
اشبو بردن ویوکیدن سکا هیچ فایده اولمیه شویله بیل
اشبو دوشکم کوردک هرکز اولمیه شویله بیل
قوللردن مال بولورسن ویاوز صانلردن قورتلورسن
اشبو حال واشبو زمان تزجکر شویله قلمز بلمش اول
اشبو دشمندن سقین که سکا زیان دکورمیه
اشبو کشی سکا اوکوت ویرور والاجاره سوزدر بیل
اشبو مالکه بو عملدن بولدک کرو سکا قالمیه
اشبو آز اشبو اشده فتی وکرلودر شویله بلسن
اشبو کشینک الوم بوحسولو غلة وجاره سوز لعله کجه
اشبو عورت کوچک کندوا اما عیبلودر شویله بلمش اول

اشبو اوغلان ومعیشت بجا مبارک ایی اولیجق
اشبو اوغلان ومعیشت سکا مبارک دکلدر بیل
اشبو قول سنوک دشمنوک کزکی سقین شویله بیل
اشبو اوغلان نرایی ونر بخیل اوله شویله بلمش اول
اشبو بردن ویوکیدن نه استرسک بولورسن
اشبو دوشکم کوردک برنجی اوله وبرنجی اولمیه
دنیا ایله صوانش اوچنده مال بولورسن شویله بلسن
اشبو دوزکاروک ومعاملک نزجه شویله بلسن
اشبو دشمندن سقین کم سکا زیان دکمیه شویله
اشبو کشی سکا شفقت سوزدر ومطیع دکلدر
ماکه بو عملدن بولورسن سکا ای قالمیه شویله بیل
اشبو کشی امانته برمز ودیی دکجی بوقدر شویله بیل
اشبو کشینک الوم بحسر العلة وجار سوز لعلة اوله شویله بیل

اشبو تورقوتکم قورقوین ایرین اولکم ...
اول تندنکم قورقرسن آمیز اولدوك شویله بله سن
اشبو اوغلان وعورت سکا مبارك دکلدر شویله بل
اشبو قول سنوك دشمنکدر ودخی قاجقوندر بیل
اشبو اوغلانه دستکیر اول تا که درویش اولمیه
اشبو تنکه یردن وکویدن اومارسین بولورسین شویله بل
اشبو دوشکم کوردك هرکز اولمیه شویله بیل
اولو اوجندن مال الوکه کره سوینرسین شویله بیل
اشبو روزکارك حال شویله قالمیه شویله بله سن
اشبو دشمنك سنك منلو برله قوزیلورسین شویله بیل
اشبو کشی بو بروغك دشمنز شفقت سوزدر شویله بیل
مالکه بو عملدن بولورسین سکا قالمیه شویله بلکل
اشبو کشی یاوزدر ویاوز صلولودر شویله بله سن

اشبو خبر تکم ایشدم حقدر و اخوت یا طالب
اشبو خبر حقدر وایودر و ترنجی خیرلودر شویله بیل
اشبو قورقودن قیدیمه وکوکلوك خوش دوت شویله بیل
اشبو عورت واوغلان سکا مبارکدر وهم سونا سن
اشبو قول شفقتلودر وسنی سوز شویله بلن اوله سن
اشبو اوغلان بایی اوله دخی خوش دیرلك ایلیه شویله بیل
اشبو کوی و اشبو مقام سنوك آلوکه کره شاه بله سن
اشبو دوشکم کوردك حقدر نجد اولسردر شویله بیل
سکا آدمدن وسلطاندن مال اولسردر شویله بیل
اشبو حال بر تاج کون شویله قله ترکمیه شویله بیل
اشبو دشمندن سك منلو برله قوزیلورسین شویله بیل
اشبو کشی سنی سوز و سکا مطیع در شویله بله سن
مالکه اشبو ایشدن وسلطاندن بولدك سکا قالمیه

1 اشبو كشیده ایكا ایوصا اوزیجی و یا خوردیا اوزیجی صاتر

2 اشبو كشیده سكا كاه ایوصا اون وكاه یاوز شویله بیل

3 اشبو خبر كیم اشتدوك حقنده الا یاوز قورتلودر بیل

4 اشبو اشیدیكه قورقرسن انده امین اولسن شویله بیل

5 اشبو اوغلان و عورت سكا فایده لو و مباركدر

6 اشبو قول متقیدر دكلدر قاچقوندر و مرداردر بیل

7 اشبو اوغلان دولتلودر و دخی بكلك بوله سن بیل

8 اشبو یردن و كوندن تمام فایده بولورسن شویله بیلش اول

9 اشبو دوشك كیم كوردك بر زحمتدر و بر ز باطلدر شویله بیل

10 مال سلطان مالیدر بولورسن و الا زحمتله در شویله بیل

11 اشبو دوزكاردوك حال یقین قالدیكه [illegible]

12 اشبو دشمندن تز قورتولیار مزدر شویله بیلش اول

13 اشبو كشی سكا شفقتسوزدر و دخی مطیع دكلدر

1 اشبو كشی بو اشده عالمدر و یا خوجه جاهلدر [illegible]

2 اشبو كشی بو اشده عالمدر و جاهلدر شویله بیله سن

3 اشبو كشی ایو فكرلودر كوكلدن شویله بیله سن

4 اشبو خبر كیم اشتدوك كرچكدر كروایلوكه دون

5 اول نسنه كیم قورقرسن قورقمه كوكلوكی خوش دوت

6 اشبو اوغلان و بو عورت سكا مباركدر شادی كوره سن

7 اشبو قول متقیدر و شفقتلو و مباركدر بیله سن

8 اشبو اوغلان دولتلودر چوق مال بوله بیلسن شویله بیل

9 اشبو كوكدن و یردن چوق مال بولورسن شویله بیل

10 اشبو دوشك كیم كوردك ایكی اولودر مراد [illegible] شویله بیل

11 سن مال دولتلو كوردن و اولكدن بولورسن شویله بیل

12 اشبو دوزكار و بو زمان شویله نیجه زمان شویله بیل

13 اشبو دشمندن تیز قورتلورسن ان شاء الله تعالی

اشبو قول آزادلق بوله جی و یاخود بولمیه جی یخشی ده
اشبو قول آزادلق بولورسه‌ك ایمه سن شویله بیل
اشبو کیشی عالم و زیرك کیشیدر و علتسوزدر
اشبو کیشی سوك ایشکده کاه کاه ایو صاحبدر
اشبو خبرکم ایشتدوك یلان دغل صحیح آنا نمه
اشبو قوز قوکم کوکلوکده وردر کدا اخرخوش (اولور)
اشبو اوغلان و عورت اوصلو دکل الا یوبزرق دوستر
اشبو قول مردادر و یرمز اشلمدر شویله بیلمش اول
اشبو اوغلان سوك دلکوکجه اوله شویله بله سن
اشبو یری و یوکوی تمام سن بلورسن شویله بله سن
اشبو دوشکم کوردوك باطلدر هنز اولمیه
سکا مال اولور قوللو عندن حاصل اوله شویله بل
اشبو روزکار دوك حال شویله قالمیه تیز کچه

اشبو اوغلانك حال ایوی اوله یاخود یا اوزینی اوله
اشبو اوغلانك حال ایلو کیکه ختم اوله شویله بل
اشبو قول آزادلق بولورسه‌ك اتمه شویله بیلمش اول
اشبو اشکل بلجله ودخی اکلمیه شویله بل
اشبو کتخدا دایم سکا ایلك صاحبدر بیلمش اوله سن
اشبو خبرکم ایشتدوك حقدر و ایودر شویله بل
اشبو نور قودنکه کوکلده و اوزدر نور قالمه
اشبو اوغلان و عورت سکا مبارك کلدر
اشبو قول سکا مبارکدر و مطیعدر
اشبو اوغلان دکلوکده خوش مال دخی اوله شویله بل
اشبو کویدن و یوردن تمام مراد کجه بولورسن
اشبو دوشکم کوردوك حقدر فکر یله یا اوزا اوله
سکا مال صودن و کویدن و یردن جمع اوله

مال وکوزلو خزینه بولگمی ویا خود بولمیام مي
مال وخزینه استه‌که ترنجك بولورسن شویله بل
اشبو اوغلانك حال ایلوکله وخوشلغله اوله بل
اشبو قول دوزکار برله ازادلق بولور شویله بل
اشبو کیشي جاکدر وزیرکدر وعالمدر شویله بل
اشبو کیشي اسوك اشکده کاه ایو وکاه یاوز صار
اشبو خبر کیم اشتدوك حقدر ودخي یازردر بل
اشبو قورقو کیم سنده واردر قورقمه عاقبت خیر اوله
اشبو اوغلان وعورت سکه مبارکدر بویرو غلد دوتن
اشبو قول سکا مبارك وجالندر شویله بله بسن
اشبو اوغلان دولتلودر ودخي مال بولسردر بیلاسن
اشبو کویدبکه درسن حوق مال بولورسن شویله بل
اشبو دوشکم کورنك حقدر وکرچکدر

عجب دوشمده نه کوردم وندر او نندم اوله
دشکده رومیلر وسنقر وایوان کودودوك شویله بل
مال وکوزلو خزینه بولورسن رحمت سوز شویله بل
اشبو اوغلان حال خوشلغله وشادلغله کچه بل
اشبو قول ازاد اولور والابرماج کون اشار شویله بل
اشبو کیشي عالمدر ایوسوزلودر الاولو دکلدر
اشبو کیشي اسوك اشکده کاه ایو صکاه یاوز
اشبو خبر که اشتدوك ایو واوز قورتیلدر
اشبو قورقودن قورقمه عاقبت خیر واردر شویله بل
اشبو اوغلان وعورت سکه مبارك وقرمالي برددر
اشبو قول سکا مبارکدر وجالندر شویله بله سن
اشبو اوغلان دولتلودر قوللقدن مال بولسردر بل
اشبو کوي وبوبري شادلغله بولورسن شویله بل

بیکا بویل کویدن فایده اولمی و یا خود اولمیه
بویل سکا کویدن چوق فایدلر اولور شویله بیل
دو شکره ادمیلر و صاتو مجلس کوردک شویله بل
مال و کزلنمش خزینه بولورسن رحمت سوز
اشبو اوغلانک حال ایولکله دکیشور شویله بیل
اشبو قول ازادلق بولور و الا ایرق یرده اوله شویله
اشبو کشی سوز سویلیجک و عالم و حیله ایسدن
اشبو کشی سنی سوکلردن سکا ایو صنر بل
اشبو خبر که ایشتدوک ایودر و الا صکره یاوز اوله
اشبو قورقوکه سنکه واردر قیغو کله عاقبت خیر اوله
اشبو اوغلان و عورت سکا مبارکدر و شفقتلودر
اشبو قولکه واردر سکا مبارکدر و قوللقده
اشبو اوغلان دولتلودر نعمت ایس اوله شویله بیل

اوغلوم اوغلونک حال ایو اوله جی اولمیه محنت
اوغلک اوغلی دولتلودر و دیجی چوق نعمت ایس اوله
بویل سکا کوینن و یردن و صودن فایده اوله شویله بل
دو شکره اوغریلر و زندان و طایرکر کوردک
مال و کزلو خزینه بولمزسن هیچ املک بمیه سن
اشبو اوغلانک حال یا اوزلغله و طلله بجه شویله بل
اشبو قول ازاد اولور و حال دجی ایو اولور شویله بل
اشبو کشی کوچ اشلودر و اوغریلدر و مرداردر شویله بل
اشبو کتخدا سنی سومز و خبر دجی صاغدر شویله بلسن
اشبو خبرکه ایشتدوک حقدر و الا صوابش وزردر
اشبو قورقوکه دریسن الله خیر کتوره ان شاء الله
اشبو عورت و اوغلان سکا شفقتلودر اوله دیجی
اشبو قولمردادر دز مکنوک اوکودن دغمز

1 اشبو کشی اولوکشمدن ویاخود خور کشیمدن
2 اشبو کشی اولوکشدن وخوشلو بوید وقراسدن
3 اوغلوک اوغلی کوکلک دلدوکی کبی اولمیه
4 اشبو بیلکوی قتی منفعتلودر شویله بلسن اوله سن
5 دوشنده اتلو وقترلر وسایر طوارلر کوردوك
6 مال وکزلنمش خزینه بولورسن شویله بیل
7 اشبو اوغلانک حال دونه دوزکار خور کشیلر قله
8 اشبو قول ازادلق بولور والا دوزکارله بولور بیل
9 اشبو کشی عالمده ودخی هر اشه یرار اولور شویله بیل
10 اشبو کتخدا سوزك نه دوستکرز ونه دشمنوکدر
11 اشبو خبرکه اشتدوك یلان ندر واصل دخی یوقدر
12 اشبو قورقوی کوکلدن چقر وار فارغ اول شویله بیل
13 اشبو اوغلان وعورت نسکه مبارکدر والا اکر در

1 اشبو عورت بنوملیه چوق زمان قله یی قلیه مجی ایجادر
2 اشبو عورت بشوکله چوق زمان اولور نسنه کتمز
3 اشبو کشی اصلسوزدر وجهان دصعب سوزلودر بیل
4 اوغلوك اوغلوك اشی ایودر وخوشدر شویله بیل
5 بویل صودن وکویدن ویردن چوق فایده لر واردر بیل
6 دوشکده صو وبالق ویازیلر واغاچلر کوردوك
7 مال وکزلنمش خزینه اشتنرکم بولورسن شویله بیل
8 بو اوغلانک حال بر زمان ایو اوله وبر زمان یاوز اوله
9 اشبو قول ایراقده ازاد اولور شویله بیله سن
10 اشبو اشی بو کیجه ویرنکه یرامزدر شویله بیل
11 اشبو کتخدا سنی سومز زیرا دشمنوکجکده شویله بیل
12 اشبو خبرکه اشتدوك انده خیر یوقدر شویله بیل
13 اشبو قورقودن کیه خاطرکده واردر اصل یوقدر

1 اشبو صاتلق نسنه صاتلهجي ويا خود صاتلميهجي ايدي
2 اشبو صاتلق صاتله واصي دخي دوتنه شويله بله سن
3 اشبو عورت سندن دونر سنوكله يقاس يوقدور
4 اشبو كشي اصلسوزدر وهم خوردر شويله بله سن
5 اوغلوك اوغلنوك حال مرادكجه اولمايسردر شويله بل
6 بويل كويدن ويردن سكا هيچ فايده اولميه شويله بل
7 دوشكده اولولر ونسغليكر ومردارلق وقورقو كوردك
8 مال وكزلو خزينه بولمزسن هيچ آماك تميه سن
9 اشبو اوغلانوك حال آخرنده ايو اولسردر شويله بلمش اول
10 اشبو قول آزادلق بولمز قوللقده قالسردر شويله بله سن
11 اشبو كشي نيزرسوزدر بو اشه قومغه يرمز شويله بل
12 اشبو كنده هيچ عيبوك اشتەن شويله بله سن
13 اشبو خبركم اشتدوك ياوزدر خيري يوقدر بل

1 اشبو كدن الجي وردوغي مصلحتي تمام ايدمي ايتمي
2 اشبو الجي دلك بولوب ساغلغله كدوكه شويله بل
3 اشبو نسنه روزكارله صاتله اصي دخي ايليه شويله بل
4 اشبو عورت سنكله جوق اولميه نزجك دونه
5 اشبو كشي اصل زاده در اما سلطاله خور اوله
6 اوغلك اوغلني اوزون بيشلو كوره سن جوق ماله شويله بل
7 اشبو يل سكا كويدن جوق جوق فايدلر دكه
8 دوشكده آدميلر وفرشتهلر ونامه كيردوك شويله
9 كزلنمش مال وخزينه بولورسن الا زلرقيله شويله بل
10 اشبو اوغلانك حال يا اولكز خوشلغله اوله شويله بل
11 اشبو قول آزادلق بولمز نسكم ايمرسه ياوزدر بل
12 اشبو كشي يا بلدر وجوق اشر بلمز نيني ساكتندر
13 اشبو كنده سنوك حقكده كاه ايو وكاه ياوز صنر

1 اشبو كتخدادن بكا فايده اولجي اولميه جي
2 اشبو كتخدادن سكا فايده يوقدر زيان واردر شويله بيل
3 اشبو ايلجي وردوغي ايشي تمام ايدوب كله شويله بيل
4 اشبو كسنه نك صايلودر والا فايدسي وردر شويله بيل
5 اشبو عورت سوكله چوق روزكار قله شويله بيلمش اول
6 اشبو كشي اصلدر ودخي اردر وخوش سوزلودر شويله بيل
7 اوغلوك اوغل دولتلو اوله ودخي يوزصلو اوله شويله بيل
8 بو يل سكا كويدن ويردن وصودن فايده اوله بيلمش اول
9 دوشكده دوستلر وسوزلر ومجلس وشادلق كوردك
10 مال وكزلو خزينه بولمزسن اولمزيه امانتمه سوزيله بيل
11 اشبو اوغلانك تا الريكي ايلوده كه دونر شويله بيلمش اول
12 اشبو قول اشربان دولتلودر الا اذا لتربيلمه شويله بيل
13 اشبو ار دولتلودر واشربودر كيشدر شويله بيله سن

1 اشبو ويران بنوم الومده عمارت اولجي اولميه جي
2 اشبو ويرانكه ديرسن سنوك الوكده عمارت اوله بيل
3 اشبو كتخدادن چوق منفعتلر كوره سن شويله بيل
4 اشبو ايلجي كم ايشه كيدي تمام ايليوب كله شويله بيلمش اول
5 اشبو نسنه كه صاتمق ايسترسن روزكارله صاتيله بيل
6 اشبو عورت سوكله چوق روزكار قله شويله بيلمش اول
7 اشبو كشي اولو اصلدندر وادمي ومنبردر شويله بيلمش اول
8 اوغلوك اوغل مستورزدر ودولتلودر شويله بيلمش اول
9 اشبو يردن وكويدن وصودن بوق منفعت بوله سن
10 دوشكده دوستلر ومحتاجلر كوردوك شويله بيل
11 اكر كلنتي مال وخزينه بولمزسن هيچ امانت يميه سن
12 اميد وركه اوكلدن ذلك حال ... اوله شويله بيل
13 اشبو قول ازادلق بولمز ودخي دولتلودر شويله بيله سن

1 اشبو کشی بو دده کلرسه‌چی اشلادیغی اشله مدیب
2 اشبو کشی بو صوچی اشلمدیغی بهتان ایدرلر شویله بله‌سن
3 اشبو ویران سنوك الوکده عمارت اوله شویله بیل
4 اشبو کشی زاده دشمانلق کوره‌سن شویله بیل
5 اشبو ایلچی کم ایشه کتدیکی تمام ایلیوب بیته کله
6 اشبو صاتلق صاتله زیان دخی ایده فایده اولمیه شویله بیل
7 اشبو عورت سنکا قالمیه ترك ایده شویله بیل
8 اشبو کشی خورلقده قالمشدر کندو اولوك کیشیدر بیل
9 اوغلك اوغلی خور اوله و الا منفعت سوزدر شویله بیل
10 اشبو یردن کوندن و صودن سکا منفعت اوله شویله بیل
11 دوشکده در و تنیکلر و درت ایقلولر کورده‌وك
12 سال وکزکنش خزینه بولمز یرن هیچ امك بیسه
13 اشبو اوغلان حال خور و ترمسز و سقط کربله اوله

1 بتوم دردلکم سکزنلك ایله می کچه و یاخود زحمتله می کچه
2 سنوك دردلکوك ایلوکله و سکزنلك برله کچه
3 اشبو کشی سوجسه دردیدن سویلرلر شویله بله‌سن
4 اشبو ویران سنك الوکده عمارت اوله شویله بیل
5 اشبو کشی زادن سکا ایلك و منفعت اوله بیل
6 اشبو کشی کم ایلچیکه کتدی مرادینه ایرشه کله
7 اشبو صاتلق متاعك صاتله و اصحتی ایلیه شویله بیل
8 اشبو عورت سنکله حق یالکز اوله شویله بیل
9 اشبو کشی خاصه زاده در کندو دخی ایو کیشیدر
10 اوغلك اوغل ایو دولتلی دیریله و دخی مشهور اوله شویله بیل
11 صودن و یردن و کوندن سکا چوق فایدلر اوله بیل
12 دوشکده ارسز دکیز شراب کوردك بیل
13 سال وکزکنش خزینه بولرسن عجب سوز شویله بیل

ان الينا ايابهم
ثم ان

1 اشبو مال بنوم الومده قلهجي و يا خود [illegible]
2 اشبو مال سكا قله و اكليه شويله بلمش اوله سن
3 سنوك دركلوك ككزلك برله اوله شويله بله سن
4 اشبو كشي دركلر نسنه صوجسوزدر شويله بله سن
5 اشبو ويران عمارت اوله ايروق كيشه النده بل
6 اشبو كتخدادن سكا منفعت و شاذلق اوله شويله بله سن
7 اشبو الجي ايشي تمام ايده و الا رنجيله شويله بله سن
8 سنون صاغنجوك صانانور و الا رزقكار اوله شويله بل
9 اشبو عورت سنوكله قلمز سندن اوك اولور شويله بل
10 اشبو كشي اولو كيشه بلا اصلنده نده شويله بل
11 اوغلك اوغلي مستغني و دولتلو اوله شويله بلمش اول
12 بو يل سكا كويدن و يردن چوق منفعت اوله شويله بل
13 دوشكده ملك و دولت ايقلو و كوهر و خلوت كوردك

1 اشبو غايب سفردن كله جك و يا خود [illegible]
2 اشبو غايب سفردن سزكلو ايله كله شويله بل
3 اشبو مال سكا تله و سندن ارته شويله بله سن
4 دركلوك خوشلنله كچه نشنت كوره بيسن شويله بل
5 اشبو كشي يكي ناجنست تاني ايدلر شويله بله سن
6 اشبو ويران سنوك الوكشي عمارت اوله شويله بله سن
7 اشبو كتخدادن مال زيادك [illegible] يولورسن بل
8 اشبو اليه واردوغي ايشي تمام ايليوب كروكله شويله بل
9 اشبو نسنه كم صاتق استرسن اوجوز اوله شويله بل
10 اشبو عورت سنوكله [illegible] شويله بله سن
11 اشبو كشي اولو [illegible] حالده [illegible] اولور شويله بل
12 اوغلك ادنجي ايلك و شاذلق [illegible] درلك ايليه بل
13 بو يل يردن و كوكدن و صودن فايده اولميه بل

1 اشبو کیشی بتوم رازینی تقلیه [illegible] صقله [illegible]
2 اشبو کیشیه رازی برمه تا آشکاره ایتمیه شویله بیل
3 اشبو غایب سلامت اوله الا یولده قورقو واردر شویله بیل
4 اشبو مال سکا یوقیل قله وجوق ییل دیرلک سورسن
5 سکا اشبو برله دیرلک [illegible] سن زحمت کورمیه [illegible]
6 اشبو کیشی یی کناهدن دکلدر بونی یوقلق [illegible]
7 اشبو ویران دوزکارله عمارت اوله شویله بیله سن
8 اشبو کیشیزادن منفعت ایلک بولورسن شویله بیل
9 اشبو ایلی بواشی تمام ایلر والا زحمت چکر شویله بیل
10 اشبو صاتلغولک مراد ایله صاتله شویله بلمش اوله سن
11 اشبو عورت سنوکله چوق ییللر شویله قله شویله بیل
12 اشبو کیشی خور کیشیدر وجفا ندر شویله بیله بلمش اوله
13 اوغلوک اوغلی دولتلودر ومستغنیدر شویله بیله سن

1 اشبو عورت [illegible]
2 اشبو عورتکه درسن یوقدر شویله بیله سن
3 اشبو کیشیه رازدمکه یرمزدر شویله بلمش اوله
4 اشبو غایب صاغلیغله کروکله آنمایولی قورقو واردر
5 اشبو مالدن سکا منفعت دکلدر شویله بیله سن
6 اشبو کیشینک [illegible] تاتلیله اوله بیل
7 اشبو ایشی صوجلودر [illegible] بهتان تلدر شویله بیل
8 اشبو کیشیدن سکا زیان اوله شویله بلمش اوله
9 اشبو ایلی ایش بتمزدر والا قارلیله واکانله یرله شویله بیل
10 اشبو صاتلغولک صاتله والا فایده سی یوقدر شویله بیل
11 اشبو عورت سنوکله چوق تله وانک اوغلک اوله شویله بیل
12 اشبو ویران سنوک الکده عمارت اوله شویله بیله سن
13 اشبو کیشی اصل زاده دکلدر برمزدر وجهه دن بیل

1 اشبو کشی کرچك یری آند ایچوب [illegible]
2 اشبو کشی یلدن یره آند ایچر زیرا کیه یلانجیدر شویله بیل
3 اشبو عورت کرلودر یلدن سویلمز شویله بلمش اول
4 اشبو کیشیه زار ویرمکه برمسدر شویله بلمش اول
5 اشبو غایب سکا ملعنه کور آتا [illegible] بیل
6 اشبو مال سکا قالمز سنوك الوك [illegible] شویله بیل
7 اشبو کشی عمرینی رنجله و قاتلنلر [illegible] شویله بلمش اول
8 اشبو کناهکم بولنسه دیرلك برآزی [illegible] شویله بیل
9 اشبو ویران سنوك الوکده عمارت اوله شویله بله سن
10 اشبو کتخدادن چوق مال بولورسن شویله بله سن
11 اشبو الچی کم کتردی ارشوك یادوسن بتوردور شویله بیل
12 اشبو صاتلموك صاتلمه اما قاینده بیری [illegible] فلمیه شویله بیل
13 اشبو عورت سنوکله دوزلك ایلکیه هر نسنه ایله شویله بیل

1 اشبو عورت بنوم مرادم روا قله جی قلیه جی [illegible]
2 اشبو عورت سنوك [illegible] مرادلر برر کتوره شویله بله سن
3 اشبو کشی یلدن یره آند ایچر [illegible] شویله بله سن
4 اشبو عورت [illegible] شویله بلمش اولسن
5 اشبو کشی سنوك رازیکی آشکاره ایلیه شویله بیل
6 اشبو غایب سکا [illegible] شویله بله سن
7 اشبو مال هیچ سندن کتیمه قله شویله بله سن
8 اشبو دردلك دوزلکه [illegible] بلمش اوله سن
9 اشبو کشی بو صوچی اشلمشدر کندیك [illegible] شویله بیل
10 اشبو ویران عمارت اولمیه شویله قله شویله بله سن
11 اشبو کتخدادن سکا فایده یوقدر زیان اوله شویله بیل
12 اشبو الچی نوك برر حاجتی روا اوله و برزار [illegible] شویله بله سن
13 اشبو صاتلق صاتلور اماکج و اصلو صاتلور شویله بله سن

1 اشبو قجنی [illegible]

2 اشبو قجنی کرو دونکرکنه [illegible] شویله بله سن

3 اشبو عورت بلدیسن و دلکی درجی دوا آلیبه شویله بل

4 اشبو کشی بلدن یره آندن [illegible] شویله بل

5 اشبو عورت یوکلو [illegible] شویله بل

6 اشبو کشی [illegible] شویله بل

7 اشبو غایب کرو [illegible] شویله بله سن

8 اشبو کشی جارسزلق و قاتلق برله دردلک آلیبه شویله بله

9 اشبو مال سکا قالیبه الوکدن کیده شویله بله سن

10 اشبو کشی بو صوجی اشلمشدر که دیرلر شویله بله سن

11 اشبو ویران هرکز عمارت اولیه شویله قله شویله بل

12 اشبو کتخدا دنکه دیرسن سکا زیان دکر شویله بلمش اول

13 اشبو الجی مراد بجه کرو کله شویله بلمش اوله سن

1 اشبو کشی [illegible]

2 اشبو [illegible] بلورسن

3 اشبو الجی [illegible] شویله بله سن

4 اشبو عورت [illegible]

5 اشبو کشی [illegible]

6 اشبو [illegible]

7 اشبو کشی [illegible] شویله بله سن

8 اشبو غایب سلامتلق برله [illegible] کره کله شویله بله سن

9 اشبو مال آخر وقتنه ترکن [illegible] قاله شویله بله سن

10 اشبو کشی خوشلغله و راحتلغله درزلک بکوره شویله بل

11 اشبو کشی صوجسزدر بو که دکلر [illegible] شویله بل

12 اشبو ویران سنوک الوکده عمارت اوله شویله بل

13 اشبو کتخدا سنی اوختیه و سکا نختین مال ویره

1 اشبو كشي [illegible]

2 اشبو كشي اولو و نامدار دخي متلو كشي اوله شويله بيل

3 اشبو كشي و بو كشنه يرنده در شويله بلمش اوله سن

4 اشبو كشي دوزلوك [illegible] كوزلر شويله بله سن

5 اشبو عورت آلوركه كره و آندن كه جوق يل اوله سن

6 اشبو كشي بر اجبدن ويراندن يره آندا اجن شويله بلمش اول

7 اشبو عورت بكا اودكلدر اميددر كه اوله شويله بل

8 اشبو كشي رازكي آشكاره ايدن سفين رازك ديمه

9 اشبو غايب سفردن سلامتليغله كروكله شويله بل

10 اشبو مال سبندن كه فساد ايش سببيله شويله بل

11 اشبو كشي مالسوز و عضسوزدر خوش درلك ايكيه شويله بل

12 اشبو كشي بو كناه ايدوب دورر دركر شويله بلمش اوله سن

13 اشبو ويران سوك الوركده عمارت اولميه دركر شويله بل

1 اشبو عمارت [illegible]

2 اشبو عمارت [illegible] شويله بيل

3 اشبو كشي ادلو [illegible] اوله شويله بله سن

4 اشبو كشي [illegible] دن شويله بيل

5 اشبو كشي [illegible] شويله بله سن

6 اشبو عورت الوركه كره [illegible] شويله بيل

7 اشبو كشي كركجك يره آندا ايجن يرمز دمانوصا عمز بيل

8 اشبو عورت يوكلودر يلان سويلمز سويله بله سن

9 اشبو كشي سوك رازكي سقلمز سويلك بكركز شويله بل

10 اشبو غايب يولدادر سلامتلق برله كلكه شويله بله سن

11 اشبو مالك سكا قله كوكلك خوش دوت شويله بل

12 اشبو كشي كركلك و خوشلق برله درلك كوره شويله بل

13 اشبو كشي صوجسزدر دكلر نسنه بونده يوقدر شويله بلم

1 [illegible]
2 ...كا اوردوكي ينكادن اولورسه شويله بله سن
3 انشبو عمارت چوق كليه ترنجك خراب اوله شويله بله سن
4 انشبو كشي حرمت ومرتبه بوله شويله خبر اوله شويله بيل
5 انشبو كشي وبولنسه يرنده دكلدر استه بولورسن
6 انشبو كجسي بولورلر وكتورورلر شويله بله سن بردر [illegible]
7 انشبو عورت الوكه كرمز نقدر دوريشورسك شويله بيل
8 انشبو كشي يلدن يره انداجكي بيشه ادنوب دورور بيل
9 انشبو عورت يكلودر اولورسه دخي دورميه
10 انشبو كشي راز سقلميه كيمه كركسه ديويره بيل
11 انشبو غايب سفرده چوق زحمت چكر شويله بله سن
12 انشبو مال سندن كيده صكا قالميه شويله بله سن
13 انشبو كشي قاتلقده چوق قالميه تزشاد اوله شويله بيل

1 [illegible]
2 يكيتلكده آناك وآتاك يرله خوش [illegible] شويله
3 [illegible] صورتك [illegible] شويله [illegible]
4 انشبو عمارت [illegible] كورن شويله [illegible] شويله [illegible] اوله سن
5 انشبو كشي كوكلدكجه ارلوكجه ايو شويله بيل
6 انشبو كشي وبولنسه يرنده بولنور شويله [illegible] اوله سن
7 انشبو كجني دوزلر كرو كتورورلر شكلسون شويله بيل
8 انشبو عورت كوكلك دلككنه ارلك ادسردر بيل
9 انشبو كشي تمدين يلدن يره انداجر شويله بله سن
10 انشبو عورت يكلودكلدر اميددركه يوكلو اوله شويله بيل
11 انشبو كشي سنوك رازوكي سقلميه شويله بيل
12 انشبو غايب زيان ايده والا صاغلغله كروكه شويله بيل
13 انشبو مال سندن كيده صكا قليه شويله بله سن

اشبو اوغری بندن رزق اوغرلدی اوغر ...

سنوك مالك كوجيله الميه سن و اوغری دیگی الميه شويله بيل

قوجالقده سن ایو ذراك بعده سن كوكل خوشلغیله بیل

اشبو استدوكك بكادن اولو بولورسن شويله بله سن

اشبو عمارت قوقه كلیجه دوره شويله بلمش اولسن

اشبو كشی اولوغه ایرشه كوكلوك دلدوكی كبی شويله بيل

اشبو كشی و اشبو نسنه يرنده دكلدر شويله بله سن

اشبو قچان كنه عرسی كروسكا كلسردر شويله بيل

اشبو عورت كم فكر ایدرسن المازسن شويله بيل

اشبو كشی كرچك يره آند ایچر بلدن يره اچمز شويله بيل

اشبو عورت يوكلو دكلدر الا يوكلو اوله شويله بيل

اشبو كشی راز سنكلر سكا معلوم اولسون شويله بيل

اشبو غايب سندن كله سكا مشتاق برله شويله بيل

اشبو كشی ... بلمزمی ...

اشبو كشی كره صوردك ... شويله بله سن

مالوكه اوغربين وطالبدن قورقور ...

قوجلق وقتنده عمروكی خوش كچره سن شويله بله سن

اشبو يردنكه صوردك جوق اولولق بولورسن شويله بيل

اشبو عمارتكه صوردك تيز خراب اوله شويله بله سن

اشبو كشی ميانه اوله اما درلك بوله شويله بله سن

اشبو كشی و بو نسنه يرنده دكلدر شويله بله سن

اشبو كنجی كروكتوردكلر شويله بله بلمش اوله سن

اشبو عورت اركه كره و مرادك دخی ويره شويله بيل

اشبو كشی بلدن يره آند اچر شويله بله بلمش اوله سن

اشبو عورت يكلو اوله طعوره اما دوروميه شويله بيل

اشبو كشی رازكی سكلمز ور آندن ازاق اول شويله بيل

اشبو برده مال و زمه‌در ...
اشبو برده مال و زر دُر و الا کز لو دُر شویله بله سن
اشبو کشی جادو در و الا استمز که لسنه بله شویله
سنوك مالوکه اوغریدن و ظالمدن قورتاوله بیل
یکتلك که دولتله دیرلکه سن قوجه‌لیقن دخی کلدی
اشبو یکادنکه صورودوك جوق آو بلورسن شویله بیل
اشبو عمارت زهره بور جندن کونن کلدی دوره همان
اشبو کشی مال و نعمت و اولولق بوله شویله بله سن
اشبو کشی و بو نسنه بر بدر شویله بلنه سن
اشبو قجنی دونترلر کیرو کتوردرلر شویله بله سن
اشبو عورتنه الوك ایره و دلکوك دخی ویره شویله بیل
اشبو کشی یلان یره آنداجز کرجك یره آنداجز
اشبو عورت درست یوکلو دزر شویله بله سن

اشبو عورت یوکلو اوله جی اوغلی جی ...
اشبو عورتکه صوردك تز زمانده یوکلو اوله شویله بل
اشبو برده مال و غریبه بوقدر شك ایتمه شویله بیل
اشبو کشی جادولقدن بسن و الا اوکرکو بوزور شویله بل
اوغری و ظالم سنوك مالوکه آل اوزدر الا کز
عمروك آخرنده خوش دیرلك کچوره سن شویله بله سن
اشبو بردنکه صوردك هیچ او بولمزسن شویله بل
مریخ کندودن برجنده دوردقچه بو عمارت طوره بل
اشبو کشی ظالمدن و یاوز نیتلودر و خوردر شویله بل
اشبو کشی و بو نسنه بر بده دکلو و الا کله
اشبو قچان اسیر دوتمازلر و کندو دخی کلدن
اشبو عورت بلورسن و دلکوك دخی ویرا اوله شویله بل
اشبو کشی تمدین یلان یره آنداجز شویله بله سن

اشبو کیشی ایندوکومز قولە دوشبی

اشبو کیشی قولنده دورور و قادر دور شویله بله سن

اشبو عورت یوکلو اولیه الله بویروغیله شویله بیل

اشبو یر مال و خزینه یوقدر شویله بیلمش اوله سن

اشبو کیشیکه صوردوك جادو دکلدر شویله بله سن

اوغریدن و ظالمدن مالوکه ذیان دکر سقنه سن

عمروکك آخرنوك یاروشن خوشلغله کچوره سن شویله بیل

اشتدوکك یکادن اوبولورسن معلومك اولسون

اشبو عمارت چوق دورمیه ترجك ویران اوله شویله بیل

اشبو کیشی مرادنه ارمیه و اولولقدخی بولمیه شویله بیل

اشبو کیشی و توکسنه یرنده دکلدر شویله بله سن

اشبو کچن کندوکله کمسه آنی دوتمدیسه بیل

اشبو عورتدن مراد و ظفر بولورسن شویله بله سن

اشبو اوزنا قلقدن فایدهی اوله و یاخود زیانی اوله

اشبو اوزنا قلقدن نه آسی اوله و نه خود زیان اوله شویله

اشبو کیشی همان قولنده دورور زیرا اوقالودر شویله بیل

چوق زمان کرکدرکه اشبو عورت یوکلو اوله

اشبو یرده مال و کزلو خزینه یوقدر شویله بله سن

اشبو کیشی جادو دکلدر و الآجازو صنورلر

سنوك مالك اوغریدن و ظالمدن امیندر شویله بله سن

سن یا شوك یا روشنده خوش دولك کچوره سن

اشبو کیشی اندیشه ایلدوك هیچ اوبولمزسن شویله بیل

اشبو عمارت رحل جوزایه ایرشنجه دوره شویله بیل

اشبو کیشی اولولقدن فایدهی و اولو مرتبه ایرمیه

اشبو کیشی و توکسنه دخی یرنده دورور شویله بله سن

اشبو قاجنی دونرلر و زندانه و یرلر شویله بله سن

اشبو چاغان ... عجب ... [illegible]
اشبو كشي مغربدن چقمشدر شویله بله بلكل
اشبو كشي اورتا قلقه اندیشه ایدرسن هر كز اولمیه
اشبو كشي قولنده دورمز زیراكی قوللشمامشدر بله سن
اشبو عورتن هر كز بكلو اولمیه شویله بلمش اول
اشبو یرده مال و خزینه بولمزسن آمك یمه شویله بل
اشبو كشي جادو دكلدر الا بوندن قورقار شویله بل
سنوك مالوكه اوغریدن وظالمدن زیان دكمیه
ایشوك مشكل اوله والا دكل عمروك دكل شویله بل
اشبو نكاكه وررسن هیچ اوبولمزسن شویله بله سن
اشبو عارتكه درسن ترزده هلاك اوله شویله بل
اشبو كشي كه درسن تز زمانده هلاك اولور شویله بل
اشبو كشي ویو نسنه كندو یرنده دورور شویله بل

اشبو خبر شادلغلهبی اوله و یاخود غم ایله [illegible]
اشبو خبر خوشلغله وشادلغله وفایده بر له اوله
اولولر بر له اولشماق اوله و دخی خیر ایله كله بل
اشبو الچی اكلمیه ترجك كله شویله بله سن
اشبو چاغان قبلكنوك صاغ یانینه كتدی شویله بل
اشبو اورتا قلق ایودر و منفعتلودر شویله بلمش اول
اشبو كشي كندو وقاسندن كرو دونمز شیله بل
اشبو عورت مستوره در ترجك یوكلو اوله شویله بل
اشبو یرده كزلنمش مال و خزینه واردر شویله بله سن
اشبو كشي جادولق بلمز و هوس و دخي تمز شویله بل
سنوك مالكه اوغریدن و حرامیدن وظالمدن زیان اوله
یكیلكدن صكره نكا بر حال دخي اوله شویله بل
اشبو نكادن اوبولورسن نكا [illegible] اولسون شویله بل

اشبو ایكی ایتدن قنقیسی یوسکرك سکردر ایسه
اشبو ایكی ایتدن بوز ات گچر در شویله بلمش اوله سن
اشبو خبر ایکدر اوکله خیر وغم شر شویله بیل
اشبو کتخدا یه اولکه سن والا ایودجی اولمیه شویله بیل
اشبو ایلچی ایکلودر سنکا معلوم اولسون شویله بیل
اشبو قچان کون طغوسندن یتکا قچمش در شویله بیل
اشبو اوزنا قلقدن نسنه اولمیه اولورسه دخی پشیمانلق اوله
اشبو کشی وفا ایلمیه وقولنده دورمیه شویله بله سن
اشبو عورت ترجك یوکلو اوله بلمش اوله سن
اشبو یرده هیچ کزلو خزینه قومدکر شویله بله سن
اشبو کشی قتی اوستاددر وحاذق دخی بلور ذو شویله بیل
سنوك مالكی اوغری وظالم دوكلسن الكدن شویله بله سن
توجلقده وبکتلکده خوش درلك درلیه سن شویله بیل

اشبو نسنه که صنمشدن الورن اوجوزمدر قومه
اشبو نسنه که صنتون الورسن اوجوزدر واصلودر شویله بیل
اشبو ایكی ایتدن اکیرات یکرك سکردر اوله شویله بیل
اشبو خبر وبنی که دیرسن سنکا خبرکله بله سن
اشبو کتخدا یه اولشمن سنکا ایودر شویله بله سن
اشبو ایلچی صنوردك کیرو سکا ترکله شویله بیل
اشبو قچان کون طغوسندن یکا کتنلری شویله بیل
اشبو اوزنا قلق سنکا اصلودر شویله بله سن
اشبو کشی وفا الودر وقولندن دونز دکلدر شویله بیل
اشبو عورت ترجك یکلو اوله الله امرایله شویله بیل
اشبو یرده مال وکزلو خزینه واردر شویله بیل
اشبو کشی هرکز حاذق لق بلمز شویله بله سن
اوغری بنوك وحرامینوك وظالملك آل سنوك مالكه دکمیه

1 اشبو مالم بنوم حرام دکمی و یاخود حلال دکمی اولا
2 سنوك مالك پادشاهلر مالندن جمع اولمش اوله
3 هر نکیم صنون المق دلرسن الکه سکا اوجوزدر
4 اشبو اکی اتدن قرسی یکرك سکردر اوله شویله بیل
5 اشبو خبر شاذلغله وآیلوکله و فایده برله اوله کاغذ
6 ولوکره اولشمق سکا ایلك و فایده اوله شویله بیل
7 اشبو الجی تنز ونرخ کبی کله شویله بله سن
8 اشبو تحقون کون طغوسندن یکاکشندی شویله بیل
9 اشبو اوزنا قلق چوق فایده برله اوله شویله بله سن
10 اشبو کشی قولنده وفاسنده در کیرو دوکمیه شویله بیل
11 اشبو عورتکه درسن یکلو اوله انشاء الله تعالی
12 اشبو یرده کزلو مال وخزینه واردر شویله بله سن
13 اشبو کشی جادولق بلسن سکا دکمی معلوم اولسون

1 اشبو کشی که سفره نیت اتدی ایرمی ایرمیجی
2 اشبو مسافرکه درسن یولدن کرو دونر بیل
3 بولدوغولك مال هم ایودن و هم یوزدن اوله شویله بیل
4 اشبو نسنه کیم صنون الورسن آز آصجی ایده شویله بیل
5 اشبو اکی اتدن قرسی یکرك سکردر اوله شویله بله سن
6 اشبو خبر خوش و هم آخوش کله شویله بلمش اوله
7 اشبو کتخدا ایله سکا هیچ اوزلق یوقدر بیل
8 اشبو الجی کرو ترنجك کله کوکلك مرادنجه
9 اشبو تحقون قیلدن یکاکتمکده شویله بله سن
10 اشبو اوزنا قلق اوله والا آز آصجی اوله شویله بله سن
11 اشبو کشی قولنده دوزور کرو دونمز شویله بیل
12 اشبو عورت یکلودکله وکوکلو دخی ولمیه
13 اشبو یرده هیچ کزلو خزینه ومال یوقدر شویله بیل

اشبو راز آشکاره اولجی اولمیه ارم
اشبو راز آشکاره اولمیه کیزلو قله شویله بیل
اشبو کشینک مالی اوله روزکار ایله اما مال الله کله
مالک ایو یردن اوله فنا یردن اولمیه شویله بیل
اشبو نسنه کم الورسن قوردر شویله بیله سن
اشبو ایکی آتدن کلجه آت یوکرک سکردر اوله
اشبو خبر شادلق برله کله ایرشه شویله بیله سن
اشبو کتخدا ایرکم اولشمق دیلرسن بولورسن بیل
اشبو ایلچی کیرو تیزجک کلور بللش اوله سن
اشبو تحقون قبلنوک صول یانینه کتدی شویله بیل
اشبو اوزتا قلق اوله والا اصی برله اوله شویله بیل
اشبو کشی قولندن دوغمز و فالو کشیه شویله بیل
اشبو عورت یوکلو اولور اما تیزجک دکل بیل

اشبو ایشکه ارشلرن سزدر اولجی اولمیه ارم
اشبو ایشلدوکک ایشده نخیل مزدک واردر شویله بیل
اشبو راز آشکاره اوله تا سکا دخی معلوم اوله
اشبو سفر اوله تیزجک اوه کله سن شویله بیله سن
سنوک مالک کوجدن و پادشاه مالندن اوله شویله بیل
اشبو نسنه صتون الورسن اوجوزدر شویله بیله سن
اشبو ایکی آتدن اکرات یکرک سکردر اوله بیل
اشبو خبر و نامه تیزجک شادلق برله کله شویله بیل
اشبو کعدادن سکا زیان واردر شویله بیله سن
اشبو ایلچی واردوغی یرده ایش بیورروب کله والا کلنه
اشبو تحقون قبلنوک صولندن یانینه کتدی بیله سن
اشبو اوزتا قلق هرحال الله اولیسردر شویله بیله سن
اشبو کشی قولنده دوره زیرا اوتادردن شویله بیله سن

مال الومه اسانلق ایله مي كله یاخود رحمت ایلم كله
آلوكه مال رحمتله و قاتلق برله كیرمه دور شویله بیل
اشبو اشتكم اشلرسن دنیالق مزد دور شویله بیل
اشبو رازا اشكاره اوله و زیان دخي كله شویله بیل
اشبو سفره سلامت ورسن وهم صاغ كله سن
سنوك مالك ككزلك برله حلاللدن اوله شویله بیل
اشبو ننكره صنون آلورسن اوجوز اوله شویله بیله سن
اشبو ایكي اتن بوزیكرك سكردر اوله شویله بیله سن
اشبو خسته صوزدوك سكا كجرك كله لر شویله بیل
اشبو كتخدا ایر اولشمق سكا ایوا اوله شویله بیل
اشبو الجي اشي تمام ایدوب كجرك كله شویله بیل
اشبو تجن هنوز دخي شهرده در شویله بیله سن
اشبو اورتا قلق آصیله اولمز شویله بلنش اوله سن

اشبو كشي حاذولقدن قورتلورم قورتولمزم نجدر
اشبو كشي حاذولقدن قورتلور شویله بلنش اوله سن
سنوك آلوكه مال رحمت و قاتلق برله كیرور
اشبو اشدنكه اشلرسن سكا مزد اوله شویله بیل
اشبو رازا اشكاره اوله هر كشي بله شویله بیله سن
اشبو سفر اوله سلامتلغله كرو كله سن
حلال وجهدن مال آلوكه كیره شویله بیله سن
اشبو ننكه صوزدوك بولورسن اوت قزاولور بیل
اشبو ایكي اتن طوري ات سكردر اوله شویله بیل
اشبو خبركه درسن خبر ایله بولده در شویله بیل
اشبو كتخدا ایله اولشمق سكا فایده لو دكلدر
اشبو الجي كم صوزدك كرو برنجك كلور بیل
اشبو تجن طعه دوغي بردن كنه وبدر شویله بیل

اشبو اوك قوملرده ولنا ومانی دكل مرده
اشبو اوك قوملركی دولتسوزدر شوله بله سن
اشبو كشی بوجازولقدن دوزكار ايله قوزنله شوله بل
مال كسكزلك وشاذلق ايله بولورسن شوله بل
اشبو ايشی كم اشلكرسن اخرت مزدن بولورسن
اشبو راز عاقبت آشكاره اولسردر شوله بل
اشبو سفر خوشلغله اوله وخوشلغله كلنه شوله بل
سنوك مالك ظلم وجهندن اوله شوله بله سن
اشبو نسنكه صنوب آلورسن اوجوزراوله شوله بل
اشبو اكی اتدن قوه جه آت يكرك سكزدر اوله
اشبو خبر ونامه دخی خيرله بولده دزشوله بله سن
اشبو كتخدا ايه اوكشمق سكا فايدلودر شوله بل
اشبو ايلچی واردوغی ايشی تمام بتعوركلور شوله بل

اشبو كشنی وبو نسنه وبو ير مبارك مدر دكل مدر
اشبو كشی وبو نسنه وبو ير سكا مبارككدر شوله بل
اشبو اوك قوملر مجموع دولتسوزلردر شوله بل
اشبو كشی بوجازولقدن وباغلدن قوزتله شوله بل
سنوك مالك زحمتلو وقايلق برله اوله شوله بل
اشبو اشدن سكا ايلوك ومزد اوله شوله بله سن
اشبو راز شمدی كزلنه اخر اشكاره اوله شوله بل
اشبو سفر هچ الله اوله وكركو تيز كله شوله بل
سنوك مالك حلالدن وزحمتلكدن اوله شوله بل
اشبو نسنه كم صنوب آلورسن غايت قوالودر شوله بل
اشبو اكی اتدن قوات يكرك سكزدر اوله شوله بل
اشبو خبر كه درسن كرو خيرله اوله شوله بل
اشبو كتخدا ايه اوكشمق كی فتنه ايو اوله شوله بله سن

67b

ط عه ى مه ا

1 اشبو ار بهادر مدور و یا خود دكل ایدر
2 اشبو ار قورقدر و دخی بابوسن ضعیفدر شویله بله سن
3 اشبو كشی و بونسنه و بو یر سكا مبارك در شویله بل
4 اشبو اوك قومشلری دولتسوزلردر و خورلردر شویله بل
5 اشبو كشی بوجارو لقدن و بو نسنه دن قورتولمیه شویله بل
6 سكا مال قاتلغله و زحمت برله اوله شویله بله سن
7 اشبو ایش سندن راست كلمیه و خیر دخی اولمیه بل
8 اشبو راز كزلنه ایدر شویله قله شویله بله سن
9 اشبو سفره كیدرسن ایرشلمیه شویله بله سن
10 سنوك مالك حلال و جهدن و خیرلو یردن اوله شویله بل
11 اول نسنه كم صنون الورسن غایت اوجوز اوله بل
12 اشبو اكی اتدن النی سفرات یكرك سكردن اوله شویله بل
13 اشبو خبر و بنی كوكل خوشلغله تیزده كله یتشه

68a

١٣٩

ب نو 2 ذهه د

1 اشبو صواشدن بكا اصتی اوله یا خود زیانی اوله
2 اشبو ایش قضیه سندن سكا زیان اوله شویله بل
3 اشبو كشی صواشده قورقاقدر و یرمزدر شویله بل
4 اشبو كشی و بو نسنه و بو مقام سكا مبارك در
5 اشبو اوك قومشلری خور و دولتسوزلردر شویله بله سن
6 اشبو كشی بوجارو لقدن قورتلور شویله بلمش اوله سن
7 ماله سن قاتلق و زحمت برله دورشورسن شویله بل
8 اشبو ایشی ایشلرسك مرددر وار در شویله بله سن
9 اشبو راز سنفلمیه و الا ربا اولوز اوله شویله بله سن
10 اشبو سفره كیدرسن ایرشلمیه شویله بله سن
11 سنوك مالك حلال و جهدن و خیر صنعتدن اوله
12 اشبو نسنه كه صتون الورسن اخرده اولور شویله بله سن
13 اشبو اكی اتدن طوری ات یكرك سكردر اوله شویله بل

د عطارد د ب

اشبو شهی و بو حصار اجلرم احیالرم بخجه اوله
شبو شهر و اشبو حصار دوشمنه یارمیه شویله بل
اشبو صواش قضیه سندن سکا زیان ورزدر شویله بل
اشبو کشی کی بهادردر ضعیف دکلدر شویله بیل
اشبو کشی و بو نسنه و بو مقام سکا مبارک کدر بل
اشبو اوك قوماری شویله دولتسوزلر قلار شویله بیل
اشبو کشی بو جاز و لقدن قورتوله اوله کده شویله بل
مال قاتلغیله و رحتله و جوق دورتمکه بولسن شویله بل
اشبو اشکه اشلرسن ایکی جهان بزدن بوله سن
اشبو رازوك اول کرلنه واخرا سکاره اوله شویله بل
اشبو سفرکه درسن وارمدین کر و کلور سن
سنوك مالك حرام و ظلم جهندن اوله شویله بلسن
اشبو کنکه صنوك الورسن غائب اوجوز الور شویله سن

ی ع ط ع

بو بیل یغموه حال عجب بجه اوله
بو یل یغموه جوق اوله والاصولر اولیه شویله بله سن
اشبو شهری اجو و برلر و حصار دخی بله شویله بله سن
اشبو صواشدن و غلبه‌دن جوق منفعت بوله سن شویله بل
اشبو احالده الاصواش ایمك بلیسردر شویله بله سن
اشبو کشی و بو نسنه و بو مقام سکا مبارك کدر
اشبو اوك قوماری دولتلولر کدر شویله بله سن
اشبو کشی بو جاز و لقدن هر کز قورتوله شویله بل
کر احله و انسان اوق ایله مال بولورسن شویله بل
اشبو اشدن اخرت مزدن بولورسن شویله بله سن
اشبو رازا اسکاره اولر شویله قلورسن شویله بله سن
اشبو سفر اوله و سلامت کروکه سن شویله بل
سنوك مالك حلال و جهدن اوله شویله بله سن

بنوم اشبو نقيب تحنوم سلطان قبول ادم ادم
اشبو اوكدوكي بو سلطان قبول ايدن شويله بله سن
اشبو بللرك اوليندن تا آخرينه دكن نيجه جوق يغه
اشبو شهر و بو حصار كمكن الك برله اچله شويله بيل
اشبو صواشدن و قضيه دن زيان اوله آچي اولميه شويله
اشبو كتشي جوق اش كورمش بهادر كيشيدر شويله بيل
اشبو كتشي و بو ننه و بو مقام مبارك در شويله بيل
اشبو اوك قومسلري يوز دولتلو لكه يوز دونلر
اشبو كتشي بو جاردولقدن هيچ قورتلميه شويله بله سن
مال كاه كلكن لكله وكاه قاتلو برله بولورسن
اشبو اشكه اشلرسن فايده يوقدر آمك يغنه سن
اشبو رازك اول كزلنه و آخر سلامتلق برله اوله
اشبو سفر ايده سن و سلامت ايله كروكله سن

اشبو نسنه اوجزم اوله و ياخود قزم اوله
اشبو نسنه كه دزرسن قزا اولور شويله بله سن
اشبو سلطان بو نصيحتوك هيچ دوتميه شويله بيل
بو بيل يغمور اوليندن آخرينه دكن جوق يغه شويله بيل
اشبو شهر و اشبو حصار دوتلودر شويله بله سن
اشبو صواش قضيه سندن امين اوله بله سن بيل
اشبو كتشي ايشن كورمش ازدكلدر والاحال تدر
اشبو كتشي و بو ننه و بو مقام سكا مباركدر
اشبو اوك قومسلرنوك بارشي اوزرن اوله دولتله بيل
اشبو كتشي بو جاردولقدن قورتلور شويله بله سن
مال هم كلكن لكله و هم رحمت برله بولورسن شويله بيل
اشبو اشي كم اشلرسن آخرت مزدن بولورسن
اشبو رازسن شويله كزلوكله آشكاره اولميه شويله بيل

71a

ثبتی ال کوروب خیر واصلا اوله عم غصه خانه سبیدر شاز اولور و مرادنه

جماعت انکیس لحیان

عم غصه خانه سبیدر شریله واصلا اوله خسر ثبیله و مرادینه واصلا ا

حمره بیاض نصرة زوجان

مرادنه واصیل اوله نصرت شاز اولوب معشوقه واصیل اوله فیضه داخل افت واقع اولوب فیضه خارج

لخارج

شاز اولوب مرادنه واصلا اوله دوشمان زخر خان سبیدر تابنه دخی دیر عتبه عم غصه خانه

فرح خارج

مرادنه واصلا اولا عتبه داخل بولکیس مرادنه واصلا اوله دوشمانا ظهور ایده

طریق اوله

اجتماع ~~صلاحیه~~

اجتماع صلاحه و خیر خبره واصل اوله

70b

اشبو اوغزلر بکا زیان ایدەلرم انمزلرم

اشبو اوغزلر درسن سکا زیان اتمیه کر شوبله بل

اشبو نسنه روزکار ایله قز اوله شوبله بله سن

اشبو سلطان بو نصیحتی هیچ وجهله اشتمیه بل

بو یلك اوزنسنده یغمور زیاده اوله و آخرنده چوق اوله

اشبو شهر و اشبو حصاری المازکر شوبله بله سن

اشبو صوا اشدن و بوا اشلدن زیان کوره سن شوبله بل

اشبو کشی ضعیفدر و صبر ودر شوبله بلسن اول

اشبو کشی و بو کسنه و بو مقام سکا مبارکدر

اشبو قومه لکر بو اوده دور و دوکلی دوکلسوز کردد

اشبو کشیه بو جا زولو کا قلمیه و دونمیه

مال سن قاتلغیله و رحمت برله بولورسن شوبله بل

اشبو اشده هیچ مدد و کوا بولمیه سن شوبله بل

706

اشبو اوغز نیلر بک

اشبو اوغز بکی درسن سکا زیان ایمیه کر شوکله بیل
اشبو کتنه زور کارله قز اوله سوکله بله بیل
اشبو سلطان لو نصیحتی هیچ وجهله اشتمیه بیل
بو ییلک اوزکندده نعمه زیاده اوله و آخرنده جوق اوله
اشبو شعر و اشبو حصاری الماز کر سوکله بله بیل
اشبو صوا اشلدن و بو اشلردن زیان کوره بیل سوکله بیل
اشبو کتنی ضعیفدر و صبر و در سوکله بیلمش اول
اشبو کتنی و بو کتنه و بو مقام سکا مبارک کلدی
اشبو کوملکده بو اولده دوزر و دوکلی دوکلسوز کرد
اشبو کتبه بوخار اولوق کار قلبیه ...
مال سن فانلغیله و رحمت برله بولور سن ... بیل
اشبو اسده هیچ مرد و کواک بولمیه بیل شوکله بیل

جماعت — انکیس — لحیان

عقبه عثمان سعید ... شرلیه واصلا اوله — خسر ... شیله مرادینه واصلا اوله

حمره — بیاض — نصرة زوجل

مرادنه واصل اوله نصرت — شاز اولوب معشوقه واصل اوله فیصه داخل — آفت واقع اولوب زیان اوله فیصه خارج

لحان خارج

شاز اولوب مرادنه واصل اوله — دو ... نجرحان سیر ... تابنه ... — عقبه خارج ... ایحار

فرح — خارج

مرادینه واصل اوله ... — بولکیسه مرادینه واصل اوله — دو ... طاهر ... زیت ... اوله

طریق

اجتماع ... — اجتماع صلاحیته و ... واصل اوله

تمت ...